

DIAGNOZA SŁUŻĄCA WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI DLA MIASTA RZESZOWA

**Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r.
o rewitalizacji
dla Miasta Rzeszowa**

Wykonawca:

Inventur Sp. z o.o.

ul. Mieczysławy Ćwiklińskiej 2

35-601 Rzeszów

Zespół opracowujący

dr Anna Kołomycew

dr Hubert Kotarski

dr Ewa Kubejko-Polańska

Projekt okładki

Katarzyna Szpyrka

Rzeszów 2023

Spis treści

Wstęp.....	8
1. Metodologia obliczania wskaźników cząstkowych kumulacji zjawisk i problemów społecznych	11
2. Analiza wskaźników społecznych.....	16
2.1. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w 2022 r.	18
2.2 Średnia wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	21
2.3. Mediana wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	24
2.4. Zmiana liczby ludności na osiedlach w latach 2016-2022.....	27
2.5. Zmiana średniej wieku ludności na osiedlach w latach 2016-2022	30
2.6. Zmiana mediany wieku ludności na osiedlach w latach 2016-2022	33
2.7. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w 2022 r.	36
2.8. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w 2022 r.	39
2.9. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w 2022 r.	42
2.10. Odsetek mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w 2022 r.	45
2.11. Odsetek mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w 2022 r.	48
2.12. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w latach 2016-2022	51
2.13. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w latach 2016-2022	54
2.14. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w latach 2016-2022	57
2.15. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	60
2.16. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	63
2.17. Saldo migracji na osiedlach w latach 2016-2022	66
2.18. Współczynnik salda migracji na osiedlach w latach 2016-2022	70
2.19 Współczynnik przyrostu naturalnego na osiedlach w 2022 r.	73
2.20 Zmiana wartości współczynnika przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016-2022	77
2.21 Świadczenia z pomocy społecznej (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	83
2.22 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	87
2.23 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	91
2.24 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	95
2.25 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	98
2.26 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedla w 2022 r.	103

2.27 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.....	106
2.28. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach.....	110
2.29 Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2022.....	113
2.30 Przepięstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021.....	116
2.31 Liczba rannych w wypadkach (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021.....	119
2.32 Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021.....	121
2.33 Aktywność mieszkańców Rzeszowa w głosowaniu do Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego.....	123
2.34 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.....	131
2.35 Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r.....	133
2.36 Aktywność mieszkańców Rzeszowa w wyborach do rad osiedli w 2019 r.....	137
2.37 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne.....	139
3. Wskaźniki gospodarcze.....	142
3.1 Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym na osiedlach w 2022 r.....	142
3.2 Średnia cena m ² mieszkań na rynku pierwotnym na osiedlach w 2022 r.....	145
3.3 Średnia cena m ² mieszkań na rynku wtórnym na osiedlach w 2022 r.....	147
3.4 Funkcja gospodarcza – odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.....	150
3.5 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze.....	152
4. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne.....	155
4.1 Zabudowa mieszkaniowa – odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.....	155
4.2 Liczba szkół podstawowych na osiedlach w 2022 r.....	157
4.3 Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat w 2022 r.....	159
4.4 Liczba przedszkoli publicznych na osiedlach w 2022 r.....	161
4.5 Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat w 2022 r.....	164
4.6 Liczba miejsc w żłobkach publicznych na osiedlach w 2022 r.....	166
4.7 Domy kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.....	169
4.8 Placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.....	171
4.9. Liczba przystanków MPK na powierzchni osiedla (w ha) w 2022 r.....	174
4.10 Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r.....	176

4.11 Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.....	178
4.12 Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	180
4.13 Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	183
4.14 Liczba automatów paczkowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	186
4.15 Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	188
4.16 Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.....	190
4.17 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne.....	193
5. Wskaźniki techniczne	195
5.1 Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	195
5.2 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.	197
5.3 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r.	199
5.4 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r.....	201
5.5 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r.	203
5.6 Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.	205
5.7 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki techniczne.....	207
6. Wskaźniki środowiskowe	210
6.1 Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r.....	210
6.2 Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.	212
6.3 Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r.	215
6.4 Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.....	217
6.5 Hałas drogowy L _{dwn} (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	220
6.6 Hałas drogowy L _N (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	221
6.7 Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	223
6.8 Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	224
6.9 Wskaźnik grupowy kategorii analitycznej hałas na osiedlach w 2022 r.....	225
6.10 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki środowiskowe.....	227
Wnioski	230
Charakterystyka obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	242
Osiedle Króla Augusta	243
Osiedle 1000-lecia.....	245
Osiedle Śródmieście.....	246
Wykaz źródeł.....	249
Spis tabel	254

Spis map..... 257

Wstęp

Zgodnie z art. 2 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji „rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji”¹.

Niewątpliwie rewitalizacja jest procesem społecznym, realizowanym dla mieszkańców i z mieszkańcami. Podejmowane działania rewitalizacyjne mają zmierzać do rozwiązania problemów społeczności lokalnej, która nie może zostać pominięta w natłoku działań modernizacyjnych, remontowych i budowlanych².

Rewitalizacja to złożony i wieloetapowy proces, który składa się z trzech głównych faz: a) etapu przygotowawczego, czyli diagnozy mającej na celu wskazanie kluczowych problemów w jednostce terytorialnej i określenie miejsc ich występowania (koncentracji), b) etapu wdrażania, czyli prowadzenie rewitalizacji zmierzające do wprowadzenia w życie założeń gminnego programu rewitalizacji, c) etapu oceny, w którym kluczowy jest monitoring i ewaluacja realizowanych działań³. Etap diagnostyczny jest szczególnie istotny, gdyż determinuje kształt przyszłej polityki rewitalizacyjnej władz lokalnych⁴.

Niniejsza diagnoza jest opracowaniem spełniającym wymagania nałożone ustawą o rewitalizacji⁵. Celem diagnozy jest wyznaczenie obszarów, które z uwagi na koncentrację negatywnych zjawisk traktowane są jako obszary zdegradowane, bądź obszary wymagające rewitalizacji, dla których może zostać przyjęty gminny program rewitalizacji. Diagnoza sytuacji w Rzeszowie powstała na podstawie pogłębionej analizy szeregu wskaźników o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym i technicznym. Punktem odniesienia dla wskazania

¹ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.

² M. Kwiatkowski, *Partycypacyjny model rewitalizacji i jego przeciwnicy*, w: *Rewitalizacja podejście partycypacyjne*, red. D. Bazuń, M. Kwiatkowski, Oficyna Naukowa, Warszawa 2017, s. 15.

³ J. H. Szlachetko, K. Szlachetko, *Udział interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki rewitalizacji*, Instytut metropolitalny, Gdańsk 2016, s. 17.

⁴ Tamże.

⁵ Art. 4, ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.

negatywnych zjawisk w mieście i natężenie ich koncentracji były osiedla (jednostki pomocnicze samorządu), których obecnie w Rzeszowie jest 33.

W dokumencie diagnostycznym przedstawiono wyniki analizy 36 wskaźników społecznych, 4 gospodarczych, 16 przestrzenno-funkcjonalnych, 6 technicznych i 8 środowiskowych (Tabela 1). Analiza wszystkich kategorii wskaźników została przeprowadzona według tego samego schematu z podziałem na osiedla. Każdy z opisanych wskaźników odzwierciedla inny problem społeczny, którego koncentrację (natężenie) z podziałem na osiedla zaprezentowano w tabelach oraz na mapach. Na podstawie 20 wybranych wskaźników demograficznych (Tabela 22).

Dokument powstał na podstawie danych pozyskanych przez zespół opracowujący z różnych źródeł. Dane, na podstawie których opracowano wskaźniki analityczne, zostały udostępnione przez poszczególne wydziały Urzędu Miasta Rzeszowa, a także pozyskane z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz Spisu Powszechnego z 2021 roku. Zespół skoncentrował się na analizie wskaźników biorąc pod uwagę lata 2016-2022. Dla części wskaźników koncentracja negatywnych zjawisk stanowi uśrednioną wartość w latach 2016-2022. W przypadku niektórych wskaźników autorzy odwołali się dla 2021 lub 2022 roku.

Poddane analizie wskaźniki odwołują się do negatywnych zjawisk o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym i środowiskowym, zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji (art. 9 ust. 1). Szczegółowy wykaz wskaźników cząstkowych przypisanych do poszczególnych sfer oddziaływania został przedstawiony w tabeli 1. Dla sfery społecznej wykorzystano wskaźniki obrazujące w szczególności problemy demograficzne (związane ze zmianą struktury ludności poszczególnych osiedli Rzeszowa), migracyjne, a także skalę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej, przemocy w rodzinie, przestępczości i bezpieczeństwa na terenie osiedli, jak również poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i publicznym. W obszarze gospodarczym uwzględniono wskaźniki dotyczące skali bezrobocia (świadczące również o niskim stopniu przedsiębiorczości mieszkańców), a także rynku nieruchomości (będącego odzwierciedleniem potencjału rozwojowego miasta) oraz przeznaczenie terenów pozwalających realizować funkcję gospodarczą. Udział terenów, na których zlokalizowane są podmioty usługowe (komercyjne i publiczne) oraz produkcyjne, świadczy o stopniu rozwoju funkcji

gospodarczej w wymiarze lokalnym.

W przypadku sfery przestrzenno-funkcjonalnej analizie poddano wskaźniki pozwalające ocenić stopień wyposażenia terenów miasta (osiedli) w infrastrukturę społeczną i techniczną oraz dostępność różnego rodzaju usług (m.in. żłobki, przedszkola, szkoły, instytucje kultury, podmioty opieki zdrowotnej, a także przystanki komunikacji miejskiej, sklepy i apteki). Jednocześnie dobór wskaźników miał na celu zobrazowanie poziomu dostosowania rozwiązań urbanistycznych i dostępności usług do zmieniających się funkcji poszczególnych obszarów miasta, zwłaszcza nowo przyłączonych osiedli Rzeszowa. Wybrane wskaźniki techniczne posłużyły przedstawieniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych na terenie poszczególnych osiedli miasta, tj. wyposażenie w sieci wodociągową, kanalizacyjną, ciepłowniczą i gazowniczą. Uwzględniono również lokalizację i specyfikę zabytków na terenie osiedli. W przypadku sfery środowiskowej wybrane zostały wskaźniki odnoszące się do dostępności terenów zieleni miejskiej oraz przekroczenia standardów hałasu (różnego pochodzenia) na terenie miasta.

W procesie doboru wskaźników cząstkowych do niniejszej diagnozy uwzględniono przepisy ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁶. Istotnym problemem w procesie opracowywania dokumentu był zakres danych dotyczących zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wynika to z faktu, iż obowiązek zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami dotyczy podmiotów publicznych (miejskich), które w przypadku Rzeszowa są zlokalizowane głównie na terenie osiedla Śródmieście. Charakterystyka dostępności (architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej) poszczególnych jednostek Urzędu Miasta Rzeszowa została przedstawiona na stronie urzędu⁷. Kwestia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami została uwzględniona przy delimitacji obszaru zdegradowanego i propozycji obszaru rewitalizacji.

⁶ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2240.

⁷ Deklaracja dostępności, BIP, <https://bip.erzeszow.pl/pl/329-deklaracja-dostepnosci/5105-tresc-deklaracji-dostepnosci.html> (4.06.2023).

1. Metodologia obliczania wskaźników cząstkowych kumulacji zjawisk i problemów społecznych

Do stworzenia indeksu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykorzystane zostały dane pochodzące z zasobów Urzędu Miasta Rzeszowa oraz jednostek podległych. Zakres analizowanych danych obejmował okres 2016–2022. W celu włączenia do analizy możliwie największej liczby wskaźników, przy jednoczesnej redukcji efektu epizodyczności w zbiorze danych, do określenia wartości wskaźnika wykorzystano w większości przypadków problemów społecznych, średnią ruchomą za okres sześciu analizowanych lat (lata 2016–2022).

Wzór na obliczenie wskaźnika cząstkowego przyjmuje następującą postać:

$$p_{mi} = \frac{x_{mi} - \min\{x_{mi}\}m_i}{\max\{x_{mi}\}m - \min\{x_{mi}\}m} * 100$$
$$p_{mi} \in [0,100]$$

gdzie:

x_{mi} – wartość i danej zmiennej w danym m osiedlu,

p_{mi} – znormalizowana wartość i danej zmiennej w danym m osiedlu.

Do oceny każdego wskaźnika pod względem występowania kumulacji zjawisk/ problemów, wykorzystano metodę skalowania problemów tj. nadawania im wartości od 1 do 5. Wartość 1 otrzymały wskaźniki, które przyjmują najniższe wartości wskaźnika cząstkowego, zaś wartość 5 otrzymały wskaźniki, które przyjmują najwyższe wartości wskaźnika cząstkowego. Następnie skali przypisano kolejno rangi:

- wartości od 0 do 20,00 proc. wartości wskaźnika cząstkowego – ranga kumulacji problemu 1,
- wartości od 20,01 do 40,00 proc. wartości wskaźnika cząstkowego – ranga kumulacji problemu 2,
- wartości od 40,01 do 60,00 proc. wartości wskaźnika cząstkowego – ranga kumulacji problemu 3,
- wartości od 60,01 do 80,00 proc. wartości wskaźnika cząstkowego – ranga kumulacji problemu 4,
- wartości od 80,01 do 100 proc. wartości wskaźnika cząstkowego – ranga kumulacji problemu 5.

W przypadku kilku wskaźników, dla których były duże dysproporcje wartości wskaźnika cząstkowego, do przypisania rangi zastosowano metodę naturalnych przerw (n rang; n=5).

W przypadku 33 wskaźników cząstkowych dokonano rekodowania (odwrócenia skali) ich wartości. Wskaźniki tymi były: 1) odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat; 2) odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat; 3) odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat; 4) dynamika zmian osób w wieku 0-5 lat; 5) dynamika zmian osób w wieku 0-15 lat; 6) dynamika zmian osób w wieku 0-25 lat; 7) saldo migracji – wartość średniej; 8) współczynnik salda migracji – wartość średniej; 9) współczynnik przyrostu naturalnego – wartość średniej; 10) dynamika zmiany współczynnika przyrostu naturalnego – wartość średniej; 11) odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym; 12) zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla; 13) liczba szkół podstawowych; 14) Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15; 15) liczba przedszkoli; 16) liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat; 17) liczba instytucji kultury na 1 tys.; 18) liczba placówek POZ na 1 tys.; 19) domy kultury na 1 tys. mieszkańców; 20) placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) na 1 tys. mieszkańców; 21) liczba przystanków na 1 km² osiedla; 22) ekwidystanta dotarcia do przystanku (300 m) na osiedlach; 23) liczba obiektów sportowych na 1 tys. mieszkańców; 24) liczba sklepów typu convenience (Żabka) na 1 tys. mieszkańców; 25) liczba dyskontów spożywczych (sklepy Biedronka, Frac, Delikatesy Centrum, Lidl, Aldi) na 1 tys. mieszkańców; 26) liczba automatów paczkowych na 1 tys. mieszkańców; 27) liczba urzędów pocztowych 1 tys. mieszkańców; 28) liczba aptek 1 tys. mieszkańców; 29) odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej; 30) odsetek pokrycia powierzchni osiedla kanalizacją sanitarną; 31) odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepłowniczą; 32) odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią gazowniczą; 33) odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną.

Rekodowanie miało na celu zachowanie logiki ukazania kumulacji zjawisk o pozytywnym i negatywnym charakterze oraz zachowania jednowymiarowości skali pomiarowej, wyrażonej za pomocą wskaźnika grupowego. Na przykład przyjęto, iż pozytywnym zjawiskiem (stymulanta) jest „młodość demograficzna” osiedla – wysoki odsetek osób w najmłodszych grupach wiekowych (0-5, 0-15 i 0-25 lat), wysoka

dynamika zmian ludnościowych, dodatnie saldo migracji oraz dodatnia wartość współczynnika salda migracji oraz współczynnika przyrostu naturalnego. Negatywnymi zjawiskami (destymulanta) zaś starzenie się populacji osiedla, odpływ mieszkańców, niska dynamika zmian ludnościowych oraz ujemne saldo migracji oraz ujemna wartość współczynnika salda migracji i współczynnika przyrostu naturalnego.

Wyliczone miary wskaźnika cząstkowego dla danego osiedla mają charakter względny i pokazują jedynie położenie osiedla w stosunku do minimum i maksimum. W celu dokonania analiz porównawczych, przeprowadzono normalizację wartości wskaźników cząstkowych (wartości zmiennych diagnostycznych) poprzez stworzenie dla każdego osiedla syntetycznych wskaźników grupowych. W procesie tym wykorzystana została taksonomiczna bezwzorcowa metoda agregacji zmiennych, polegająca na uśrednianiu znormalizowanych wartości zmiennych diagnostycznych⁸.

Dla każdego z osiedli uzyskano wartości wskaźników grupowych.

$$g_{ml} = \frac{\sum_{m=1}^n p_{mi}}{n}$$
$$g_{ml} \in [0,100]$$

gdzie:

p_{mi} – znormalizowana wartość i danej zmiennej (wskaźnika cząstkowego) w danym m osiedlu.

n – liczba wskaźników cząstkowych,

g_{ml} – wartość l -tego wskaźnika grupowego w danym m osiedlu.

Wskaźniki grupowe zostały wyliczone dla każdej z pięciu sfer oddziaływania: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. W tabeli 1 zaprezentowano podział wskaźników na sfery oddziaływania zgodnie z wymogami ustawy o rewitalizacji.

⁸ T. Grabiński, *Wielowymiarowa analiza porównawcza w badaniach dynamiki zjawisk ekonomicznych*, Kraków 1984.

Tabela 1. Zestawienie wskaźników wraz z ich przyporządkowaniem do sfery oddziaływania

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w 2022 r.	Społeczna
2.	Średnia wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	
3.	Mediana wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	
4.	Zmiana liczby ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
5.	Zmiana średniej wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
6.	Zmiana mediany wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
7.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w 2022 r.	
8.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w 2022 r.	
9.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w 2022 r.	
10.	Odsetek mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w 2022 r.	
11.	Odsetek mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w 2022 r.	
12.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
13.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
14.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
15.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	
16.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	
17.	Saldo migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022	
18.	Współczynnik salda migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022	
19.	Współczynnik przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022	
20.	Zmiana wartości współczynnika przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022	
21.	Świadczenia z pomocy społecznej (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
22.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
23.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
24.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
25.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
26.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
27.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
28.	Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców	
29.	Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty (na 1000 mieszkańców) w latach 2016 - 2022	
30.	Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	
31.	Liczba rannych w wypadkach (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	
32.	Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
33.	Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 - 2022	
34.	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.	
35.	Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r.	
36.	Aktywność mieszkańców Rzeszowa w wyborach do rad osiedli w 2019 r.*	
Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla w 2022 r.	Gospodarcza
2.	Średnia cena m ² mieszkań na osiedlach na rynku pierwotnym w 2022 r.	
3.	Średnia cena m ² mieszkań na osiedlach na rynku wtórnym w 2022 r.	
4.	Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.	
Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.	Przestrzenno-funkcjonalna
2.	Liczba szkół podstawowych na osiedlach w 2022 r.	
3.	Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat w 2022 r.	
4.	Liczba przedszkoli publicznych na osiedlach w 2022 r.	
5.	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat w 2022 r.	
6.	Liczba miejsc w żłobkach publicznych na osiedlach w 2022 r.*	
7.	Domy kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
8.	Liczba placówek POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
9.	Liczba przystanków MPK na powierzchnię osiedla (w ha) w 2022 r.	
10.	Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r.	
11.	Liczba obiektów sportowych na 1000 mieszkańców na osiedlach w 2022 r.	
12.	Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
13.	Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
14.	Liczba automatów paczkowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
15.	Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
16.	Liczba aptek (na 1000) na osiedlach w 2022 r.	
Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	Techniczna
2.	Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.	
3.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla kanalizacją sanitarną w 2022 r.	
4.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepłowniczą w 2022 r.	
5.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią gazowniczą w 2022 r.	
6.	Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.	
Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Tereny zieleni - parki miejskie na 1 mieszkańca (w m ²) na osiedlach w 2022 r.	Środowiskowa

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
2.	Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.	
3.	Tereny zieleni - parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (w m ²) na osiedlach w 2022 r.	
4.	Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zielni (parki miejski, zieleńce, skwery, place zabaw) w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.	
5.	Hałas drogowy Ldwn (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
6.	Hałas drogowy LN na (1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
7.	Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
8.	Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	

*wskaźniki nieuwzględnione we wskaźnikach syntetycznych grupowych oraz wskaźniku syntetycznym końcowym.

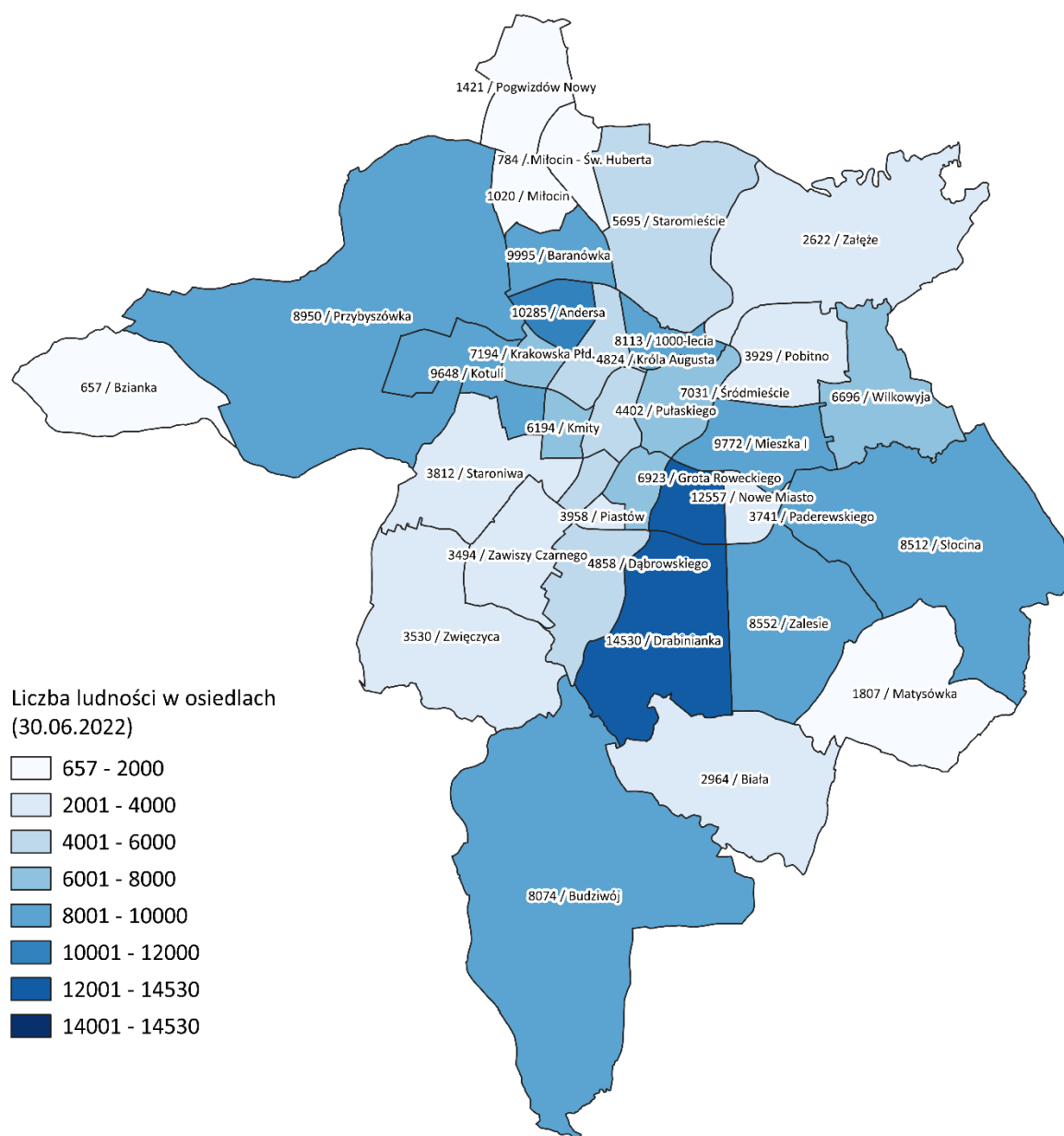
Źródło: opracowanie własne.

2. Analiza wskaźników społecznych

Liczba ludności na osiedlach w 2022 r.

Punktem wyjścia do analizy zjawisk społeczno-demograficznych na rzeszowskich osiedlach była liczba ludności zamieszkującej poszczególne części miasta. Populacja mieszkańców Rzeszowa na przestrzeni ostatnich lat sukcesywnie rośnie. W latach 2016-2022 populacja mieszkańców Rzeszowa zwiększyła się o prawie 6 tys. osób. W połowie 2022 r. w Rzeszowie zamieszkiwało 196 454 osób. Podkreślić należy, że ludność Rzeszowa w okresie od 30 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2022 r. powiększyła się o 3,0 proc., zaś przez ostatnie trzy lata charakteryzuje się dużą stabilnością.

Mapa 1. Liczba ludności zameldowana na pobyt stały i czasowy w osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Największym rzeszowskim osiedlem w połowie 2022 r. było os. Drabinianka, na którym mieszkało 14 530 osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy. Populacja mieszkańców osiedla stanowiła 7,39 proc. ogółu mieszkańców Rzeszowa. W okresie od 30 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2022 r. populacja mieszkańców os. Drabinianka zwiększyła się o 1,37 proc. (wzrost o 3 050 osób). Drugim co do wielkości osiedlem w Rzeszowie jest os. Nowe Miasto, na którym w połowie 2022 r. mieszkało 12 557 mieszkańców, co stanowiło 6,39 proc. populacji Rzeszowa. Nowe Miasto jest osiedlem,

które w ciągu ostatnich 6 lat doświadczyło największego odpływu ludności. Populacja osiedla zmniejszyła się o 1,21 proc. (1 919 osób). Trzecim co do wielkości rzeszowskim osiedlem jest os. Generała Władysława Andersa, na którym mieszka 10 285 osób, co stanowi 5,23 proc. ogółu populacji Rzeszowa. Najmniejszymi rzeszowskimi osiedlami są os. Bzianka z populacją liczącą 657 mieszkańców (0,33 proc. ogółu mieszkańców), os. Miłocin - św. Huberta, z liczbą mieszkańców wynoszącą 784 osób (0,40 proc. ogółu mieszkańców) oraz os. Miłocin, na którym mieszka 1 020 osób (0,52 proc. ogółu mieszkańców) (Mapa 1).

2.1. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w 2022 r.

Analiza odsetka ludności poszczególnych osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców Rzeszowa, pozwoliła zgodnie z zaproponowaną metodologią wyliczyć wskaźniki cząstkowe dla każdego z osiedli oraz sklasyfikować każdą z jednostek podziału miasta w ramach pięciostopniowej skali kumulacji danego zjawiska. W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w stosunku do ogółu mieszkańców, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Kotuli, Mieszka I, Baranówka, Generała Władysława Andersa, Nowe Miasto oraz Drabinianka. Osiedlami o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najniższy odsetek ludności w stosunku do ogółu mieszkańców, było sześć jednostek: Bzianka, Miłocin - Św. Huberta, Miłocin, Pogwizdów Nowy, Matysówka oraz Załęże (Tabela 2, Mapa 2, Mapa 3). Podkreślić należy, że są osiedla, które zostały przyłączone w całości lub w części do Rzeszowa po 2006 roku.

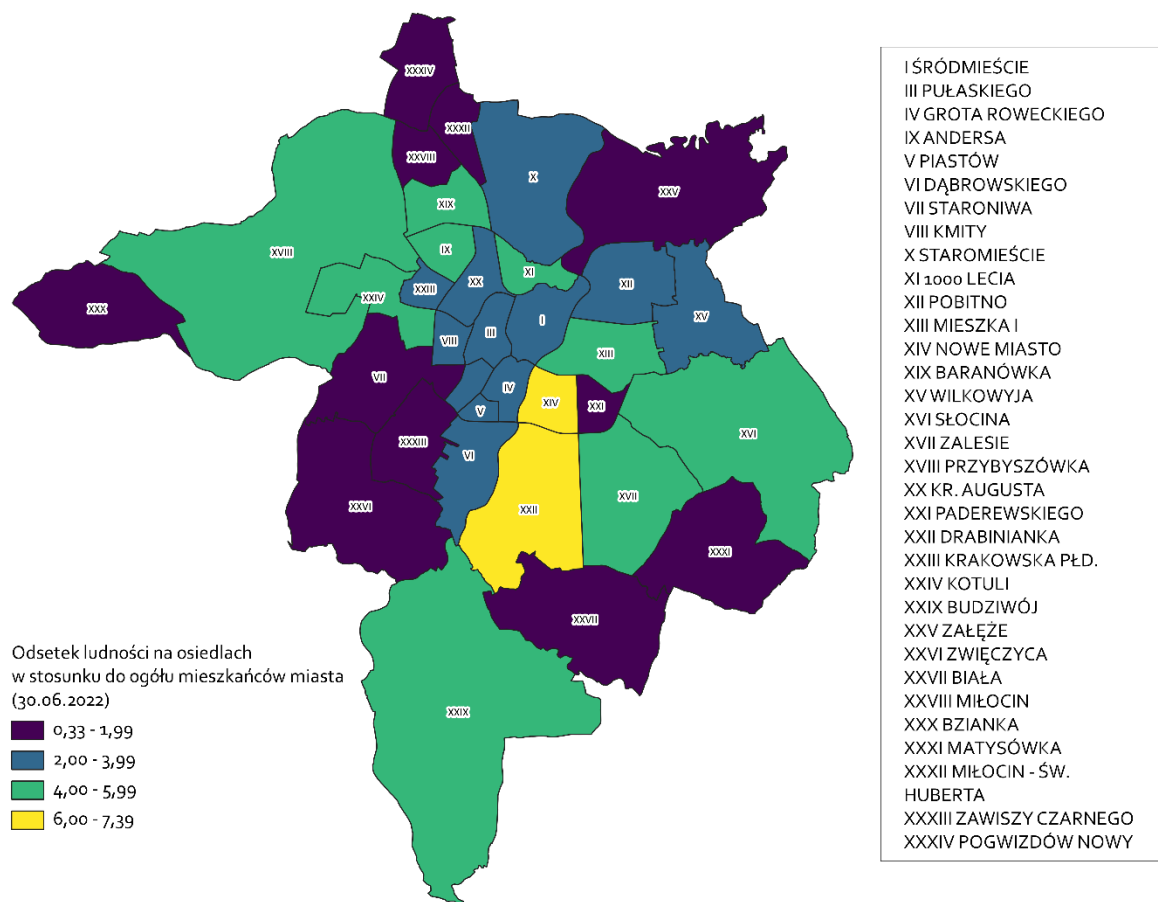
Tabela 2. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Odsetek ludności w osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców (stan na 30.06.2022)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	3,58	45,95	4
Pułaskiego	2,24	27,00	3
Grota Roweckiego	3,52	45,17	3
Andersa	5,23	69,41	5
Piastów	2,01	23,80	2
Dąbrowskiego	2,47	30,29	3
Staroniwa	1,94	22,75	2

Nazwa osiedla	Odsetek ludności w osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców (stan na 30.06.2022)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Kmity	3,15	39,92	3
Staromieście	2,90	36,32	3
1000-lecia	4,13	53,75	4
Pobitno	2,00	23,59	2
Mieszka I	4,97	65,71	5
Nowe Miasto	6,39	85,79	5
Baranówka	5,09	67,32	5
Wilkowyja	3,41	43,54	3
Słocina	4,33	56,63	4
Zalesie	4,35	56,92	4
Przybyszówka	4,55	59,79	4
Króla Augusta	2,45	30,04	3
Paderewskiego	1,90	22,24	2
Drabinianka	7,39	100,00	5
Krakowska Płd.	3,66	47,13	4
Kotuli	4,91	64,82	5
Budziwój	4,11	53,47	4
Załęże	1,33	14,17	1
Zwiężczyca	1,80	20,71	2
Biała	1,51	16,63	2
Miłocin	0,52	2,62	1
Bzianka	0,33	0,00	1
Matysówka	0,92	8,29	1
Miłocin - Św. Huberta	0,40	0,92	1
Zawiszy Czarnego	1,78	20,46	2
Pogwizdów Nowy	0,72	5,51	1

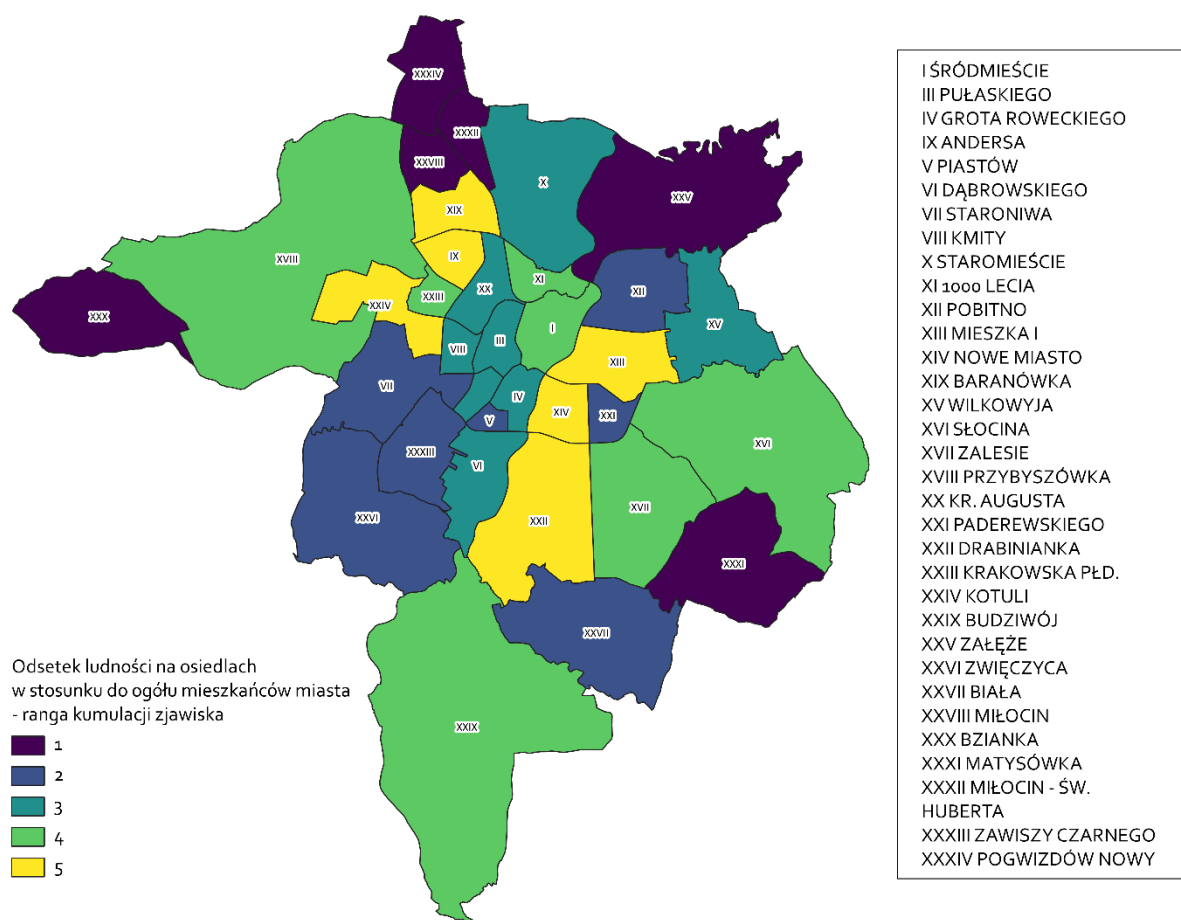
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 2. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 3. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.2 Średnia wieku ludności na osiedlach w 2022 r.

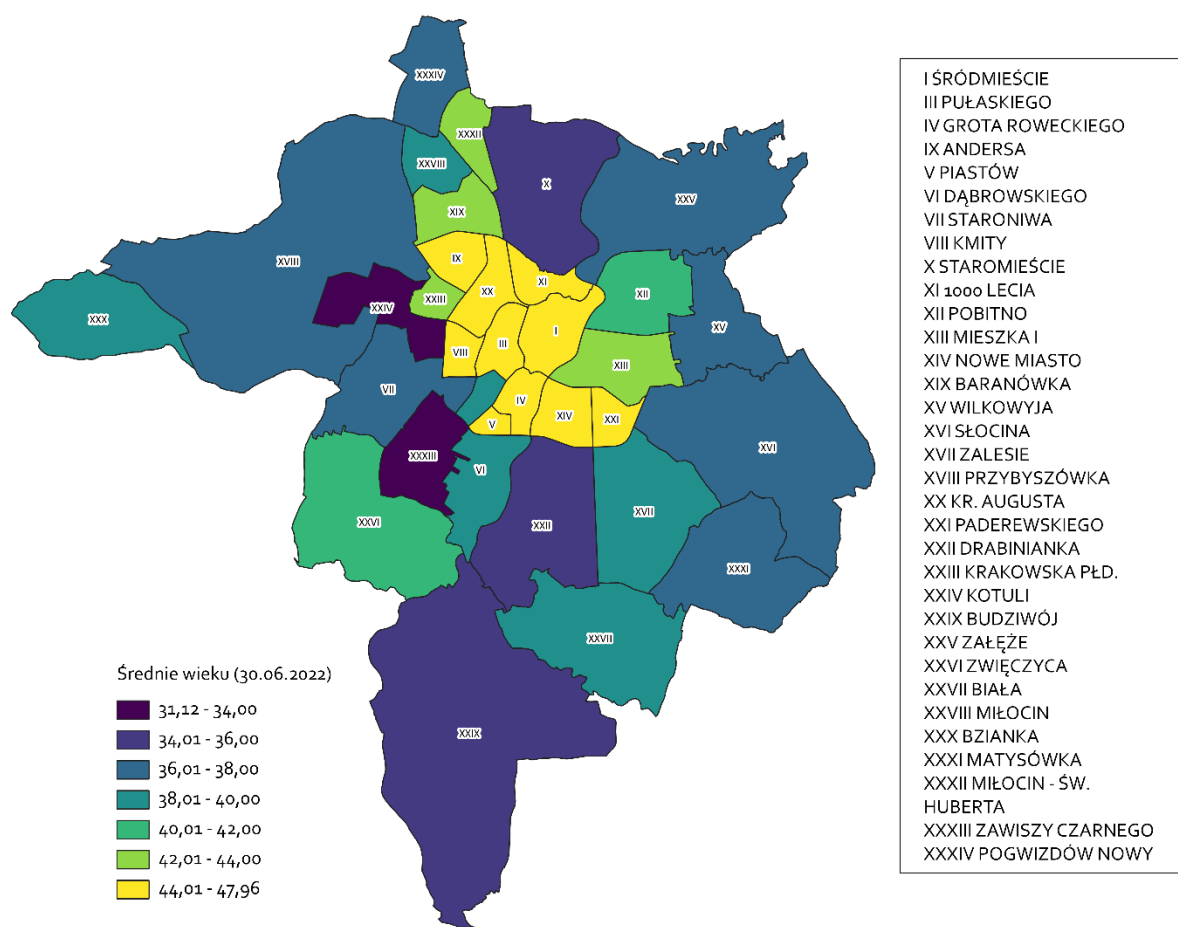
Najwyższą średnią wieku mieszkańców w połowie 2022 r. charakteryzowało się os. Piastów. Średnia wieku mieszkańców wyniosła 47,96 lat. Nieznacznie młodszy byli mieszkańcy osiedli: Kmity (47,63 lata), Pułaskiego (47,18 lat) oraz Nowe Miasto (46,23 lat). Najmłodszym rzeszowskim osiedlem wg stanu na 30.06.2022 r. było os. Zawiszy Czarne. Średnia wieku jego mieszkańców wyniosła 31,12 lat. Nieznacznie starszymi były osiedla: Franciszka Kotuli (32,29 lata), Budziwój (34,72 lata) oraz Drabinianka (34,94 lata) (Tabela 3, Mapa 4).

Tabela 3. Średnia wieku ludności na osiedlu – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Średnia wieku ludności (30.06.2022)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	44,21	77,73	4
Pułaskiego	47,18	95,37	5
Grota Roweckiego	45,78	87,05	4
Andersa	45,28	84,09	4
Piastów	47,96	100,00	5
Dąbrowskiego	39,36	48,93	3
Staroniwa	37,82	39,79	2
Kmity	47,63	98,04	5
Staromieście	35,23	24,41	1
1000-lecia	45,65	86,28	4
Pobitno	41,59	62,17	3
Mieszka I	42,47	67,40	3
Nowe Miasto	46,23	89,73	5
Baranówka	42,83	69,54	4
Wilkowyja	37,33	36,88	2
Słocina	37,07	35,33	2
Zalesie	39,98	52,61	3
Przybyszówka	37,97	40,68	2
Króla Augusta	45,95	88,06	5
Paderewskiego	45,79	87,11	5
Drabinianka	34,94	22,68	1
Krakowska Płd.	43,72	74,82	4
Kotuli	32,29	6,95	1
Budziwój	34,72	21,38	1
Załęże	36,94	34,56	1
Zwiężczyca	40,46	55,46	3
Biała	38,31	42,70	2
Miłocin	39,31	48,63	3
Bzianka	39,40	49,17	3
Matysówka	37,22	36,22	2
Miłocin - Św. Huberta	43,55	73,81	4
Zawiszy Czarnego	31,12	0,00	1
Pogwizdów Nowy	37,47	37,71	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

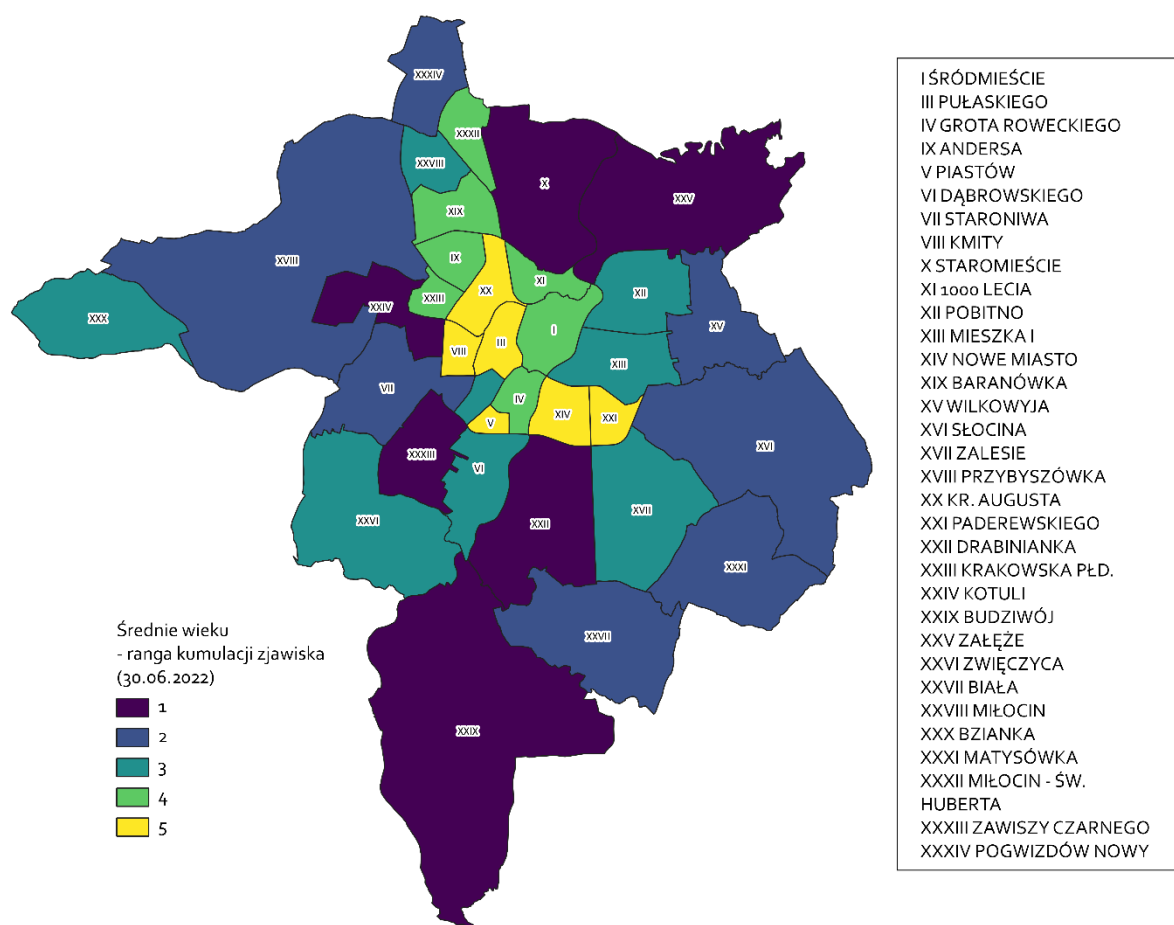
Mapa 4. Średnia wieku mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Analiza średniej wieku mieszkańców poszczególnych osiedli z wykorzystaniem wskaźnika cząstkowego, przypisała rangę i przyporządkowała każdą z jednostek do jednej z pięciu grup kumulacji zjawiska. W grupie jednostek o najwyższej randze (ranga = 5), które należą do najstarszych pod względem średniej wieku mieszkańców, znalazło się sześć osiedli: Piastów, Kmity, Pułaskiego, Nowe Miasto, Króla Augusta oraz Paderewskiego. Osiedlami o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszkają najmłodszy pod względem średniej wieku osoby były: Zawiszy Czarnego, Kotuli, Budziwój, Drabinianka, Staromieście oraz Załęże (Mapa 5).

Mapa 5. Średnie wieku mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.3. Mediana wieku ludności na osiedlach w 2022 r.

Powszechnie używanym syntetycznym wskaźnikiem ukazującym strukturę wieku oraz zaawansowanie procesu starzenia się populacji jest wskaźnik mediany wieku ludności. Określa on wiek środkowy ludności, dzielący analizowaną populację na dwie równe grupy (połowy) i określa jaki wiek osiąga dokładnie połowa populacji mieszkańców danej społeczności.

Tabela 4. Mediana wieku ludności na osiedlu – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Mediana wieku ludności (stan na 30.06.2022)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	42,00	66,62	4
Pułaskiego	47,00	99,93	5
Grota Roweckiego	44,00	79,95	4

Nazwa osiedla	Mediana wieku ludności (stan na 30.06.2022)	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Andersa	44,00	79,95	4
Piastów	47,01	100,00	5
Dąbrowskiego	32,00	0,00	1
Staroniwa	37,00	33,31	2
Kmity	46,10	93,94	5
Staromieście	35,10	20,65	2
1000-lecia	43,00	73,28	4
Pobitno	41,00	59,96	3
Mieszka I	41,00	59,96	3
Nowe Miasto	44,10	80,61	5
Baranówka	41,10	60,63	4
Wilkowyja	36,10	27,32	2
Słocina	35,10	20,65	2
Zalesie	38,10	40,64	3
Przybyszówka	36,10	27,32	2
Króla Augusta	44,10	80,61	5
Paderewskiego	44,00	79,95	4
Drabinianka	33,10	7,33	1
Krakowska Płd.	41,10	60,63	4
Kotuli	33,10	7,33	1
Budziwój	34,00	13,32	1
Załęże	35,10	20,65	2
Zwiężczyca	40,00	53,30	3
Biała	37,00	33,31	2
Miłocin	39,10	47,30	3
Bzianka	37,10	33,98	3
Matysówka	36,00	26,65	2
Miłocin - Św. Huberta	42,10	67,29	4
Zawiszy Czarnego	32,10	0,67	1
Pogwizdów Nowy	37,10	33,98	3

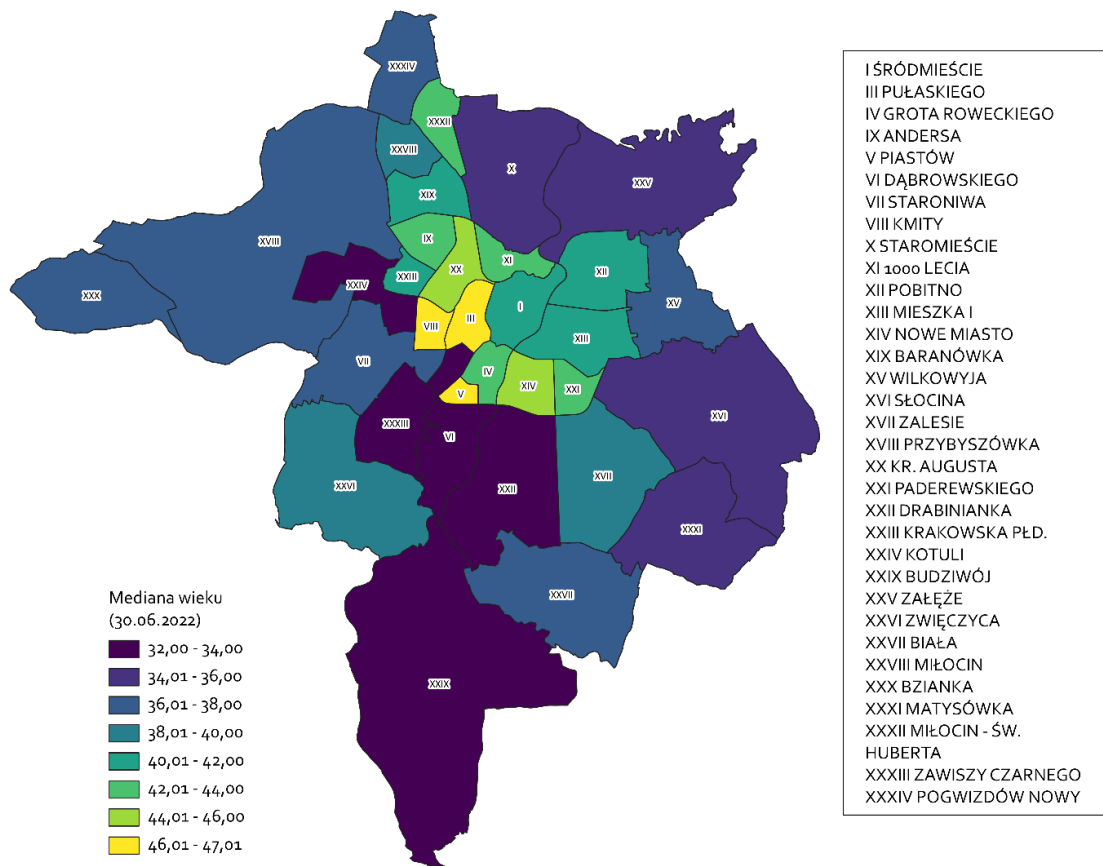
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W 2022 roku (dane na 30.06.2022 r.) najwyższą medianą wieku ludności charakteryzowali się mieszkańcy trzech osiedli: Pułaskiego, Piastów i Kmity. Ponad połowa mieszkańców osiedla Pułaskiego miała mniej niż 47,0 lata. Na os. Piastów wartość mediany była taka sama. Połowa mieszkańców os. Kmity nie była starsza niż 46,1 lat.

Najniższą medianą wieku charakteryzuje się os. Dąbrowskiego. Połowa mieszkańców tego osiedla nie była starsza niż 32,0 lata. W przypadku tego osiedla

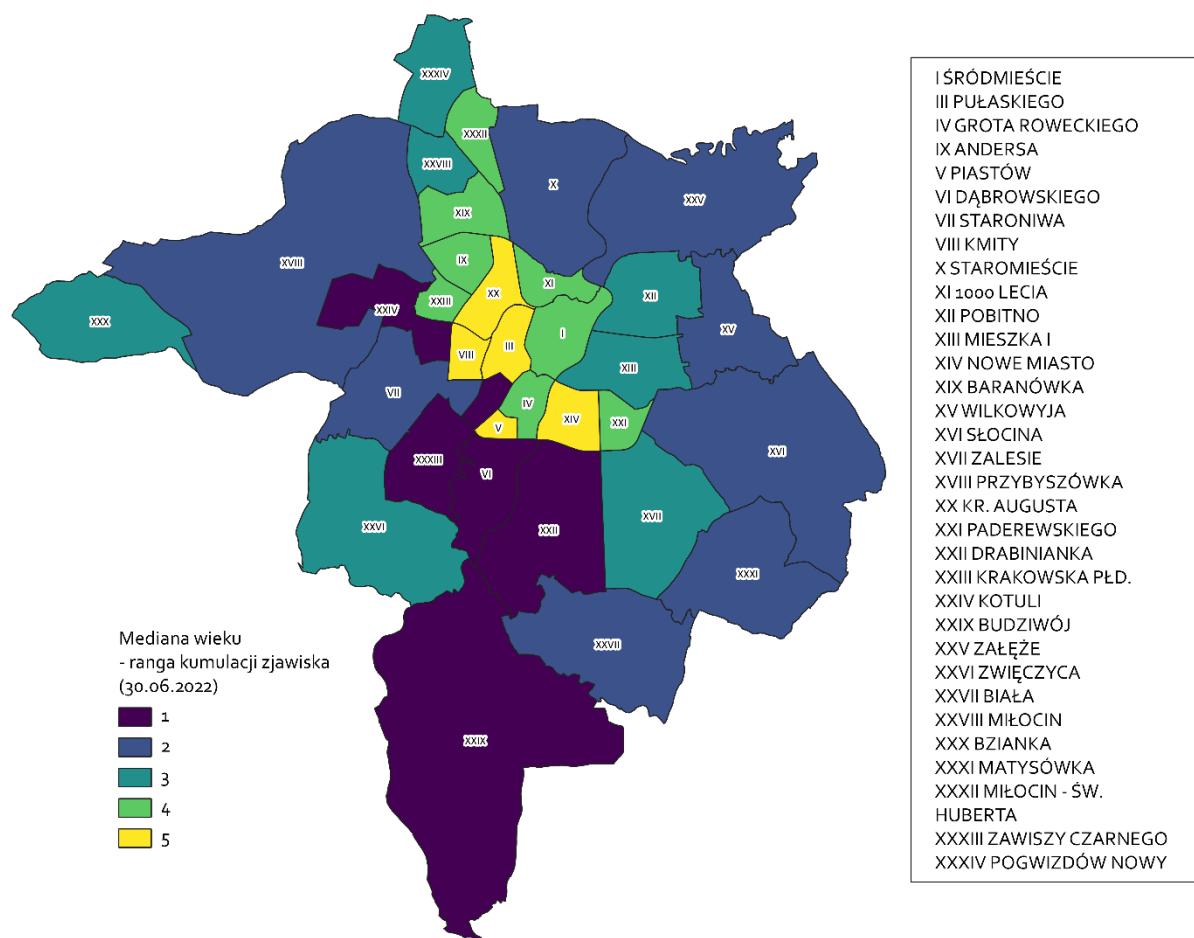
trzeba zwrócić uwagę na bardzo istotny aspekt, ponad 40 proc. mieszkańców osiedla to osoby zameldowane czasowo. Związane jest to z faktem, że na terenie osiedla zlokalizowany jest kampus Politechniki Rzeszowskiej, z dużym skupieniem domów studenckich oraz dużą liczbą zameldowanych w nich czasowo studentów. Żadne inne rzeszowskie osiedle nie charakteryzowało się tak dużym odsetkiem mieszkańców zameldowanych czasowo. W przypadku pozostałych osiedli, odsetek czasowych zameldowań nie przekraczał kilku procent. Po wyłączeniu z analizy osób zameldowanych czasowo, mediana wieku ludności na os. Dąbrowskiego wynosi 45,1 lat, co umiejscawia jej na czwartym miejscu klasyfikacji osiedli o najwyższej medianie wieku. Sprawia to, że osiedle silnie upodabnia się do innych rzeszowskich osiedli, w których znaczną część populacji stanowią seniorzy. Kolejnymi osiedlami pod względem najniższej mediany wieku były osiedla: Zawiszy Czarnego (32,1 lata), Franciszka Kotuli (33,1 lata), Drabinianka (33,1 lata) oraz Budziwój (34,0 lata) (Tabela 4, Mapa 6).

Mapa 6. Mediana wieku mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 7. Mediana wieku mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Osiedlami charakteryzującymi się najwyższą wartością mediany wieku ludności, a zarazem przyporządkowanymi do grupy jednostek o najwyższym poziomie kumulacji zjawiska (ranga = 5), były osiedla: Piastów, Pułaskiego, Kmity, Nowe Miasto oraz Króla Augusta. Osiedlami o najniższej randze kumulacji zjawiska – struktury wieku charakteryzowanej przez medianę wieku ludności (ranga = 1) były zaś: Dąbrowskiego, Zawiszy Czarnego, Drabinianka, Kotuli oraz Budziwój (Mapa 7).

2.4. Zmiana liczby ludności na osiedlach w latach 2016-2022

W okresie od 30 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2022 r. populacja mieszkańców osiedla Drabinianka zwiększyła się o 44,2 p. proc. (wzrost o 3 050 osób). Oprócz osiedla Drabinianka, osiedlami, które w ciągu ostatnich 6 lat w największym stopniu zwiększyły

swoją populację, były osiedla: Zawiszy Czarnego = wzrost o 40,3 proc. oraz Franciszka Kotuli – wzrost 40,0 p. proc. Osiedle Dąbrowskiego jest osiedlem, które w ciągu ostatnich 6 lat doświadczyło największego odpływu ludności. Populacja osiedla zmniejszyła się o 19,5 p. proc. (1 919 osób). Największy odpływ mieszkańców, poza osiedlem Dąbrowskiego, odnotowano na osiedlach: Piastów (ubytek o 15,3 p. proc. mieszkańców), Nowe Miasto (ubytek 13,3 p. proc.) oraz Śródmieście (ubytek 12,5 p. proc.) (Tabela 5, Mapa 8).

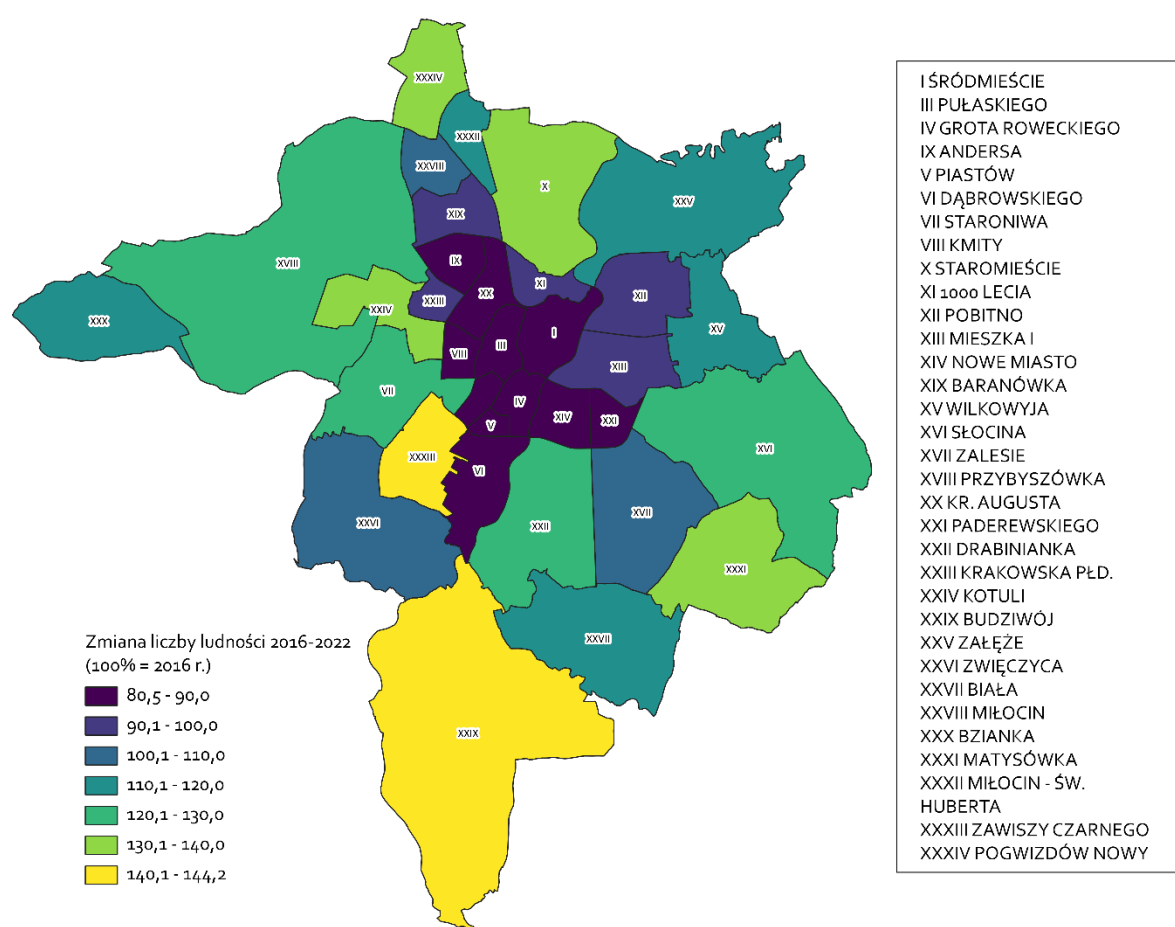
Tabela 5. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Zmiana liczby ludności	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	87,55	11,10	1
Pułaskiego	87,62	11,21	1
Grota Roweckiego	88,98	13,35	2
Andersa	88,69	12,89	2
Piastów	84,68	6,60	1
Dąbrowskiego	80,48	0,00	1
Staroniwa	123,65	67,80	4
Kmity	87,70	11,34	1
Staromieście	133,47	83,23	5
1000-lecia	91,90	17,94	2
Pobitno	96,99	25,93	3
Mieszka I	94,61	22,19	3
Nowe Miasto	86,74	9,83	1
Baranówka	93,09	19,81	2
Wilkowyja	118,62	59,90	4
Słocina	129,89	77,60	4
Zalesie	105,42	39,17	3
Przybyszówka	120,44	62,76	4
Króla Augusta	88,61	12,77	2
Paderewskiego	88,40	12,44	2
Drabinianka	126,57	72,39	4
Krakowska Płd.	91,32	17,03	2
Kotuli	139,97	93,43	5
Budziwój	144,15	100,00	5
Załęże	117,42	58,02	4
Zwiężczyca	101,70	33,33	3
Biała	119,32	61,00	4
Miłocin	109,32	45,30	3

Nazwa osiedla	Zmiana liczby ludności	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Bzianka	111,93	49,40	3
Matysówka	130,66	78,81	5
Miłocin - Św. Huberta	116,15	56,02	3
Zawiszy Czarnego	140,32	93,98	5
Pogwizdów Nowy	138,36	90,91	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 8. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022

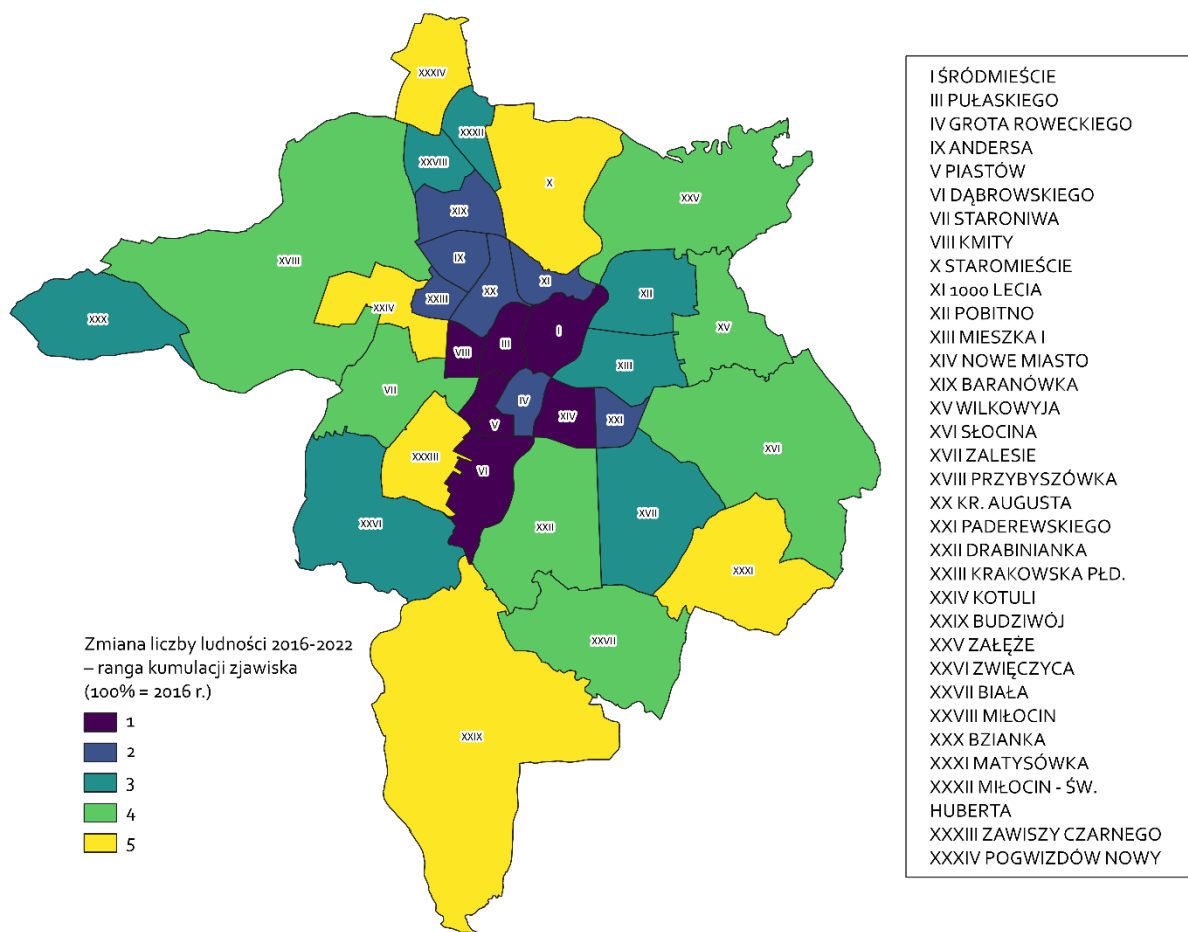

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie jednostek o najwyższej randze kumulacji zjawiska zmiany liczby ludności w okresie czerwiec 2016 r. – czerwiec 2022 r. (ranga = 5) znalazło się 6 osiedli: Budziwój, Zawiszy Czarnego, Kotuli, Pogwizdów Nowy, Staromieście oraz Matysówka. Osiedla te w największym stopniu zwiększyły populację swoich mieszkańców. W grupie jednostek

o najniższej randze kumulacji zjawiska zmiany liczby ludności (ranga = 1) znalazły się osiedla: Dąbrowskiego, Piastów, Nowe Miasto, Śródmieście, Pułaskiego oraz Kmity. Jednostki te odnotowały najwyższy poziom odpływu mieszkańców (Mapa 9).

Mapa 9. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.5. Zmiana średniej wieku ludności na osiedlach w latach 2016-2022

Osiedlami, które w ostatnich 6 latach „postarzały się” pod względem średniej wieku mieszkańców były osiedla: Nowe Miasto wzrost o 8,9 p. proc. w stosunku do średniej wieku mieszkańców w 2016 r. (zmiana +3,78 lat), Paderewskiego wzrost o 8,8 p. proc. (+3,69 lat) oraz Krakowska Południe wzrost o 8,0 p. proc. (+3,25 lat). Osiedlami, które charakteryzowały się niższą średnią wieku w 2022 r. niż sześć lat wcześniej, były osiedla: Budziwój spadek o 4,5 p. proc. w stosunku do średniej wieku mieszkańców w 2016 r. (-

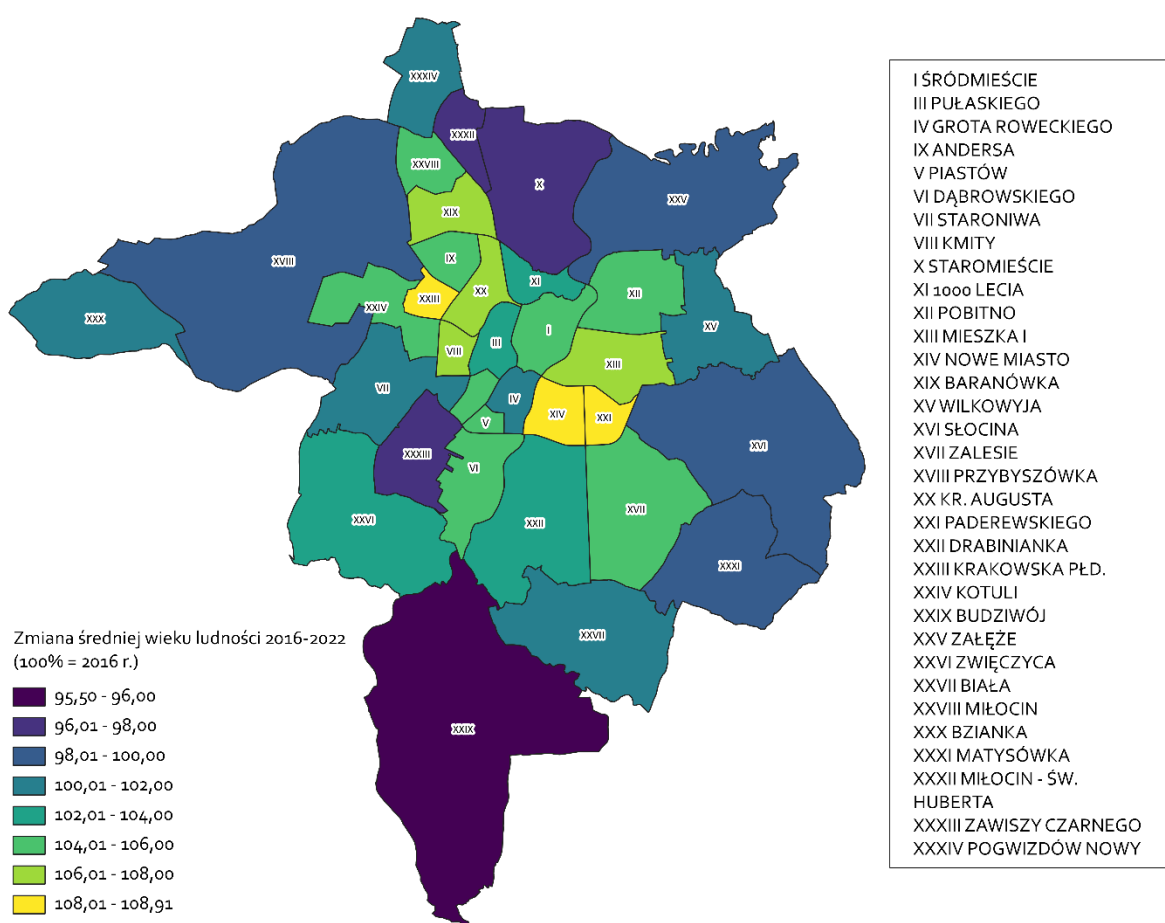
1,64 lat), Zawiszy Czarnego spadek o 3,0 p. proc. (-0,95), Staromieście (-0,84) spadek o 2,3 p. proc., Miłocin-św. Huberta spadek o 2,1p. proc. (-0,92), oraz Słocina spadek o 1,9 p. proc (-0,71) (tabela 6, Mapa 10).

Tabela 6. Zmiana średniej wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Zmiana średniej wieku ludności	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	104,19	64,80	4
Pułaskiego	103,65	60,78	3
Grota Roweckiego	101,75	46,61	3
Andersa	104,39	66,29	4
Piastów	104,07	63,91	3
Dąbrowskiego	104,79	69,28	4
Staroniwa	100,39	36,47	2
Kmity	106,57	82,55	5
Staromieście	97,66	16,11	1
1000-lecia	102,70	53,69	3
Pobitno	105,98	78,15	4
Mieszka I	106,79	84,19	5
Nowe Miasto	108,91	100,00	5
Baranówka	107,46	89,19	5
Wilkowyja	100,83	39,75	2
Słocina	98,13	19,61	1
Zalesie	104,84	69,65	4
Przybyszówka	99,66	31,02	1
Króla Augusta	106,41	81,36	4
Paderewskiego	108,77	98,96	5
Drabinianka	102,06	48,92	3
Krakowska Płd.	108,03	93,44	5
Kotuli	104,18	64,73	3
Budziwój	95,50	0,00	1
Załęże	99,86	32,51	2
Zwiężczyca	102,94	55,48	3
Biała	100,57	37,81	2
Miłocin	105,22	72,48	4
Bzianka	100,36	36,24	2
Matysówka	99,74	31,62	2
Miłocin - Św. Huberta	97,94	18,20	1
Zawiszy Czarnego	97,03	11,41	1
Pogwizdów Nowy	100,16	34,75	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

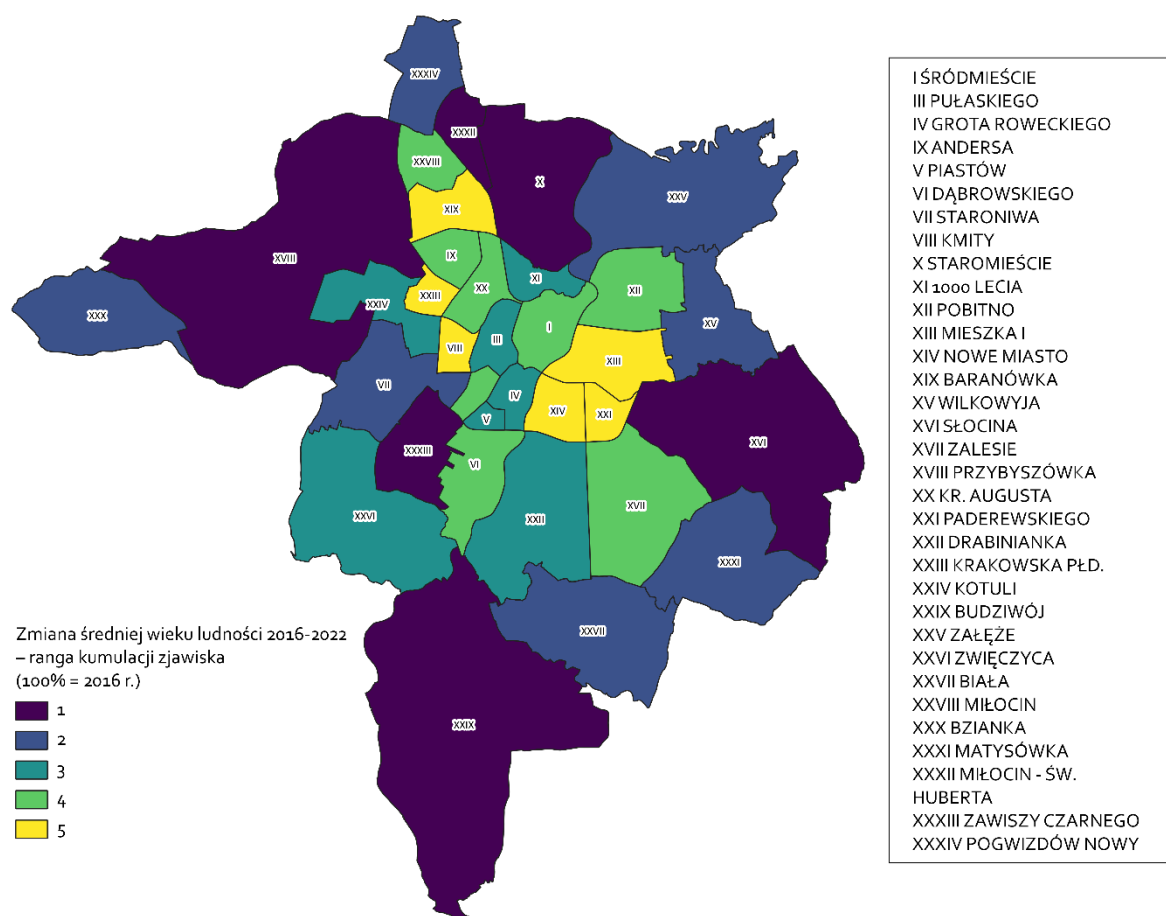
Mapa 10. Zmiana średniej wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Najniższy poziom kumulacji zjawiska zmiany średniej wieku ludności (ranga = 1), czyli starzenia się populacji, doświadczyło w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, sześć osiedli: Budziwój, Zawiszy Czarnego, Staromieście, Miłocin - Św. Huberta, Słocina oraz Przybyszówka. W okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku najwyższym poziomem kumulacji zjawiska zmiany średniej wieku ludności (ranga = 5), charakteryzowały się osiedla: Nowe Miasto, Paderewskiego, Krakowska Południe, Baranówka, Mieszka I oraz Kmity. Na tych sześciu osiedlach dynamika wzrostu średniej wieku mieszkańców była najwyższa (Mapa 11).

Mapa 11. Zmiana średniej wieku od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.6. Zmiana mediany wieku ludności na osiedlach w latach 2016-2022

Dynamika zmiany procesu starzenia się ludności, w ostatnich latach, była najbardziej zauważalna na osiedlu Dąbrowskiego. Zmiana wartości mediany wieku ludności w stosunku do 30 czerwca 2016 r. wyniosła + 22,91 p. proc. Osiedlami, które w nieco mniejszym, ale znaczącym stopniu doświadczyły procesu starzenia się były: Nowe Miasto (+12,81 p. proc.), Paderewskiego (+12,78 p. proc.), Krakowska Południe (+10,85 p. proc.), Pobitno (+10,83 p. proc.), Baranówka (+10,81 p. proc.), Mieszka I (+10,75 p. proc.) oraz Króla Stanisława Augusta (+10,01 p. proc.).

Jedynie w przypadku pięciu rzeszowskich osiedli można zaobserwować proces odmłodzenia populacji w okresie ostatnich sześciu lat. Najsilniejsze obniżenie mediany

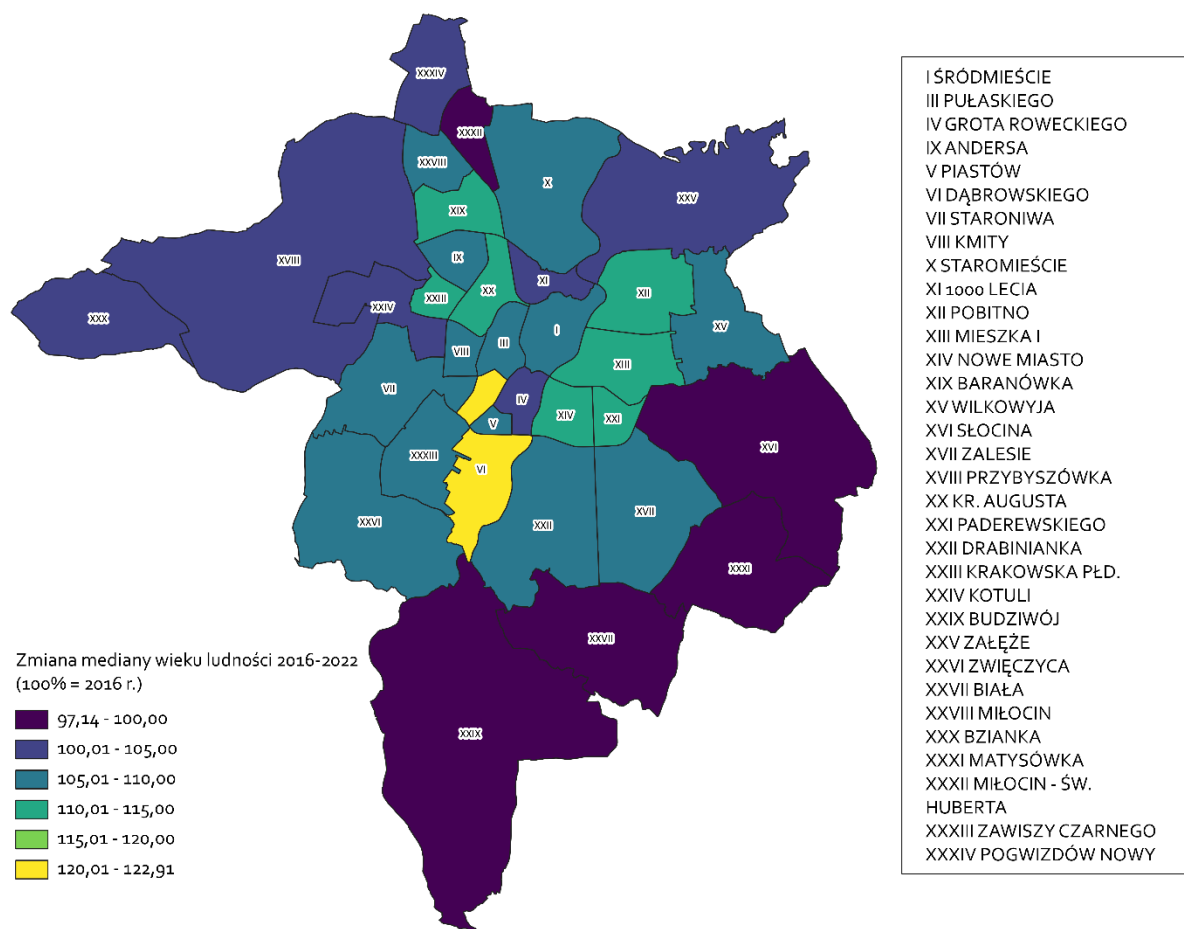
wieku odnotowano na os. Budziwój (-2,86 p. proc.). Nieco mniejsze wartości wskaźnika odnotowano na osiedlach: Słocina (-2,72 p. proc.) oraz Miłocin - św. Huberta (-2,28 p. proc.). Obniżenie wartości mediany wieku ludności charakteryzowało ponadto osiedla: Matysówka (-0,07 p. proc.) oraz Biała (-0,01 p. proc.) (Tabela 7, Mapa 12).

Tabela 7. Zmiana mediany wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Zmiana mediany wieku ludności	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	105,01	30,54	2
Pułaskiego	106,78	37,41	3
Grota Roweckiego	102,34	20,18	2
Andersa	107,30	39,43	4
Piastów	106,77	37,37	3
Dąbrowskiego	122,91	100,00	5
Staroniwa	105,65	33,02	3
Kmity	109,56	48,20	4
Staromieście	105,92	34,07	3
1000-lecia	102,32	20,10	2
Pobitno	110,83	53,12	5
Mieszka I	110,75	52,81	4
Nowe Miasto	112,81	60,81	5
Baranówka	110,81	53,05	5
Wilkowyja	105,83	33,72	3
Słocina	97,28	0,54	1
Zalesie	108,61	44,51	4
Przybyszówka	100,10	11,49	2
Króla Augusta	110,01	49,94	4
Paderewskiego	112,78	60,69	5
Drabinianka	106,50	36,32	3
Krakowska Płd.	110,85	53,20	5
Kotuli	103,09	23,09	2
Budziwój	97,14	0,00	1
Załęże	100,08	11,41	1
Zwiężczyca	108,04	42,30	4
Biała	99,99	11,06	1
Miłocin	108,47	43,97	4
Bzianka	102,74	21,73	2
Matysówka	99,93	10,83	1
Miłocin - Św. Huberta	97,72	2,25	1
Zawiszy Czarnego	106,27	35,43	3
Pogwizdów Nowy	102,81	22,00	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa

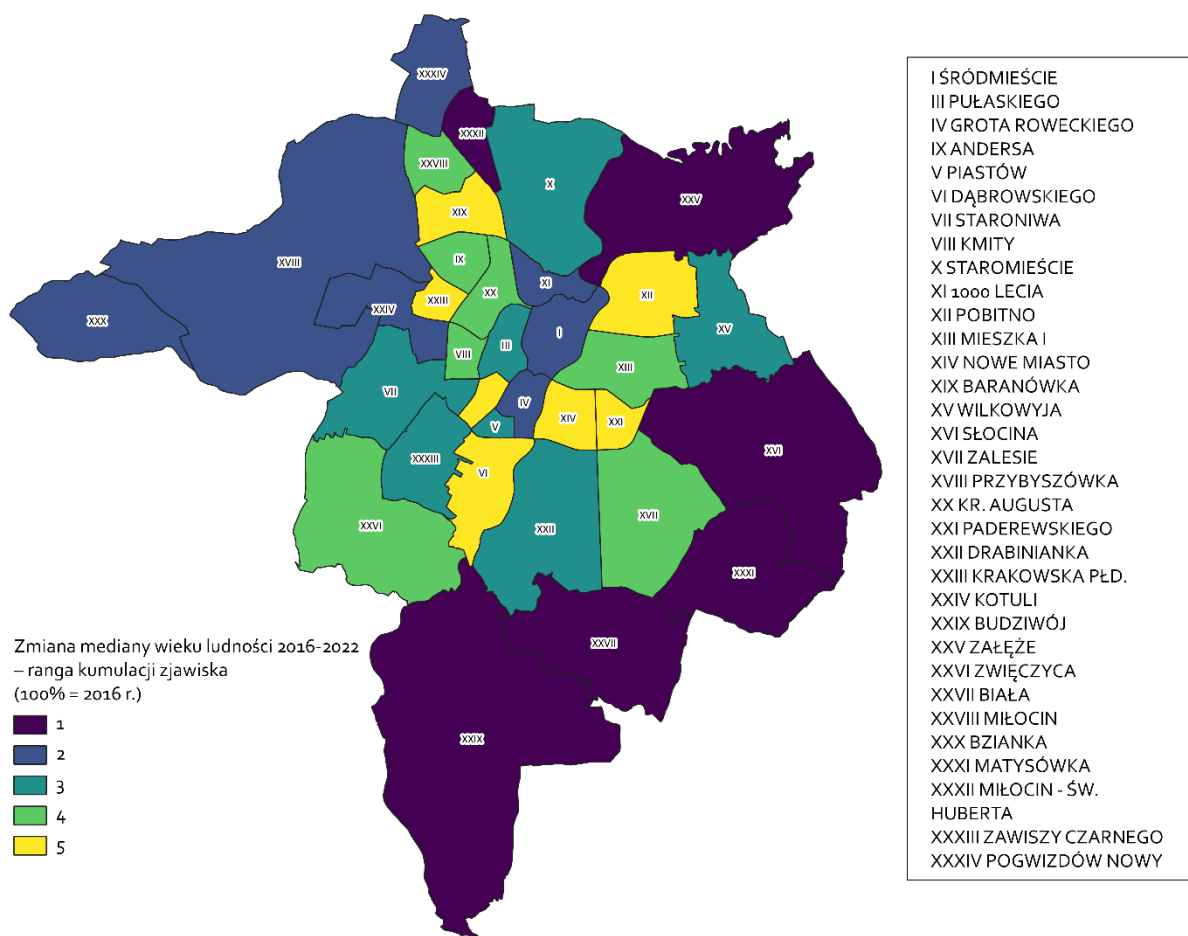
Mapa 12. Zmiana mediany wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Pięć osiedli, które charakteryzowały się odmłodzeniem populacji w okresie ostatnich sześciu lat, znalazło się w grupie jednostek o najniższym poziomie kumulacji zjawiska zmiany mediany wieku ludności (ranga = 1). Osiedlami tymi były: Budziwój, Śłocina, Miłocin - Św. Huberta, Matysówka, Biała oraz Załęże, które wprawdzie charakteryzowało się bardzo niewielkim wzrostem wartości mediany wieku ludności (wzrost o 0,08 p. proc.). Osiedlami, na których odnotowano najsilniejszą kumulację zjawiska wzrostu mediany wieku ludności były zaś: Dąbrowskiego, Nowe Miasto, Paderewskiego, Krakowska Południe, Pobitno oraz Baranówka (Mapa 13).

Mapa 13. Zmiana mediany wieku od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.7. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w 2022 r.

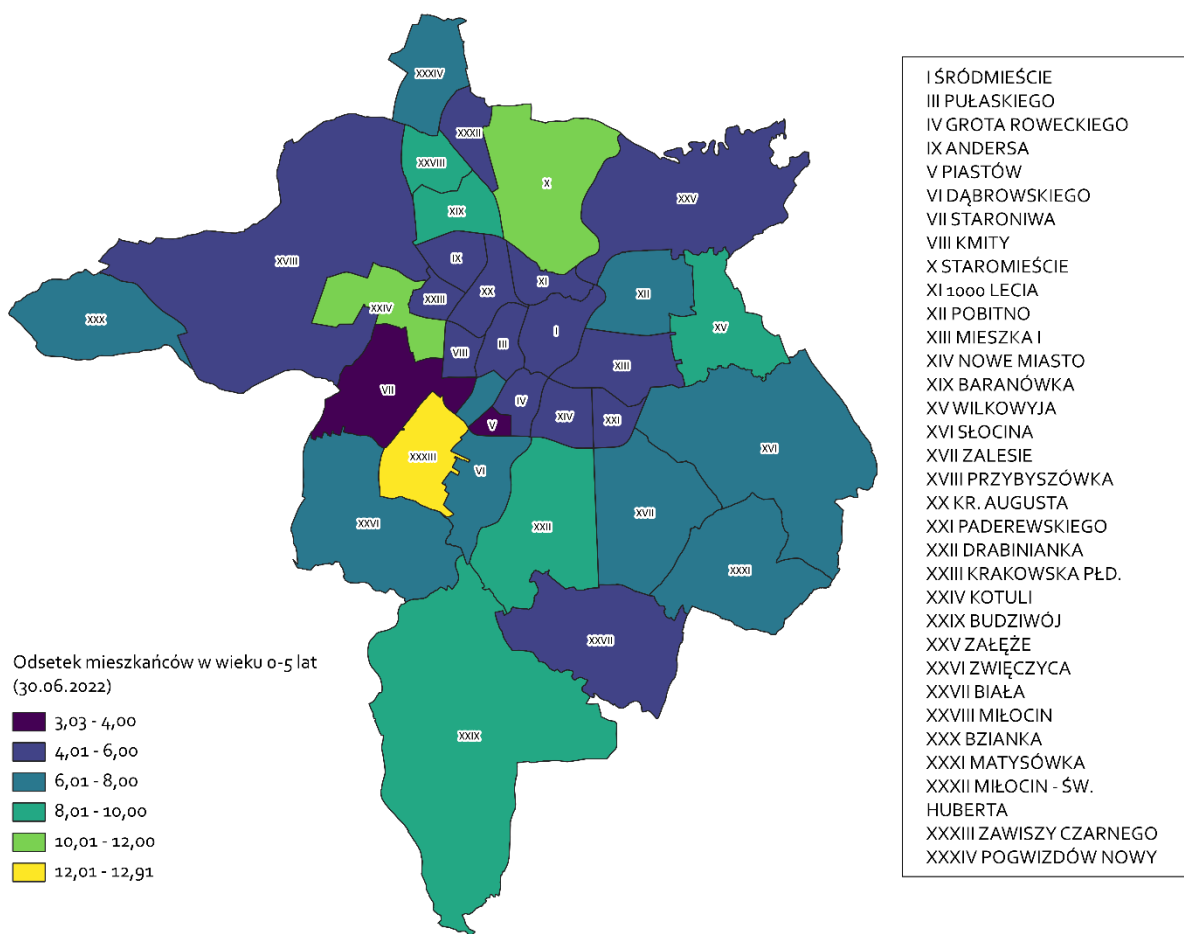
Osiedle Zawiszy Czarnego charakteryzowało się w 2022 roku (stan na 30.06.2022 r.) najwyższym odsetkiem mieszkańców w przedziale wieku 0-5 lat. Blisko co ósmy mieszkaniec tego osiedla nie ukończył 5 roku życia. Wysoki odsetek mieszkańców w przedziale wieku odnotowano również na osiedlu Staromieście oraz Kotuli. Co dziesiąty mieszkaniec tego osiedla nie ma więcej jak 5 lat. Osiedlami o najniższym odsetku mieszkańców w przedziale wieku 0-5 lat były osiedla Piastów i Staroniwa. Odsetek osób w najmłodszym przedziale wieków nieznacznie przekraczał 3 proc. (Tabela 8, Mapa 14).

Tabela 8. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	4,28	87,35	4
Pułaskiego	4,02	89,98	5
Grota Roweckiego	4,48	85,32	4
Andersa	4,12	88,97	5
Piastów	3,03	100,00	5
Dąbrowskiego	7,16	58,20	2
Staroniwa	3,87	91,50	5
Kmity	4,15	88,66	5
Staromieście	10,99	19,43	1
1000-lecia	4,06	89,57	5
Pobitno	6,11	68,83	3
Mieszka I	5,13	78,74	4
Nowe Miasto	4,32	86,94	4
Baranówka	8,41	45,55	2
Wilkowyja	8,46	45,04	1
Słocina	6,62	63,66	3
Zalesie	7,82	51,52	2
Przybyszówka	5,65	73,48	3
Króla Augusta	4,25	87,65	4
Paderewskiego	4,78	82,29	4
Drabinianka	9,22	37,35	1
Krakowska Płd.	5,18	78,24	3
Kotuli	10,29	26,52	1
Budziwój	8,35	46,15	2
Załęże	5,27	77,33	3
Zwiężczyca	7,39	55,87	2
Biała	5,49	75,10	3
Miłocin	9,6	33,50	1
Bzianka	7,15	58,30	3
Matysówka	7,36	56,17	2
Miłocin - Św. Huberta	5,1	79,05	4
Zawiszy Czarnego	12,91	0,00	1
Pogwizdów Nowy	7,18	58,00	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

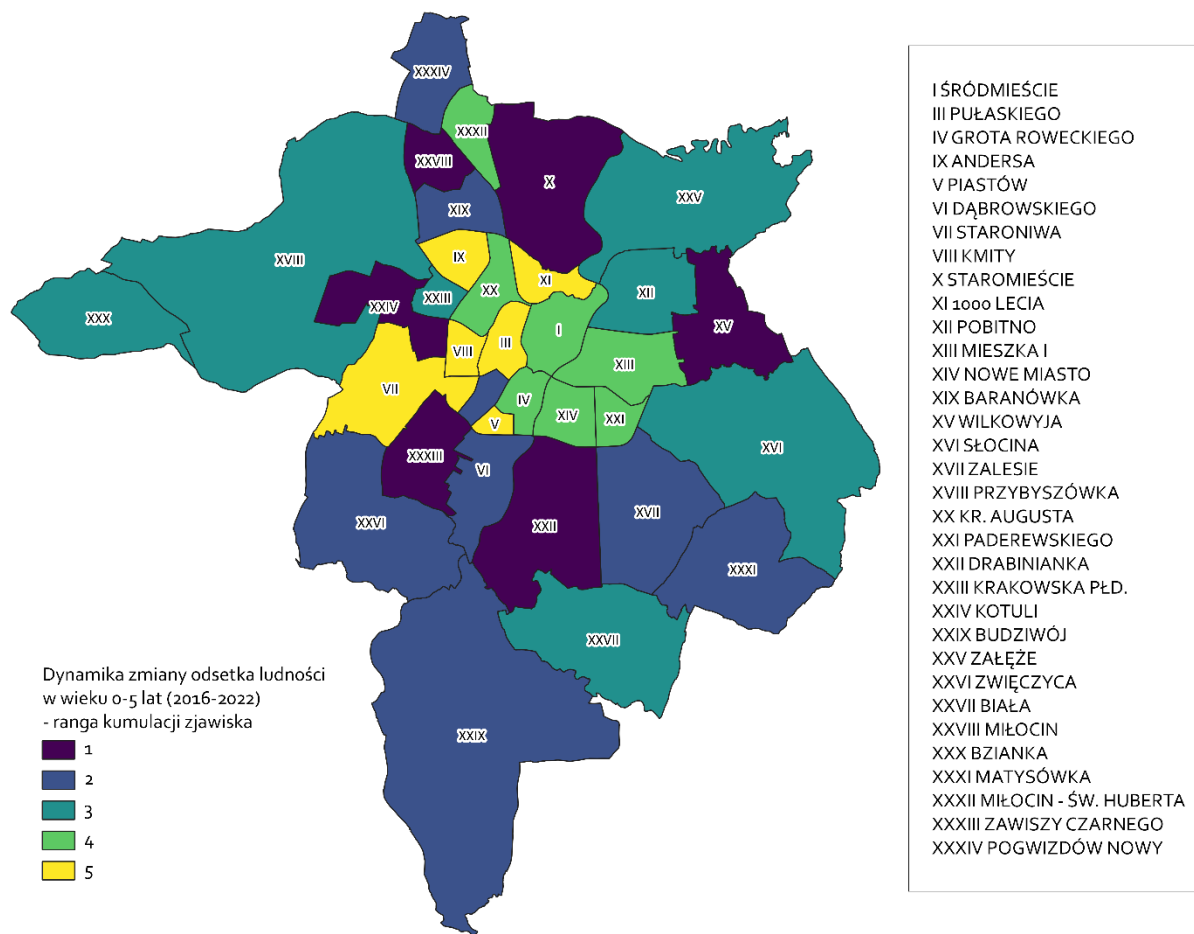
Mapa 14. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w wieku 0-5 lat, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Piastów, Staroniwa, Pułaskiego, 1000-lecia, Andersa oraz Kmity. Osiedlami o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat, było sześć jednostek: Zawiszy Czarnego, Staromieście, Kotuli, Miłocin, Drabinianka oraz Wilkowyja. Osiedla o największym natężeniu zjawiska – ranga 4 oraz 5, tworzą dość zwartą całość, umiejscowioną w centralnej części miasta (Mapa 15).

Mapa 15. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.8. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w 2022 r.

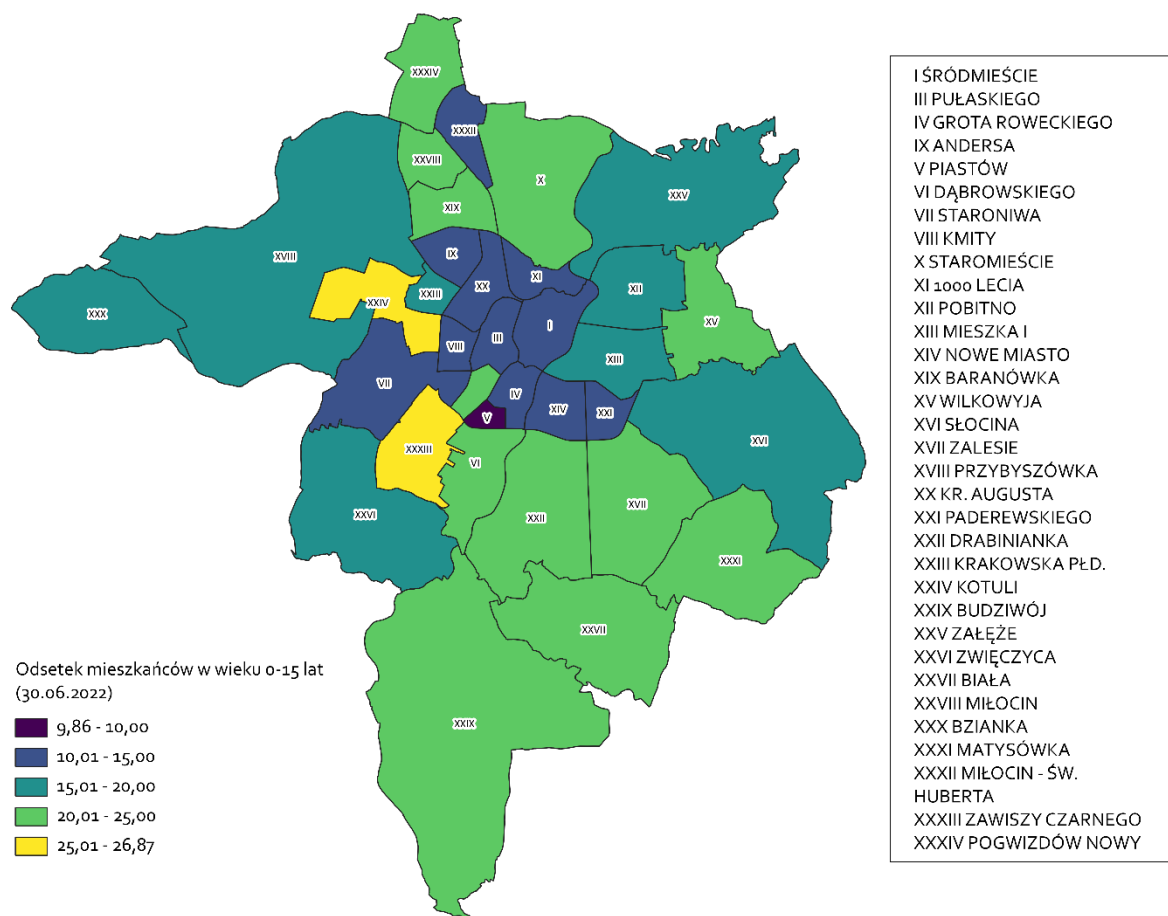
Ponad jedna czwarta mieszkańców dwóch rzeszowskich osiedli – Zawiszy Czarnego i Kotuli nie przekroczyło piętnastego roku życia. Nieznacznie niższy odsetek mieszkańców w przedziale wieku 0-15 lat odnotowano w 2022 r. (stan na 30.06.2022 r.) na osiedlu Miłocin, Staromieście oraz Pogwizdów Nowy. Osiedlem o najniższym odsetku mieszkańców w przedziale wieku 0-15 lat było os. Piastów – co dziesiąty mieszkaniec tego osiedla nie ukończył piętnastego roku życia. Nieznacznie wyższymi odsetkami mieszkańców w przedziale wieku 0-15 lat charakteryzowały się ponadto osiedla: Andersa, 1000-lecia, Śródmieście, Pułaskiego, Kmity oraz Staroniwa (Tabela 9, Mapa 16).

Tabela 9. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	12,26	85,89	5
Pułaskiego	12,31	85,60	5
Grota Roweckiego	13,14	80,72	4
Andersa	11,8	88,59	5
Piastów	9,86	100,00	5
Dąbrowskiego	20,54	37,21	2
Staroniwa	12,9	82,13	4
Kmity	12,43	84,89	5
Staromieście	23,63	19,05	1
1000-lecia	11,86	88,24	5
Pobitno	15,27	68,20	3
Mieszka I	15,44	67,20	3
Nowe Miasto	13,16	80,60	4
Baranówka	21,22	33,22	2
Wilkowyja	22,04	28,40	2
Słocina	19,42	43,80	3
Zalesie	20,28	38,74	2
Przybyszówka	16,45	61,26	3
Króla Augusta	13,64	77,78	4
Paderewskiego	14,43	73,13	4
Drabinianka	21,32	32,63	2
Krakowska Płd.	15,04	69,55	4
Kotuli	26,51	2,12	1
Budziwój	22,27	27,04	1
Załęże	18,02	52,03	3
Zwiężczyca	18,99	46,33	3
Biała	20,49	37,51	2
Miłocin	24,02	16,75	1
Bzianka	18,26	50,62	3
Matysówka	20,75	35,98	2
Miłocin - Św. Huberta	14,8	70,96	4
Zawiszy Czarnego	26,87	0,00	1
Pogwizdów Nowy	23,08	22,28	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

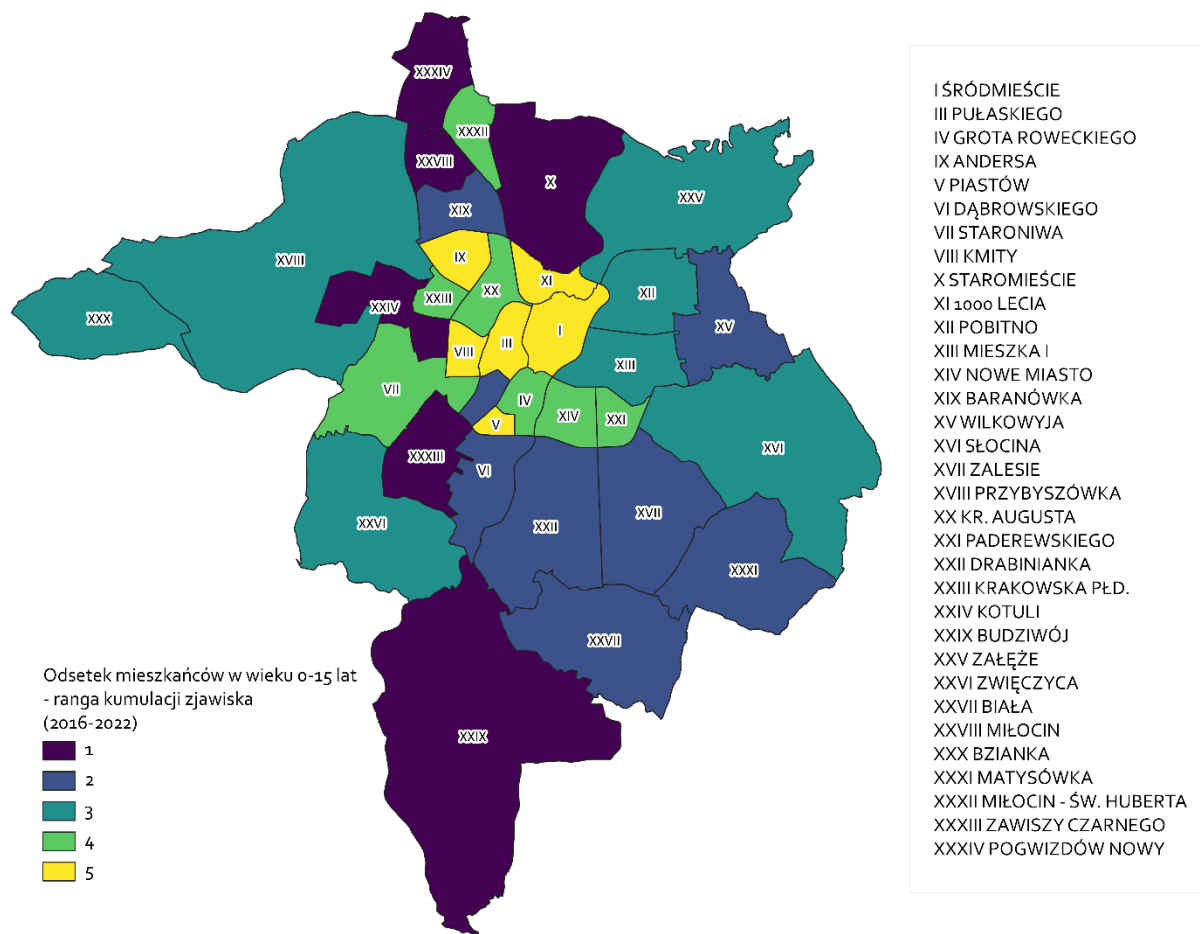
Mapa 16. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Osiedlami o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat, było sześć jednostek: Zawiszy Czarnego, Kotuli, Miłocin, Staromieście, Pogwizdów Nowy oraz Budziwój. W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w wieku 0-15 lat, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Piastów, Andersa Staroniwa, 1000-lecia, Śródmieście, Pułaskiego oraz Kmity. Warto podkreślić, że osiedla, które charakteryzowały się najwyższą rangą kumulacji zjawiska w przypadku odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat, znalazły się również w grupie jednostek o najwyższej randze kumulacji zjawiska w przypadku odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat (Mapa 17).

Mapa 17. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.9. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w 2022 r.

Najniższym odsetkiem mieszkańców w wieku 25 lat i mniej charakteryzowało się osiedle Piastów. Co piąty mieszkaniec tego osiedla nie miał więcej jak dwadzieścia pięć lat. Osiedlami, które oprócz osiedla Piastów, charakteryzowały się niskim odsetkiem mieszkańców w przedziale wieku 0-25 lat były: Nowe Miasto, Kmity, Paderewskiego, Krakowska Południe oraz Króla Augusta. Najwięcej mieszkańców w wieku 0-25 w stosunku do ogółu mieszkańców danego osiedla mieszkało na osiedlu Dąbrowskiego. W tym przypadku warto jednak zaznaczyć, że w dużym stopniu na ten wskaźnik rzutują czasowe zameldowania studentów zamieszkujących campus Politechniki Rzeszowskiej zlokalizowany na osiedlu Dąbrowskiego. Wysokim odsetkiem mieszkańców w wieku

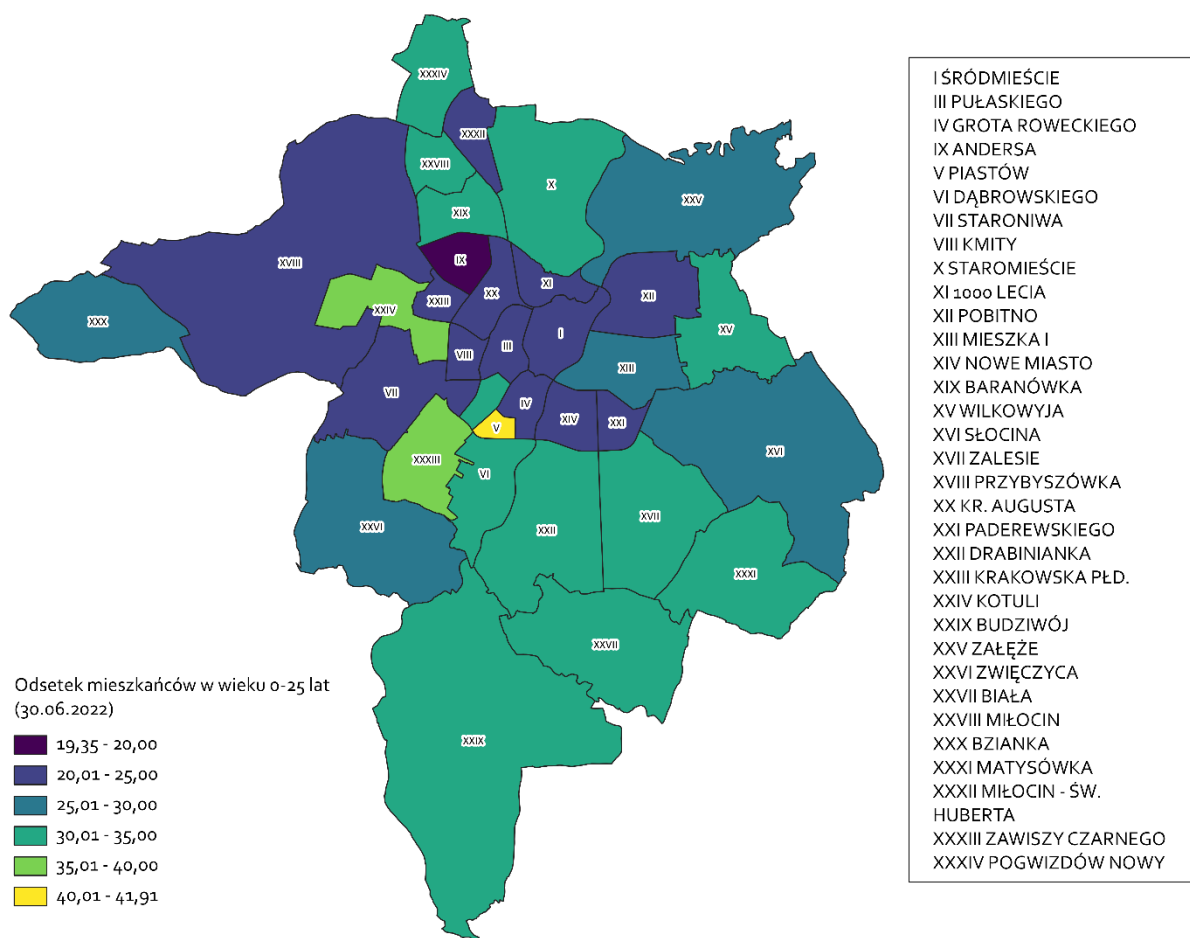
0-25 lat charakteryzowały się ponadto osiedla: Zawiszy Czarnego, Kotuli, Budziwój, Drabinianka, Matysówka oraz Pogwizdów Nowy (Tabela 10, Mapa 18).

Tabela 10. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	22,88	84,35	4
Pułaskiego	22,24	87,19	4
Grota Roweckiego	22,39	86,52	4
Andersa	19,35	100,00	5
Piastów	41,91	0,00	1
Dąbrowskiego	30,33	51,33	2
Staroniwa	21,2	91,80	5
Kmity	23,85	80,05	4
Staromieście	31,38	46,68	2
1000-lecia	22,1	87,81	4
Pobitno	23,87	79,96	4
Mieszka I	26,47	68,44	3
Nowe Miasto	20,32	95,70	5
Baranówka	30,02	52,70	3
Wilkowyja	31,92	44,28	2
Słocina	29,08	56,87	3
Zalesie	30,8	49,25	2
Przybyszówka	24,65	76,51	3
Króla Augusta	21,89	88,74	5
Paderewskiego	21,28	91,45	5
Drabinianka	32,84	40,20	1
Krakowska Płd.	21,82	89,05	5
Kotuli	36,58	23,63	1
Budziwój	31,96	44,10	2
Załęże	28,67	58,69	3
Zwiężczyca	29,28	55,98	3
Biała	31,67	45,39	2
Miłocin	34,51	32,80	1
Bzianka	28,01	61,61	3
Matysówka	32,71	40,78	1
Miłocin - Św. Huberta	23,85	80,05	4
Zawiszy Czarnego	36,95	21,99	1
Pogwizdów Nowy	32,58	41,36	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa

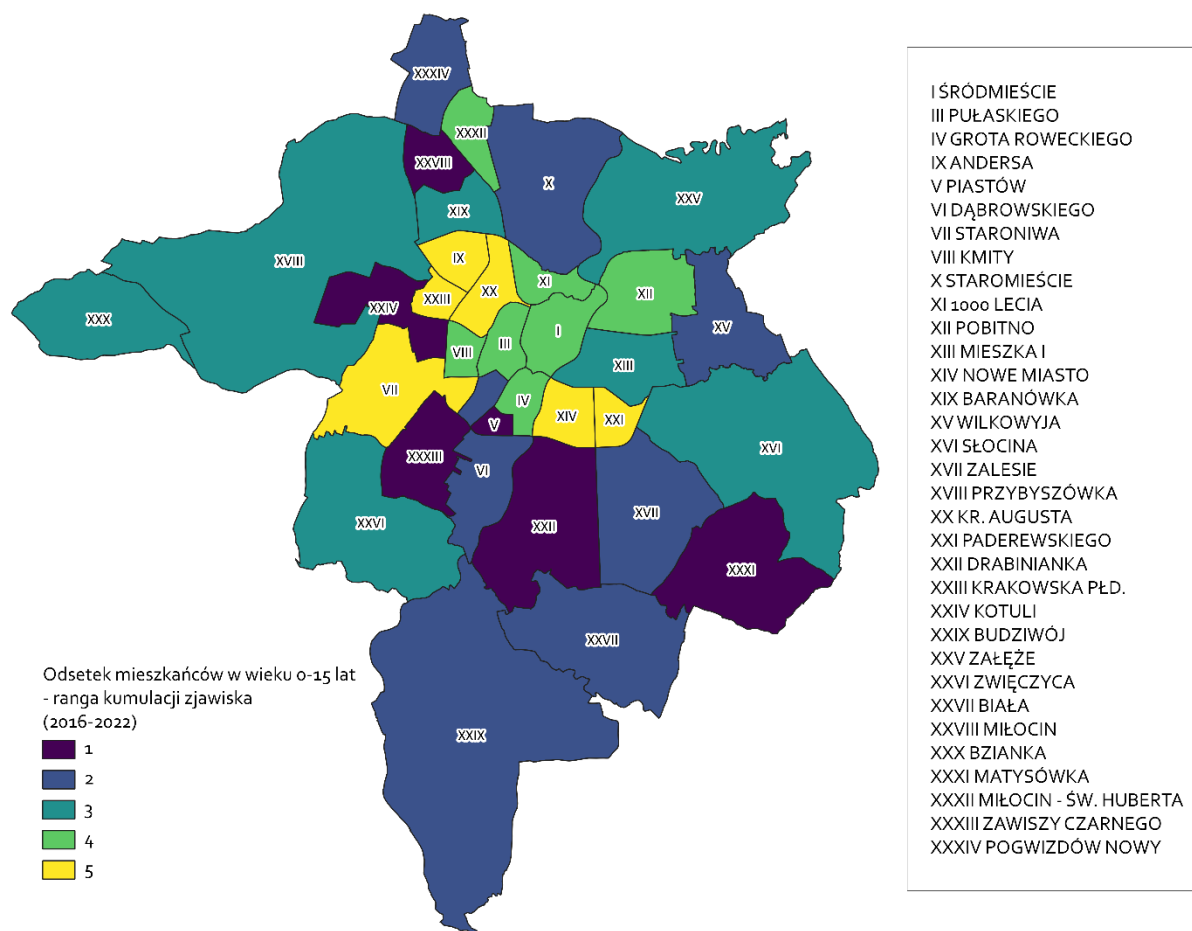
Mapa 18. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w wieku 0-25 lat, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Piastów, Nowe Miasto, Kmity, Paderewskiego, Krakowska Południe oraz Króla Augusta. Do grupy osiedli o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat, przypisano sześć jednostek: Dąbrowskiego, Zawiszy Czarnego, Kotuli, Budziwój, Drabianka oraz Matysówka (Mapa 19).

Mapa 19. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.10. Odsetek mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w 2022 r.

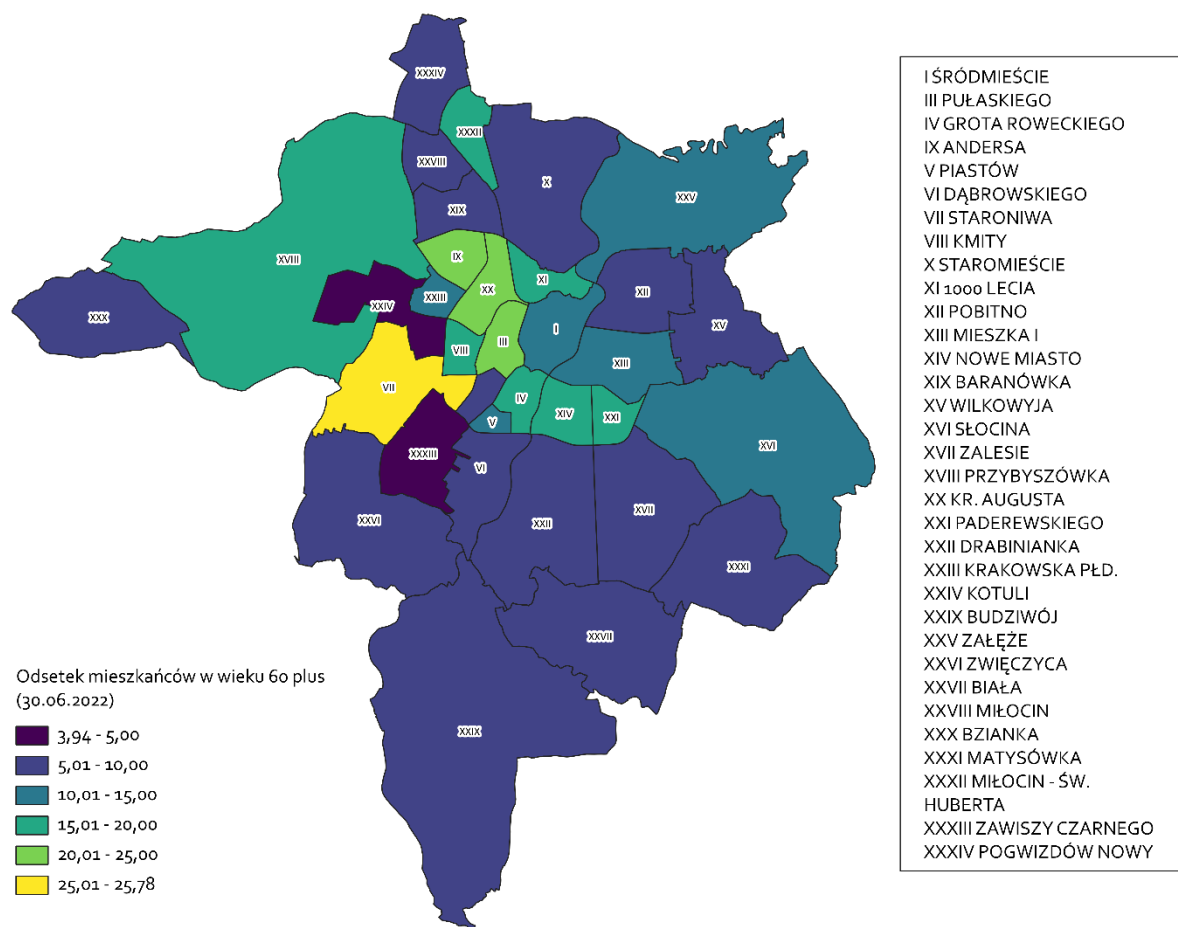
Osiedlami o najniższym odsetku mieszkańców w wieku 60 plus w stosunku do ogółu mieszkańców były Kotuli, Zawiszy Czarnego, Drabinianka oraz Budziwój. Najwyższe odsetki mieszkańców wieku 60 lat i więcej charakteryzowały osiedla Kmity, Pułaskiego, Piastów oraz Króla Augusta. Co czwarty mieszkaniec osiedla Kmity ma co najmniej 60 lat. W przypadku pozostałych trzech wskazanych osiedli sytuacja taka dotyczy co piątego mieszkańca (Tabela 11, Mapa 20).

Tabela 11. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	13,50	43,77	4
Pułaskiego	22,04	82,88	5
Grota Roweckiego	18,98	68,86	4
Andersa	20,72	76,83	5
Piastów	12,52	39,29	3
Dąbrowskiego	8,47	20,74	2
Staroniwa	25,78	100,00	5
Kmity	19,11	69,46	5
Staromieście	7,02	14,10	1
1000-lecia	19,20	69,87	5
Pobitno	9,67	26,24	3
Mieszka I	13,59	44,18	4
Nowe Miasto	18,55	66,90	4
Baranówka	7,74	17,40	2
Wilkowyja	8,93	22,85	2
Słocina	13,01	41,53	3
Zalesie	9,53	25,60	3
Przybyszówka	15,46	52,75	4
Króla Augusta	20,50	75,82	5
Paderewskiego	16,81	58,93	4
Drabinianka	5,28	6,14	1
Krakowska Płd.	12,64	39,84	3
Kotuli	3,94	0,00	1
Budziwój	7,40	15,84	1
Załęże	10,54	30,22	3
Zwiężczyca	7,96	18,41	2
Biała	9,61	25,96	3
Miłocin	6,40	11,26	1
Bzianka	9,44	25,18	2
Matysówka	8,63	21,47	2
Miłocin - Św. Huberta	15,82	54,40	4
Zawiszy Czarnego	4,95	4,62	1
Pogwizdów Nowy	8,66	21,61	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

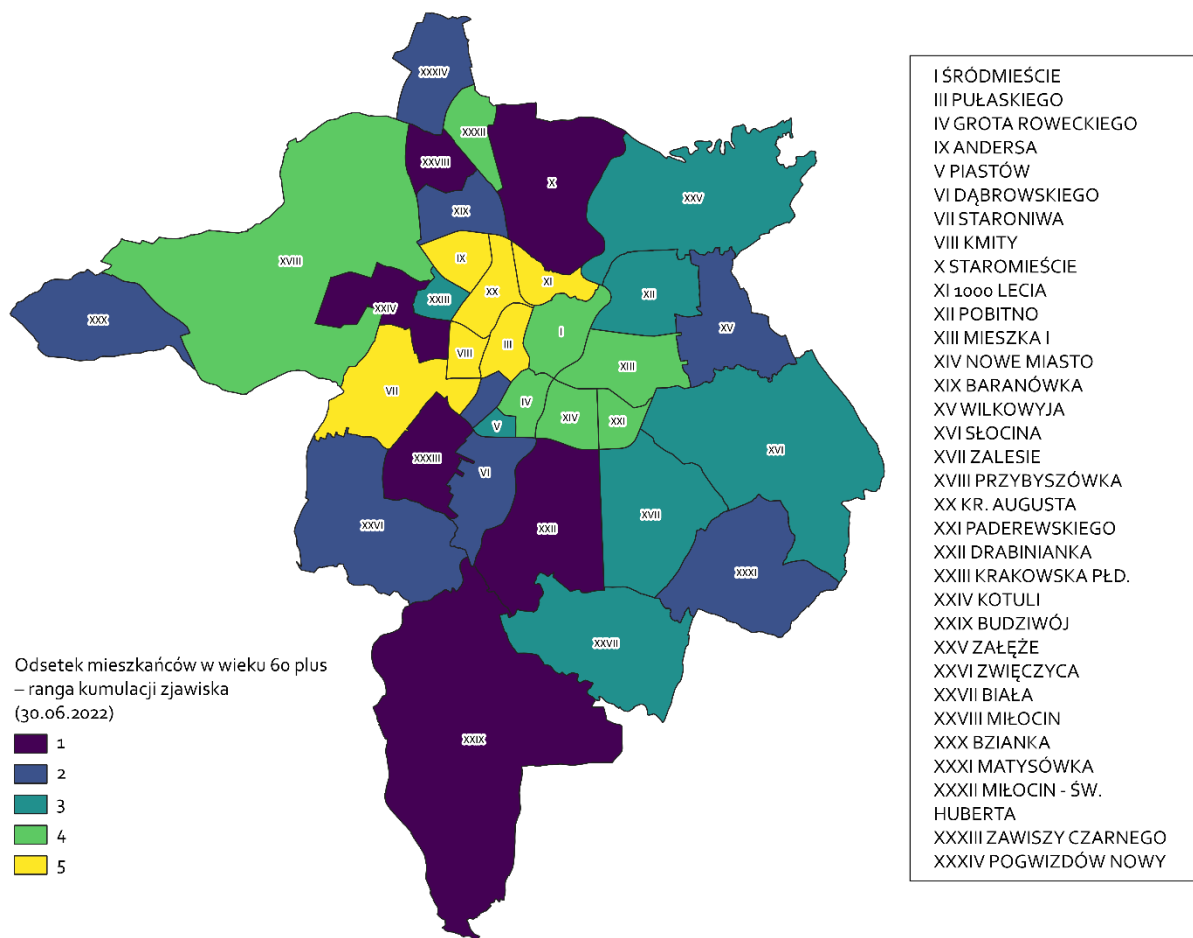
Mapa 20. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w wieku 60 lat i więcej, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najniższa (ranga = 1), znalazło się sześć osiedli: Kotuli, Zawiszy Czarnego, Drabinianka, Budziwój, Staromieście oraz Załęże. Do grupy osiedli o najwyższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 5), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 60plus, przypisano sześć jednostek: Kmity, Pułaskiego, Piastów, Króla Augusta, 1000-lecia oraz Andersa (Mapa 21).

Mapa 21. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.11. Odsetek mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w 2022 r.

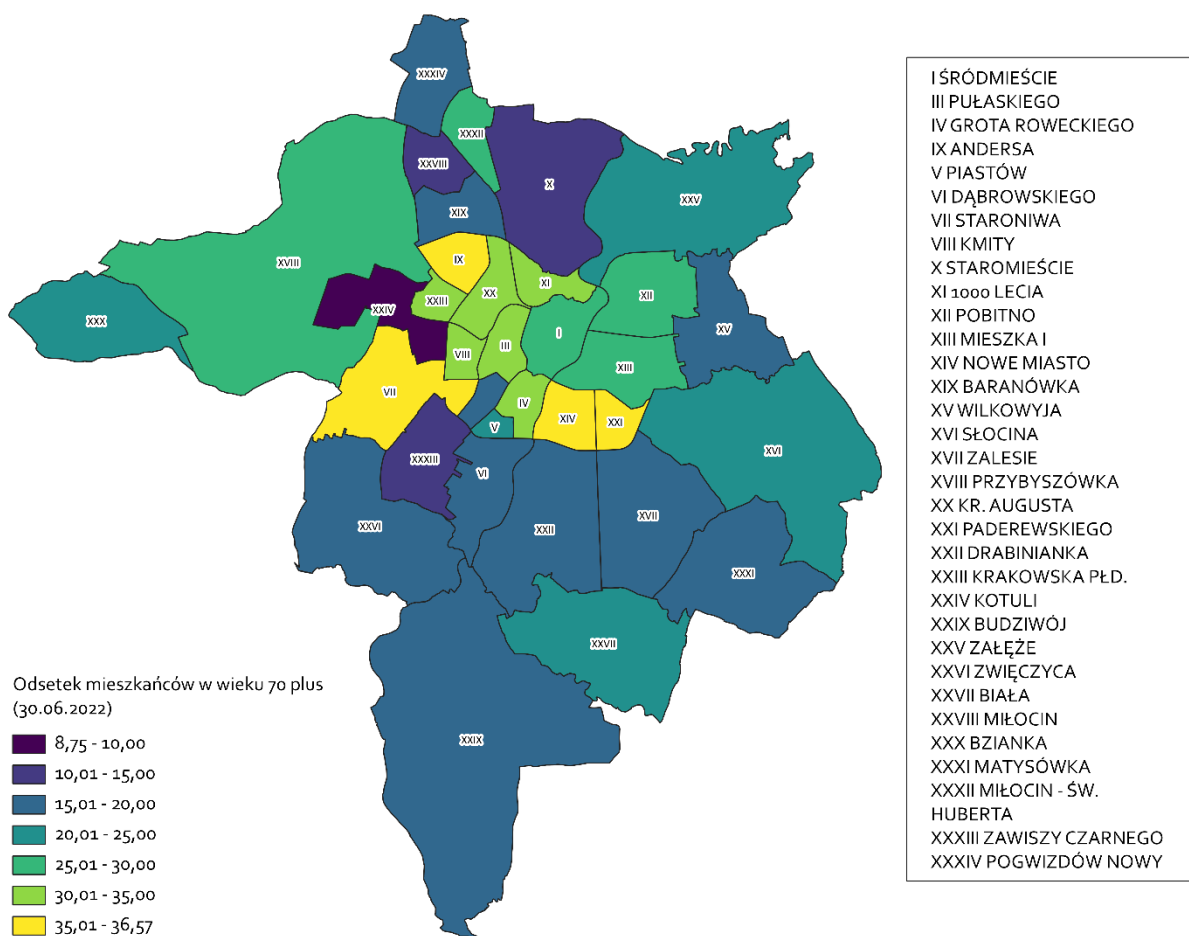
Najwyższy odsetek seniorów w wieku 70 lat i więcej w stosunku do ogółu mieszkańców mieszka na osiedlu Paderewskiego. Ponad jedna trzecia mieszkańców tego osiedla to osoby w grupie wieku 70 plus. Nieco mniejsze odsetki osób w wieku 70 plus, ale przekraczające jedną trzecią ogółu mieszkańców, zamieszkują osiedla: Piastów, Nowe Miasto, Kmity, Króla Augusta i Krakowska Południe. Najniższym odsetkiem seniorów charakteryzowało się osiedle Kotuli, na którym niespełna 9 procent mieszkańców ma co najmniej 70 lat (Tabela 12, Mapa 22).

Tabela 12. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	29,80	75,66	4
Pułaskiego	33,03	87,28	4
Grota Roweckiego	32,82	86,52	4
Andersa	36,38	99,32	5
Piastów	23,90	54,46	3
Dąbrowskiego	18,84	36,27	2
Staroniwa	35,24	95,22	5
Kmity	31,96	83,43	4
Staromieście	14,96	22,32	1
1000-lecia	30,62	78,61	4
Pobitno	25,91	61,68	3
Mieszka I	28,68	71,64	4
Nowe Miasto	36,34	99,17	5
Baranówka	19,04	36,99	2
Wilkowyja	18,49	35,01	2
Słocina	24,08	55,10	3
Zalesie	19,11	37,24	2
Przybyszówka	29,74	75,45	4
Króla Augusta	33,96	90,62	5
Paderewskiego	36,57	100,00	5
Drabinianka	15,03	22,57	1
Krakowska Płd.	33,32	88,32	5
Kotuli	8,75	0,00	1
Budziwój	17,85	32,71	2
Załęże	23,20	51,94	3
Zwiężczyca	19,03	36,95	2
Biała	22,94	51,01	3
Miłocin	14,11	19,27	1
Bzianka	21,77	46,80	3
Matysówka	17,04	29,80	1
Miłocin - Św. Huberta	27,17	66,21	3
Zawiszy Czarnego	10,02	4,57	1
Pogwizdów Nowy	17,59	31,78	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

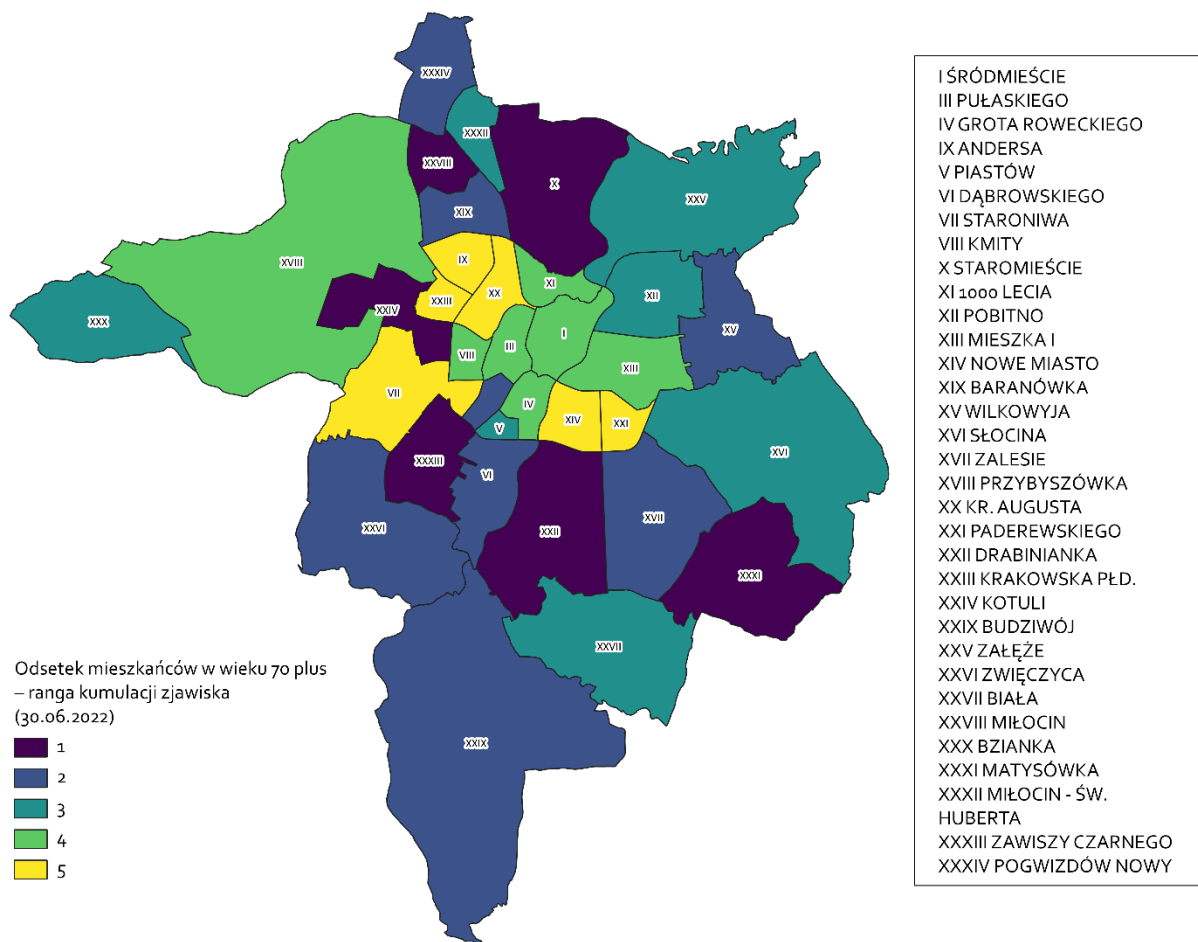
Mapa 22. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Do grupy osiedli o najwyższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 5), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 70plus, przypisano sześć jednostek: Paderewskiego, Piastów, Nowe Miasto, Kmity, Króla Augusta i Krakowska Południe. W grupie osiedli o najniższym odsetku ludności w wieku 60 lat i więcej, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najniższa (ranga = 1), znalazło się sześć osiedli: Kotuli, Zawiszy Czarnego, Budziwój, Staromieście, Drabinianka oraz Matysówka (Mapa 23).

Mapa 23. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.12. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w latach 2016-2022

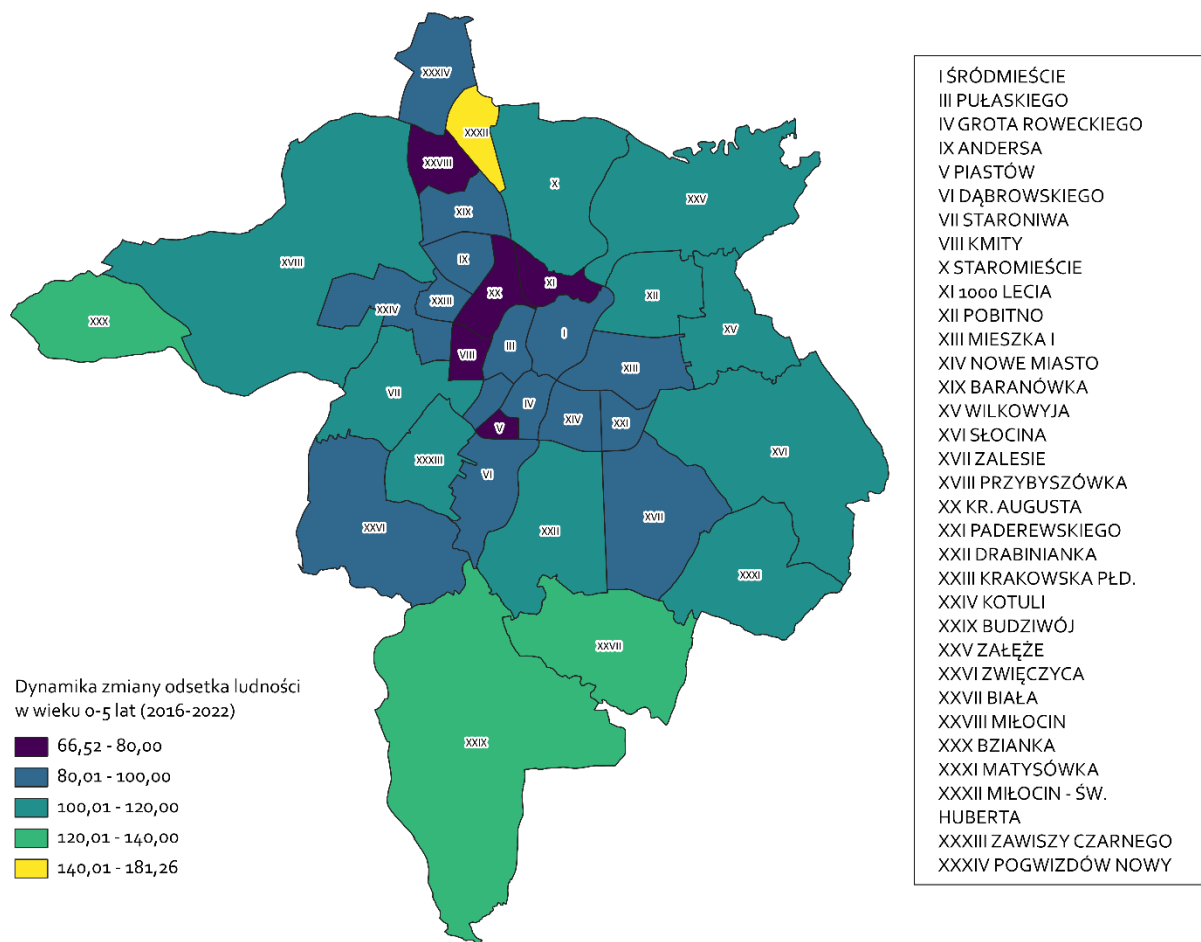
Czternaście rzeszowskich osiedli zanotowało w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku wzrost odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat. Najsilniej w stosunku do liczby mieszkańców w wieku 0-5 lat z 30 czerwca 2016 r. wzrosła populacja mieszkańców w tej grupie wiekowej na osiedlu Miłocin – Św. Huberta. Był to wzrost o 81,26 p. proc. Mniejsze wzrosty zanotowano na osiedlach Bzianka i Biała – wzrost o ponad 30 p. proc. Największego spadku mieszkańców w przedziale wieku 0-5 lat w stosunku do liczby mieszkańców w tej grupie wiekowej z 30 czerwca 2016 r. doświadczyło osiedle Miłocin – spadek o ponad 30 p. proc. (Tabela 13, Mapa 24).

Tabela 13. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.)

Nazwa osiedla	Dynamika zmian osób w wieku 0-5 lat	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	93,43	76,55	3
Pułaskiego	94,4	75,70	3
Grota Roweckiego	90,72	78,91	3
Andersa	78,25	89,78	5
Piastów	85,35	83,59	4
Dąbrowskiego	102,22	68,89	2
Staroniwa	78,64	89,44	5
Kmity	89,83	79,68	3
Staromieście	119,65	53,70	1
1000-lecia	78,85	89,25	5
Pobitno	110,47	61,70	2
Mieszka I	83	85,64	4
Nowe Miasto	85,24	83,68	4
Baranówka	101,42	69,58	3
Wilkowyja	112,66	59,79	2
Słocina	86,59	82,51	4
Zalesie	114,63	58,07	2
Przybyszówka	84,3	84,50	4
Króla Augusta	76,35	91,43	5
Paderewskiego	85,8	83,20	4
Drabinianka	107,32	64,44	2
Krakowska Płd.	83,53	85,18	4
Kotuli	95,74	74,53	3
Budziwój	118,04	55,10	2
Załęże	82,01	86,50	5
Zwiężczyca	133,97	41,21	1
Biała	66,52	100,00	5
Miłocin	125,03	49,01	1
Bzianka	139,97	35,99	1
Matysówka	119,76	53,60	1
Miłocin - Św. Huberta	181,26	0,00	1
Zawiszy Czarnego	103,01	68,20	2
Pogwizdów Nowy	93,31	76,65	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

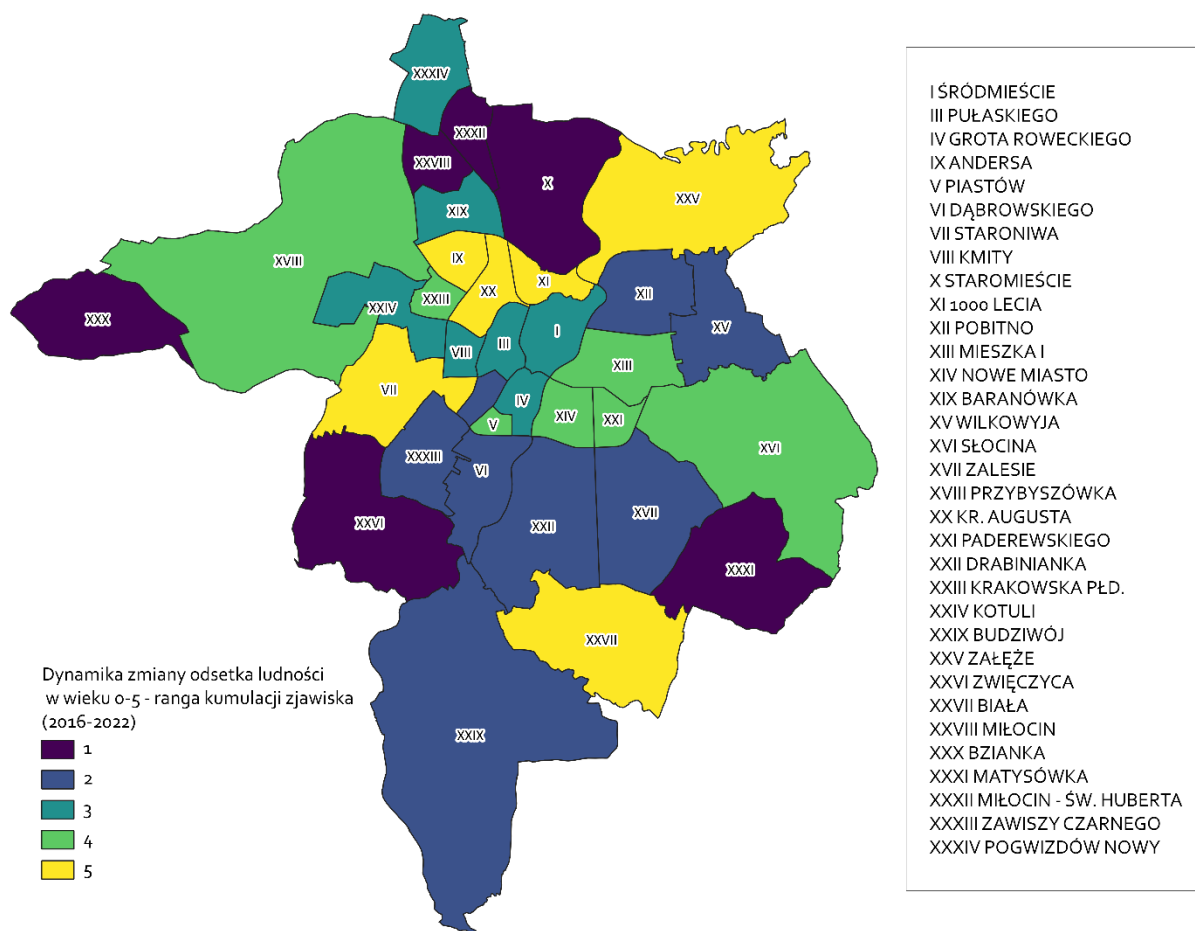
Mapa 24. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższej dynamice zmiany odsetka ludności w wieku 0-5 lat w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Miłocin, Króla Augusta, Piastów, Kmity, 1000-lecia oraz Zwięczyca. Do grupy osiedli o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat, przypisano sześć jednostek: Miłocin - Św. Huberta, Bzianka, Biała, Budziwój, Matysówka oraz Staromieście (Mapa 25).

Mapa 25. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.13. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w latach 2016-2022

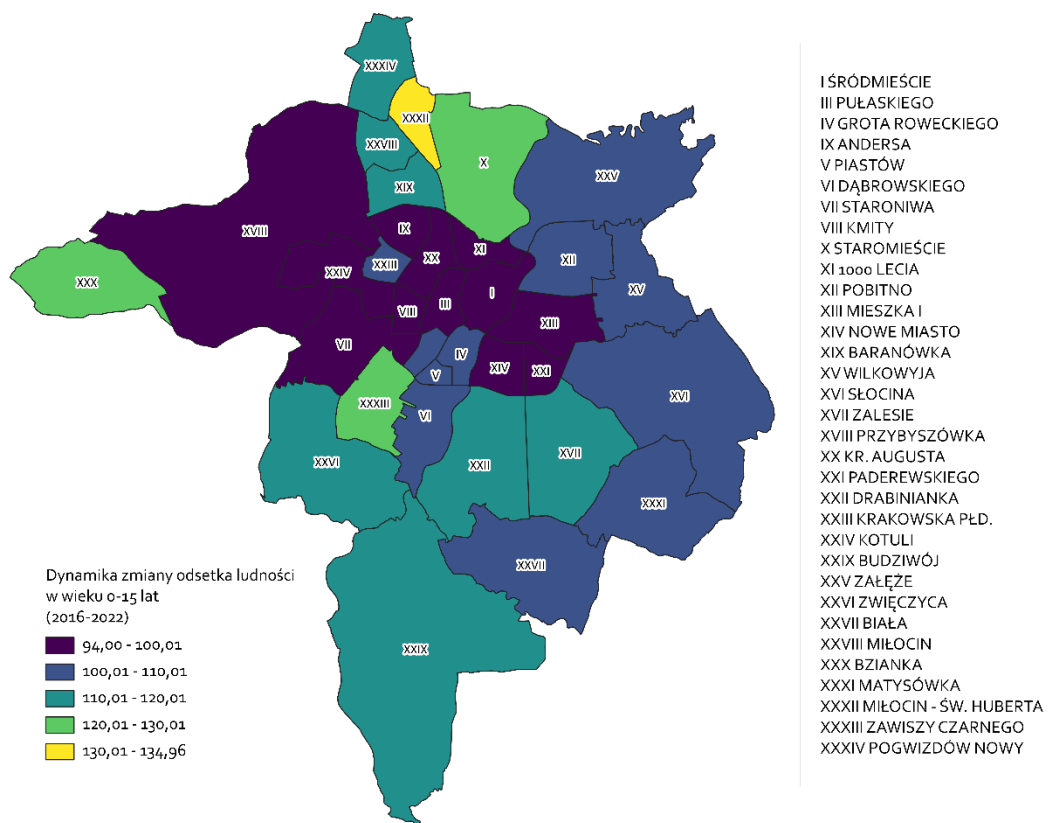
Blisko dwie trzecie rzeszowskich osiedli zanotowało w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku wzrost odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat. Najsilniej w stosunku do liczby mieszkańców w wieku 0-15 lat z 30 czerwca 2016 r. wzrosła populacja mieszkańców w tej grupie wiekowej na osiedlu Miłocin – Św. Huberta. Był to wzrost o 34,96 p. proc. Nieznacznie mniejsze wzrosty zanotowano na osiedlach Bzianka i Zawiszy Czarnego – wzrost o ponad 25 p. proc. Największego spadku mieszkańców w przedziale wieku 0-15 lat w stosunku do liczby mieszkańców w tej grupie wiekowej z 30 czerwca 2016 r. doświadczyły trzy osiedla Kmity, Króla Augusta oraz Andersa. Spadek ten oscylował w przedziale od 5 do 6 p. proc. (Tabela 14, Mapa 26).

Tabela 14. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.)

Nazwa osiedla	Dynamika zmian osób w wieku 0-15 lat	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	96,81	93,14	5
Pułaskiego	97,11	92,41	5
Grota Roweckiego	100,36	84,47	4
Andersa	97,61	91,19	4
Piastów	108,01	65,80	3
Dąbrowskiego	109,37	62,48	2
Staroniwa	94,91	97,78	5
Kmity	94	100,00	5
Staromieście	121,65	32,50	1
1000-lecia	98,94	87,94	4
Pobitno	102,08	80,27	3
Mieszka I	95,22	97,02	5
Nowe Miasto	97,17	92,26	4
Baranówka	118,14	41,06	2
Wilkowyja	109,91	61,16	2
Słocina	108,43	64,77	3
Zalesie	111,05	58,37	2
Przybyszówka	99,27	87,13	4
Króla Augusta	94,47	98,85	5
Paderewskiego	97,43	91,63	4
Drabinianka	118,48	40,23	1
Krakowska Płd.	107,42	67,24	3
Kotuli	97,31	91,92	4
Budziwój	112,02	56,01	2
Załęże	104,93	73,32	3
Zwiężczyca	112,88	53,91	2
Biała	104,47	74,44	3
Miłocin	119,88	36,82	1
Bzianka	127,64	17,87	1
Matysówka	107,9	66,06	3
Miłocin - Św. Huberta	134,96	0,00	1
Zawiszy Czarnego	126,74	20,07	1
Pogwizdów Nowy	117,35	42,99	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

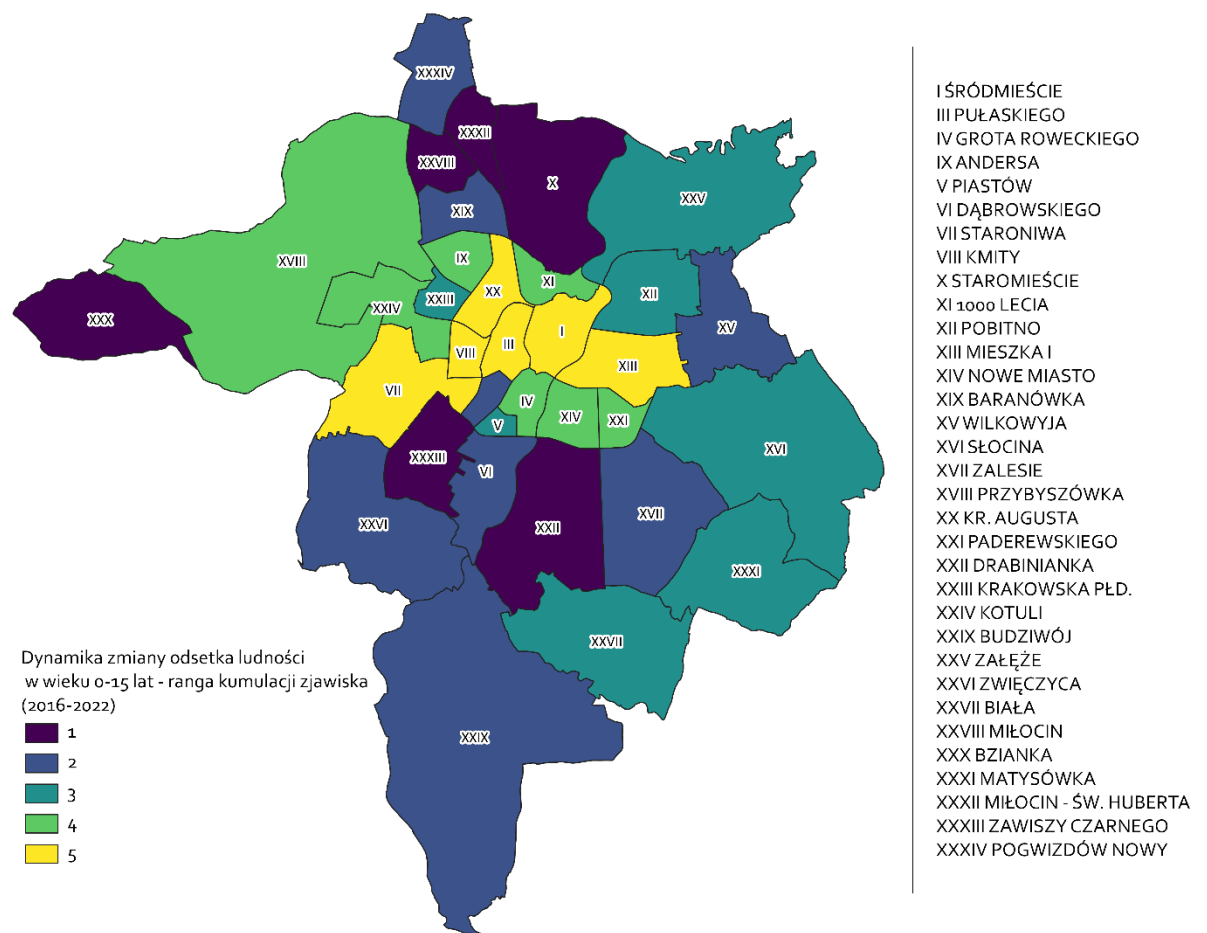
Mapa 26. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższej dynamice zmiany odsetka ludności w wieku 0-15 lat w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Andersa, Króla Augusta, Kmity, Mieszka I, Śródmieście i Pułaskiego. Do grupy osiedli o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat, przypisano sześć jednostek: Miłocin - Św. Huberta, Bzianka, Zawiszy Czarnego, Staromieście, Budziwój oraz Drabinianka (Mapa 27).

Mapa 27. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.14. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w latach 2016-2022

Jedynie sześć osiedli zanotowało w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku wzrost odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat. Najsilniej w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022, w stosunku do liczby mieszkańców w wieku 0-25 lat z 30 czerwca 2016 r., wzrosła populacja mieszkańców w tej grupie wiekowej na osiedlu Zawiszy Czarne. Był to wzrost o 17,5 p. proc. Największego spadku mieszkańców w przedziale wieku 0-25 lat w stosunku do liczby mieszkańców w tej grupie wiekowej z 30 czerwca 2016 r. doświadczyło osiedle Pobitno – spadek o 16 p. proc. Nieznacznie

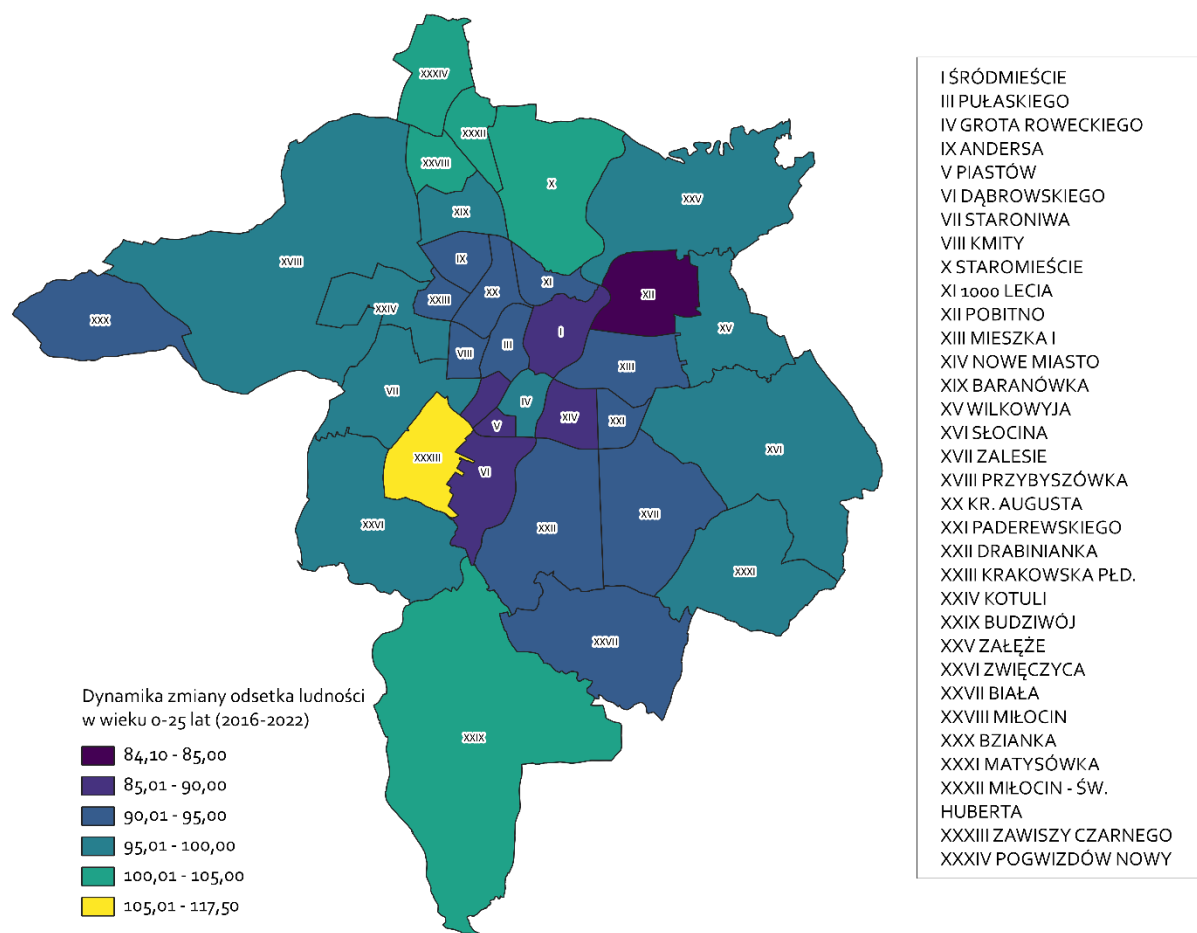
mniej spadki odnotowano na osiedlach Piastów, Śródmieście, Dąbrowskiego i Nowe Miasto (Tabela 15, Mapa 28).

Tabela 15. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.)

Nazwa osiedla	Dynamika zmian osób w wieku 0-25 lat	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	88,06	88,14	5
Pułaskiego	94,53	68,77	3
Grota Roweckiego	96,77	62,07	3
Andersa	87,74	89,10	5
Piastów	89,20	84,73	5
Dąbrowskiego	97,59	59,61	2
Staroniwa	93,99	70,39	3
Kmity	94,66	68,38	3
Staromieście	102,44	45,09	1
1000-lecia	92,60	74,55	4
Pobitno	84,10	100,00	5
Mieszka I	92,63	74,46	4
Nowe Miasto	89,53	83,74	5
Baranówka	99,33	54,40	2
Wilkowyja	97,83	58,89	2
Słocina	92,84	73,83	4
Zalesie	97,91	58,65	2
Przybyszówka	97,42	60,12	2
Króla Augusta	92,45	75,00	4
Paderewskiego	91,79	76,98	4
Drabinianka	91,42	78,08	4
Krakowska Płd.	91,40	78,14	5
Kotuli	97,01	61,35	3
Budziwój	98,57	56,68	2
Załęże	95,87	64,76	3
Zwiężczyca	92,20	75,75	4
Biała	100,84	49,88	1
Miłocin	100,40	51,20	1
Bzianka	94,48	68,92	3
Matysówka	97,07	61,17	2
Miłocin - Św. Huberta	104,55	38,77	1
Zawiszy Czarnego	117,50	0,00	1
Pogwizdów Nowy	102,02	46,35	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

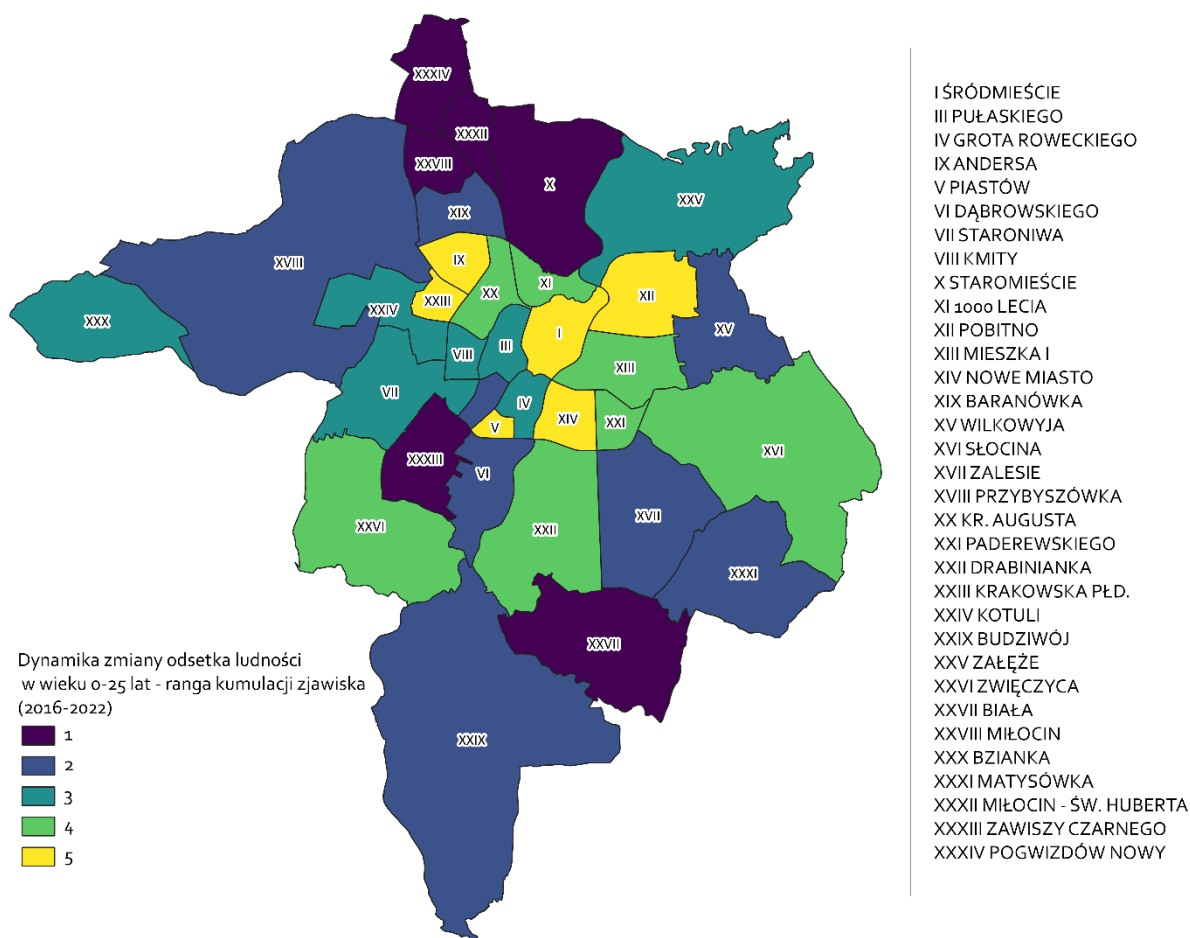
Mapa 28. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najniższej dynamice zmiany odsetka ludności w wieku 0-25 lat w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Pobitno, Piastów, Śródmieście, Dąbrowskiego, Nowe Miasto oraz Krakowska Południe. Do grupy osiedli o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), na których mieszka najwyższy odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat, przypisano sześć jednostek: Zawiszy Czarnego, Miłocin - Św. Huberta, Staromieście, Pogwizdów Nowy, Miłocin i Budziwój (Mapa 29).

Mapa 29. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.15. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w latach 2016-2022

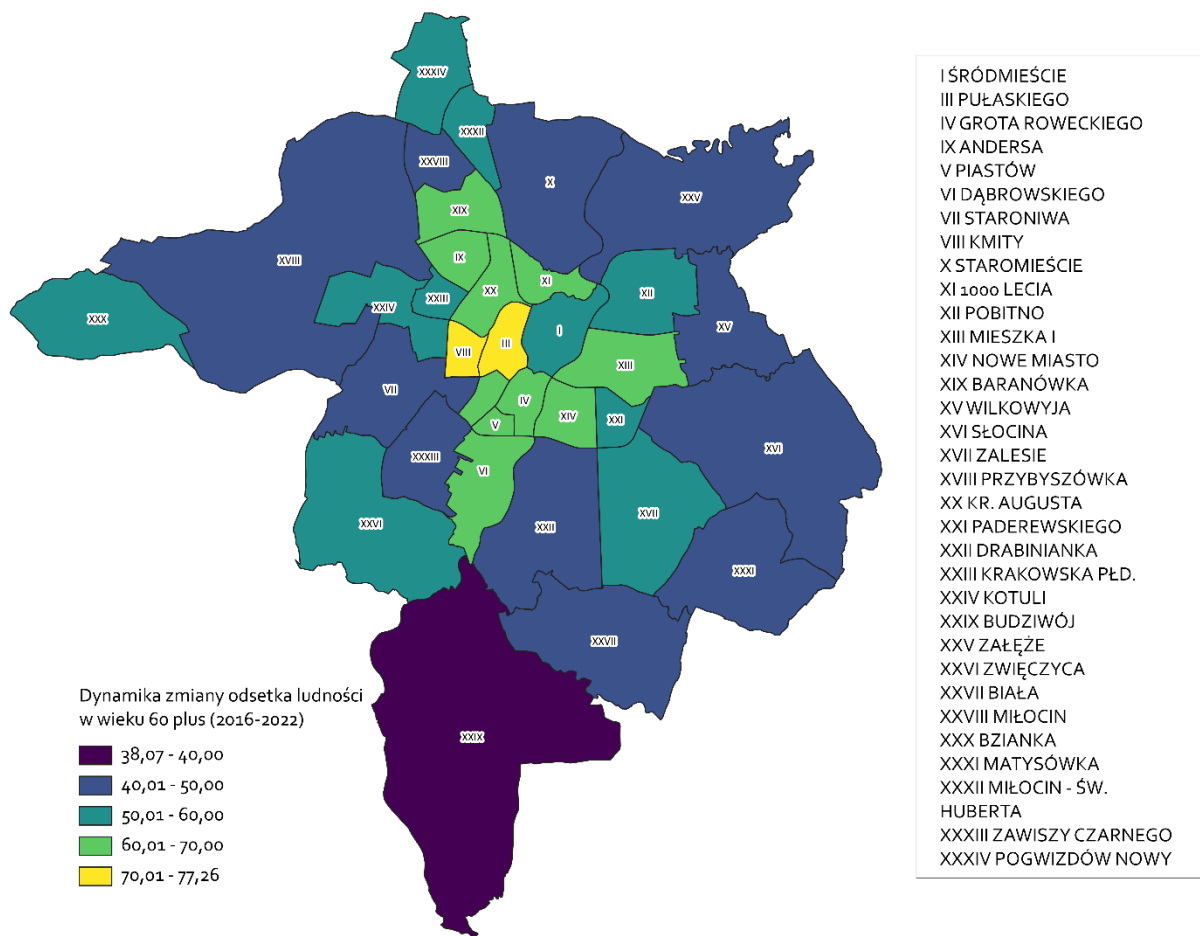
Wszystkie osiedla w 2022 roku (stan na 30.06.2022 r.) charakteryzowały się zmniejszeniem populacji osób w wieku 60 plus w stosunku do populacji z 30 czerwca 2016 r. Najmniejsza dynamika zmiany subpopulacji w tej grupie wiekowej widoczna była w przypadku osiedla Kmity. Subpopulacja mieszkańców w wieku 60 lat i więcej z połowy 2022 r. stanowiła blisko 78 proc. populacji z połowy 2016 r. Najsilniejszej dynamiki zmiany odsetka subpopulacji mieszkańców w wieku 60 lat i więcej doświadczyło osiedle Budziwój (Tabela 16, Mapa 30).

Tabela 16. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik cząstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.)

Nazwa osiedla	Dynamika zmian osób w wieku 60 plus	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	54,31	41,44	3
Pułaskiego	70,69	83,24	5
Grota Roweckiego	62,28	61,78	4
Andersa	65,21	69,25	5
Piastów	61,97	60,98	4
Dąbrowskiego	47,24	23,40	2
Staroniwa	77,26	100,00	5
Kmity	66,26	71,93	5
Staromieście	44,73	16,99	1
1000-lecia	64,02	66,22	5
Pobitno	53,52	39,42	3
Mieszka I	60,45	57,11	4
Nowe Miasto	61,26	59,17	4
Baranówka	45,82	19,78	1
Wilkowyja	47,65	24,45	2
Słocina	59,55	54,81	4
Zalesie	49,56	29,32	2
Przybyszówka	61,38	59,48	4
Króla Augusta	67,32	74,64	5
Paderewskiego	59,64	55,04	4
Drabinianka	42,66	11,71	1
Krakowska Płd.	54,10	40,90	3
Kotuli	50,28	31,16	2
Budziwój	47,07	22,97	2
Załęże	50,31	31,23	3
Zwiężczyca	47,89	25,06	2
Biała	48,98	27,84	2
Miłocin	38,07	0,00	1
Bzianka	50,36	31,36	3
Matysówka	45,40	18,70	1
Miłocin - Św. Huberta	54,75	42,56	3
Zawiszy Czarnego	45,00	17,68	1
Pogwizdów Nowy	51,68	34,73	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

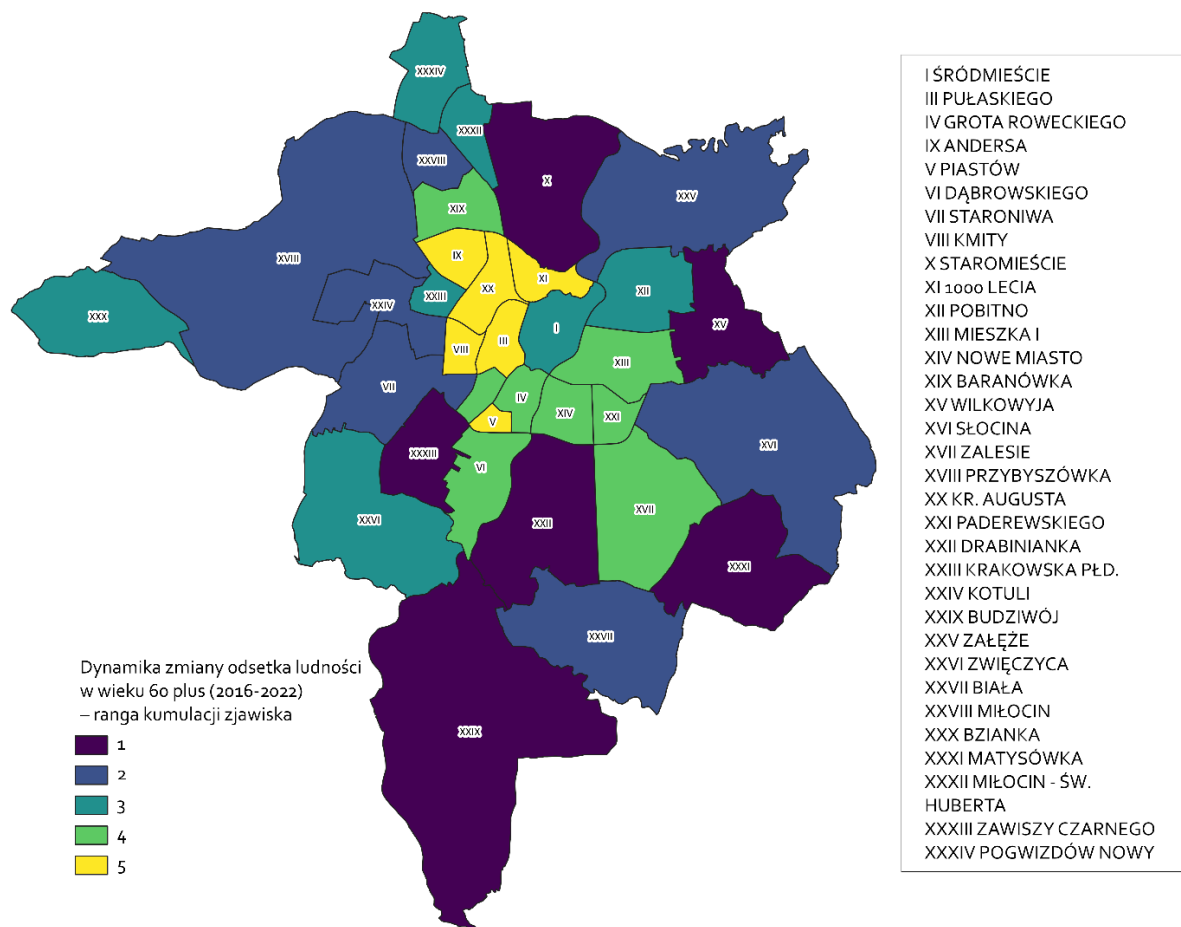
Mapa 30. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najwyższej dynamice zmiany odsetka ludności w wieku 60 lat i więcej w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najniższa (ranga = 1), znalazło się sześć osiedli: Kmity, Pułaskiego, Króla Augusta, Andersa, Piastów oraz 1000-lecia. Do grupy osiedli o najwyższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 5), zaliczono sześć jednostek: Budziwój, Drabinianka, Staromieście, Zawiszy Czarnego, Matysówka oraz Wilkowyja (Mapa 31).

Mapa 31. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.16. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w latach 2016-2022

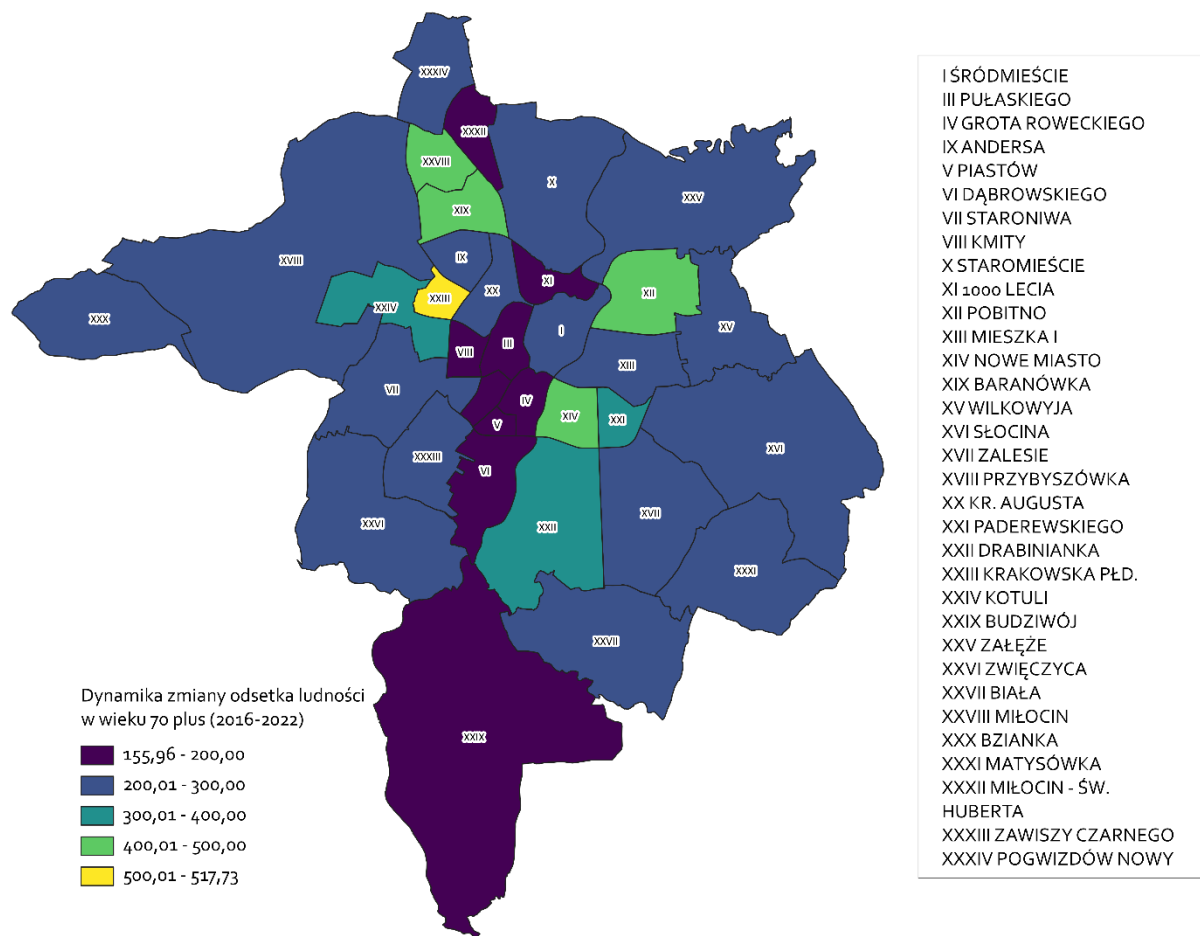
Wszystkie osiedla w 2022 roku (stan na 30.06.2022 r.) charakteryzowały się znaczącym wzrostem populacji osób w wieku 70 plus w stosunku do populacji z 30 czerwca 2016 r. Najmniejsza dynamika zmiany subpopulacji w tej grupie wiekowej widoczna była w przypadku osiedla Pułaskiego. Subpopulacja mieszkańców w wieku 70 lat i więcej z połowy 2022 r. zwiększyła się o 55,96 p. proc. w stosunku do populacji z połowy 2016 r. Najsilniejszej dynamiki zmiany odsetka subpopulacji mieszkańców w wieku 70 lat i więcej doświadczyło osiedle Krakowska Południe. Subpopulacja mieszkańców tego osiedle w wieku 70 lat i więcej z połowy 2022 r. zwiększyła się ponad pięciokrotnie w porównaniu do 30 czerwca 2016 r. (Tabela 17, Mapa 32).

Tabela 17. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.)

Nazwa osiedla	Dynamika zmian osób w wieku 70 plus	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	235,53	21,99	3
Pułaskiego	155,96	0,00	1
Grota Roweckiego	178,18	6,14	1
Andersa	174,95	5,25	1
Piastów	196,80	11,29	2
Dąbrowskiego	236,05	22,14	3
Staroniwa	198,66	11,80	2
Kmity	209,51	14,80	3
Staromieście	208,62	14,56	2
1000-lecia	168,09	3,35	1
Pobitno	406,83	69,35	5
Mieszka I	296,87	38,95	4
Nowe Miasto	424,22	74,15	5
Baranówka	275,61	33,07	4
Wilkowyja	205,73	13,76	2
Słocina	269,39	31,35	4
Zalesie	202,25	12,80	2
Przybyszówka	403,76	68,50	5
Króla Augusta	257,45	28,05	4
Paderewskiego	372,90	59,97	5
Drabinianka	358,67	56,03	4
Krakowska Płd.	517,73	100,00	5
Kotuli	329,51	47,97	4
Budziwój	222,66	18,44	3
Załęże	241,11	23,54	3
Zwiężczyca	242,39	23,89	4
Biała	475,65	88,37	5
Miłocin	194,14	10,55	1
Bzianka	236,60	22,29	3
Matysówka	226,66	19,54	3
Miłocin - Św. Huberta	183,39	7,58	1
Zawiszy Czarnego	206,14	13,87	2
Pogwizdów Nowy	207,68	14,30	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

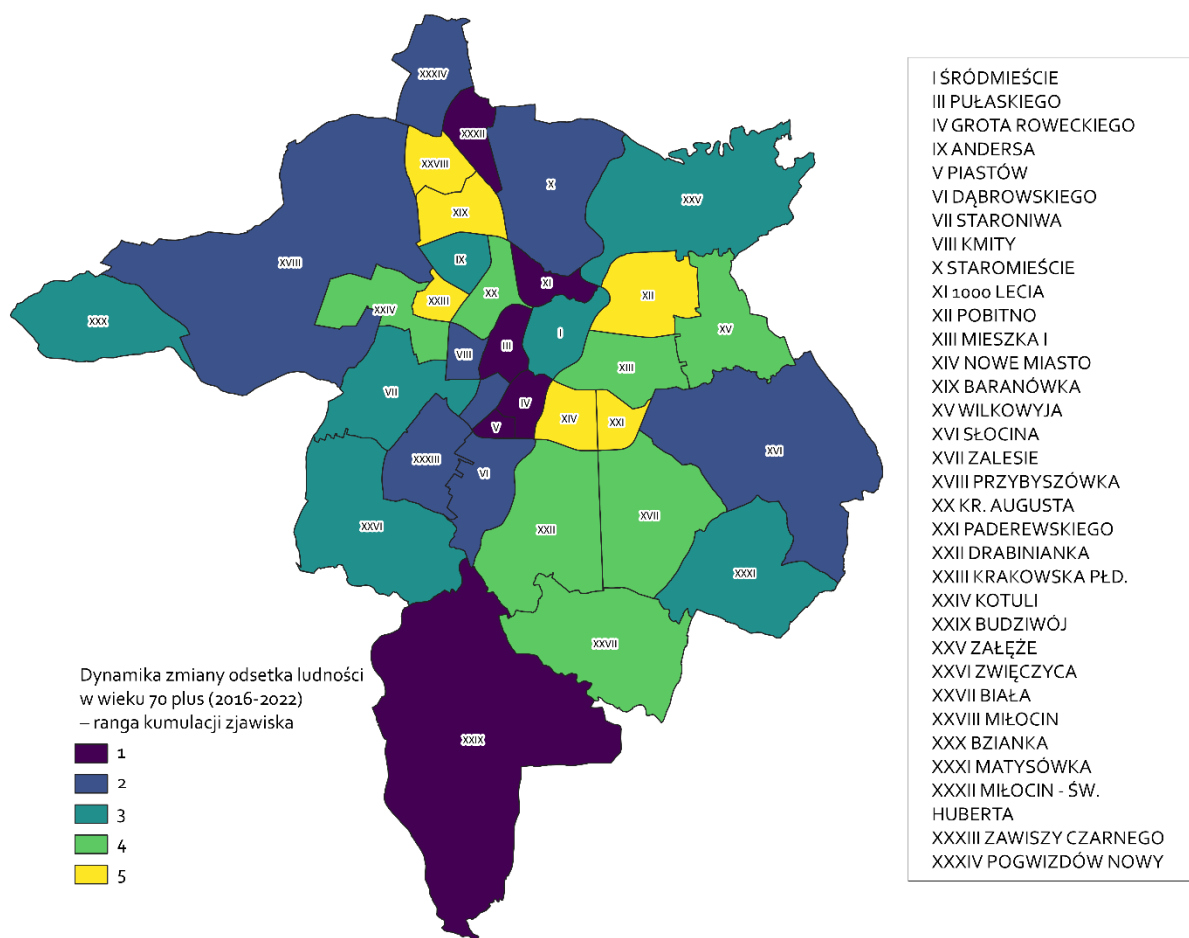
Mapa 32. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najwyższej dynamice zmiany odsetka ludności w wieku 60 lat i więcej w okresie 30 czerwiec 2016 – 30 czerwiec 2022 roku, dla których jednocześnie ranga kumulacji zjawiska była najwyższa (ranga = 5), znalazło się sześć osiedli: Krakowska Południe, Miłocin, Nowe Miasto, Pobitno, Baranówka oraz Paderewskiego. Do grupy osiedli o najniższej randze kumulacji zjawiska (ranga = 1), zaliczono sześć jednostek: Pułaskiego, 1000-lecia, Piastów, Grota Roweckiego, Miłocin - Św. Huberta, Budziwój (Mapa 33).

Mapa 33. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.17. Saldo migracji na osiedlach w latach 2016-2022

Analiza procesów migracyjnych wskazuje na odpływ mieszkańców z centralnej części miasta, czyli z najstarszych części Rzeszowa na osiedla położone wzdłuż granic administracyjnych miasta. Proces suburbanizacji wiąże się z powiększaniem miasta o nowe miejscowości, a co za tym idzie pojawianiem się nowych terenów pod budownictwo wielorodzinne i jednorodzinne. Wskaźnikami obrazującymi te zjawiska są saldo migracji oraz współczynnik salda migracji. Saldo migracji ukazuje różnicę liczby osób przybyłych w danym okresie do danej jednostki administracyjnej – osiedla i liczby osób, które w tym okresie wyjechały z tej jednostki - osiedla. Współczynnik salda migracji ukazuje zaś przyrost/ubytek ludności danej jednostki administracyjnej – osiedla

na skutek migracji przypadający na 1000 mieszkańców tej jednostki – osiedla. Inaczej jest to saldo migracji na 1000 mieszkańców.

Według danych na 30 czerwca 2016 r. 16 osiedli Rzeszowa charakteryzowało się ujemnym saldem migracji. Najwyższe, ujemne wartości odnotowano na osiedlach: Dąbrowskiego (-694), Drabinianka (-226), Generała Władysława Andersa (-207), Zalesie (-43), 1000-lecia (-137) oraz Śródmieście (-122). Zaś najwyższe, dodatnie wartości na osiedlach: Franciszka Kotuli (150), Budziwój (132), Staromieście (101), Słocina (99), Przybyszówka (76) oraz Zawiszy Czarnego (51). Dane z czerwca 2022 r. pokazują, iż 11 osiedli charakteryzowało się ujemnym saldem migracyjnym. Najwyższe ujemne wartości charakteryzowały osiedla: Dąbrowskiego (-1144), Generała Władysława Andersa (-215), 1000-Lecia (-163), Drabinianka (-92) oraz Zawiszy Czarnego (-58). Najwyższym dodatnim saldem migracji charakteryzowały się zaś osiedla: Budziwój (355), Słocina (242), Franciszka Kotuli (230) oraz Przybyszówka (224) (Tabela 18).

Tabela 18. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik cząstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska

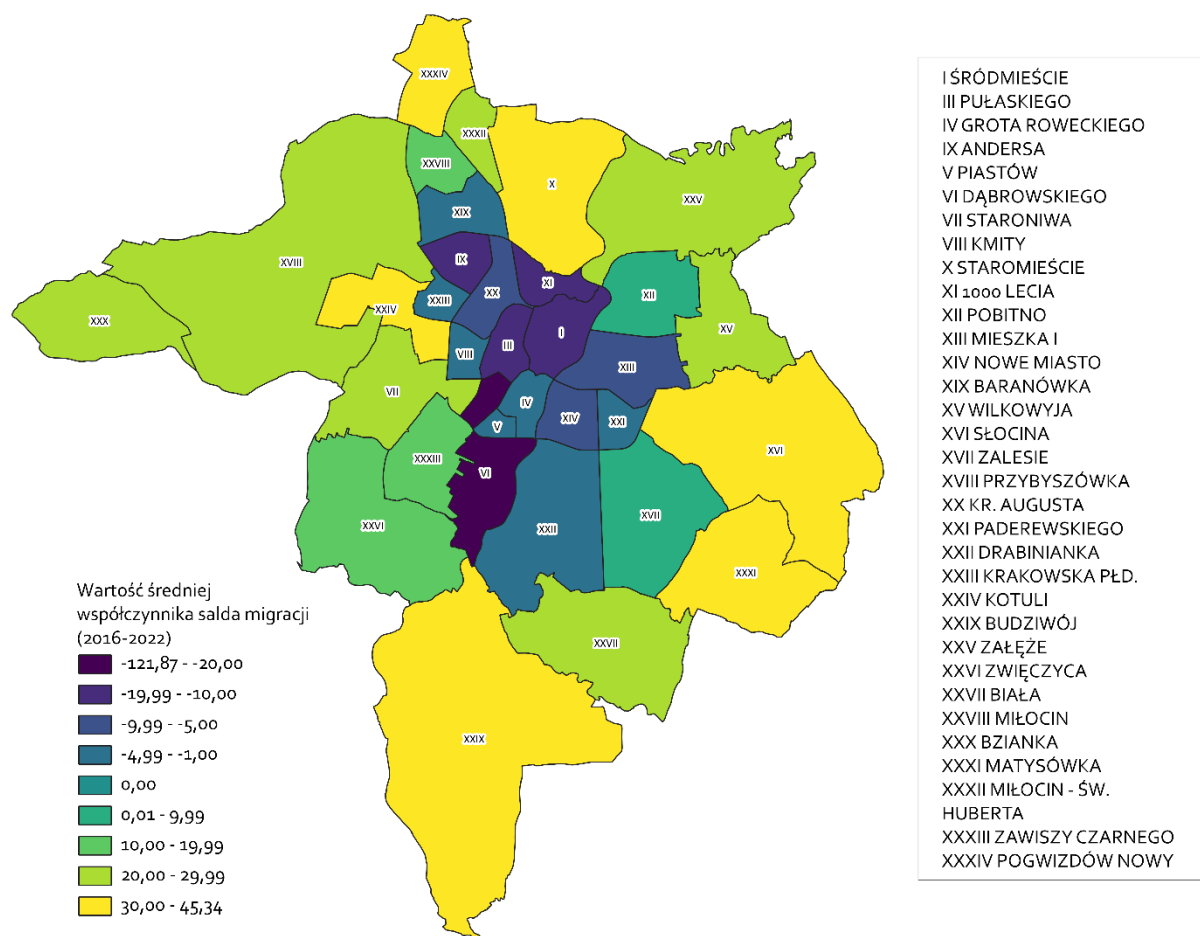
Nazwa osiedla	Saldo migracji – wartość średniej	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	-131,92	44,67	5
Pułaskiego	-48,38	36,05	4
Grota Roweckiego	-23,46	33,48	4
Andersa	-163,46	47,92	5
Piastów	-15,46	32,65	3
Dąbrowskiego	-668,31	100,00	5
Staroniwa	92,00	21,57	2
Kmity	-21,00	33,23	4
Staromieście	178,23	12,67	1
1000-lecia	-156,54	47,21	5
Pobitno	0,92	30,96	3
Mieszka I	-96,62	41,03	5
Nowe Miasto	-95,23	40,88	5
Baranówka	-32,92	34,46	4
Wilkowyja	130,00	17,65	1
Słocina	228,46	7,49	1
Zalesie	10,85	29,94	3
Przybyszówka	198,31	10,60	1
Króla Augusta	-39,77	35,16	4
Paderewskiego	-19,23	33,04	4
Drabinianka	-53,69	36,60	4

Nazwa osiedla	Saldo migracji – wartość średniej	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Krakowska Płd.	-16,00	32,71	3
Kotuli	281,23	2,05	1
Budziwój	301,08	0,00	1
Załęże	61,31	24,73	2
Zwiężczyca	40,08	26,92	2
Biała	66,54	24,20	2
Miłocin	18,85	29,11	3
Bzianka	13,69	29,65	3
Matysówka	64,46	24,41	2
Miłocin - Św. Huberta	18,15	29,19	3
Zawiszy Czarnego	35,62	27,38	2
Pogwizdów Nowy	51,00	25,80	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Analizując wartość średniej salda migracji w podziale na osiedla można stwierdzić, że najszybciej ludność odpływa z centralnych części miasta, głównie osiedla Dąbrowskiego. W nieco mniejszym stopniu z osiedli Śródmieście, Pułaskiego, 1000-lecia i Andersa. Z kolei najwięcej mieszkańców napływa na nowe osiedla, w tym tereny przyłączone do miasta w ostatnich latach. Napływ ludności jeszcze szczególnie widoczny na osiedlach Kotuli, Budziwój, Staromieście, Słocina, Matysówka, a także Pogwizdów Nowy (Mapa 34).

Mapa 34. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla

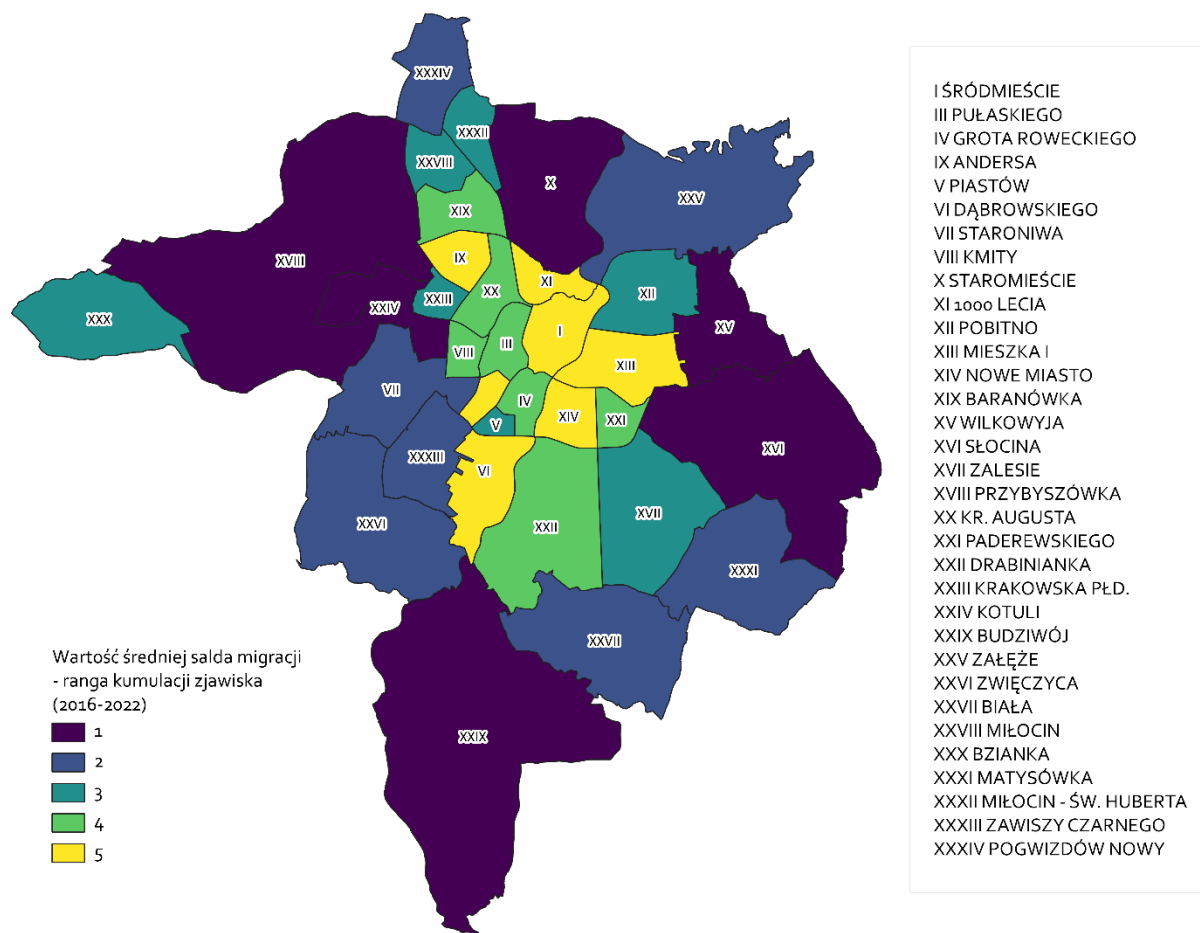
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Z obserwacji średniej salda migracji wyłania się podział na dwie grupy osiedli, które tworzą układ „obwarzankowy” (Mapa 35). Osiedla o największym wskaźniku odpływu ludności znajdują się w centrum miasta, zaś osiedla o najwyższym wskaźniku napływu ludności na obrzeżach. Osiedla centralne zlokalizowane stopniowo zmieniają dotychczasowe funkcje mieszkalne. Z kolei osiedla „brzeżne” pełnią funkcje typowych sypialni miejskich z rozbudowywaną infrastrukturą społeczną, głównie szkolno-przedszkolną i opiekuńczą (żłobki). Na tych osiedlach funkcje administracyjne i kulturalne są stosunkowo ograniczone z uwagi na brak odpowiedniej infrastruktury oraz fakt, że instytucje publiczne sporadycznie lokowane są na nowych osiedlach.

Obydwie grupy rzeszowskich osiedli dotyczą odmienne problemy, a ich mieszkańcy mają różne potrzeby dotyczące infrastruktury społecznej, oferty kulturalnej

i sportowo-rekreacyjnej czy też dotyczące opieki medycznej. W najbliższych latach konieczna jest obserwacja zmiany wskaźnika migracji i dostosowywanie zakresu usług publicznych do zmiany charakteru rzeszowskich osiedli.

Mapa 35. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla oraz ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.18. Współczynnik salda migracji na osiedlach w latach 2016-2022

Osiedle Dąbrowskiego charakteryzowało się najwyższą dynamiką zmiany wartości średniej współczynnika salda migracji dla okresu od 30.06.2016 do 30.06.2022 r. Ujemne wartości średniej współczynnika salda migracji dotyczyły w analizowanym okresie piętnastu osiedli. Na pozostałych osiemnastu osiedlach odnotowano w analizowanym okresie czasu dodatnie wartości średniej współczynnika salda migracji.

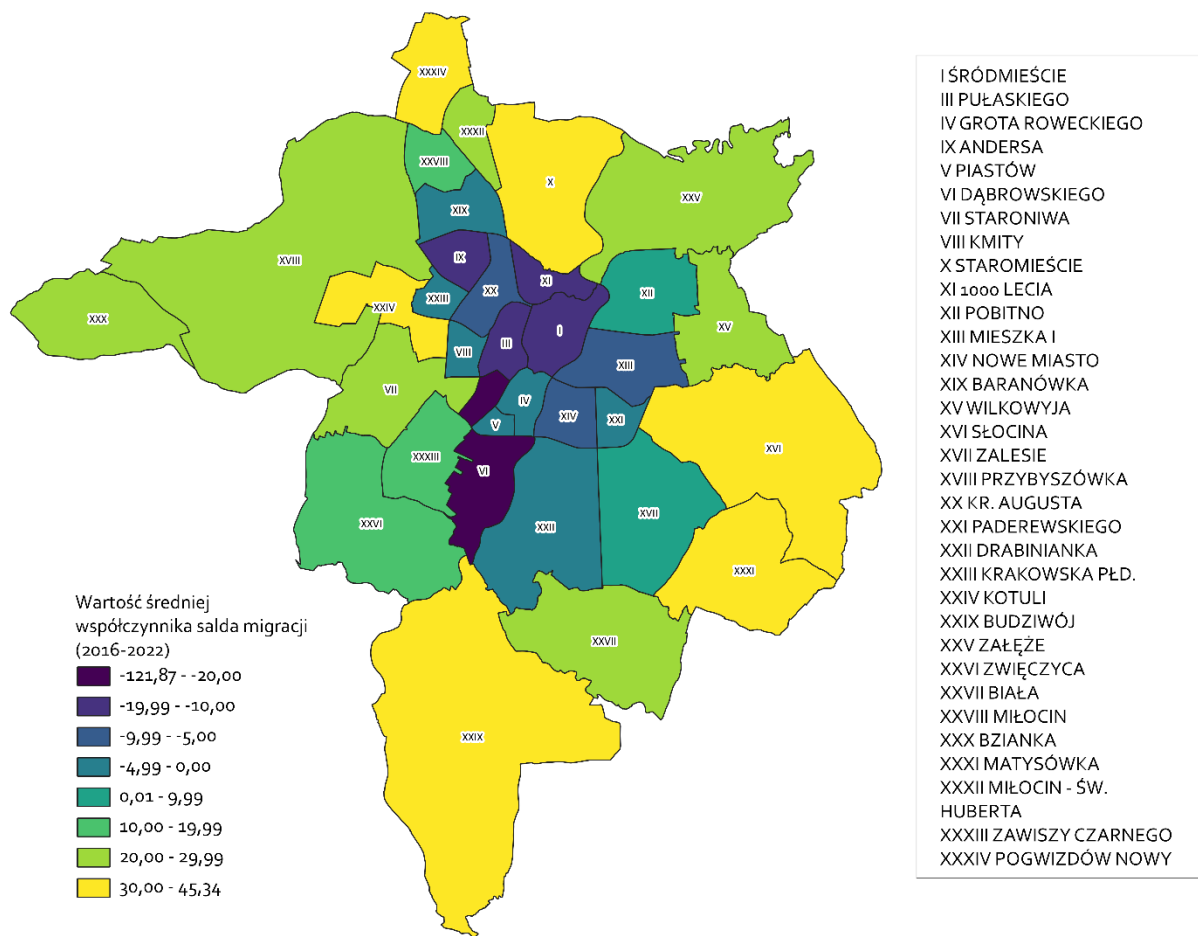
Najsilniejszy wzrost współczynnika charakteryzował trzy osiedla: Matysówka, Pogwizdów Nowy oraz Budziwój (Tabela 19, Mapa 36).

Tabela 19. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022

Nazwa osiedla	Współczynnik salda migracji – wartość średniej	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	-17,51	37,59	5
Pułaskiego	-10,18	33,20	5
Grota Roweckiego	-3,19	29,02	4
Andersa	-14,92	36,04	5
Piastów	-3,56	29,24	4
Dąbrowskiego	-121,87	100,00	5
Staroniwa	26,90	11,03	2
Kmity	-3,15	29,00	3
Staromieście	35,29	6,01	1
1000-lecia	-18,30	38,06	5
Pobitno	0,23	26,98	3
Mieszka I	-9,57	32,84	5
Nowe Miasto	-7,06	31,34	4
Baranówka	-3,16	29,01	4
Wilkowyja	20,79	14,68	2
Słocina	30,45	8,90	1
Zalesie	1,29	26,34	3
Przybyszówka	24,21	12,64	2
Króla Augusta	-7,68	31,71	4
Paderewskiego	-4,78	29,97	4
Drabinianka	-4,05	29,54	4
Krakowska Płd.	-2,12	28,38	3
Kotuli	33,93	6,82	1
Budziwój	45,34	0,00	1
Załęże	25,27	12,00	2
Zwiężczyca	11,40	20,30	3
Biała	24,91	12,22	2
Miłocin	19,17	15,65	3
Bzianka	21,65	14,17	2
Matysówka	39,90	3,25	1
Miłocin - Św. Huberta	24,69	12,35	2
Zawiszy Czarnego	11,34	20,33	3
Pogwizdów Nowy	41,66	2,20	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

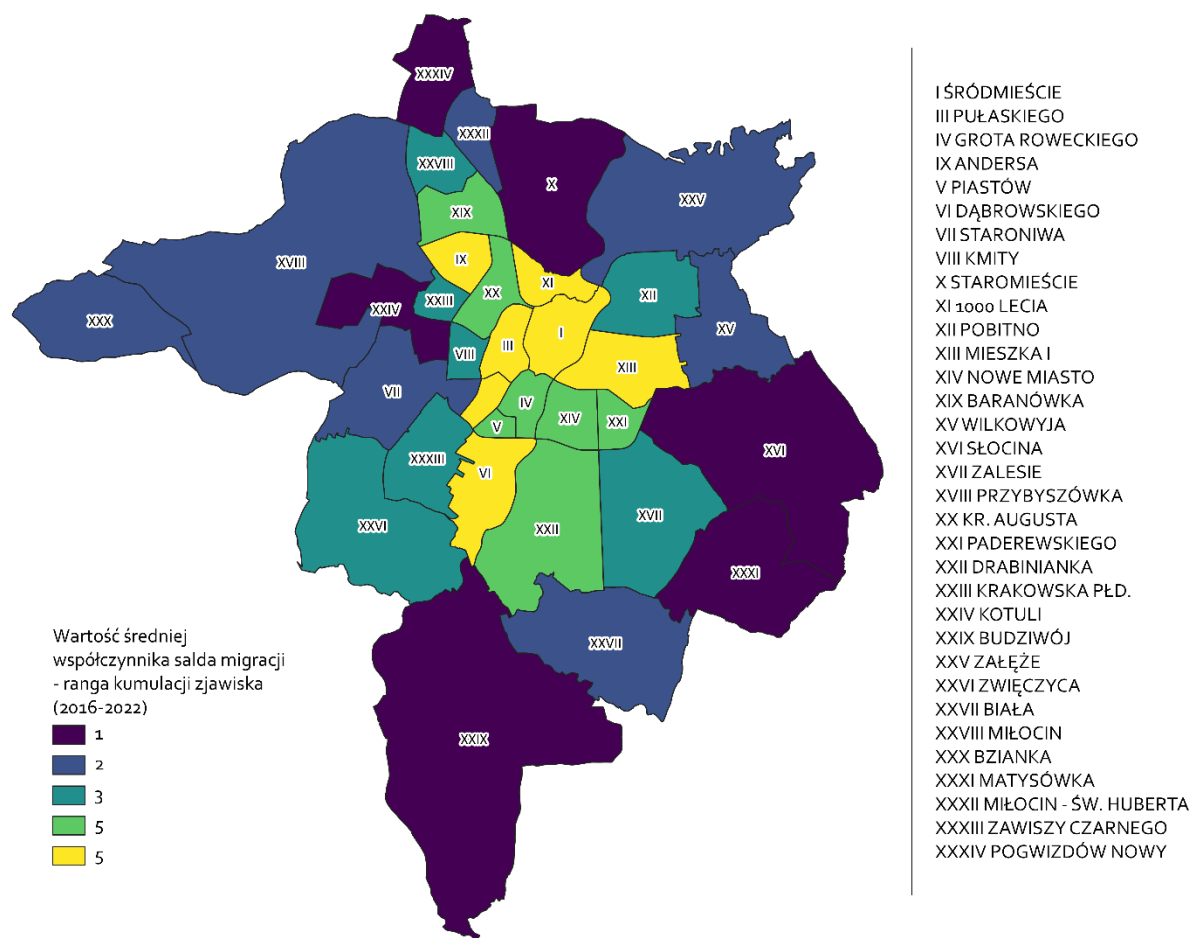
Mapa 36. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W grupie osiedli o najwyższej dynamice zmiany wartości średniej współczynnika salda migracji – największego wzrostu wartości współczynnika, dla których jednocześnie ranga kumulacji negatywnego zjawiska była najniższa (ranga = 1), znalazło się sześć osiedli: Dąbrowskiego, 1000-lecia, Śródmieście, Andersa, Pułaskiego oraz Mieszka I. Do grupy osiedli o najwyższej randze kumulacji negatywnego zjawiska (ranga = 5), zaliczono sześć jednostek: Budziwój, Pogwizdów Nowy, Matysówka, Staromieście, Kotuli oraz Słocina (Mapa 37).

Mapa 37. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.19 Współczynnik przyrostu naturalnego na osiedlach w 2022 r.

Współczynnik przyrostu naturalnego to stosunek liczby urodzeń żywych i liczby zgonów do średniego stanu ludności wyrażany w promilach na 1000 osób⁹. Wskazuje on na zmiany w liczbie ludności, które mają szczególne znaczenie dla rozwoju państwa, jednostek samorządowych, funkcjonowania gospodarki i relacji na rynku pracy¹⁰.

Wartość współczynnika przyrostu naturalnego uzależniona jest od szeregu czynników ekonomicznych i społecznych. Liczba urodzeń jest także zależna od polityki

⁹ Pojęcia stosowane w statystyce publicznej, Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/metainformacje/sloownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/3956,pojecie.html> (10.12.2022).

¹⁰ E. Kwiatkowski, L. Kucharski, Podaż pracy w Polsce – dotychczasowe tendencje i projekcje na przyszłość, *Studia Demograficzne*, 2018, 1(173), s. 57.

prorodzinnej państwa, dostępności i jakości infrastruktury społecznej, zamożności społeczeństwa, które z kolei przekłada się m.in. na dostępność mieszkań. Obok negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych wskazywanych jako powody ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego, wskazuje się także zmianę stylu życia społeczeństw oraz przemiany kulturowe, które wpływają na liczbę urodzeń w całej Europie. Wskaźnik ten jeszcze szczególnie istotny, gdyż determinuje szereg zjawisk społecznych, jak starzenie się społeczeństwa, wyludnianie się miast, brak zasobów kadrowych czy konieczność modyfikacji systemu dostarczania usług społecznych.

Z danych GUS za pierwsze półrocze 2022 r. wynika, że ogólny przyrost naturalny dla Polski wyniósł -80 780. Z kolei wskaźnik przyrostu naturalnego dla Polski za pierwsze półrocze 2022 r. osiągnął wartość -4,27. Ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego jest obserwowany w Polsce od 2013 r. Rzeszów na tle innych miast wyróżniał się w latach 2013-2020 nieprzerwanie dodatnią wartością wskaźnika przyrostu naturalnego. Po raz pierwszy ujemny przyrost naturalny odnotowano w Rzeszowie w 2021 r. gdy wyniósł -0,69. Najwyższą wartość osiągnął na koniec 2018 r. i wyniósł 4,76 promila. Według danych na 30 czerwca 2016 r. wartość współczynnika wyniosła 1,65 promila. Od połowy 2021 roku możemy zaobserwować ujemne wartości przyrostu naturalnego. Na 30 czerwca 2022 r. współczynnik przyrostu naturalnego dla Rzeszowa wyniósł -0,18 promila.

Tabela 20. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)

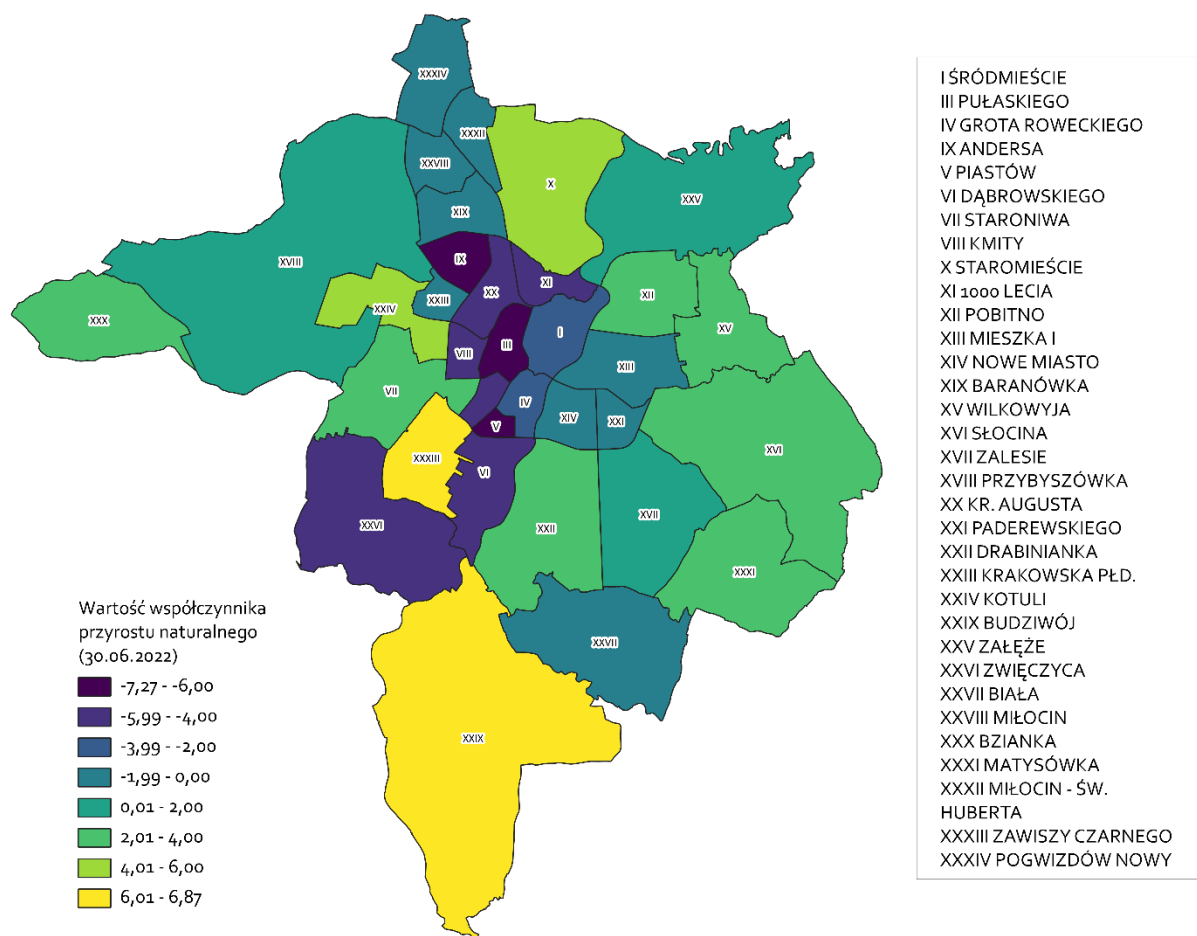
Nazwa osiedla	Współczynnik przyrostu naturalnego – wartość średniej	Wskaźnik częściowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	-3,84	75,74	4
Pułaskiego	-7,27	100,00	5
Grota Roweckiego	-3,90	76,17	4
Andersa	-7,00	98,09	5
Piastów	-7,07	98,59	5
Dąbrowskiego	-4,73	82,04	5
Staroniwa	2,62	30,06	2
Kmity	-5,00	83,95	5
Staromieście	5,79	7,64	1
1000-lecia	-4,44	79,99	4
Pobitno	2,04	34,16	2
Mieszka I	-0,92	55,09	3

Nazwa osiedla	Współczynnik przyrostu naturalnego – wartość średniej	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Nowe Miasto	-1,91	62,09	4
Baranówka	0,00	48,59	3
Wilkowyja	3,58	23,27	2
Słocina	3,05	27,02	2
Zalesie	1,64	36,99	2
Przybyszówka	1,23	39,89	3
Króla Augusta	-4,56	80,83	5
Paderewskiego	-0,80	54,24	3
Drabinianka	3,99	20,37	1
Krakowska Płd.	-0,56	52,55	3
Kotuli	4,98	13,37	1
Budziwój	6,44	3,04	1
Załęże	1,91	35,08	2
Zwiężczyca	-4,25	78,64	4
Biała	-1,01	55,73	4
Miłocin	0,00	48,59	3
Bzianka	3,04	27,09	2
Matysówka	3,87	21,22	1
Miłocin - Św. Huberta	-1,28	57,64	4
Zawiszy Czarnego	6,87	0,00	1
Pogwizdów Nowy	-0,70	53,54	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Współczynnik przyrostu naturalnego jest zróżnicowany przestrzennie. W połowie 2022 r. na 17 rzeszowskich osiedlach odnotowano ujemne wartości współczynnika. Najwyższe wartości można zauważyć w przypadku osiedli: Pułaskiego -7,27 promila, Piastów -7,07 promila oraz Generała Władysława Andersa -7,00 promila (Tabela 20). W przypadku dwóch osiedli odnotowano wartość zerową, zaś dla 14 wartości były dodatnie. Najkorzystniejsza sytuacja jeżeli chodzi o wartość współczynnika przyrostu naturalnego występuje na osiedlach: Zawiszy Czarnego, Budziwój, Staromieście, Kotuli, a także Słocina i Wilkowyja (Tabela 20, Mapa 38).

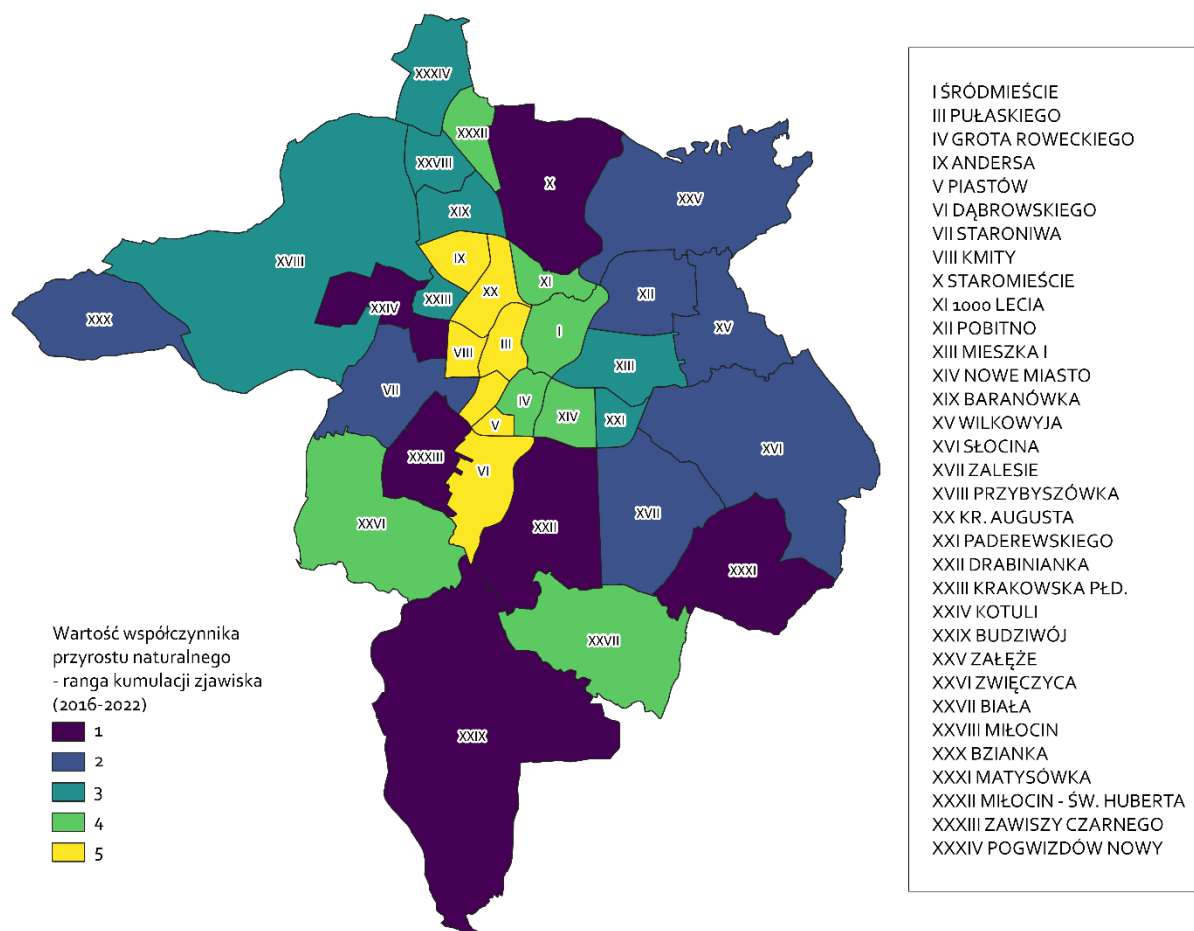
Mapa 38. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Kumulacja negatywnego zjawiska jakim jest ujemny przyrost naturalny ma miejsce w centralnej części miasta. Niska wartość wskaźnika jest obserwowana głównie na obszarze sześciu osiedli: Andersa, Króla Augusta, Pułaskiego, Kmity, Piastów i Dąbrowskiego (Mapa 39).

Mapa 39. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022) - ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.20 Zmiana wartości współczynnika przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016-2022

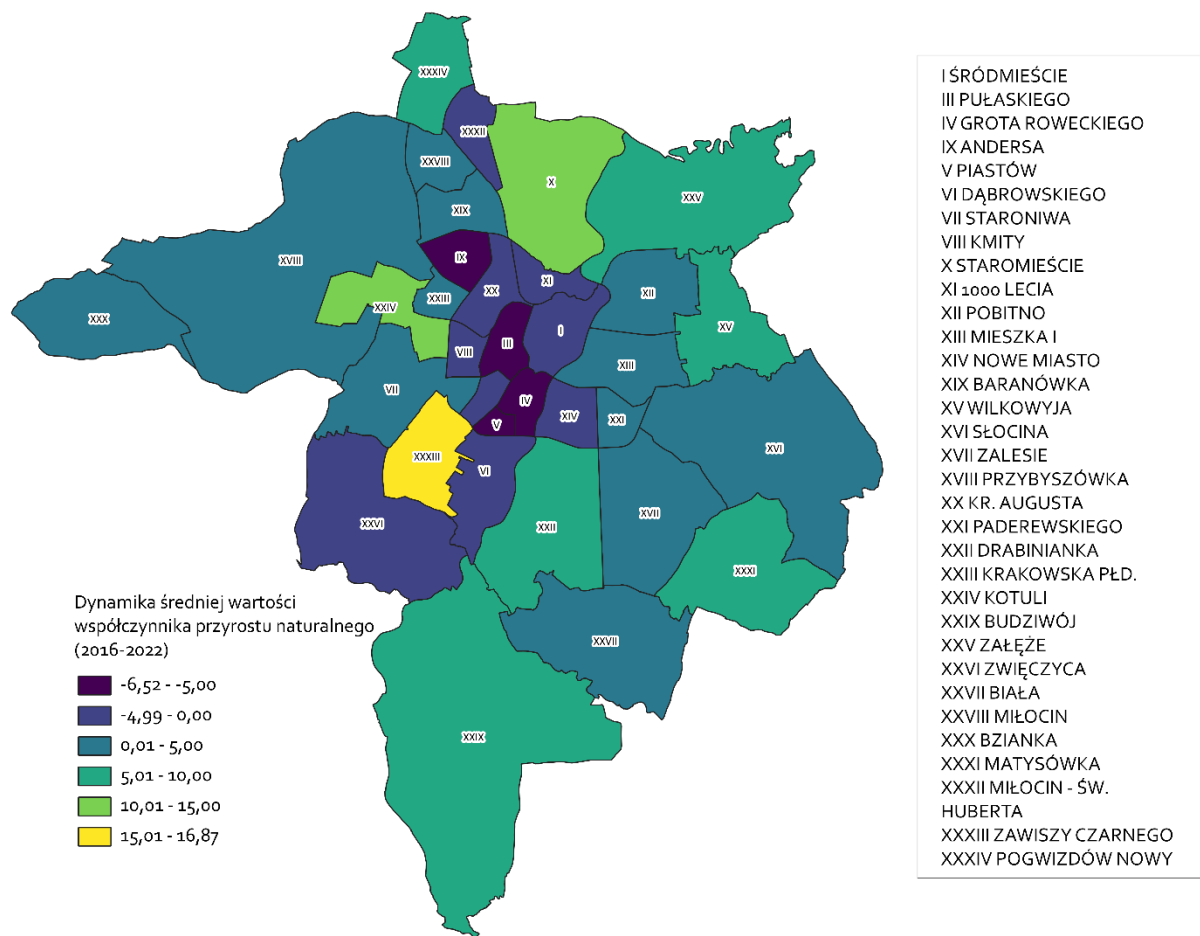
Analiza dynamiki zmian średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego w latach 2016-2022 wykazała, że trzy osiedla charakteryzowały się szczególnie wysokim ujemnym przyrostem naturalnym – Piastów -6,52 promila, Generała Grota Roweckiego -6,41 promila oraz Pułaskiego -6,28 promila. Na przeciwległym krańcu skali dynamiki zmian wartości współczynnika przyrostu naturalnego znajdowały się trzy osiedla o wysokiej, dwucyfrowej, dodatniej średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego – Zawiszy Czarnego 16,87 promila, Franciszka Kotuli 11,49 promila oraz Staromieście 10,77 promila (Tabela 21, Mapa 40, Mapa 41).

Tabela 21. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022

Nazwa osiedla	Dynamika zmiany współczynnika przyrostu naturalnego – wartość średniej	Wskaźnik częściowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	-4,47	91,24	5
Pułaskiego	-6,28	98,97	5
Grota Roweckiego	-6,41	99,53	5
Andersa	-5,09	93,89	5
Piastów	-6,52	100,00	5
Dąbrowskiego	-4,49	91,32	5
Staroniwa	3,64	56,56	3
Kmity	-2,92	84,61	4
Staromieście	10,77	26,08	1
1000-lecia	-4,46	91,19	4
Pobitno	1,81	64,39	3
Mieszka I	1,48	65,80	4
Nowe Miasto	-0,48	74,18	4
Baranówka	3,10	58,87	3
Wilkowyja	7,25	41,13	1
Słocina	4,37	53,44	2
Zalesie	4,17	54,30	2
Przybyszówka	4,17	54,30	2
Króla Augusta	-1,37	77,98	4
Paderewskiego	1,74	64,69	3
Drabinianka	9,61	31,04	1
Krakowska Płd.	2,93	59,60	3
Kotuli	11,49	23,00	1
Budziwój	6,22	45,53	2
Załęże	5,10	50,32	2
Zwiężczyca	-0,22	73,07	4
Biała	3,83	55,75	3
Miłocin	3,52	57,08	3
Bzianka	4,01	54,98	2
Matysówka	5,28	49,55	2
Miłocin - Św. Huberta	-1,88	80,16	4
Zawiszy Czarnego	16,87	0,00	1
Pogwizdów Nowy	6,79	43,10	1

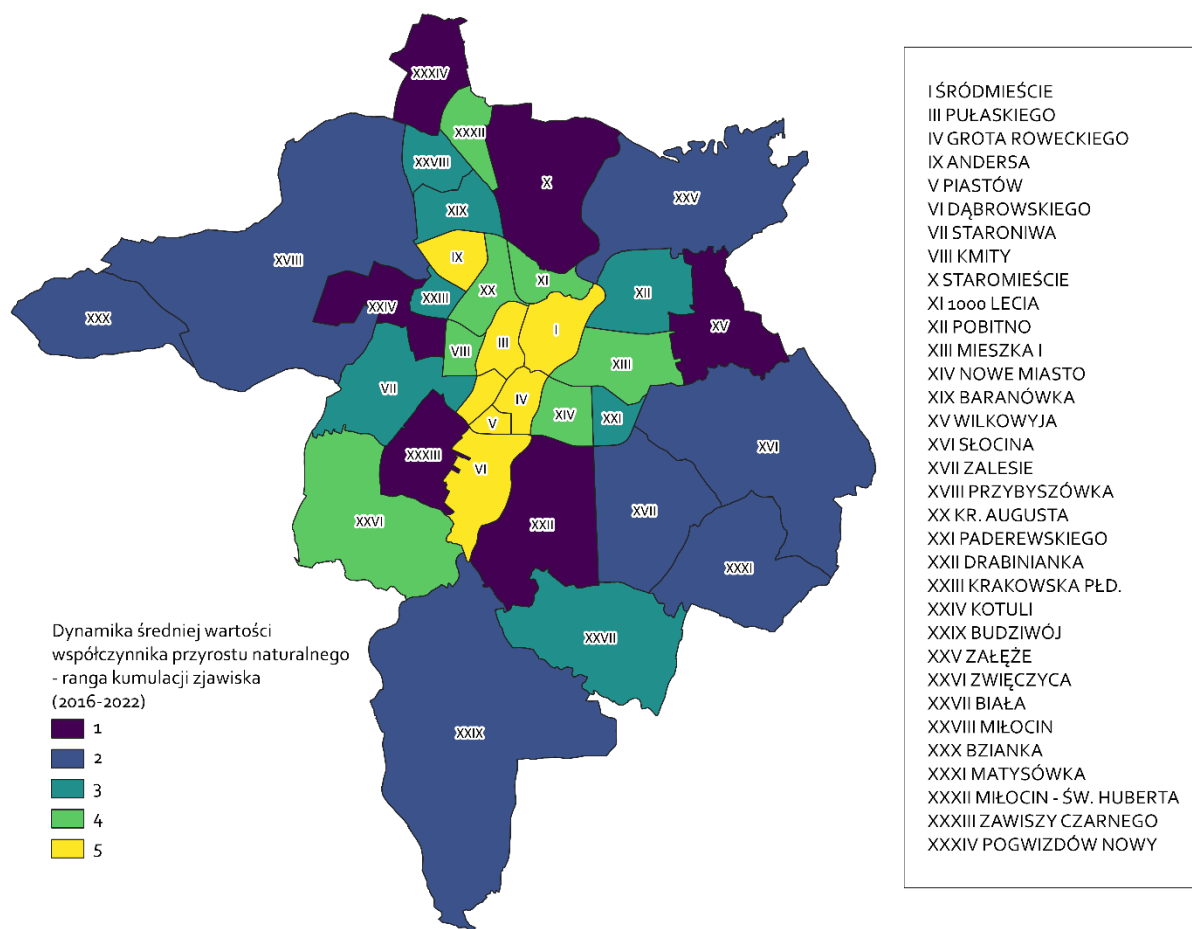
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 40. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 41. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Wskaźnik grupowy demografia

Wskaźnik grupowy demografia – wyliczony na bazie 20 wskaźników cząstkowych, według wzoru zamieszczonego w komentarzu metodologicznym (Tabela 22). Przyjął on wartości z przedziału od 0 do 100. Najwyższą odnotowano wartość wskaźnika grupowego wyniosła 70,163, najniższą zaś 21,710. Wartości wskaźnika grupowego do poszczególnych osiedli pozwoliły przyporządkować je do pięciu grup jednostek, wyróżnionych pod względem kumulacji negatywnych zjawisk demograficznych.

Tabela 22. Zestawienie wskaźników do wyliczenia wskaźnika grupowego demografia

Lp.	Wskaźniki cząstkowe do wyliczenia wskaźnika grupowego demografia
1.	Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w 2022 r.
2.	Średnia wieku ludności na osiedlach w 2022 r.
3.	Mediana wieku ludności na osiedlach w 2022 r.
4.	Zmiana liczby ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022
5.	Zmiana średniej wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022
6.	Zmiana mediany wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022
7.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w 2022 r.
8.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w 2022 r.
9.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w 2022 r.
10.	Odsetek mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w 2022 r.
11.	Odsetek mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w 2022 r.
12.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w latach 2016-2022
13.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w latach 2016-2022
14.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w latach 2016-2022
15.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022
16.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022
17.	Saldo migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022
18.	Współczynnik salda migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022
19.	Współczynnik przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022
20.	Zmiana wartości współczynnika przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022

Źródło: opracowanie własne.

Najsilniejsza kumulacja negatywnych zjawisk dla kategorii analitycznej demografia, określona z wykorzystaniem wskaźnika grupowego, w skład którego weszło 20 wskaźników cząstkowych wykazała, iż występują one na osiedlu Nowe Miasto. Wartość współczynnika grupowego dla tego osiedla wyniosła 70,163. Osiedlami o nieznacznie niższych wartościach wskaźnika grupowego, klasyfikujące jednak osiedla do grupy jednostek o najwyższej kumulacji negatywnych zjawisk demograficznych, były osiedla: Kmity, Piastów, Króla Augusta, Paderewskiego oraz Pułaskiego. Najmniejsza kumulacja negatywnych zjawisk zaliczonych do kategorii analitycznej demografia wystąpiła zaś na osiedlu Zawiszy Czarnego. Wartość współczynnika grupowego dla tego osiedla wyniosła 21,710. Pozostałe osiedla zaliczone do grupy jednostek o najniższej kumulacji negatywnych zjawisk demograficznych to: Budziwój, Staromieście, Kotuli, Wilkowyja oraz Słocina (Tabela 23).

Tabela 23. Wskaźnik grupowy kategorii analitycznej demografia – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	61,090	4
Pułaskiego	65,297	5
Grota Roweckiego	59,296	4
Andersa	64,353	4
Piastów	69,309	5
Dąbrowskiego	54,489	3
Staroniwa	47,275	3
Kmity	69,633	5
Staromieście	31,800	1
1000-lecia	62,784	4
Pobitno	59,163	4
Mieszka I	60,313	4
Nowe Miasto	70,163	5
Baranówka	56,886	3
Wilkowyja	39,189	1
Słocina	39,386	1
Zalesie	51,061	3
Przybyszówka	41,812	2
Króla Augusta	66,697	5
Paderewskiego	66,446	5
Drabinianka	41,234	2
Krakowska Płd.	62,571	4
Kotuli	37,070	1
Budziwój	30,779	1
Załęże	39,506	2
Zwiężczyca	49,033	3
Biała	42,929	2
Miłocin	48,393	3
Bzianka	41,329	2
Matysówka	40,233	2
Miłocin - Św. Huberta	43,681	3
Zawiszy Czarnego	21,710	1
Pogwizdów Nowy	40,888	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.21 Świadczenia z pomocy społecznej (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej wsparcie miejskich instytucji pomocowych ma zróżnicowaną formę. Wsparcie może być mieć formę rzeczową, pieniężną, ale także pracy socjalnej, usług opiekuńczych, mieszkań chronionych, dożywiania, działań integracyjnych czy też świadczone w zinstytucjonalizowanych formach, np. domy pomocy społecznej¹¹. Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje administracja rządowa i samorządowa. Podmioty publiczne współpracują w obszarze pomocy społecznej z sektorem społecznym, w tym z organizacjami pozarządowymi, podmiotami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi, a także podmiotami gospodarczymi¹².

W 2016 r. ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS) w Rzeszowie skorzystało 5 841 osób (2 727 rodzin), co stanowiło 3,1 proc. wszystkich mieszkańców Rzeszowa. Według danych z połowy 2022 r. liczba rodzin i osób objętych wsparciem MOPS w Rzeszowie uległa zmniejszeniu o 2 276 rodzin oraz o 3 659 osób w rodzinach, tj. 1,9 proc. ogółu mieszkańców Rzeszowa. W połowie 2016 r. najwyższy odsetek osób, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przypadał na os. Śródmieście. Co dziesiąty mieszkaniec tego osiedla korzystał ze wsparcia MOPS. Ze świadczeń w ramach pomocy społecznej korzystał co dwudziesty mieszkaniec os. Generała Grota Roweckiego oraz Generała Władysława Andersa. Wsparcie MOPS stanowiło istotną pomoc także dla mieszkańców osiedli: Piastów i 1000-lecia (Tabela 24, Mapa 42).

Tabela 24. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	7,17	99,97	5
Pułaskiego	3,70	49,46	5
Grota Roweckiego	3,80	50,86	5
Andersa	3,46	45,94	5
Piastów	4,80	65,46	5
Dąbrowskiego	2,61	33,59	4
Staroniwa	1,47	16,90	3

¹¹ art. 17 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. 2004, nr 64, poz. 593.

¹² Tamże, art. 2 pkt. 1.

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Kmity	0,73	6,07	1
Staromieście	1,16	12,37	2
1000-lecia	2,98	38,96	5
Pobitno	2,09	25,90	4
Mieszka I	1,48	17,11	3
Nowe Miasto	1,43	16,26	3
Baranówka	1,41	16,05	3
Wilkowyja	0,78	6,80	1
Słocina	1,19	12,78	2
Zalesie	1,16	12,36	2
Przybyszówka	1,54	17,96	4
Króla Augusta	1,41	16,03	3
Paderewskiego	0,86	7,95	1
Drabinianka	0,94	9,13	2
Krakowska Płd.	0,81	7,23	1
Kotuli	0,70	5,76	1
Budziwój	0,94	9,20	2
Załęże	2,14	26,61	4
Zwiężczyca	2,07	25,63	4
Biała	1,42	16,14	3
Miłocin	1,47	16,92	3
Bzianka	2,13	26,54	4
Matysówka	1,99	24,52	4
Miłocin - Św. Huberta	1,40	15,93	2
Zawiszy Czarnego	0,31	0,07	1
Pogwizdów Nowy	0,99	9,84	2

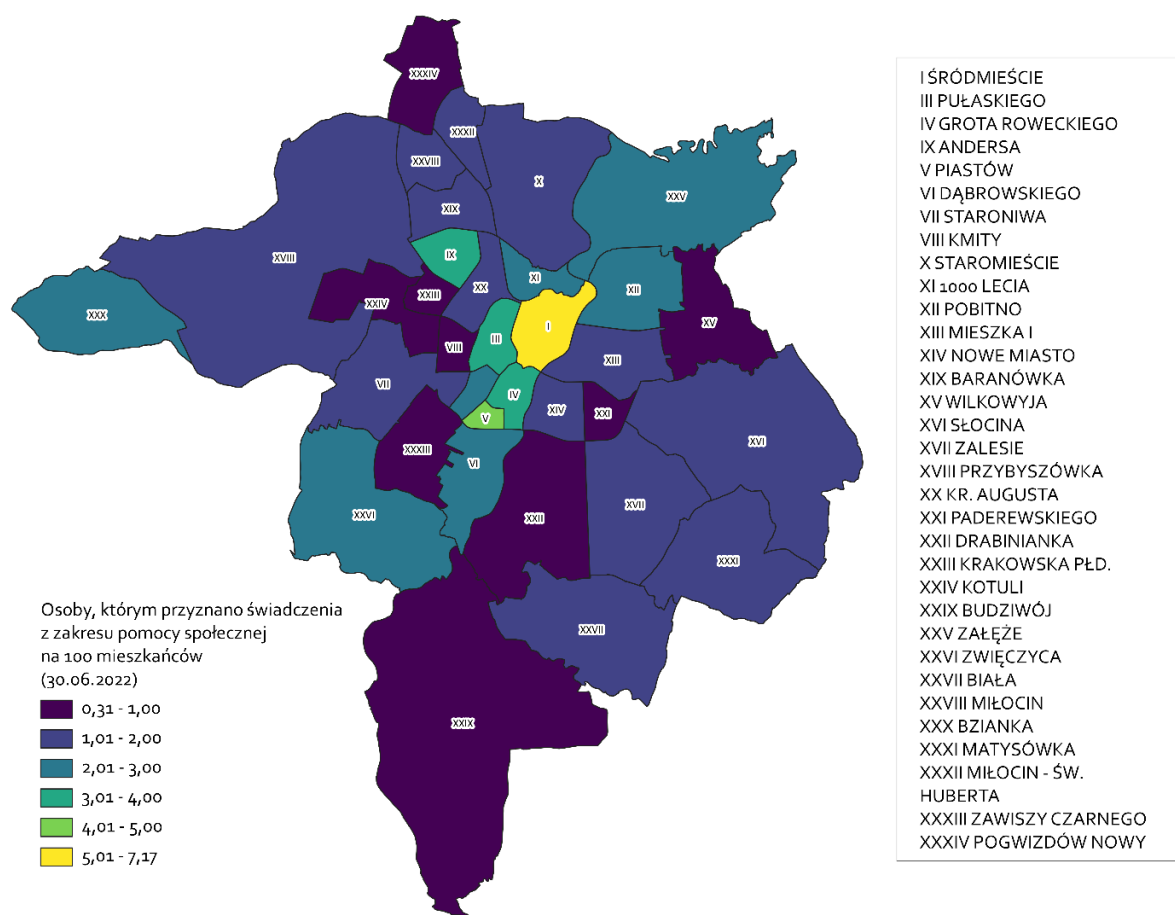
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Najbardziej ze wsparcia miejskiej instytucji pomocy społecznej korzystali mieszkańcy osiedli: Zawiszy Czarnego, Kotuli, Krakowska Południe, Paderewskiego, Wilkowyja i Kmity. Na tych osiedlach wskaźnik beneficjentów wsparcia MOPS w przeliczeniu na 100 mieszkańców nie przekraczał 1.

W 2022 r. (dane na 30.06.2022) najwyższy odsetek mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej stanowili mieszkańcy os. Śródmieście – 7,2 proc. ogółu mieszkańców. Blisko 5 proc. beneficjentów pomocy społecznej mieszkało na os. Piastów, zaś prawie 4 proc. na osiedlach: Pułaskiego, Generała Grotta Roweckiego oraz Generała Władysława Andersa. Zarówno w 2016, jak i 2022 r. największa koncentracja beneficjentów świadczeń z zakresu pomocy społecznej występowała na osiedlach

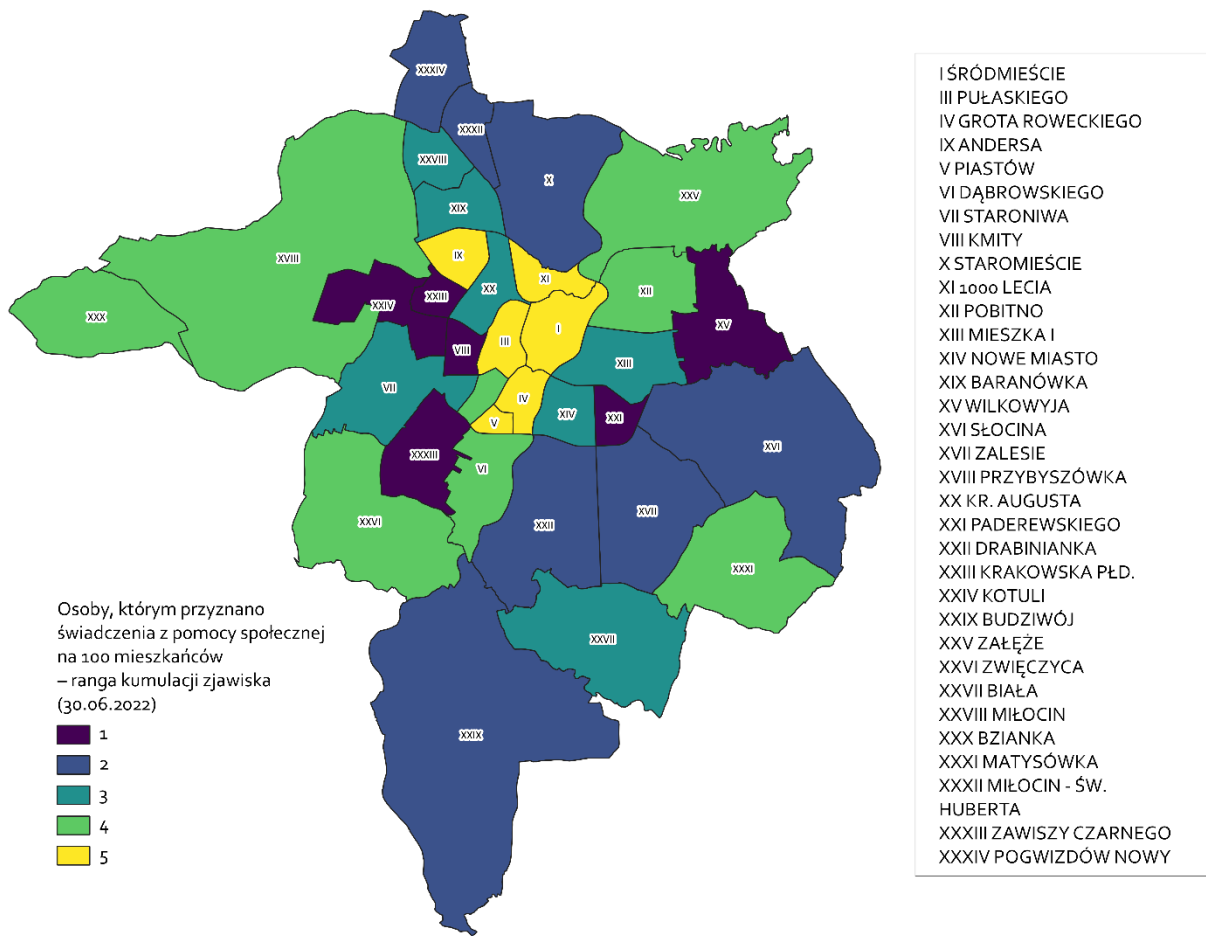
cechujących się najstarszą strukturą wieku. Można stwierdzić, że problem ubóstwa diagnozowany na podstawie świadczeń przyznanych przez MOPS dotyczył przede wszystkim osiedli zlokalizowanych w centrum miasta, szczególnie osiedla Śródmieście (Mapa 42 i 43).

Mapa 42. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 43. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.22 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Ubóstwo jest definiowane jako stan niezaspokojenia określonych potrzeb społeczeństwa¹³. Może być rozumiane jako niedostatek dochodu, niezaspokojonych potrzeb społeczeństwa, bądź złych warunków życia¹⁴. Ubóstwo jest jednym z głównych powodów udzielania wsparcia z zakresu pomocy społecznej. W negatywny sposób oddziałuje na wiele wymiarów ludzkiego życia, w tym stan zdrowia, relacje społeczne (w tym więzi rodzinne), możliwość kształcenia się, a także zaangażowanie w sprawy społeczne i publiczne¹⁵. Niewątpliwie jest to zjawisko negatywne, z którym władze publiczne oraz współpracujące z nimi podmioty niepubliczne powinny walczyć, a przede wszystkim zapobiegać mu. W ostatnich latach problem ubóstwa w Polsce zmniejszał się.

Z raportu *Poverty Watch* wynika, że nawet w okresie pandemii, tj. w 2020 i 2021 roku w Polsce około 300 tys. osób przewyższyło problem ubóstwa i wykluczenia społecznego. Najgorsza sytuacja jest obserwowana w grupie najstarszych Polaków. Ubóstwo w przypadku seniorów pogłębia się, o czym świadczą liczby osób korzystających z pomocy żywnościowej. Najbliższe lata mogą okazać się znacznie trudniejsze dla polskiego społeczeństwa. Z uwagi na złożony kryzys gospodarczy pozytywny trend wychodzenia z ubóstwa może się zatrzymać¹⁶.

W połowie 2016 r. ubóstwo dotknęło blisko 60 proc. osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej. W połowie 2022 r. odsetek ten zmalał do 44,1 proc. Spadek związany był m.in. z transferami socjalnymi, a także zmianą kryterium dochodowego. Mimo to, nastąpił wzrost odsetka osób, które otrzymały świadczenia z pomocy społecznej ze względów zdrowotnych (niepełnosprawność oraz długotrwała

¹³ T. Panek, Wykluczenie społeczne, w: *Diagnoza społeczna 2011, Warunki i jakość życia Polaków. Raport*, red. Czapiński, T. Panek, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa 2011, s. 328.

¹⁴ R. Szarfenberg, *Poverty Watch 2022. Monitoring Ubóstwa Finansowego i Polityki Społecznej Przeciw Ubóstwu w Polsce 2021-2022*, Publikacja przygotowana w ramach projektu „Porozmawiajmy o ubóstwie i wykluczeniu społecznym” z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG, 2022, s. 12, https://www.eapn.org.pl/eapn/uploads/2022/10/monitoring_ubostwa_2022_ost.pdf (9.12.2022).

¹⁵ Tamże, s. 12.

¹⁶ Tamże, s. 4.

choroba). W 2016 r. przyczyny zdrowotne korzystania z pomocy dotyczyły blisko 25 proc. osób, zaś w 2022 r. odsetek ten wzrósł do ponad 30 proc. W ostatnich 6 latach widać również niewielki wzrost odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z powodów rodzinnych (bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wielodzietności oraz potrzeba ochrony macierzyństwa). W 2016 r. z tej formy wsparcia MOPS korzystało 15,5 proc., a w 2022 r. - 21,4 proc.

W 2016 r. 9,8 proc. mieszkańców os. Śródmieście otrzymywało świadczenie z powodu ubóstwa. W 2022 r. odsetek ten zmalał o blisko połowę, do poziomu 5,2 proc. Poza os. Śródmieście, w 2016 r. w największym stopniu problem ubóstwa występował na osiedlach: Generała Władysława Andersa (4,9 proc.), Generała Grota Roweckiego (4,8 proc.), Dąbrowskiego (4,0 proc), Pułaskiego (3,7 proc.), Piastów (3,5 proc.), Przybyszówka (3,4 proc.), Pobitno (3,4 proc.), Zwiężczyca (3,1 proc.) oraz 1000-lecia (3,1 proc.). Skala ubóstwa w 2022 r. była mniejsza. Poza os. Śródmieście (5,22 proc.) objęła osiedla: Piastów (2,8 proc.), Generała Grota Roweckiego (2,7 proc.), Generała Władysława Andersa (2,4 proc.), Pułaskiego (2,2 proc.) (Tabela 25).

Tabela 25. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

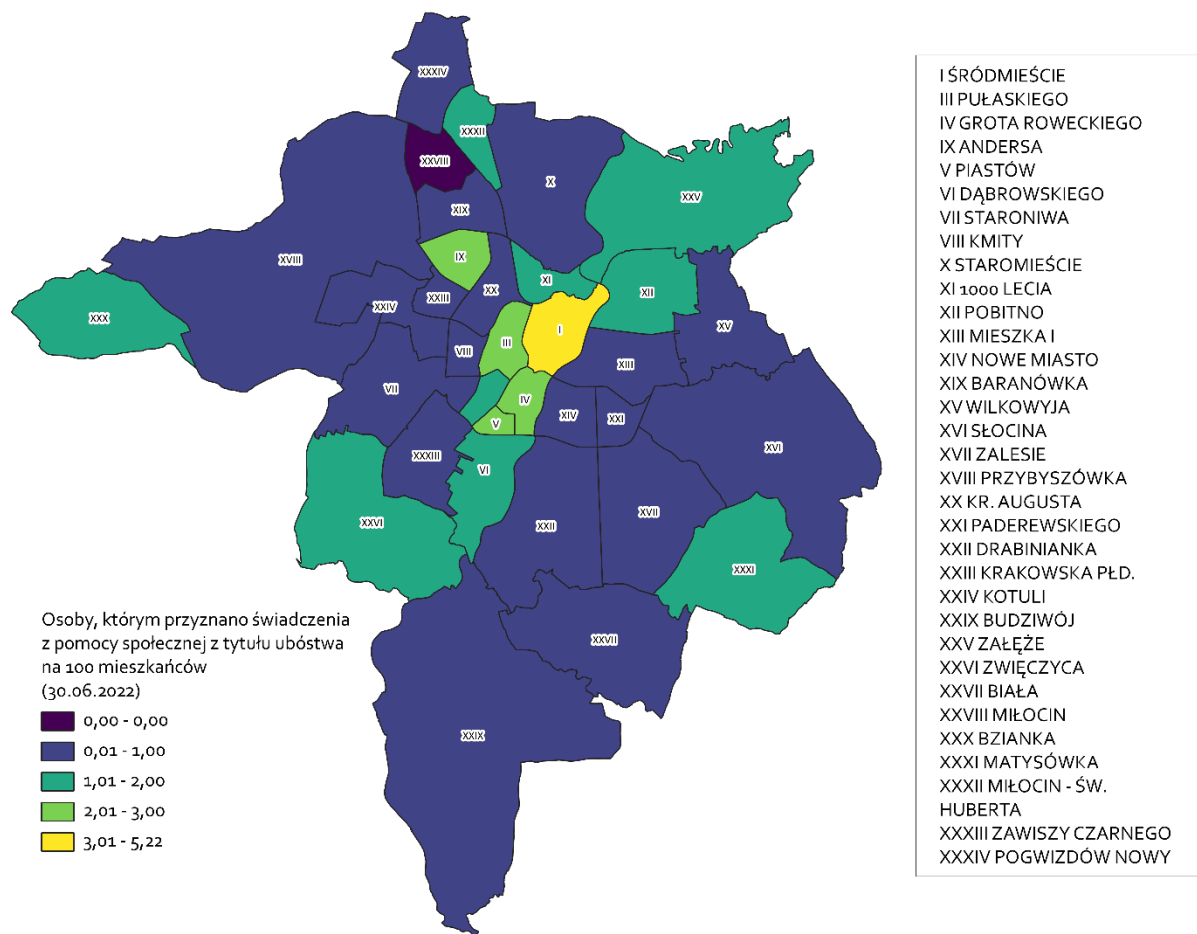
Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	5,22	100,00	5
Pułaskiego	2,23	42,65	5
Grota Roweckiego	2,72	52,02	5
Andersa	2,41	46,19	5
Piastów	2,80	53,73	5
Dąbrowskiego	1,40	26,82	4
Staroniwa	0,76	14,57	3
Kmity	0,27	5,26	1
Staromieście	0,74	14,13	3
1000-lecia	1,41	26,92	4
Pobitno	1,58	30,23	4
Mieszka I	0,94	18,04	3
Nowe Miasto	0,56	10,68	2
Baranówka	0,99	18,98	3
Wilkowyja	0,49	9,44	2
Słocina	0,73	13,95	2
Zalesie	0,74	14,11	2
Przybyszówka	0,97	18,62	3
Króla Augusta	0,66	12,71	2

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Paderewskiego	0,32	6,15	1
Drabinianka	0,72	13,84	2
Krakowska Płd.	0,35	6,66	1
Kotuli	0,47	8,94	1
Budziwój	0,57	10,91	2
Załęże	1,18	22,65	4
Zwiężczyca	1,42	27,13	4
Biała	0,94	18,10	3
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	1,67	32,07	5
Matysówka	1,60	30,74	4
Miłocin - Św. Huberta	1,15	21,99	4
Zawiszy Czarnego	0,20	3,84	1
Pogwizdów Nowy	0,91	17,53	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Najmniejszy odsetek osób dotkniętych ubóstwem i z tego tytułu pobierających zasiłek z MOPS występował w 2022 roku na osiedlach Zawiszy Czarnego, Miłocin, Kotuli, Krakowska Południe i Paderewskiego (Tabela 23). Kumulacja ubóstwa w podziale na osiedla była zbliżona do koncentracji osób korzystających z wsparcia MOPS. Najsilniej ubóstwo dotykało mieszkańców osiedla Śródmieście, a nieco mniejszym stopniu os. Pułaskiego, os. Grota Roweckiego i os. Piastów (Mapa 44).

Mapa 44. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

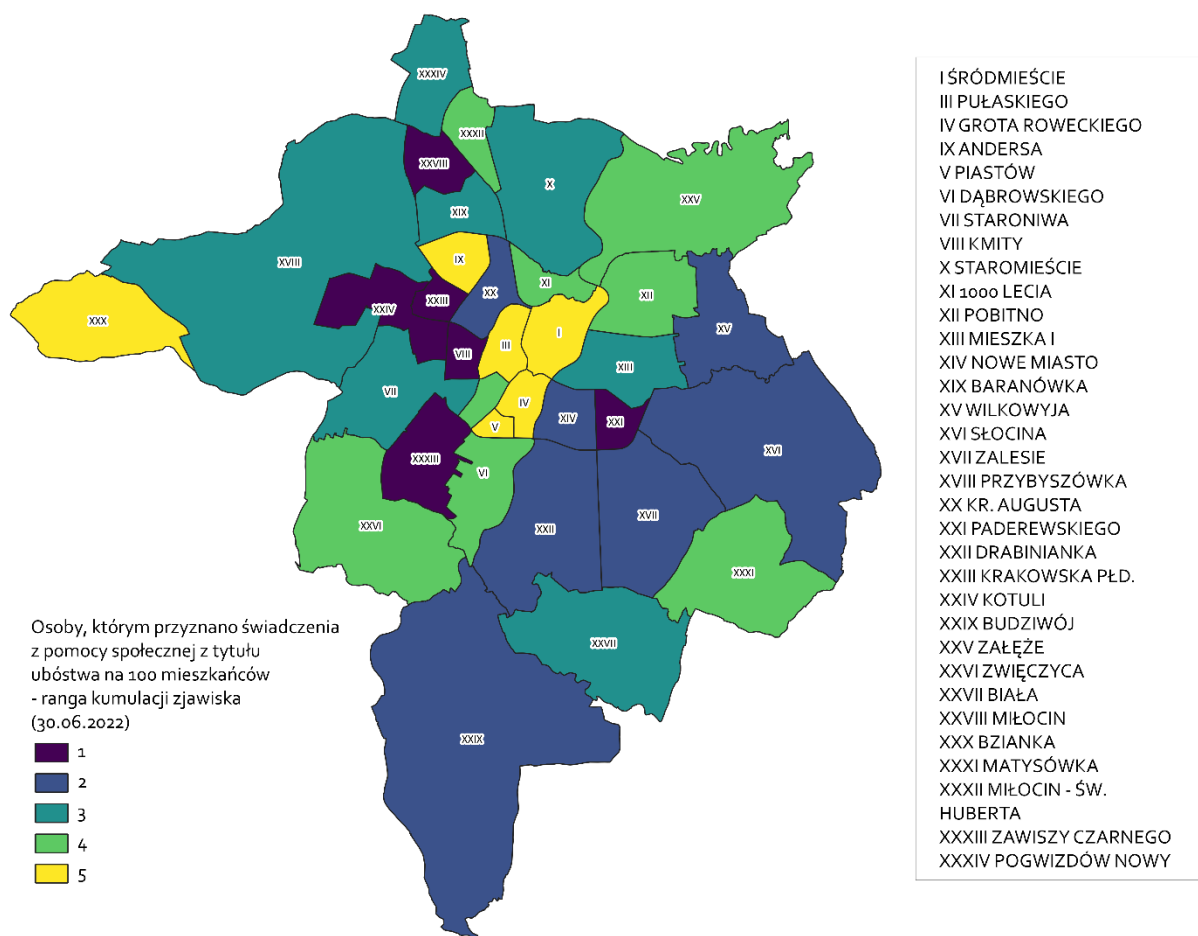

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Największa liczba osób, która uzyskała wsparcie MOPS z tytułu ubóstwa w rodzinie (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) zamieszkiwała osiedla zlokalizowane w centrum miasta, tj. Śródmieście, Pułaskiego, Grota Roweckiego i Piastów. Ponadto wysoki wskaźnik osób pobierających świadczenia w stosunku do liczby mieszkańców całego osiedla notowano w 2022 roku na nieco oddalonym od centrum miasta osiedlu Andersa oraz stosunkowo niedawno przyłączonych terenach – osiedlu Bzianka¹⁷ (Mapa 45).

¹⁷ Uchwała NR XXXVIII/815/2017 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia osiedla Bzianka oraz zmiany uchwały w sprawie granic osiedla miasta Rzeszowa.

Mapa 45. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.23 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Bezdomność jest zjawiskiem złożonym, powiązaniem z problemem ubóstwa, różnego rodzaju uzależnień, przemocy w rodzinie, bezrobocia, złego stanu zdrowia (przedłużające się choroby), bądź niepełnosprawności, które uniemożliwiają podjęcie pracy, a także czynników środowiskowych. Osoby pozostające w kryzysie bezdomności z reguły są dotknięte kilkoma ze wskazanych czynników. W ostatnich latach liczba osób

bezdomnych spadała. W zdecydowanej większości byli to mężczyźni. Kobiety stanowiły nieco ponad 16 proc. ogółu bezdomnych¹⁸.

W Rzeszowie funkcjonuje schronisko dla osób bezdomnych zlokalizowane przy ul. J. Styki 21. Placówka jest przeznaczona wyłącznie dla mężczyzn. Schronisko dla kobiet znajduje się w miejscowości Raclawówka na terenie gminy Boguchwała. Problem bezdomności dotyczy głównie mężczyzn. Zapotrzebowanie na schronienie dla osób bezdomnych naturalnie zwiększa się w okresie zimowym. Liczba mężczyzn korzystających z miejsc w schronisku dla osób bezdomnych wahała się w sezonie zimowym w przedziale 49 do 93 osób. W przypadku kobiet od 3 do 14. W sezonie letnim wykorzystanie miejsc w schroniskach było mniejsze. W przypadku mężczyzn wynosiło od 35 do 60, zaś kobiet od 3 do 7.

Problem bezdomności dotyczy niewielkiej liczby osiedli. Biorąc pod uwagę liczbę świadczeń z pomocy społecznej przyznanych z tytułu bezdomności (w przeliczeniu na 100 mieszkańców), można zauważyć, że na tle rzeszowskich osiedli wyróżnia się Śródmieście. Wskaźnik korzystających z pomocy z tytułu bezdomności na tym osiedlu wyniósł 0,46 na 100 mieszkańców. W niewielkim stopniu problem bezdomności był obserwowany na osiedlach 1000-lecia, Paderewskiego, Piastów i Matysówka (Tabela 26, Mapa 46). W 2016 r. największa koncentracja zjawiska występowała na os. Śródmieście. Mniejsza zaś na osiedlach: Matysówka, Staroniwa, Franciszka Kotuli oraz Generała Władysława Andersa.

Tabela 26. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

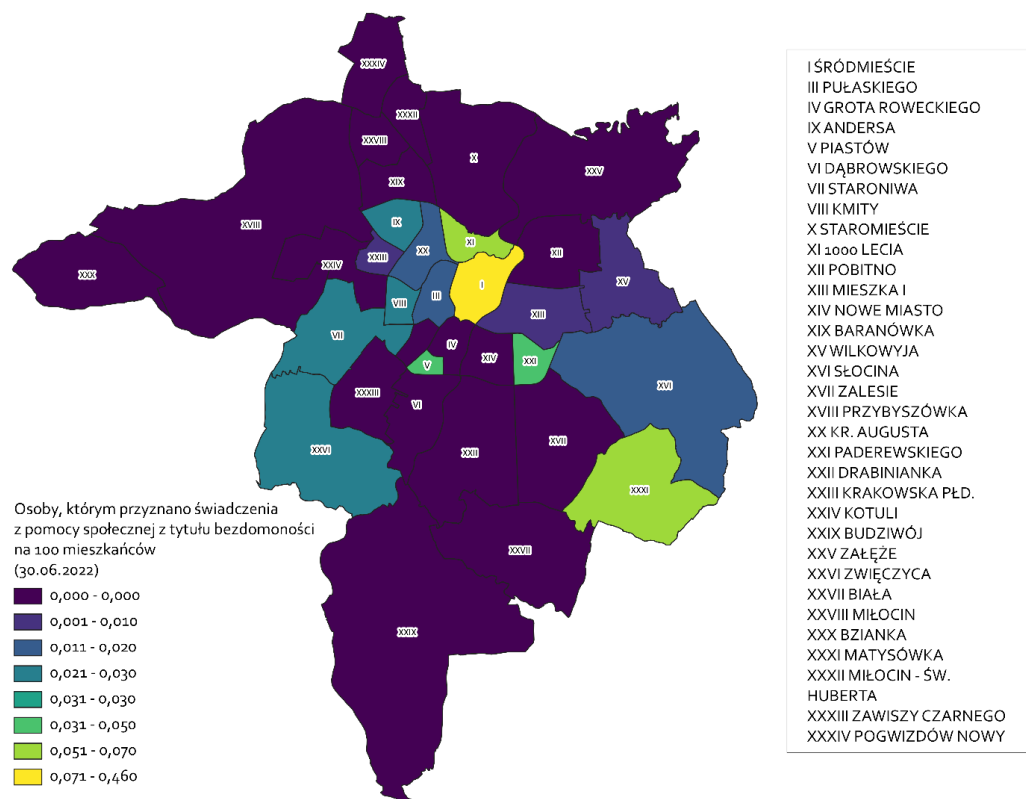
Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	0,46	100,00	5
Pułaskiego	0,02	4,99	2
Grota Roweckiego	0,00	0,00	1
Andersa	0,03	6,41	3
Piastów	0,05	11,11	4
Dąbrowskiego	0,00	0,00	1
Staroniwa	0,03	5,77	3
Kmity	0,03	7,10	3

¹⁸ Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych - Edycja 2019, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/wyniki-ogolnopolskiego-badania-liczby-osob-bezdomnych-edycja-2019> (9.12.2022).

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Staromieście	0,00	0,00	1
1000-lecia	0,07	16,25	4
Pobitno	0,00	0,00	1
Mieszka I	0,01	2,25	2
Nowe Miasto	0,00	0,00	1
Baranówka	0,00	0,00	1
Wilkowyja	0,01	3,28	2
Słocina	0,02	5,16	3
Zalesie	0,00	0,00	1
Przybyszówka	0,00	0,00	1
Króla Augusta	0,02	4,56	2
Paderewskiego	0,05	11,75	4
Drabinianka	0,00	0,00	1
Krakowska Płd.	0,01	3,06	2
Kotuli	0,00	0,00	1
Budziwój	0,00	0,00	1
Załęże	0,00	0,00	1
Zwięczyca	0,03	6,23	3
Biała	0,00	0,00	1
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	0,06	12,16	4
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00	1
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

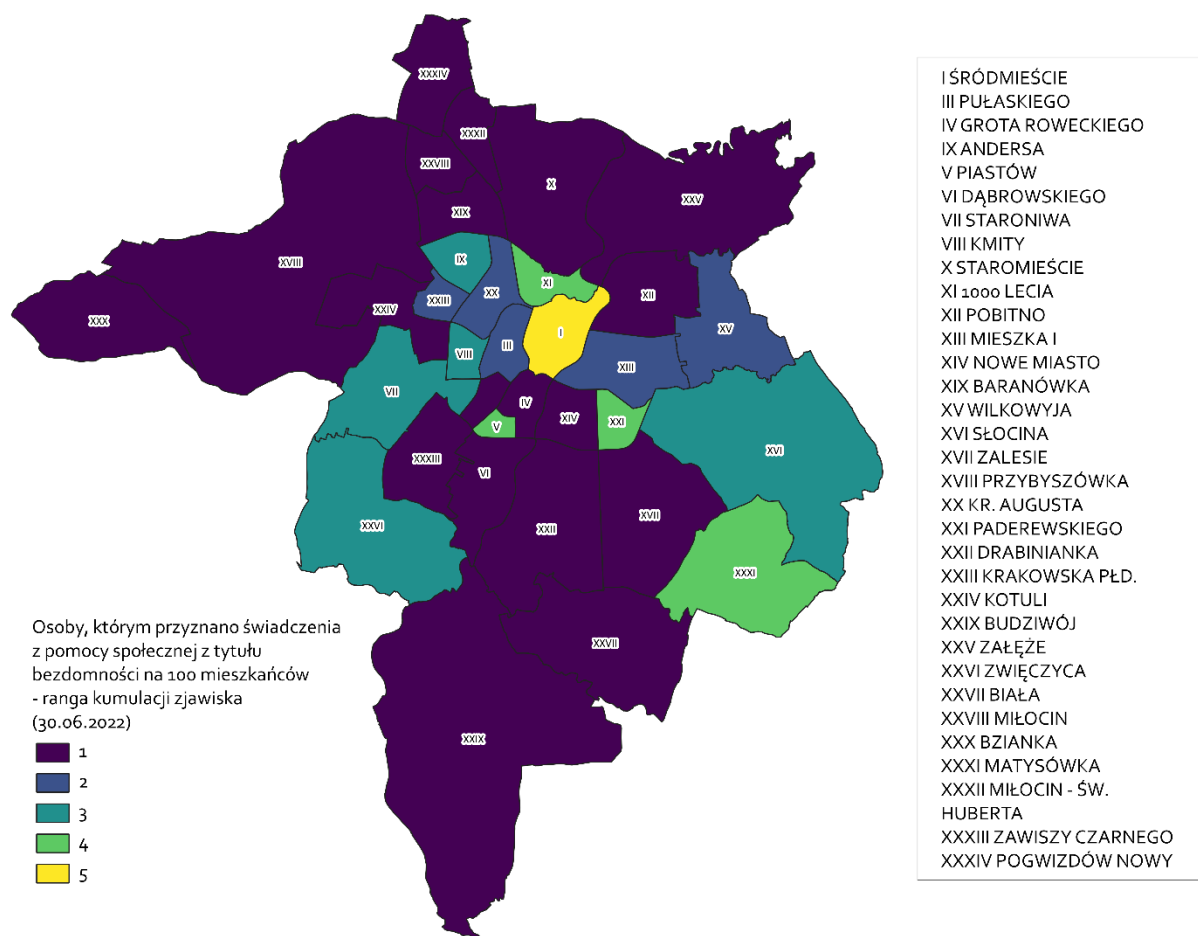
Mapa 46. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

W latach 2016-2022 kumulacja problemu bezdomności w podziale na osiedla w Rzeszowie dotykała przede wszystkim os. Śródmieście. W nieco mniejszym stopniu ten problem - w omawianym czasie - był widoczny na osiedlach 1000-lecia, Matysówka, a także Piastów i Paderewskiego (Mapa 47).

Mapa 47. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.24 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Według danych MOPS, w 2016 r. świadczenia społeczne z tytułu alkoholizmu w rodzinie przyznano 61 rodzinom (103 osobom). Z kolei w 2022 r. świadczenia z tego tytułu przyznano mniejszej liczbie osób. Łącznie skorzystało z nich 37 rodzin (52 osoby). W przeliczeniu na 100 mieszkańców osiedla najwięcej świadczeń w związku z alkoholizmem w rodzinie przyznano na osiedlu Bzianka. Nieco mniej na osiedlu Miłocin - św. Huberta i Pułaskiego, a także Śródmieście (Tabela 27, Mapa 48).

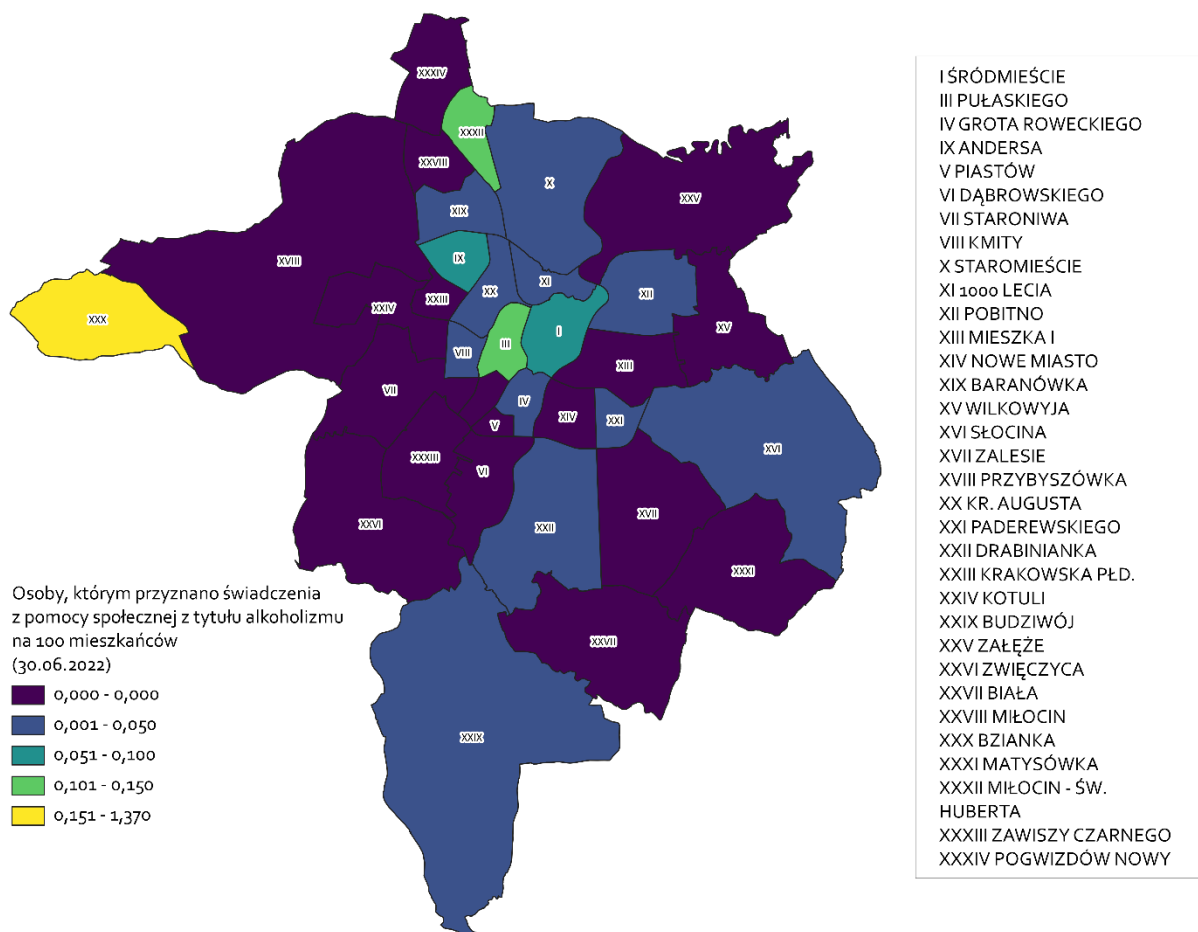
Tabela 27. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	0,09	6,23	4
Pułaskiego	0,14	9,95	4
Grota Roweckiego	0,03	2,11	2
Andersa	0,06	4,26	3
Piastów	0,00	0,00	1
Dąbrowskiego	0,00	0,00	1
Staroniwa	0,00	0,00	1
Kmity	0,05	3,54	3
Staromieście	0,02	1,28	2
1000-lecia	0,05	3,60	3
Pobitno	0,03	1,86	2
Mieszka I	0,00	0,00	1
Nowe Miasto	0,00	0,00	1
Baranówka	0,01	0,73	2
Wilkowyja	0,00	0,00	1
Słocina	0,02	1,72	2
Zalesie	0,00	0,00	1
Przybyszówka	0,00	0,00	1
Króla Augusta	0,04	3,03	3
Paderewskiego	0,03	1,95	2
Drabinianka	0,04	3,01	3
Krakowska Płd.	0,00	0,00	1
Kotuli	0,00	0,00	1
Budziwój	0,01	0,90	2
Załęże	0,00	0,00	1
Zwiężczyca	0,00	0,00	1
Biała	0,00	0,00	1
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	1,37	100,00	5
Matysówka	0,00	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0,13	9,31	5
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00	1
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

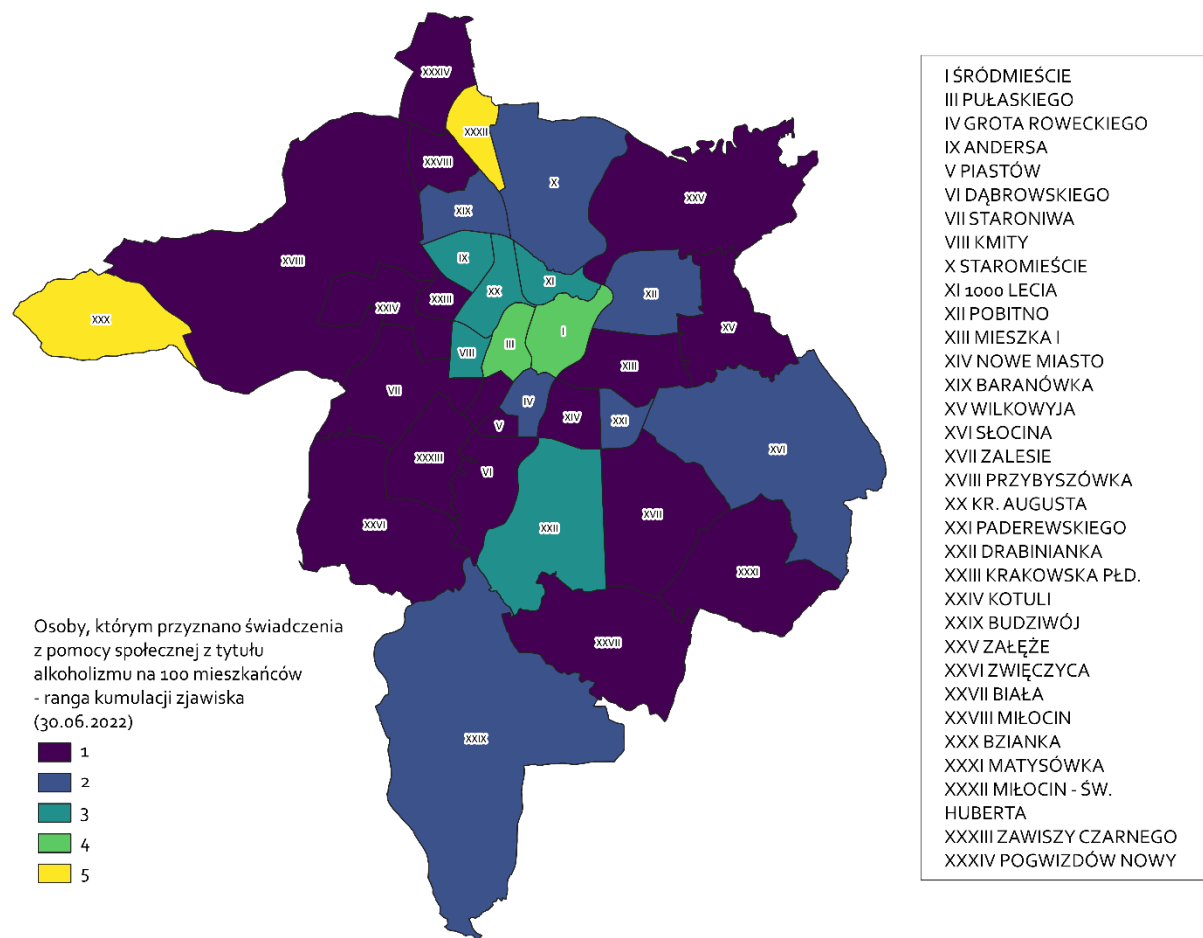
W latach 2016-2022 nastąpiła zmiana koncentracji zjawiska. W 2016 r. świadczenia z MOPS z tytułu alkoholizmu w rodzinie były najczęściej pobierane przez mieszkańców osiedli: Śródmieście, Załęże, 1000-lecia, Pułaskiego oraz Miłocin - św. Huberta. Z kolei w 2022 roku widoczna jest koncentracja problemu na osiedlu Bzianka, a także w nieco mniejszym natężeniu na osiedlach Pułaskiego, Miłocin - św. Huberta, Śródmieście, Generała Władysława Andersa, 1000-lecia, Kmity, Drabinianka oraz Króla Stanisława Augusta (Mapa 49).

Mapa 48. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 49. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.25 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Aktualne dane dotyczące osób z niepełnosprawnościami w podziale na osiedla w Rzeszowie będą dostępne po opracowaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2021 roku. Posiłkując się danymi sprzed ponad dekady – Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 – można wskazać, że w Rzeszowie mieszkało 18 562 osób z niepełnosprawnościami. Osoby te stanowiły 10,3 proc. ogółu mieszkańców miasta. Osoby, które zgodnie z przepisami prawa posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, stanowiły $\frac{2}{3}$ ogółu populacji osób z niepełnosprawnościami. W grupie osób z orzeczeniem o niepełnosprawności blisko co piąta osoba posiadała orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (19,0 proc.),

orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności posiadało blisko czterdzieści procent osób (38,6 proc.), orzeczenie o lekkim stopniu niepełnosprawności zaś nieco ponad $\frac{1}{3}$ ogółu (35,4 proc). Nieco ponad 3 proc. stanowiły osoby, które nie miały ustalonego stopnia niepełnosprawności (3,3 proc). W populacji osób z niepełnosprawnościami 3,7 proc. stanowiły osoby w wieku 0-15 lat, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.

W ostatnich latach można zauważyć wzrost liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wśród mieszkańców Rzeszowa w wieku 0-15 lat. W 2016 r. łączna liczba wydanych orzeczeń wyniosła 457, z czego najwięcej, bo ponad 22 proc. wydano z powodu całościowych zaburzeń rozwojowych, 17 proc. w związku z chorobami układów oddechowego i krążenia, a blisko 12 proc. ze względu na choroby neurologiczne. W 2020 r. łączna liczba wydanych orzeczeń mieszkańcom Rzeszowa do 16 r.ż. wyniosła 593. Największą liczbę orzeczeń wydano w 2018 r. – 604. Jednocześnie główne przyczyny wydania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności nie uległy zmianie¹⁹.

Liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, które zostały wydane w 2016 r. w Rzeszowie osobom powyżej 16 r.ż. wyniosła 3074, z czego 1 742 wydano w grupie 16-59 lat, a 1 332 w grupie powyżej 60 r.ż. Najczęstszą przyczyną wydawanych orzeczeń w grupie wiekowej 16-59 lat były choroby psychiczne (ponad 22 proc.), choroby neurologiczne (ponad 21 proc.) oraz narządu ruchu (ponad 18 proc.). Z kolei w grupie 60+ najwięcej orzeczeń w 2020 roku wydano z powodu chorób narządu oddechowego i krążenia (ponad 38 proc.), chorób neurologicznych (ponad 23 proc.) i chorób narządu ruchu (ponad 22 proc.)²⁰.

Osoby z niepełnosprawnościami zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Rzeszowie stanowiły niespełna 7 proc. ogółu bezrobotnych mieszkańców Rzeszowa (6,7 proc. - dane czerwiec 2022). Liczba osób z niepełnosprawnościami, które pozostawały w rejestrze osób bezrobotnych wahała się od 417 osób (styczeń 2022) do 393 (maj/czerwiec 2022). Według danych PUP w Rzeszowie w czerwcu 2022 r. osoby z niepełnosprawnościami stanowiły ponad połowę osób poszukujących pracy w Rzeszowie (55,7 proc. - 44 osoby).

¹⁹ Uchwała Nr LIV/1142/2021 z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2021 – 2025. Załącznik: Program, s. 50.

²⁰ Tamże, s. 51-52.

W 2016 r. ze świadczeń z tytułu niepełnosprawności w rodzinie skorzystało 811 rodzin (1 385 osób w rodzinach) (stan na 30.06.2016 r.). Z kolei w pierwszej połowie 2022 r. ze świadczeń z pomocy społecznej z tego tytułu skorzystały 962 rodziny (1 312 osób w rodzinach) (stan na 30.06.2022 r.). Porównując dane za lata 2016-2022 widać, że wzrosła liczba rodzin, które korzystały z tej formy wsparcia. Wzrost liczby rodzin korzystających z świadczeń z tytułu niepełnosprawności może świadczyć o pogorszającym się stanie zdrowia mieszkańców miasta oraz coraz bardziej widocznym procesie starzenia się populacji Rzeszowa.

W 2022 roku w przeliczeniu na 100 mieszkańców Rzeszowa, największą liczbę osób korzystających ze wsparcia MOPS z tytułu niepełnosprawności notowano na osiedlach: Śródmieście, Piastów, Andersa, Grota Roweckiego i Pułaskiego, czyli w najstarszych częściach miasta. Najmniej osób korzystających z pomocy MOPS z tytułu niepełnosprawności zamieszkiwało osiedla: Zalesie, Drabinianka, Kotuli, Miłocin- św. Huberta, Zawiszy Czarnego i Pogwizdów Nowy (Tabela 28, Mapa 50).

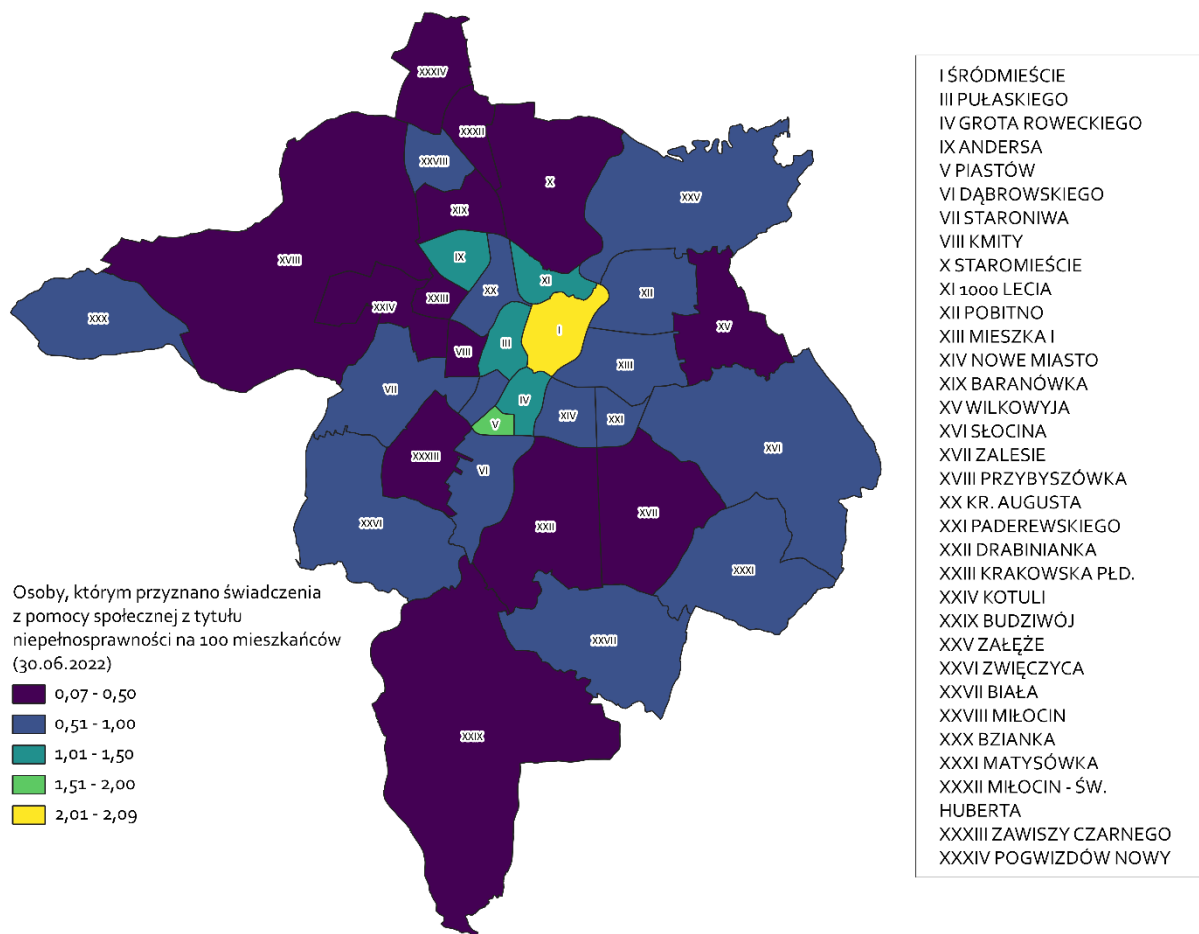
Tabela 28. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	2,09	100,00	5
Pułaskiego	1,18	54,94	5
Grota Roweckiego	1,39	65,11	5
Andersa	1,41	66,26	5
Piastów	1,54	72,77	5
Dąbrowskiego	0,97	44,34	4
Staroniwa	0,63	27,60	3
Kmity	0,39	15,60	2
Staromieście	0,47	19,90	2
1000-lecia	1,13	52,59	5
Pobitno	0,66	29,19	3
Mieszka I	0,61	26,83	3
Nowe Miasto	0,61	26,79	3
Baranówka	0,37	14,75	2
Wilkowyja	0,34	13,42	2
Słocina	0,76	34,24	4
Zalesie	0,30	11,47	1
Przybyszówka	0,47	19,66	2
Króla Augusta	0,75	33,38	4

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Paderewskiego	0,51	21,57	3
Drabinianka	0,17	4,93	1
Krakowska Płd.	0,36	14,31	2
Kotuli	0,07	0,00	1
Budziwój	0,36	14,20	2
Załęże	0,88	39,87	4
Zwiężczyca	0,68	30,09	4
Biała	0,51	21,48	3
Miłocin	0,98	44,98	4
Bzianka	0,61	26,57	3
Matysówka	0,72	32,05	4
Miłocin - Św. Huberta	0,26	9,05	1
Zawiszy Czarnego	0,17	4,91	1
Pogwizdów Nowy	0,14	3,38	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

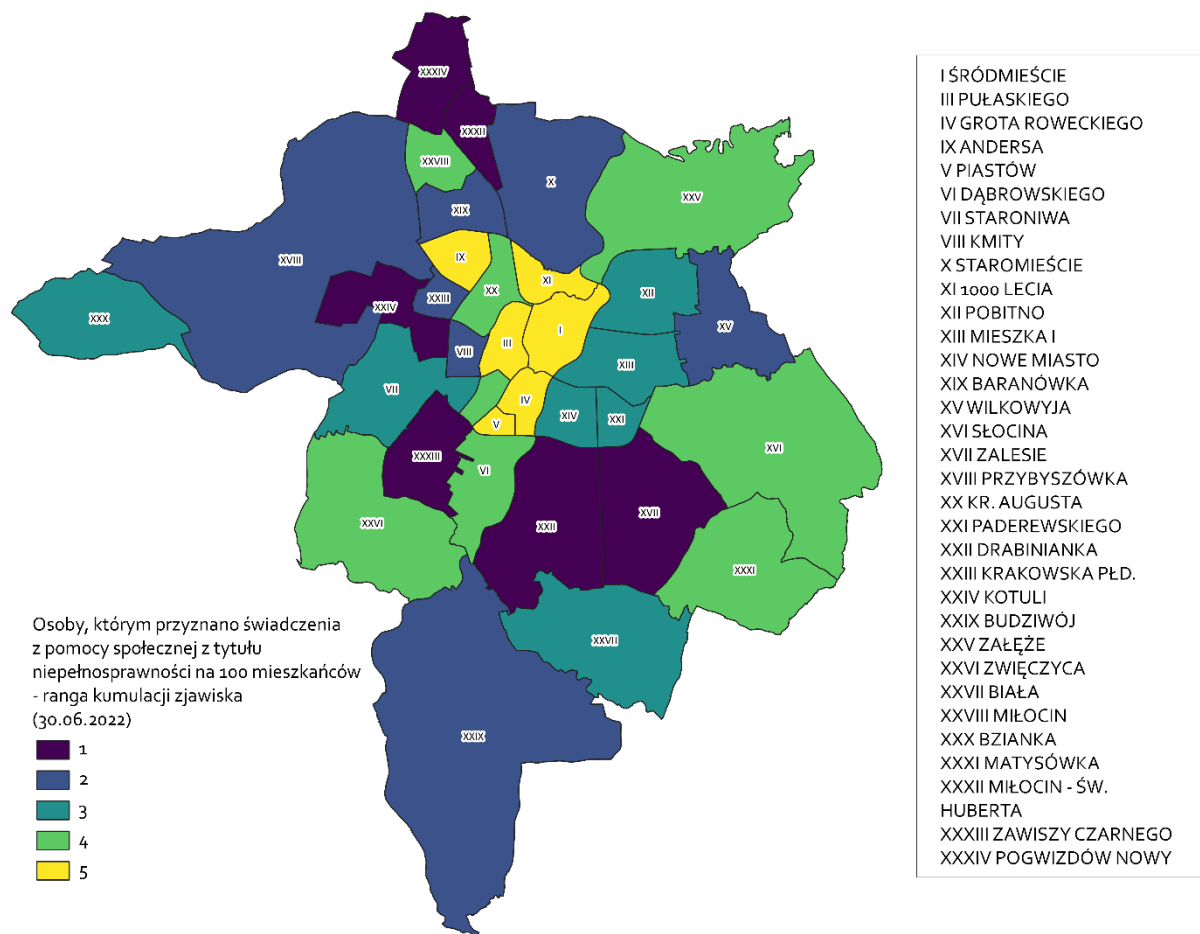
Mapa 50. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Koncentracja negatywnego zjawiska – konieczność korzystania przez mieszkańców ze wsparcia MOPS z tytułu niepełnosprawności – była widoczna głównie w centrum miasta. Dotyczyła w szczególności osiedli: Śródmieście, Pułaskiego, Grota Roweckiego, 1000-lecia, Piastów i Andersa. Najmniejsze natężenie zjawiska było widoczne na osiedlach: Biała, Drabinianka, Zawiszy Czarnego, Kotuli, Miłocin- św. Huberta, a więc najmlodszych osiedlach Rzeszowa, a także os. Pogwizdów Nowy – terenach przyłączonych do miasta (Mapa 51).

Mapa 51. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.26 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedla w 2022 r.

W 2022 r. niepełnosprawność, długotrwała choroba, ubóstwo i bezrobocie stanowiła główne powody przyznania świadczeń pomocy społecznej. W 2016 r. odsetek rodzin objętych świadczeniami z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby wynosił 16,8 proc. objętych wsparciem MOPS. Z kolei w 2022 r. ze wsparcia pomocy społecznej w związku z przedłużającą się chorobą korzystało blisko 24 proc. ogółu rodzin uzyskujących wsparcie MOPS.

Coraz bardziej widoczne – także w Rzeszowie – procesy starzenia się populacji powodują, że coraz większa liczba osób zmaga się z długotrwałymi chorobami.

Koncentracja negatywnego zjawiska w podziale na osiedla w Rzeszowie jest zbliżona do rozkładu osób korzystających ze wsparcia MOPS z tytułu niepełnosprawności. Problem kumuluje się w centralnej części miasta, a więc na obszarze zamieszkiwanym przez najstarszą część populacji Rzeszowa. Do szczególnie dotkniętych wspomnianym zjawiskiem osiedli należą: Śródmieście, Piastów, Pułaskiego, Generała Grota Roweckiego, Generała Władysława Andersa oraz 1000-lecia. Najmniejsza skala zjawiska występuje na osiedlach, które charakteryzowały się najniższą średnią i medianą wieku, tj. Zalesie, Kotuli, Budziwój, Miłocin-św. Huberta, Zawiszy Czarnego (Tabela 29, Mapa 52, Mapa 53).

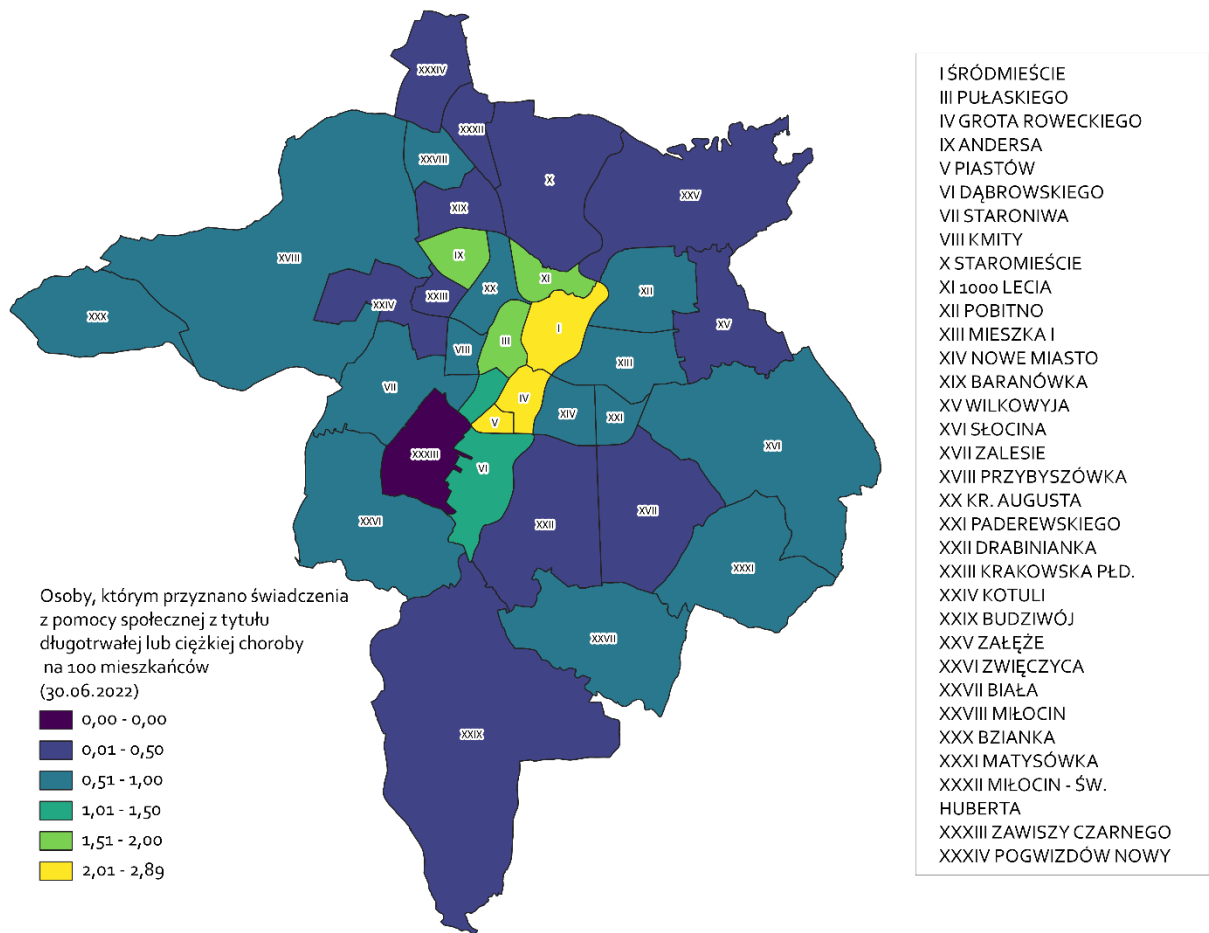
Tabela 29. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstotkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	2,89	100,00	5
Pułaskiego	1,86	64,52	5
Grota Roweckiego	2,02	70,04	5
Andersa	1,83	63,31	5
Piastów	2,43	84,01	5
Dąbrowskiego	1,44	49,91	4
Staroniwa	0,60	20,90	3
Kmity	0,61	21,25	3
Staromieście	0,42	14,60	2
1000-lecia	1,86	64,46	5
Pobitno	0,79	27,33	3
Mieszka I	0,88	30,48	4
Nowe Miasto	0,88	30,62	4
Baranówka	0,43	14,90	2
Wilkowyja	0,43	15,00	2
Słocina	0,61	21,16	3
Zalesie	0,42	14,58	1
Przybyszówka	0,88	30,57	4
Króla Augusta	1,00	34,46	4
Paderewskiego	0,64	22,22	3
Drabinianka	0,37	12,87	1
Krakowska Płd.	0,46	15,89	2
Kotuli	0,25	8,62	1
Budziwój	0,37	12,87	1
Załęże	0,50	17,17	2
Zwiężczyca	0,82	28,45	4

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Biała	0,67	23,37	3
Miłocin	0,59	20,37	2
Bzianka	0,91	31,63	4
Matysówka	0,61	21,08	3
Miłocin - Św. Huberta	0,38	13,25	1
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00	1
Pogwizdów Nowy	0,49	17,06	2

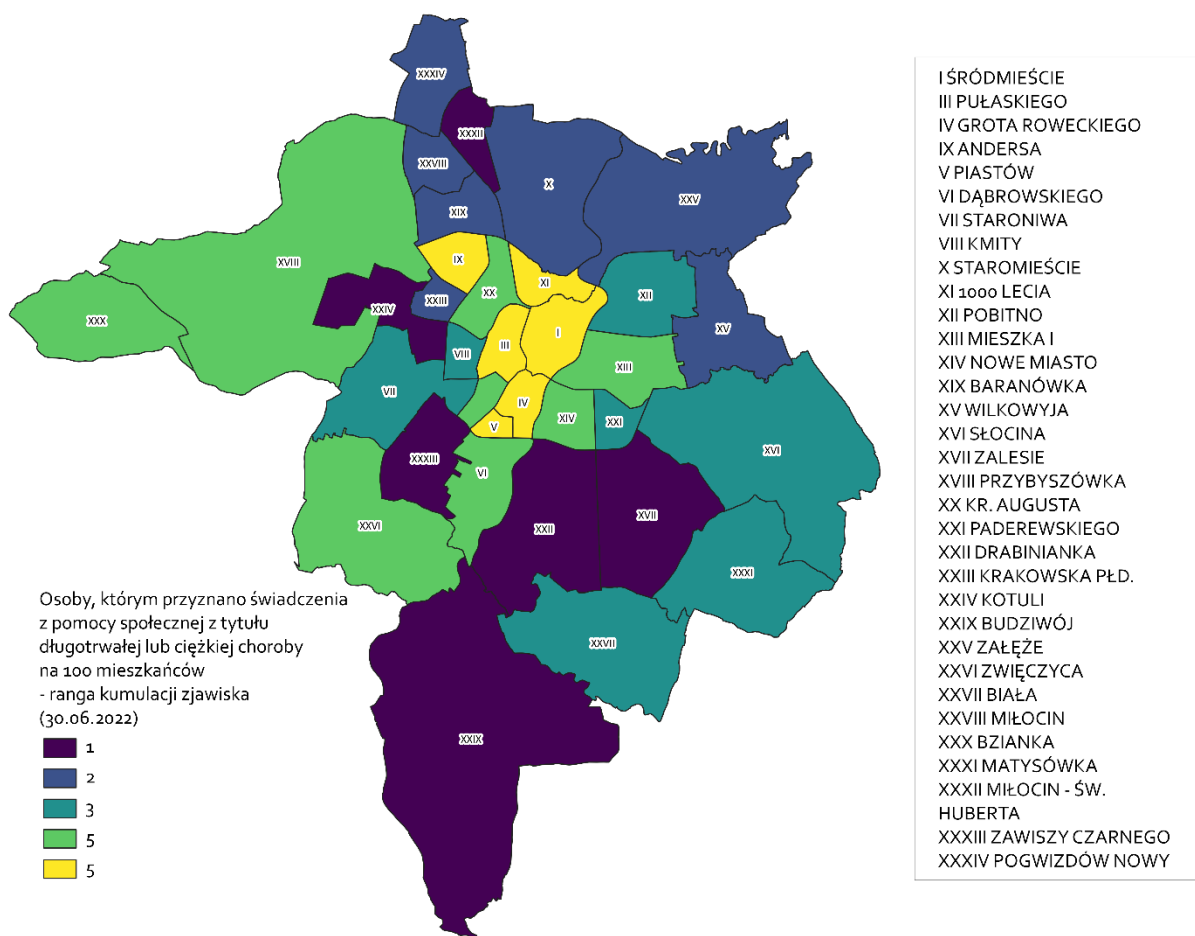
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 52. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 53. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.27 Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

W ostatnich latach bezrobocie nie stanowi dużego problemu w Polsce. Z danych Eurostatu wynika, że w październiku 2022 r. bezrobocie w Polsce wynosiło 3,0 proc. i było jednym z najniższych wśród państw Unii Europejskiej. Pod tym względem, Polska znalazła się na trzecim miejscu po Czechach i Niemczech, które odnotowały nieznacznie niższy wskaźnik bezrobocia²¹.

²¹ Eurostat, Data Browser, Unemployment by sex and age – monthly data, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/UNE_RT_M__custom_3761903/bookmark/map?lang=en&bookmarkId=e8fdfad7-74a2-4074-99f1-d92cbo583cf5 (10.05.2023).

Według danych GUS w październiku 2022 r. stopa bezrobocia w Rzeszowie wyniosła 4,3 proc. Dla województwa podkarpackiego wskaźnik wyniósł 8,7 proc. Najwyższy wskaźnik bezrobocia w ostatniej dekadzie odnotowano w Rzeszowie w 2013 r. – 8,4 proc.²² W latach 2016-2022 stopa bezrobocia w Rzeszowie generalnie wykazywała tendencję spadkową. Wyjątkiem był rok 2020, kiedy to bezrobocie rejestrowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie wzrosło. Najprawdopodobniej miało to związek z pandemią wirusa SARS-CoV-2. Stopa bezrobocia w Rzeszowie w 2022 roku była niższa niż w 2021 (4,9 proc.), 2020 (5,8 proc.) i 2019 (4,8 proc.). Pomiędzy 2016 a 2022 rokiem liczba zarejestrowanych osób pozostających bez zatrudnienia spadła z 8 094 do 5 823. Stopa bezrobocia w mieście w analizowanym okresie zmniejszyła się z 6,6 proc. do 4,6 proc.

W Rzeszowie najliczniejszą grupą osób pozostających bez zatrudnienia stanowią długotrwale bezrobotni, czyli osoby, które są bez pracy dłużej niż rok. W 2022 r. grupa ta stanowiła około 65 proc. wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Stosunkowo liczna grupą bezrobotnych są osoby po 50 roku życia (27,2 proc. w 2022 r.). Młodzi bezrobotni, czyli osoby do 30 roku życia w 2022 r. stanowiły 17,3 proc. ogółu bezrobotnych. Przy czym liczba pozostających bez pracy w tej grupie wiekowej w latach 2016 do 2022 zmniejszyła się z 1 947 do 1 008 osób. Prawo do otrzymywania zasiłku z tytułu bezrobocia przysługiwało w 2022 r. - 543 osobom. Odsetek uprawnionych do zasiłku w związku z brakiem zatrudnienia od 2016 roku utrzymuje się na zbliżonym poziomie tj. około 10 proc. bezrobotnych.

Tabela 30. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	4,71	100,00	5
Pułaskiego	1,95	41,50	5
Grota Roweckiego	2,18	46,33	5
Andersa	2,04	43,37	5
Piastów	2,58	54,74	5
Dąbrowskiego	1,30	27,55	4
Staroniwa	0,60	12,82	3

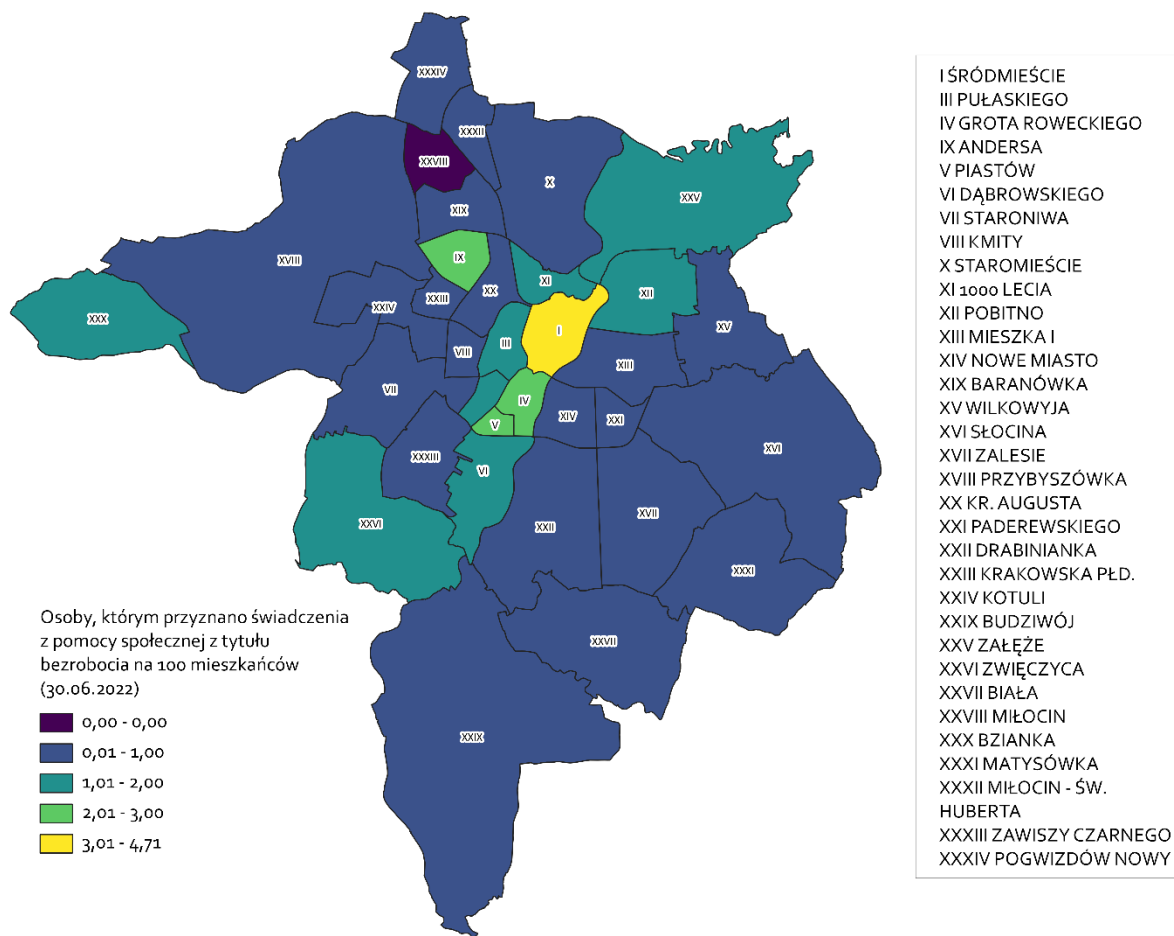
²² Rynek pracy, Bezrobocie rejestrowe, Stopa bezrobocia rejestrowego, Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (10.12.2022).

Nazwa osiedla	Liczba osób na 100 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Kmity	0,15	3,09	1
Staromieście	0,68	14,55	3
1000-lecia	1,32	28,02	4
Pobitno	1,09	23,25	4
Mieszka I	0,63	13,48	3
Nowe Miasto	0,48	10,15	2
Baranówka	0,84	17,85	3
Wilkowyja	0,36	7,61	2
Słocina	0,49	10,48	2
Zalesie	0,55	11,67	2
Przybyszówka	0,96	20,41	4
Króla Augusta	0,56	11,89	2
Paderewskiego	0,21	4,54	1
Drabinianka	0,63	13,30	3
Krakowska Płd.	0,28	5,91	1
Kotuli	0,45	9,47	2
Budziwój	0,26	5,52	1
Załęże	1,41	29,97	5
Zwiężczyca	1,08	22,87	4
Biała	0,54	11,47	2
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	1,37	29,10	4
Matysówka	1,00	21,16	4
Miłocin - Św. Huberta	0,89	18,97	3
Zawiszy Czarnego	0,14	3,04	1
Pogwizdów Nowy	0,77	16,44	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

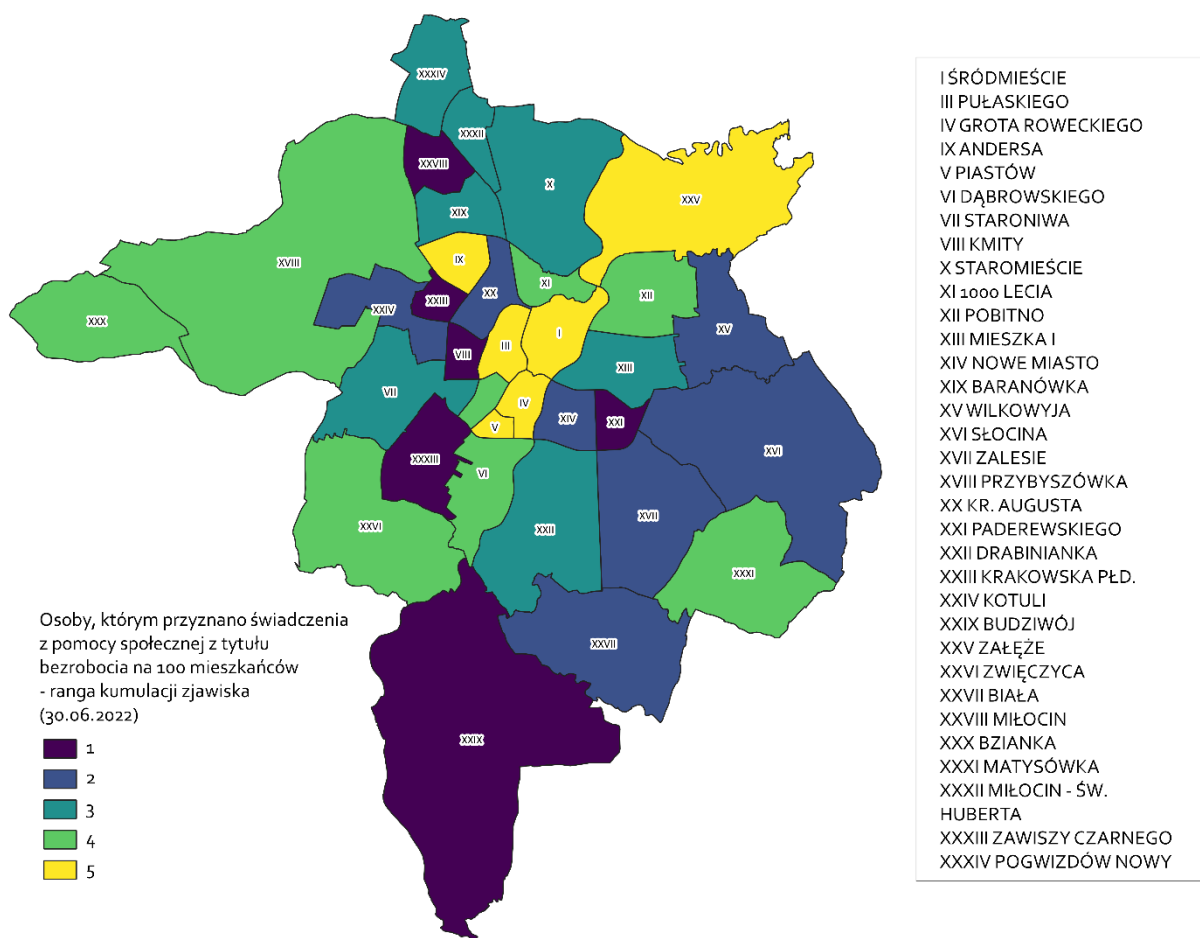
Uwzględniając rozkład osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w rodzinie (w przeliczeniu na 100 mieszkańców), można wskazać, że negatywne zjawisko jakim jest pozostawanie bez pracy, w 2022 roku dotyczyło w największym stopniu mieszkańców osiedli zlokalizowanych w centrum miasta, czyli: os. Śródmieście (4,71 osoby na 100 mieszkańców osiedla), os. Piastów (2,58 osoby), os. Generała Grota Roweckiego (2,18 osoby), os. Generała Władysława Andersa (2,04 osoby), a także os. Pułaskiego (1,95 osoby). Najmniejsza koncentracja osób, którym przyznano świadczenia z tytułu bezrobocia w rodzinie (w przeliczeniu na 100 mieszkańców) dotyczyła osiedli: Miłocin, Zawiszy Czarnego, Kmity, Paderewskiego, Budziwój oraz Krakowska-Południe (Tabela 30, Mapa 54, Mapa 55).

Mapa 54. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 55. Osoby, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.28. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach

Procedura Niebieskiej Karty to instrument obejmujący szereg czynności podejmowanych przez wyspecjalizowane służby, który został przewidziany w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie²³ w celu ochrony osób ofiar przemocy w rodzinie, bądź osób zagrożonych przemocą. Procedura ma charakter informacyjny i sygnalizuje problem przemocy w danej rodzinie. Jest sygnałem dla

²³ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535. Od 22 czerwca 2023 r. wejdą w życie zmiany wprowadzone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dotyczące tytułu ustawy (zmiana tytułu na „ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej”), przepisów uchylających preambułę do ustawy oraz innych przepisów (Dz. U. z 2023 r. poz. 535).

instytucji pomocy społecznej oraz służb mundurowych, że należy w szczególności sposób monitorować sytuację w danej rodzinie oraz wspierać jej członków doświadczających przemocy, która może przybierać różne formy (psychiczna, fizyczna, seksualna czy też przemoc w innych formach)²⁴. Działania inicjowane przez wyspecjalizowane podmioty w ramach procedury Niebieskiej Karty mają wpłynąć na sprawcę przemocy w rodzinie i doprowadzić do zmiany jego zachowania, zapewnienia bezpieczeństwa pozostałym członkom rodziny oraz naprawy relacji w rodzinie²⁵. Procedura Niebieskiej Karty uruchamiana jest przez policję, pracowników pomocy społecznej, instytucji oświaty, ochrony zdrowia lub gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych²⁶.

Z danych policji wynika, że skala przemocy domowej w Polsce w ostatnich latach spada, ale problem ten nadal jest istotny. W 2022 roku w Polsce wszczęto 61 645 procedur Niebieskiej Karty (liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A”). 9 076 przypadków dotyczyło rodzin, w których odnotowano kolejne przypadki przemocy. Podejrzene stosowanie przemocy w 2022 roku dotyczyło 71 631 osób, z czego 51 935 - kobiet, 8 714 – mężczyzn, a 10 982 – małoletnich. W zdecydowanej większości sprawcami przemocy domowej byli mężczyźni, w tym większość pod wpływem alkoholu²⁷.

W Rzeszowie problem przemocy domowej koncentruje się głównie na osiedlach Matysówka, Grota Roweckiego, Andersa, Śródmieście, Wilkowyja i Biała (Tabela 31). W 2022 roku na tych właśnie osiedlach wszczęto największą liczbę procedur Niebieskiej Karty. W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców osiedla najwięcej procedur Niebieskiej Karty odnotowano na osiedlu Matysówka (Tabela 31). Problem przemocy domowej oceniany na podstawie wskaźnika jakim jest liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty był najmniejszy na osiedlach Pułaskiego, Piastów, Zwiączyca oraz Miłocin – Św. Huberta (Tabela 31).

²⁴ art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535.

²⁵ Co warto wiedzieć o procedurze Niebieskiej Karty? Najwyższa Izba Kontroli, Pogotowie „Niebieska linia”, Warszawa 2015.

²⁶ art. 9 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535.

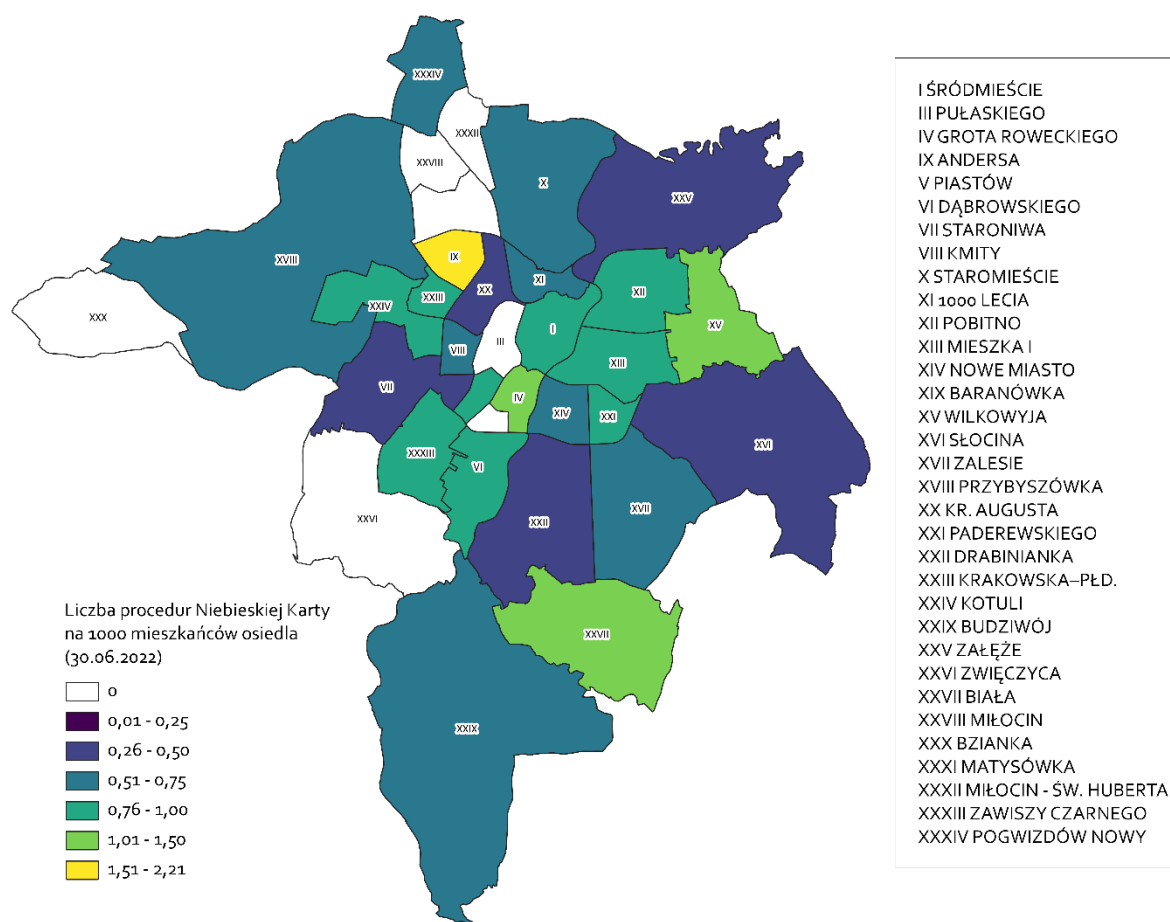
²⁷ Policja, Statystyka, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html> (10.05.2023).

Tabela 31. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach (30.06.2022)

Nazwa osiedla	Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	1,00	44,98	5
Pułaskiego	0,00	0,00	1
Grota Roweckiego	1,01	45,68	5
Andersa	1,56	70,28	5
Piastów	0,25	11,41	1
Dąbrowskiego	0,82	37,20	4
Staroniwa	0,26	11,85	2
Kmity	0,65	29,17	3
Staromieście	0,70	31,73	3
1000-lecia	0,74	33,41	3
Pobitno	0,76	34,49	4
Mieszka I	0,92	41,61	4
Nowe Miasto	0,56	25,18	2
Baranówka	0,50	22,60	2
Wilkowyja	1,19	53,97	5
Ślocina	0,35	15,92	2
Zalesie	0,70	31,69	3
Przybyszówka	0,56	25,24	3
Króla Augusta	0,41	18,73	2
Paderewskiego	0,80	36,23	4
Drabinianka	0,48	21,76	2
Krakowska Płd.	0,83	37,68	4
Kotuli	0,93	42,14	4
Budziwój	0,62	27,98	3
Załęże	0,38	17,23	2
Zwiężczyca	0,00	0,00	1
Biała	1,01	45,72	5
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	2,21	100,00	5
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,86	38,79	4
Pogwizdów Nowy	0,70	31,79	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 56. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach (30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.29 Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2022

W okresie od 30 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2022 r. można zauważyć w Rzeszowie zmienną liczbę wszczętych procedur Niebieskiej Karty. W 2016 r. wszczęto 257, zaś w 2018 r. – 398. Do połowy 2022 r. wszczęto 144 procedury Niebieskiej Karty. W 2016 roku najwięcej procedur Niebieskiej Karty zostało wszczętych na osiedlach: Andersa (24) i Baranówka (23). Żadnej procedury Niebieskiej Karty nie uruchomiono w 2016 roku na osiedlach Bzianka, Matysówka, Miłocin-św. Huberta, Pogwizdów Nowy. W połowie 2022 roku najwięcej procedur zostało wszczętych na osiedlach Andersa (16), Kotuli i Mieszka I (9) oraz Wilkowyja (8).

Średnia liczba wszczętych procedur w latach 2016 – 2022 na rzeszowskich osiedlach w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, waha się od 0,19 procedury w przypadku os. Pogwizdów Nowy, do 1,25 procedury w przypadku os. Miłocin. Powyżej jednej wszczętej procedury Niebieskiej Karty na 1 000 mieszkańców odnotowano w przypadku osiedli: Generała Władysława Andersa, Generała Grota Roweckiego, Pułaskiego, Śródmieścia oraz Zwiężczyca (Tabela 32, Mapa 57).

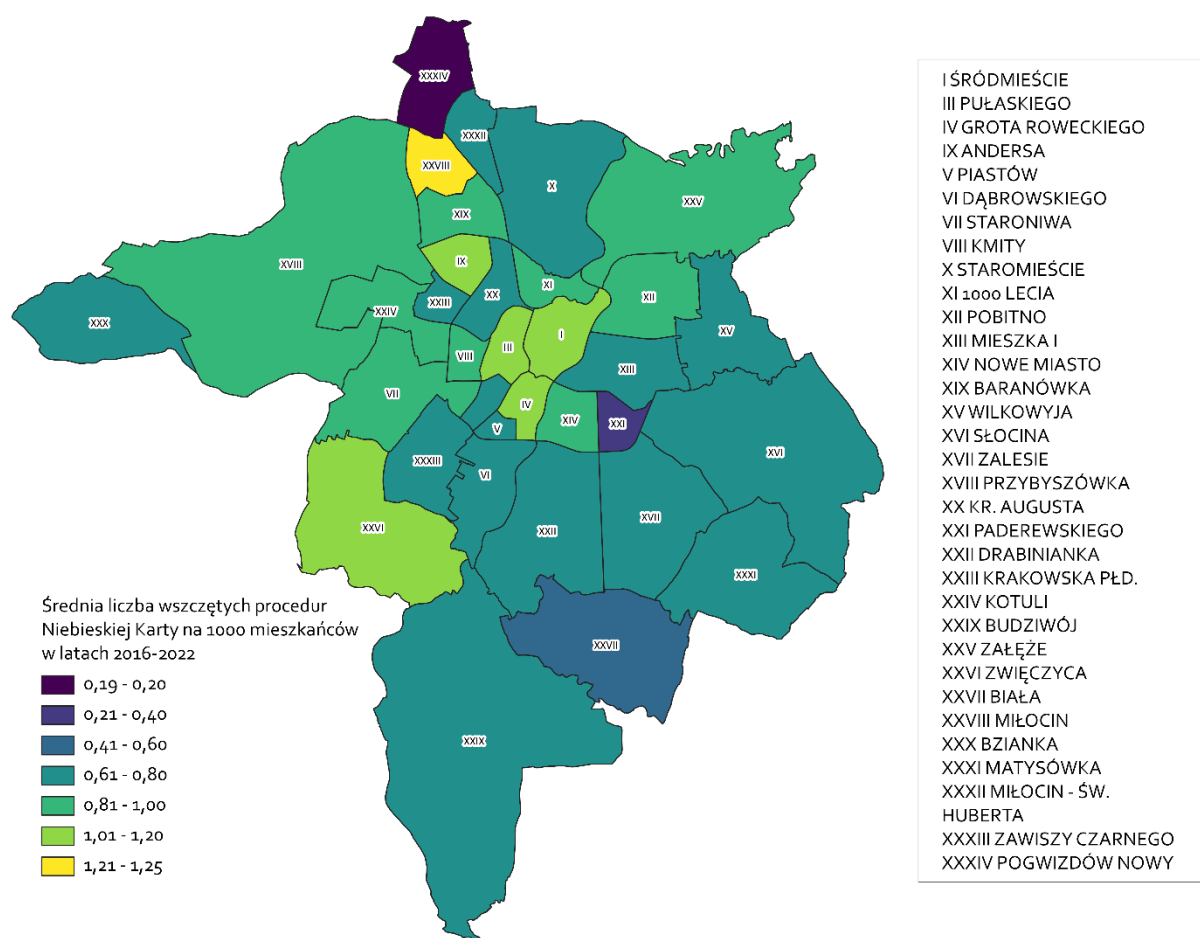
Tabela 32. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla

Nazwa osiedla	Średnia liczba procedur na 1000 mieszkańców	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	1,20	95,28	5
Pułaskiego	1,02	78,30	5
Grota Roweckiego	1,08	83,96	5
Andersa	1,14	89,62	5
Piastów	0,80	57,55	3
Dąbrowskiego	0,70	48,11	2
Staroniwa	0,94	70,75	4
Kmity	0,84	61,32	4
Staromieście	0,62	40,57	1
1000-lecia	1,00	76,42	4
Pobitno	0,92	68,87	4
Mieszka I	0,64	42,45	2
Nowe Miasto	0,82	59,43	3
Baranówka	0,98	74,53	4
Wilkowyja	0,78	55,66	3
Słocina	0,70	48,11	2
Zalesie	0,72	50,00	2
Przybyszówka	0,83	60,38	3
Króla Augusta	0,77	54,72	3
Paderewskiego	0,33	13,21	1
Drabinianka	0,80	57,55	3
Krakowska Płd.	0,63	41,51	1
Kotuli	0,91	67,92	4
Budziwój	0,71	49,06	2
Załęże	0,89	66,04	4
Zwiężczyca	1,01	77,36	5
Biała	0,49	28,30	1
Miłocin	1,25	100,00	5
Bzianka	0,61	39,62	1
Matysówka	0,67	45,28	2
Miłocin - Św. Huberta	0,63	41,51	1

Nazwa osiedla	Średnia liczba procedur na 1000 mieszkańców	Wskaźnik częstotkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Zawiszy Czarnego	0,78	55,66	3
Pogwizdów Nowy	0,19	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 57. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla

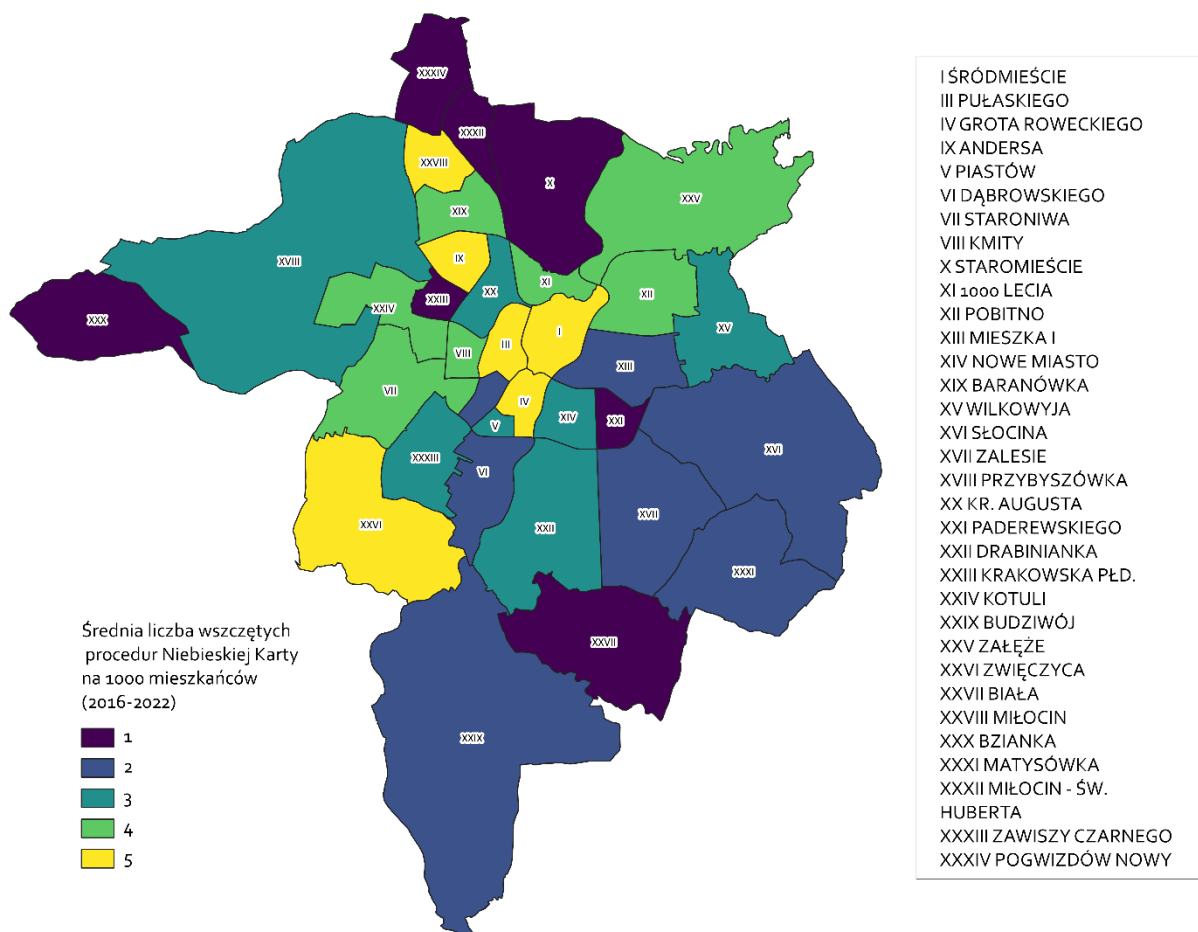

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Problem przemocy w rodzinach identyfikowany na podstawie liczby wszczętych procedur Niebieskiej Karty był szczególnie zauważalny w latach 2016-2022 na terenie osiedli położonych w centrum miasta, tj. os. Śródmieście, os. Pułaskiego i os. Grota

Roweckiego, a także trzech oddalonych od centrum osiedli tj. Zwiężczyca, Andersa i Miłocin (Mapa 57, Mapa 58).

Mapa 58. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.30 Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021

Rzeszów jest stosunkowo bezpiecznym miastem. Według danych za 2021 r. znalazł się na 240 pozycji wśród najmniejbezpiecznych miast Polski. W Rzeszowie odnotowano 21,4 przestępstwa (przestępstwa stwierdzone) na 1 tys. mieszkańców²⁸. Poziom bezpieczeństwa na terenie poszczególnych osiedli miasta jest zróżnicowany.

²⁸ W rankingu uwzględniono dane dla 979 miast Polski. Szerzej: Miasta w Polsce z największą liczbą przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców (W oparciu o dane GUS dla powiatów z 2021 roku), https://www.polskawliczbach.pl/miasta_z_najwieksza_liczba_przestepstw (10.05.2023).

Według danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie za lata 2016-2021²⁹, najwięcej przestępstw ogółem stwierdzono na terenie osiedli położonych w centralnej części miasta, tj. Śródmieście, Pułaskiego, Paderewskiego, Mieszka I. Znaczną liczbę przestępstw stwierdzono także na osiedlach Dąbrowskiego, Staromieście, 1000-lecia czy Pobitno. Najmniej zaś na osiedlach Przybyszówka, Słocina, Matysówka, Kmity, Budziwój czy Miłocin (Tabela 33, Mapa 59).

Tabela 33. Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska

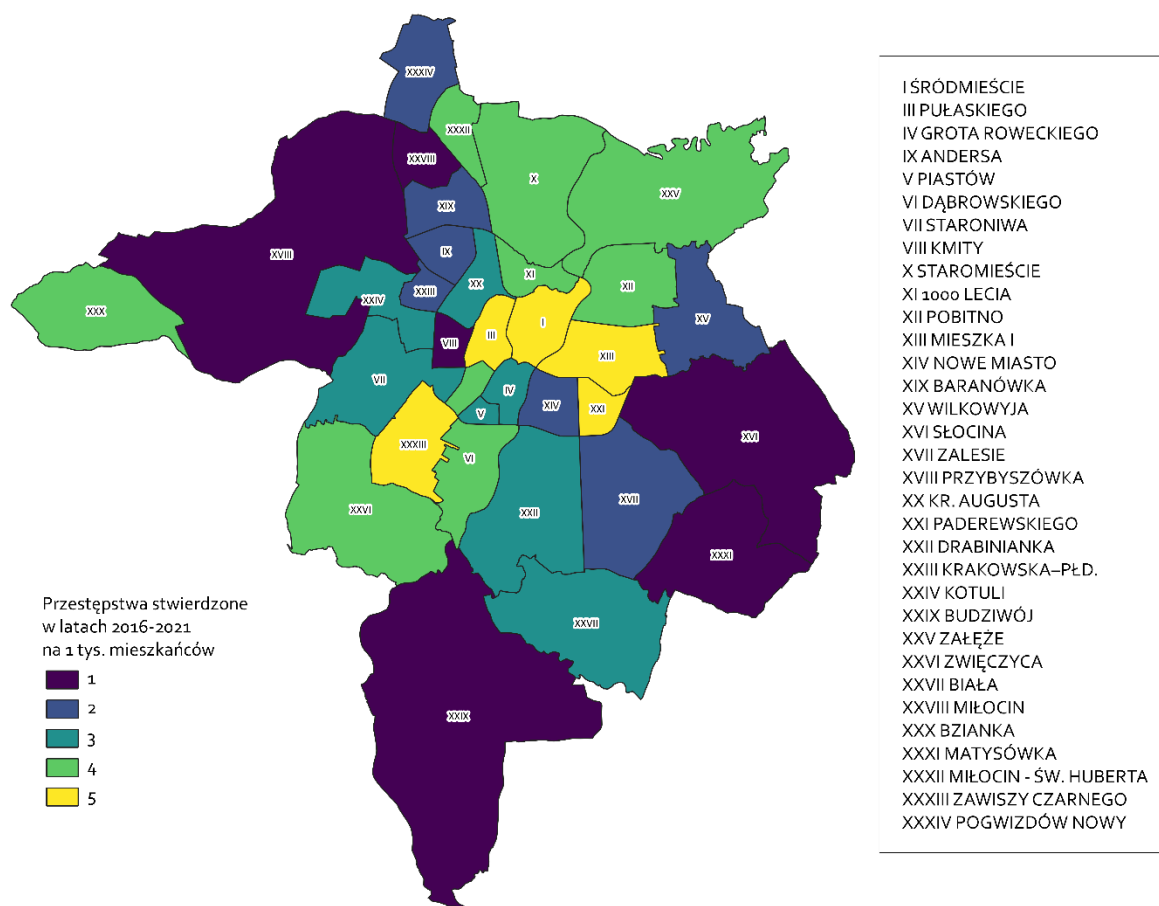
Nazwa osiedla	Średnia wartość	Wskaźnik cząstkowy sumaryczny	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	46,5	100,00	5
Pułaskiego	24,5	49,90	5
Grota Roweckiego	9,3	15,37	3
Andersa	7,7	11,64	2
Piastów	8,2	12,88	3
Dąbrowskiego	9,7	16,30	4
Staroniwa	9,0	14,62	3
Kmity	6,0	7,73	1
Staromieście	9,6	16,09	4
1000-lecia	10,4	17,93	4
Pobitno	14,0	26,09	4
Mieszka I	16,0	30,60	5
Nowe Miasto	7,7	11,59	2
Baranówka	6,2	8,22	2
Wilkowyja	7,1	10,39	2
Słocina	5,4	6,55	1
Zalesie	7,4	11,10	2
Przybyszówka	4,8	5,01	1
Króla Augusta	9,3	15,22	3
Paderewskiego	14,8	27,83	5
Drabinianka	9,0	14,55	3
Krakowska Płd.	6,4	8,66	2
Kotuli	8,6	13,70	3
Budziwój	4,8	4,99	1
Załęże	9,9	16,66	4
Zwiężczyca	9,7	16,26	4

²⁹ Dane gromadzone przez Komendę Miejską Policji w Rzeszowie dotyczące przestępstw stwierdzonych na terenie miasta nie zawsze uwzględniają miejsce stwierdzenia przestępstwa. W 2016 roku na terenie miasta łącznie stwierdzono 3179 przestępstw z czego dla 32,8% nie wskazano lokalizacji. W 2021 roku łącznie na terenie Rzeszowa stwierdzono 4307 przestępstw, przy czym dla 54,77% z nich nie jest znana lokalizacja.

Nazwa osiedla	Średnia wartość	Wskaźnik cząstkowy sumaryczny	Ranga kumulacji zjawiska
Biała	9,4	15,46	3
Miłocin	2,6	0,00	1
Bzianka	12,9	23,42	4
Matysówka	5,6	7,01	1
Miłocin - Św. Huberta	13,7	25,35	4
Zawiszy Czarnego	20,4	40,53	5
Pogwizdów Nowy	7,4	10,90	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

Mapa 59. Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

2.31 Liczba rannych w wypadkach (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021

Jednym ze wskaźników pozwalających ocenić bezpieczeństwo drogowe jest liczba osób rannych w wypadkach. Na terenie Rzeszowa w latach 2016 - 2021 liczba rannych w wypadkach drogowych uległa redukcji. W 2016 roku łącznie rannych w wypadkach odnotowanych na wszystkich rzeszowskich osiedlach było 498 osób, z kolei w 2021 roku – 271. W 2016 roku najwięcej osób rannych w wypadkach drogowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców Rzeszowa odnotowano na osiedlach Śródmieście (44), Mieszka I (41), Nowe Miasto (31), Pułaskiego (27). Z kolei najmniej rannych odnotowano na osiedlach Piastów (3), Pogwizdów Nowy (3), Kmity (4), Krakowska Południe (4), Miłocin-Św. Huberta (4) (Mapa 59).

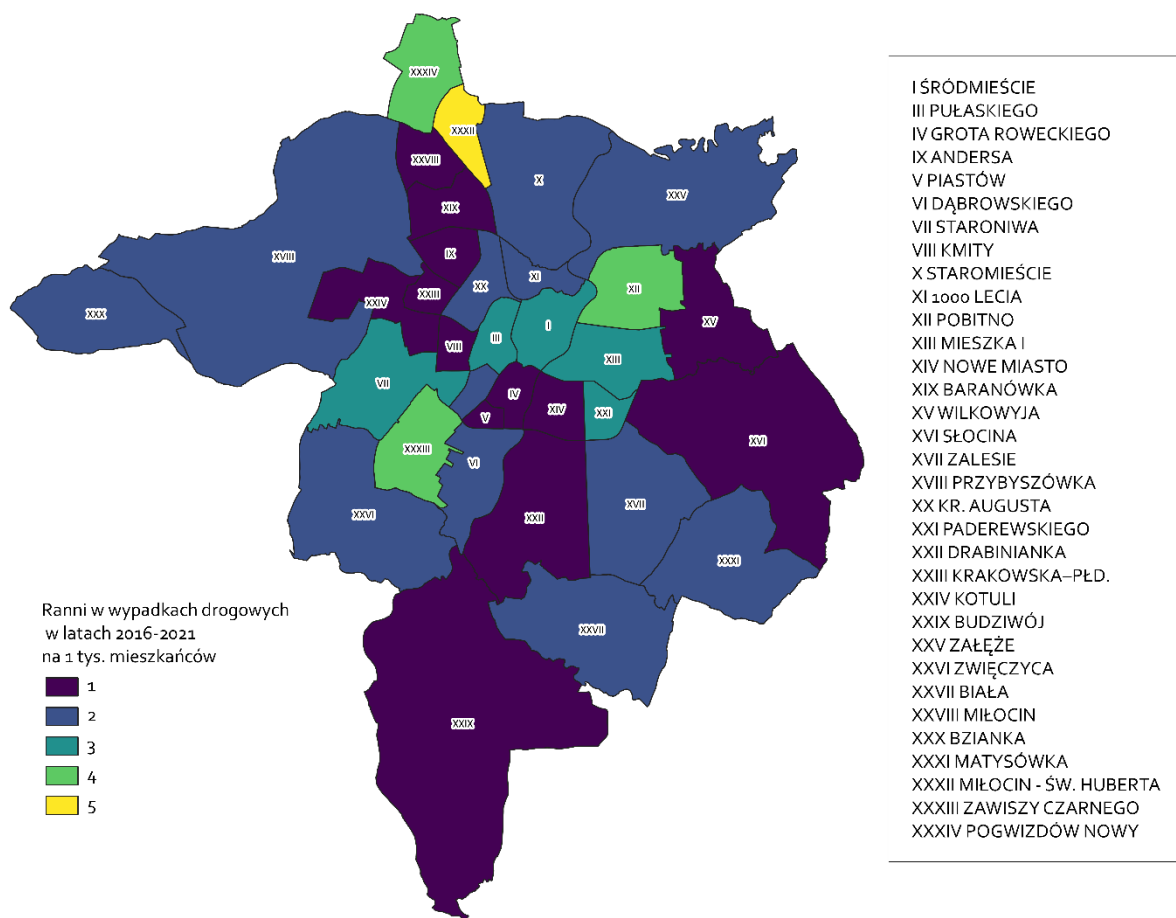
Z 2021 roku najwięcej rannych wypadkach odnotowano na osiedlach Mieszka I (26), Śródmieście (15), Pobitno (15), Przybyszówka (15), a także Nowe Miasto (12) Zawiszy Czarnego (10), Kotuli (10) i Paderewskiego (10). Z kolei najmniej rannych w wypadkach w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców było na osiedlach Bzianka (1), Załęże (3), Zwiężczyca (3), Piastów (3) (Tabela 34, Mapa 60). Biorąc pod uwagę kumulację zjawiska można stwierdzić, że najniebezpieczniejsze są osiedla, przez które przebiegają główne arterie komunikacyjne miasta, bądź trasy wylotowe. To na nich najczęściej dochodzi do wypadków, w których są osoby ranne. Najwięcej rannych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców odnotowano w latach 2016-2021 na terenie osiedli Miłocin – Św. Huberta, Pogwizdów Nowy, Zawiszy Czarnego i Pobitno (Tabela 34, Mapa 60).

Tabela 34. Liczba rannych w wypadkach w latach 2016-2021 na 1 tys. mieszkańców – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Średnia wartość	Wskaźnik cząstkowy sumaryczny	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	2,97	46,19	3
Pułaskiego	3,56	55,80	3
Grota Roweckiego	0,91	12,50	1
Andersa	1,21	17,48	1
Piastów	0,73	9,59	1
Dąbrowskiego	1,71	25,67	2
Staroniwa	3,43	53,66	3
Kmity	0,14	0,00	1
Staromieście	2,56	39,53	2
1000-lecia	1,43	21,11	2
Pobitno	4,04	63,60	4
Mieszka I	2,99	46,48	3
Nowe Miasto	1,25	18,14	1
Baranówka	0,82	11,12	1
Wilkowyja	1,18	16,96	1
Słocina	1,25	18,12	1
Zalesie	1,77	26,53	2
Przybyszówka	1,83	27,56	2
Króla Augusta	1,64	24,46	2
Paderewskiego	3,13	48,76	3
Drabinianka	1,08	15,27	1
Krakowska Płd.	0,75	9,98	1
Kotuli	1,36	19,86	1
Budziwój	1,00	14,02	1
Załęże	1,53	22,67	2
Zwiężczyca	1,43	21,04	2
Biała	2,27	34,79	2
Miłocin	0,27	2,06	1
Bzianka	1,99	30,24	2
Matysówka	2,02	30,71	2
Miłocin - Św. Huberta	6,26	100,00	5
Zawiszy Czarnego	4,15	65,54	4
Pogwizdów Nowy	3,90	61,33	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

Mapa 60. Ranni w wypadkach drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

2.32 Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021

W latach 2016-2021 w Rzeszowie można zauważyć zarówno zmniejszenie się ogólnej liczby wypadków, jak również zmianę miejsc występowania wypadków drogowych. W 2016 roku w Rzeszowie odnotowano 408 wypadków drogowych. W 2021 roku liczba wypadków wyniosła 234, co oznacza redukcję o blisko 43%. Największa liczba wypadków w 2016 roku została odnotowana na terenie osiedli Mieszka I (35), Śródmieście (34), 1000-lecia (26), Baranówka (24). Najmniej wypadków było w 2016 roku na osiedlach Miłocin (1), Pogwizdów (1), Bzianka (2), Piastów (2), Miłocin – Św. Huberta (3), Grota Roweckiego (3). W 2021 roku, choć mniej, to nadal najczęściej wypadków odnotowano na osiedlach Mieszka I (23), Śródmieście (18), Pobitno (14). W 2021 roku

w ogóle nie odnotowano wypadków na terenie osiedli Miłocin i Kmity. Najmniej zaś – po jednym wypadku – wydarzyło się na osiedlach Załęże, Zwiężyca i Piastów. Biorąc pod uwagę kumulację zjawiska w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców najwięcej wypadków miało miejsce na terenie osiedli Zawiszy Czarnego, Pogwizdów Nowy, Miłocin-Św. Huberta i Staroniwa, a więc osiedlach przez których obszar przebiegają główne trasy komunikacyjne (Tabela 35, Mapa 61).

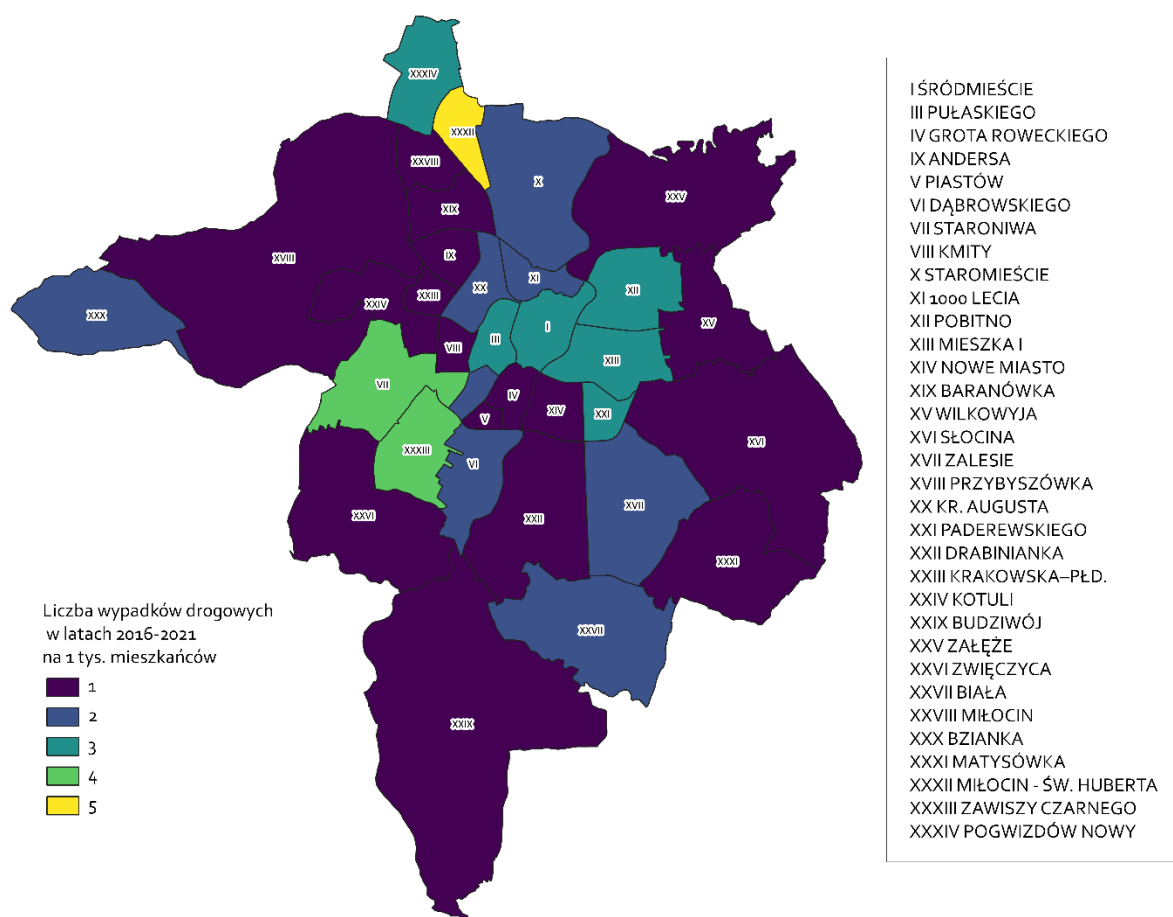
Tabela 35. Liczba wypadków drogowych w latach 2016-2021 na 1 tys. mieszkańców – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Średnia wartość	Wskaźnik cząstkowy sumaryczny	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	3,40	54,00	3
Pułaskiego	3,55	56,70	3
Grota Roweckiego	0,55	4,70	1
Andersa	1,00	12,40	1
Piastów	0,34	0,99	1
Dąbrowskiego	1,76	25,57	2
Staroniwa	3,97	63,92	4
Kmity	0,28	0,00	1
Staromieście	2,43	37,25	2
1000-lecia	1,97	29,18	2
Pobitno	3,26	51,68	3
Mieszka I	2,87	44,89	3
Nowe Miasto	1,09	13,98	1
Baranówka	1,42	19,68	1
Wilkowyja	1,35	18,46	1
Słocina	1,02	12,81	1
Zalesie	1,82	26,67	2
Przybyszówka	1,32	18,01	1
Króla Augusta	1,45	20,21	2
Paderewskiego	3,20	50,52	3
Drabinianka	1,20	15,85	1
Krakowska Płd.	0,53	4,31	1
Kotuli	1,31	17,74	1
Budziwój	1,20	15,94	1
Załęże	1,09	13,93	1
Zwiężyca	1,29	17,45	1
Biała	2,25	34,16	2
Miłocin	0,54	4,38	1
Bzianka	2,46	37,84	2
Matysówka	1,11	14,29	1
Miłocin - Św. Huberta	6,05	100,00	5
Zawiszy Czarnego	4,64	75,63	4

Nazwa osiedla	Średnia wartość	Wskaźnik cząstkowy sumaryczny	Ranga kumulacji zjawiska
Pogwizdów Nowy	2,73	42,49	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

Mapa 61. Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Rzeszowie.

2.33 Aktywność mieszkańców Rzeszowa w głosowaniu do Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego

Od kilku lat budżet obywatelski cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców miast. Coraz częściej wdrażany jest także w małych miejscowościach, a nawet wsiach. Budżet obywatelski uważany jest za narzędzie partycypacji. Ma na celu aktywizację społeczności lokalnej i włączenie jej w proces decydowania o przeznaczeniu części środków publicznych na realizację zadań zaproponowanych przez mieszkańców. Od 2018 roku wdrażanie budżetów obywatelskich jest obligatoryjne w miastach na

prawach powiatu, które na ten cel muszą przeznaczyć co najmniej 0,5 proc. wydatków z roku poprzedniego³⁰. Założeniem budżetu obywatelskiego jest, iż mieszkańcy samodzielnie zgłaszają propozycje projektów, następnie są one poddawane weryfikacji przez podmiot do tego uprawniony, poddawane pod głosowanie publiczne. Kolejno ogłaszana jest lista zwycięskich projektów, które będą realizowane. Procedura budżetu obywatelskiego (ogłoszenie zasad budżetu obywatelskiego, zgłaszanie propozycji, głosowanie i wybór projektów) odbywają się w roku poprzedzającym realizację zwycięskich projektów. Ogólne założenia budżetów obywatelskich są zbliżone, jednak w poszczególnych miastach różnią się one chociażby wiekiem osób uprawnionych do zgłaszania propozycji projektów i głosowania czy kategoriami zadań.

W Rzeszowie pierwsza edycja głosowania w budżecie obywatelskim odbyła się w 2014 roku. W kolejnych latach zmieniały się zasady budżetu obywatelskiego. RBO w Rzeszowie cieszy się coraz większym zainteresowaniem, o czym świadczy liczba oddawanych głosów przy zmniejszającej się liczbie głosów nieważnych, liczba zgłaszanych projektów. Z roku na rok zwiększała się także pula środków przeznaczona na zadania publiczne wybrane w ramach RBO (Tabela 36).

Tabela 36. Charakterystyka RBO w latach 2014-2022

Rok	Liczba oddanych głosów (wszystkich)	Liczba głosów nieważnych	Liczba oddanych głosów ważnych	Liczba głosów oddanych tradycyjnie	Liczba głosów oddanych online	Kwota na RBO milion PLN
2014	35 489	2 621	32 868	35 489	0	5
2015	21 730	2 727	19 003	20 550	1 180	6,5
2016	22 646	1 993	20 653	21 767	879	7,5
2017	36 749	4 280	32 469	35 820	929	7,65
2018	15 066	922	14 189	5 746	9 320	7,65
2019	19 712	1 790	17 922	8 737	10 975	7,65
2020	77 550	40	77 510	4 356	73 194	10
2021	60 945	5	60 940	277	60 668	8
2022	70 902	19	70 883	532	70 370	8,2
2023	74 335	43	74 292	476	73 859	9,0

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta, RBO, <https://bip.erzeszow.pl/pl/358-rzeszowski-budzet-obywatelski.html> (10.12.2022) oraz Podsumowanie wyników RBO 2023, <https://rbo.erzeszow.pl/voting/absence> (10.12.2022).

³⁰ art.1 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, Dz.U. 2018, poz. 130 z późn. zm.

Biorąc pod uwagę aktywność mieszkańców Rzeszowa w ramach RBO w ostatnich latach (2016-2022) można zauważyć zmiany na poszczególnych osiedlach, a także okazjonalną mobilizację związaną z możliwością pozyskania środków na inwestycje w poszczególnych częściach miasta. Należy wyjaśnić, że „aktywność” w ramach RBO nie może być utożsamiana z frekwencją mieszkańców rozumianą jako odsetek uczestniczących w głosowaniu w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców poszczególnych osiedli. Przyjęty mechanizm liczenia głosów w RBO zakłada, że „aktywność” liczona jest na podstawie głosów oddanych na projekt zgłoszony przez mieszkańców danego osiedla. Oznacza to, że na projekt zgłoszony przez osiedle X mogą głosować mieszkańcy innych osiedli. Ich głosy są przypisywane jako „aktywność” osiedla X. Tym należy tłumaczyć aktywność przekraczającą 100 proc. Należy też zauważyć, że w tak przyjętym systemie liczenia nie jest wykazana aktywność mieszkańców tych osiedli, z których nie został zgłoszony żadne projekt, bądź nie został zakwalifikowany do głosowania po etapie weryfikacji (Tabela 37).

Tabela 37. Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 -2022

Osiedle	Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO (w proc.)							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Średnia 2017-2021	Mediana 2017-2021
Śródmieście	178,0	0,0	15,1	0,0	3,0	10,6	34,4	6,8
Pułaskiego	0,0	13,6	12,5	10,2	2,2	8,7	7,9	9,5
Grota Roweckiego	5,0	1,2	0,0	1,9	2,3	7,1	2,9	2,1
Andersa	2,0	1,1	11,0	6,3	1,6	4,3	4,4	3,1
Piastów	21,0	19,7	10,3	11,4	10,1	19,2	15,3	15,3
Dąbrowskiego	6,0	2,0	20,6	15,5	2,3	3,9	8,4	4,9
Staroniwa	14,0	1,2	6,4	2,6	8,9	15,7	8,1	7,7
Kmity	6,0	8,6	3,3	76,4	0,0	14,6	18,2	7,3
Staromieście	50,0	4,1	18,0	2,3	4,2	5,3	14,0	4,7
1000-lecia	11,0	14,4	35,7	8,7	6,3	20,7	16,1	12,7
Pobitno	63,0	2,3	4,6	13,6	19,0	10,3	18,8	12,0
Mieszka I	20,0	3,4	9,5	1,5	1,9	3,3	6,6	3,3
Nowe Miasto	19,0	7,8	0,0	14,4	3,3	5,3	8,3	6,6
Baranówka	0,0	0,7	0,0	4,1	11,0	7,7	3,9	2,4
Wilkowyja	0,0	43,3	17,0	3,4	0,0	0,0	10,6	1,7
Słocina	0,0	0,0	0,0	0,0	31,7	8,4	6,7	0,0
Zalesie	0,0	0,0	2,0	37,4	9,0	45,8	15,7	5,5
Przybyszówka	27,0	4,0	3,2	22,8	5,9	18,5	13,6	12,2
Króla Augusta	23,0	1,8	11,7	12,6	12,2	10,2	11,9	12,0

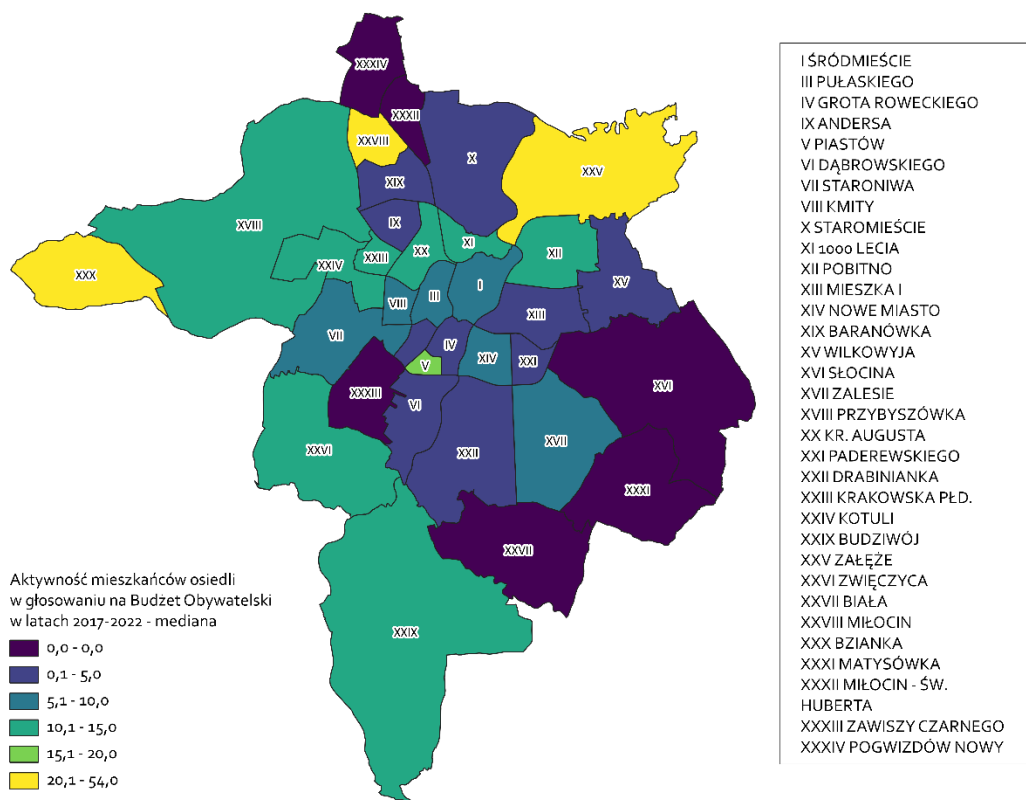
Osiedle	Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO (w proc.)							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Średnia 2017-2021	Mediana 2017-2021
Paderewskiego	2,0	0,0	7,0	4,2	0,0	4,2	2,9	3,1
Drabinianka	0,0	0,0	10,6	1,9	0,0	4,2	2,8	1,0
Krakowska Płd.	28,0	12,4	10,0	20,8	5,2	10,3	14,4	11,3
Kotuli	53,0	4,1	37,2	12,4	11,5	13,1	21,9	12,8
Budziwój	12,0	9,6	16,0	27,0	33,9	0,0	16,4	14,0
Załęże	78,0	11,6	4,0	55,0	115,9	35,4	50,0	45,2
Zwiężczyca	36,0	6,6	0,0	9,6	14,3	17,4	14,0	12,0
Biała	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	44,9	7,5	0,0
Miłocin	77,0	45,6	62,4	0,0	132,5	0,0	52,9	54,0
Bzianka	0,0	0,0	0,0	80,7	63,0	108,8	42,1	31,5
Matysówka	0,0	0,0	0,0	18,9	5,9	0,0	4,1	0,0
Miłocin - Św. Huberta	0,0	0,0	0,0	18,4	0,0	0,0	3,1	0,0
Zawiszy Czarnego	0,0	0,0	0,0	5,5	22,7	0,0	4,7	0,0
Pogwizdów Nowy	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8	1,3	0,0

* rok oznacza rok realizacji budżetu, czyli dla RBO 2017 głosowanie odbyło się w 2016 r.; dla kolejnych edycji RBO analogicznie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Rzeszowa.

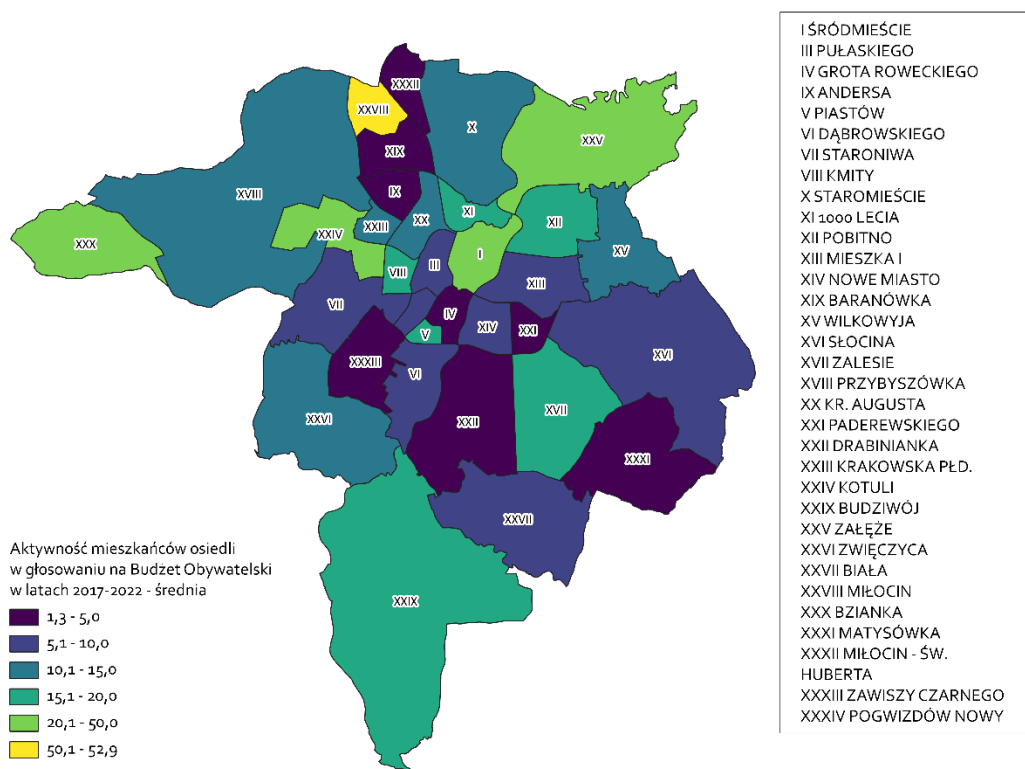
Uwzględniając średnią wartość wskaźnika aktywności w ramach RBO (zgodnie z przedstawionym powyżej rozumieniem) w latach 2016-2022, można stwierdzić, że najaktywniejszymi osiedlami były Miłocin, Załęże i Śródmieście. Warto jednak zaznaczyć, że aktywność mieszkańców tych osiedli była zmienna. Przykładowo mieszkańcy osiedla Śródmieście zmobilizowali się w edycji RBO 2017 (głosowanie w 2016 r.), ale nie byli szczególnie aktywni w kolejnych latach (mediana aktywności 3,0) (Tabela 37, Mapa 62, Mapa 63).

Mapa 62. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla (mediana)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Rzeszowa.

Mapa 63. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla (średnia)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Rzeszowa.

Analizując aktywność mieszkańców rzeszowskich osiedli w ramach RBO (edycje 2017-2022) można zauważyć, że najmniej aktywni byli mieszkańcy os. Bzianka, Załęże, Miłocin czy Śródmieście (Mapa 62). Należy jednak pamiętać, że mieszkańcy osiedli Miłocin i Załęże byli w 2021 roku najaktywniejsi w głosowaniu na projekty zgłoszone do RBO. Z kolei mieszkańcy os. Śródmieście zmobilizowali się w głosowaniu do RBO 2017. Natomiast mieszkańcy os. Bzianka uczestniczyli w głosowaniu do RBO od 2019 roku (edycja RBO 2020). Analizując kumulację natężenia negatywnego zjawiska za jakie uznać można niską aktywność w ramach RBO należy mieć na uwadze szereg czynników determinujących udział mieszkańców osiedli w głosowaniu. Do takich czynników należy zaliczyć potrzebę zrealizowania określonego zadania na terenie osiedla, obecność lokalnych liderów, szczególnie istotnych na etapie zgłaszania propozycji projektów, a także specyfikę osiedla. Do osiedli, których mieszkańcy wykazywali się w miarę zbliżoną aktywnością w całym omawianym okresie należą osiedla Piastów, Króla Augusta, Kotuli i Budziwój (Tabela 38, Mapa 64).

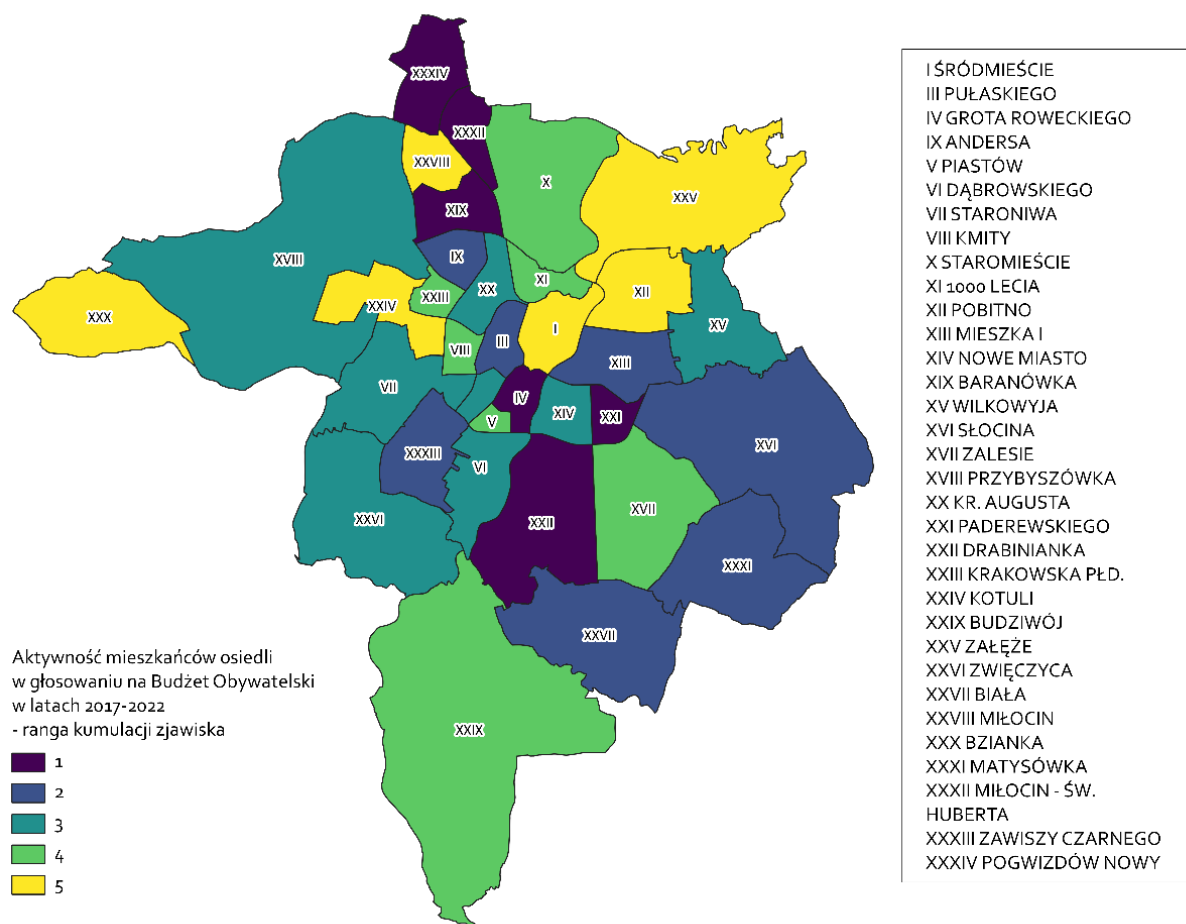
Tabela 38. Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 -2022 – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	64,23	5
Pułaskiego	12,74	2
Grota Roweckiego	3,12	1
Andersa	5,97	2
Piastów	27,10	4
Dąbrowskiego	13,71	3
Staroniwa	13,25	3
Kmity	32,66	4
Staromieście	24,58	4
1000-lecia	28,75	4
Pobitno	33,92	5
Mieszka I	10,26	2
Nowe Miasto	13,58	3
Baranówka	5,08	1
Wilkowyja	18,06	3
Słocina	10,45	2
Zalesie	27,90	4
Przybyszówka	23,76	3
Króla Augusta	20,56	3
Paderewskiego	3,09	1
Drabinianka	2,86	1
Krakowska Płd.	25,47	4
Kotuli	39,90	5
Budziwój	29,30	4
Załęże	94,34	5
Zwiężczyca	24,57	3
Biała	11,97	2
Miłocin	100,00	5
Bzianka	79,04	5
Matysówka	5,49	2
Miłocin - Św. Huberta	3,42	1
Zawiszy Czarnego	6,59	2
Pogwizdów Nowy	0,00	1

* rok oznacza rok realizacji budżetu, czyli dla RBO 2017 głosowanie odbyło się w 2016 r.; dla kolejnych edycji RBO analogicznie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Rzeszowa.

Mapa 64. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla - ranga zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Rzeszowa.

Specyfika projektów zgłaszanych do RBO w latach 2016-2022

Specyfika projektów zgłaszanych przez mieszkańców poszczególnych osiedli Rzeszowa do RBO w latach 2016-2022 może być przydatna w określeniu potrzeb mieszkańców poszczególnych części miasta. Zgodnie z regulaminem RBO w Rzeszowie, tylko kategoria II zgłaszanych projektów miała typowo „osiedlowy” charakter. Regulamin RBO przewidywał, że kategoria II obejmuje projekty dotyczące budowy, modernizacji lub remontu infrastruktury osiedlowej. Kategoria I dotyczyła projektów infrastrukturalnych ogólnomiejskich, zaś III projektów kulturalnych, prospołecznych, oświatowych i sportowych. Cechą wyróżniającą Rzeszowski Budżet Obywatelski była do 2022 r. zachęta (bonus) w postaci dodatkowych środków dla „najaktywniejszego osiedla”, czyli tego, którego mieszkańcy oddali najwięcej głosów.

Dodatkowe środki pozwalały na realizację drugiego zadania zgłoszonego do RBO na terenie tego osiedla. W ostatniej edycji RBO 2023, zrealizowanej w 2022 roku mechanizm ten został zniesiony³¹.

W ramach II kategorii projektów zgłaszanych do RBO można wyodrębnić cztery grupy zadań, tj. a) infrastruktura transportowa/komunikacyjna, w tym chodniki, ścieżki, zatoczki przystankowe, parkingi, wyposażenie OSP*, b) infrastruktura sportowa i place zabaw, c) tereny zielone, d) inwestycje szkolne. Najwięcej projektów na terenie rzeszowskich osiedli było realizowanych w zakresie infrastruktury transportowej/komunikacyjnej oraz sportowej i placów zabaw. Te dwie grupy projektów stanowiły zdecydowaną większość ogółu inwestycji realizowanych na terenie wszystkich osiedli, które zgłosiły projekty w RBO. Inwestycje w ramach RBO związane z terenami zielonymi były realizowane w latach 2017-2022 na osiedlach Nowe Miasto, Dąbrowskiego, Kotuli, Zalesie, Przybyszówka i Króla Augusta. Z kolei zadania dotyczące tzw. inwestycji szkolnych często miały charakter mieszany i dotyczyły zagospodarowania terenów zielonych, placów, zabaw, obiektów sportowych i rekreacyjnych zlokalizowanych przy szkołach lub przedszkolach. Tego typu inwestycji w omawianym okresie powstały na terenie osiedli Piastów, Staroniwa, Drabinianka, Kmity, Pobitno, Króla Augusta, Nowe Miasto, Pułaskiego, Kmity, Przybyszówka, Paderewskiego, Andersa i Słocina (Aneks - Tabela A1).

2.34 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.

Frekwencja w wyborach samorządowych była silnie zróżnicowana ze względu w rzeszowskich osiedlach. Różnica pomiędzy osiedlami o najwyższej i najniższej frekwencji wyniosła blisko dwadzieścia punktów procentowych (19,82 p. proc.). Osiedlami o najwyższym poziomie frekwencji w wyborach samorządowych w 2018 r. były osiedla Miłocin (66,89 proc.) i Kotuli (63,96 proc.). Najniższą frekwencję odnotowano na osiedlach Dąbrowskiego (47,07 proc.), Śródmieście (48,74 proc.) i

³¹ R. Bolanowski, Zmiany w regulaminie Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego. Znika bonus dla najaktywniejszego osiedla, Wyborcza.pl Rzeszów (22.06.2022), <https://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/7,34962,28608934,zmiany-w-regulaminie-rzeszowskiego-budzetu-obywatelskiego-znika.html?disableRedirects=true> (10.12.2022).

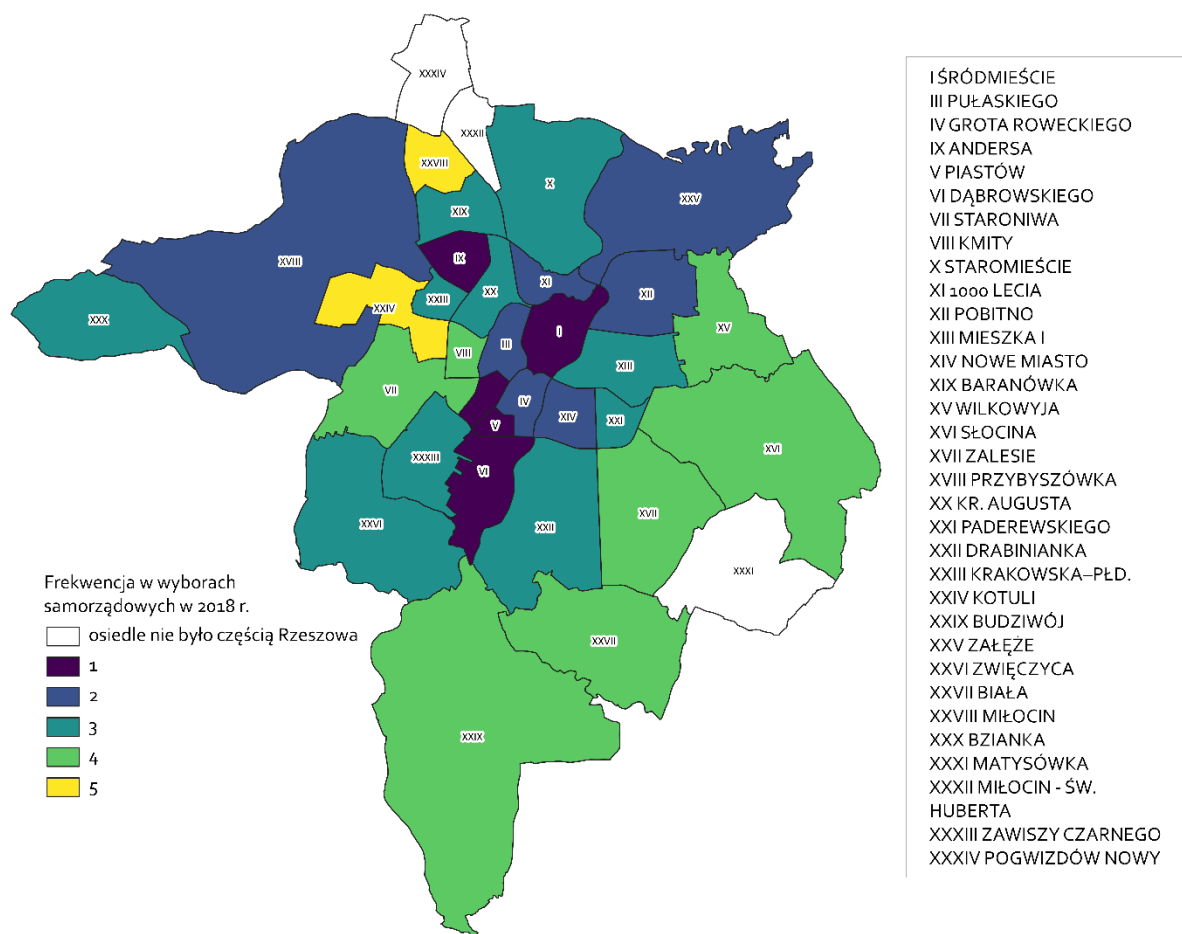
Andersa (49,72 proc.) – nie przekroczyła ona połowy uprawnionych do głosowania (Tabela 39, Mapa 65).

Tabela 39. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w podziale na osiedla

Nazwa	Frekwencja	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	48,74	8,40	1
Pułaskiego	53,19	30,83	2
Grota Roweckiego	53,43	32,08	2
Andersa	49,72	13,37	1
Piastów	50,48	17,20	1
Dąbrowskiego	47,07	0,00	1
Staroniwa	59,24	61,39	4
Kmity	58,98	60,05	4
Staromieście	58,86	59,45	3
1000-lecia	51,64	23,03	2
Pobitno	51,34	21,54	2
Mieszka I	56,04	45,23	3
Nowe Miasto	53,01	29,96	2
Baranówka	56,44	47,23	3
Wilkowyja	59,92	64,82	4
Słocina	59,27	61,55	4
Zalesie	61,79	74,23	4
Przybyszówka	54,06	35,27	2
Króla Augusta	56,04	45,25	3
Paderewskiego	58,43	57,29	3
Drabinianka	57,47	52,46	3
Krakowska Płd.	57,85	54,38	3
Kotuli	63,96	85,22	5
Budziwój	61,69	73,74	4
Załęże	52,32	26,49	2
Zwiężczyca	58,59	58,10	3
Biała	59,68	63,62	4
Miłocin	66,89	100,00	5
Bzianka	58,48	57,54	3
Matysówka	-	-	-
Miłocin - Św. Huberta	-	-	-
Zawiszy Czarnego	57,46	52,40	3
Pogwizdów Nowy	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Mapa 65. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w podziale na osiedla - ranga zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

2.35 Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r.

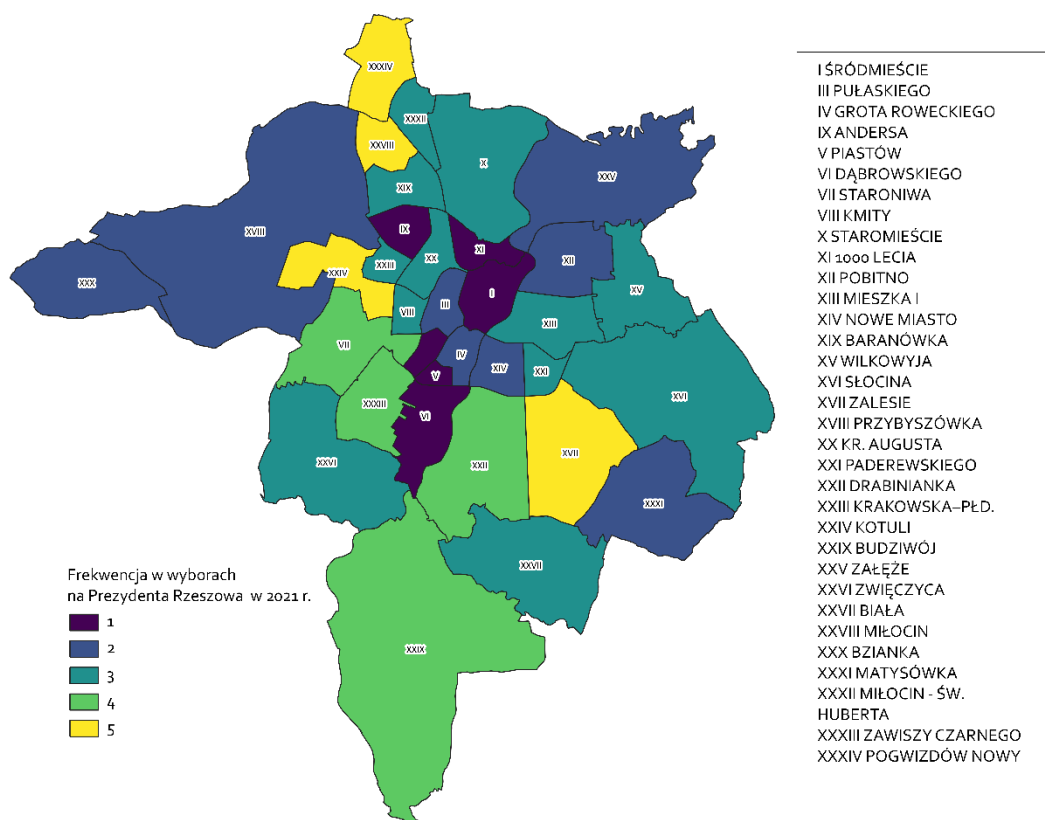
Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r. nie odbiegała od danych o frekwencji z 2018 r. Różnica pomiędzy osiedlami o najniższej i najwyższej frekwencji wyniosła blisko dwadzieścia procent. Osiedlami o najwyższym poziomie frekwencji w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r. były osiedla Miłocin, Kotuli, Zalesie i Pogwizdów Nowy. Najniższą frekwencję odnotowano na osiedlach Dąbrowskiego, Andersa, Śródmieście, 1000-lecia, Piastów, Bzianka oraz Matysówka – nie przekroczyła ona połowy uprawnionych do głosowania (Tabela 40, Mapa 66).

Tabela 40. Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r. w podziale na osiedla

Nazwa	Frekwencja	Wskaźnik częstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	47,53	8,84	1
Pułaskiego	52,16	32,77	2
Grota Roweckiego	52,26	33,27	2
Andersa	46,91	5,65	1
Piastów	48,81	15,48	1
Dąbrowskiego	45,82	0,00	1
Staroniwa	57,60	60,91	4
Kmity	55,51	50,07	3
Staromieście	57,39	59,81	3
1000-lecia	47,58	9,12	1
Pobitno	51,06	27,09	2
Mieszka I	53,97	42,11	3
Nowe Miasto	52,21	33,01	2
Baranówka	54,50	44,85	3
Wilkowyja	56,24	53,84	3
Słocina	54,54	45,08	3
Zalesie	61,41	80,59	5
Przybyszówka	51,05	27,05	2
Króla Augusta	53,94	41,99	3
Paderewskiego	56,46	54,98	3
Drabinianka	58,06	63,25	4
Krakowska Płd.	55,27	48,86	3
Kotuli	61,62	81,66	5
Budziwój	58,58	65,94	4
Załęże	51,96	31,72	2
Zwiężczyca	53,67	40,57	3
Biała	55,81	51,63	3
Miłocin	65,17	100,00	5
Bzianka	49,90	21,10	2
Matysówka	49,90	21,10	2
Miłocin - Św. Huberta	54,83	46,57	3
Zawiszy Czarnego	57,61	60,94	4
Pogwizdów Nowy	61,34	80,24	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

Mapa 66. Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa 2021 r. w podziale na osiedla - ranga zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej.

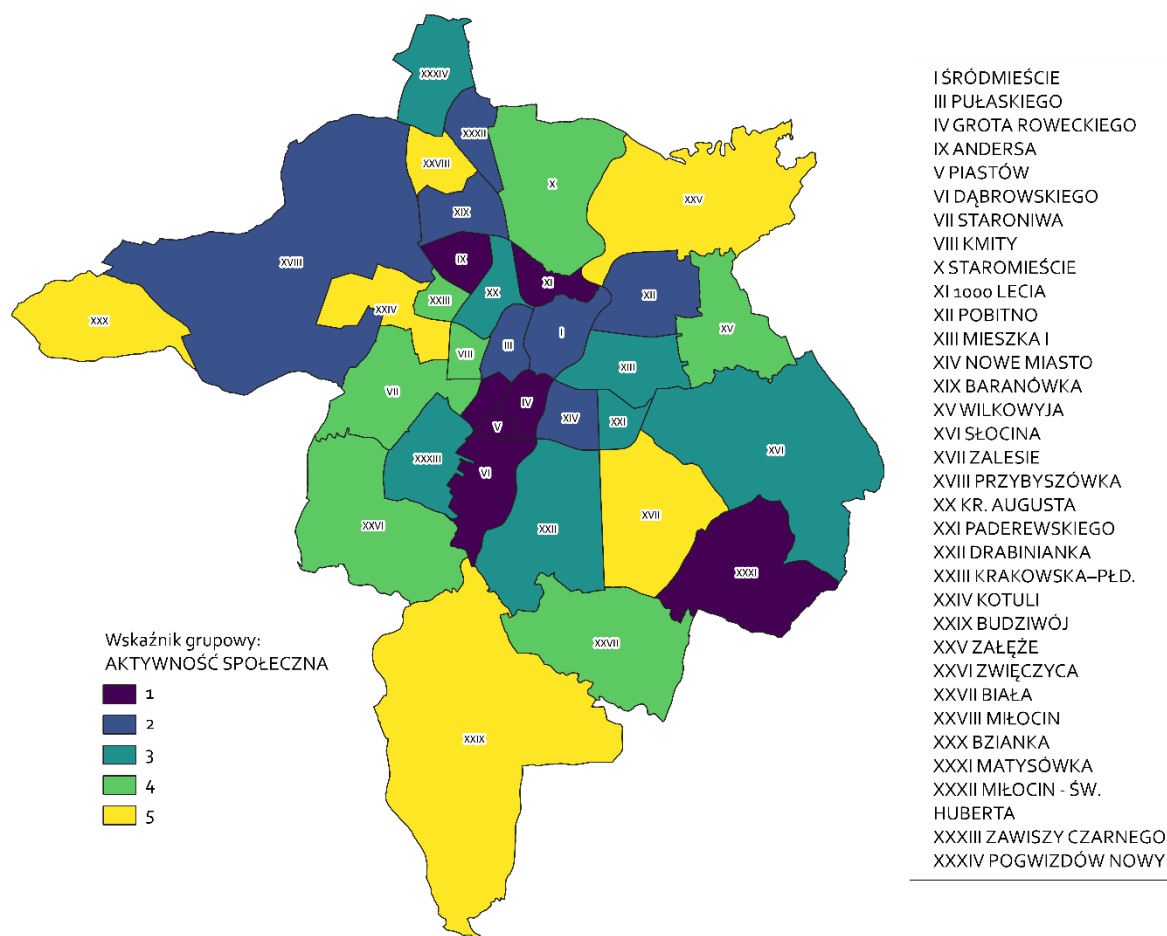
Analiza wszystkich wskaźników społecznych opisanych powyżej pozwala stwierdzić, że w ostatnich latach najaktywniejszymi osiedlami w Rzeszowie były Miłocin, Kotuli, Zalesie, a także Budziwój, Załęże i Bzianka (Tabela 41, Mapa 67). Można wskazać, że najwyższą aktywnością cechowały się osiedla stosunkowo niedawno przyłączone do miasta. Najmniej zaangażowani w działalność społeczną byli mieszkańcy osiedli położonych w centrum miasta, cechujących się wysokim odsetkiem osób starszych m.in. Grota Roweckiego, Andersa, Piastów, Dąbrowskiego, 1000-lecia (Tabela 41, Mapa 67).

Tabela 41. Wskaźnik syntetyczny dla wskaźników aktywność społeczna - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Osiedle	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	27,157	2
Pułaskiego	25,448	2
Grota Roweckiego	22,820	1
Andersa	8,329	1
Piastów	19,926	1
Dąbrowskiego	4,570	1
Staroniwa	45,183	4
Kmity	47,591	4
Staromieście	47,946	4
1000-lecia	20,302	1
Pobitno	27,517	2
Mieszka I	32,534	3
Nowe Miasto	25,514	2
Baranówka	32,386	2
Wilkowyja	45,573	4
Słocina	39,024	3
Zalesie	60,908	5
Przybyszówka	28,691	2
Króla Augusta	35,933	3
Paderewskiego	38,455	3
Drabinianka	39,522	3
Krakowska Płd.	42,902	4
Kotuli	68,924	5
Budziwój	56,325	5
Załęże	50,850	5
Zwiężczyca	41,082	4
Biała	42,406	4
Miłocin	100,000	5
Bzianka	52,563	5
Matysówka	13,298	1
Miłocin - Św. Huberta	24,996	2
Zawiszy Czarnego	39,976	3
Pogwizdów Nowy	40,124	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Mapa 67. Wskaźnik syntetyczny dla wskaźników aktywność społeczna - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

2.36 Aktywność mieszkańców Rzeszowa w wyborach do rad osiedli w 2019 r.

Rady osiedli³² to kolegalne podmioty wybierane przez mieszkańców (osiedli - jednostek pomocniczych samorządu terytorialnego), których celem jest podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnej, jej aktywizacji i integracji. Okazuje się jednak, że rady osiedli budzą znacznie mniejsze zainteresowanie mieszkańców Rzeszowa niż na przykład budżet obywatelski. Problem z aktywnością społeczności lokalnej jest widoczny już na etapie wyborów do rad, które wymagają określonej liczby mieszkańców. Niewielkie zainteresowanie radami osiedli jest widoczne w całej Polsce.

³² Ze względu na niekompletność danych dotyczących liczby osób głoszących w wyborach do rad osiedli wskaźnik ten nie został włączony do wskaźnika syntetycznego w grupie wskaźników aktywność społeczna mieszkańców Rzeszowa.

Jako powody braku zainteresowania społeczności lokalnej radami osiedli wskazywane są m.in. brak środków umożliwiających działalność tych podmiotów.

Statuty rzeszowskich osiedli wskazują, że do przeprowadzenia wyborów do rad w pierwszym terminie niezbędna jest obecność co najmniej 100 pełnoletnich mieszkańców osiedla³³. Kategoria „mieszkańca osiedla” jest szeroko rozumiana i nie wiąże się z zameldowaniem na terenie danego osiedla czy koniecznością uiszczenia podatku w mieście. Udział w głosowaniu może wziąć osoba, która zamieszkuje na terenie danego osiedla, a ten fakt może potwierdzić dwóch innych mieszkańców³⁴. Pomimo swobodnego traktowania mieszkańca osiedla uprawnionego do udziału w głosowaniu, w pierwszym terminie wyborów wyznaczonym na mocy uchwały Nr XVII/359/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad osiedli³⁵ (tj. we wrześniu i październiku 2019 r.) udało się wybrać rady tylko sześciu osiedli. W drugim terminie wyborów do rad osiedli – zgodnie ze statutami – wymagane jest uczestnictwo co najmniej 60 mieszkańców osiedla³⁶. Mimo to, udało się wybrać tylko rady siedmiu rzeszowskich osiedli³⁷. Dopiero w kolejnych terminach udało się wybrać rady większości rzeszowskich osiedli. Rady nie wybrano na dwóch osiedlach: Generała Grota Roweckiego i Dąbrowskiego (Tabela 42).

³³ Na podstawie statutów osiedli w Rzeszowie, przykładowy wyciąg ze statutu osiedla w Rzeszowie, Zasady i tryb wyboru organów Osiedla (wyciąg ze Statutu Osiedla), [https://bip.erzeszow.pl/static/img/k00/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20\(wyci%C4%85g%20ze%20\(10.12.2022\)\)](https://bip.erzeszow.pl/static/img/k00/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20(wyci%C4%85g%20ze%20(10.12.2022))).

³⁴ Tamże.

³⁵ Uchwała Nr XVII/359/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad osiedli.

³⁶ Statut Osiedla Miasta Rzeszowa, <https://s.bip.erzeszow.pl/wladze-miasta/rada-miasta-rzeszowa/wybory-do-rad-osiedli> (10.12.2022).

³⁷ Szczegółowe informacje dotyczące ponownych wyborów do rad osiedli, <https://s.bip.erzeszow.pl/wladze-miasta/rada-miasta-rzeszowa/ponowne-wybory-do-rad-osiedli> (10.12.2022).

Tabela 42. Wybory do rad osiedli w Rzeszowie w 2019 r.

Nazwa osiedla	Wybory do rady osiedla w I terminie	Wybory do rady osiedla w II terminie	Wybory do rady w kolejnym terminie
Śródmieście	-	TAK	
1000-lecia	-	-	TAK
Baranówka	-	TAK	
Biała	-	TAK	
Budziwój	TAK	-	
Dąbrowskiego	-	-	NIE
Drabinianka	TAK	-	
Generała „Grotą” Roweckiego	-	-	NIE
Generała Władysława Andersa	-	-	TAK
Kmity	-	-	TAK
Kotuli	-	-	TAK
Krakowska Południe	-	TAK	
Króla Augusta	-	-	TAK
Mieszka I	TAK	-	
Miłocin	-	-	TAK
Paderewskiego	-	-	TAK
Piastów	-	-	TAK
Pobitno	-	-	TAK
Przybyszówka	-	-	TAK
Pułaskiego	-	-	TAK
Słocina	-	TAK	
Staromieście	TAK	-	
Staroniwa	-	TAK	
Wilkowyja	TAK	-	
Zalesie	TAK	-	
Załęże	-	-	TAK
Bzianka	-	-	TAK
Zwiężczyca	-	TAK	
Miłocin-św. Huberta	-	-	TAK
Matysówka	-	-	TAK

Źródło: opracowanie na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

2.37 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne

Analiza wskaźników zaliczanych do społecznej sfery oddziaływania na funkcjonowanie miasta, zarówno tych o charakterze demograficznym, jak i obrazujących aktywność społeczną mieszkańców pozwala stwierdzić, że kumulacja negatywnych zjawisk społecznych dotyczy głównie osiedli położonych w centrum miasta. Koncentracja negatywnych zjawisk, jak starzenie się populacji, odpływ mieszkańców, niski poziom aktywności społecznej dotyczy przede wszystkim osiedla Śródmieście (5 - 100,00). Wysoką wartość wskaźnika syntetycznego w kategorii

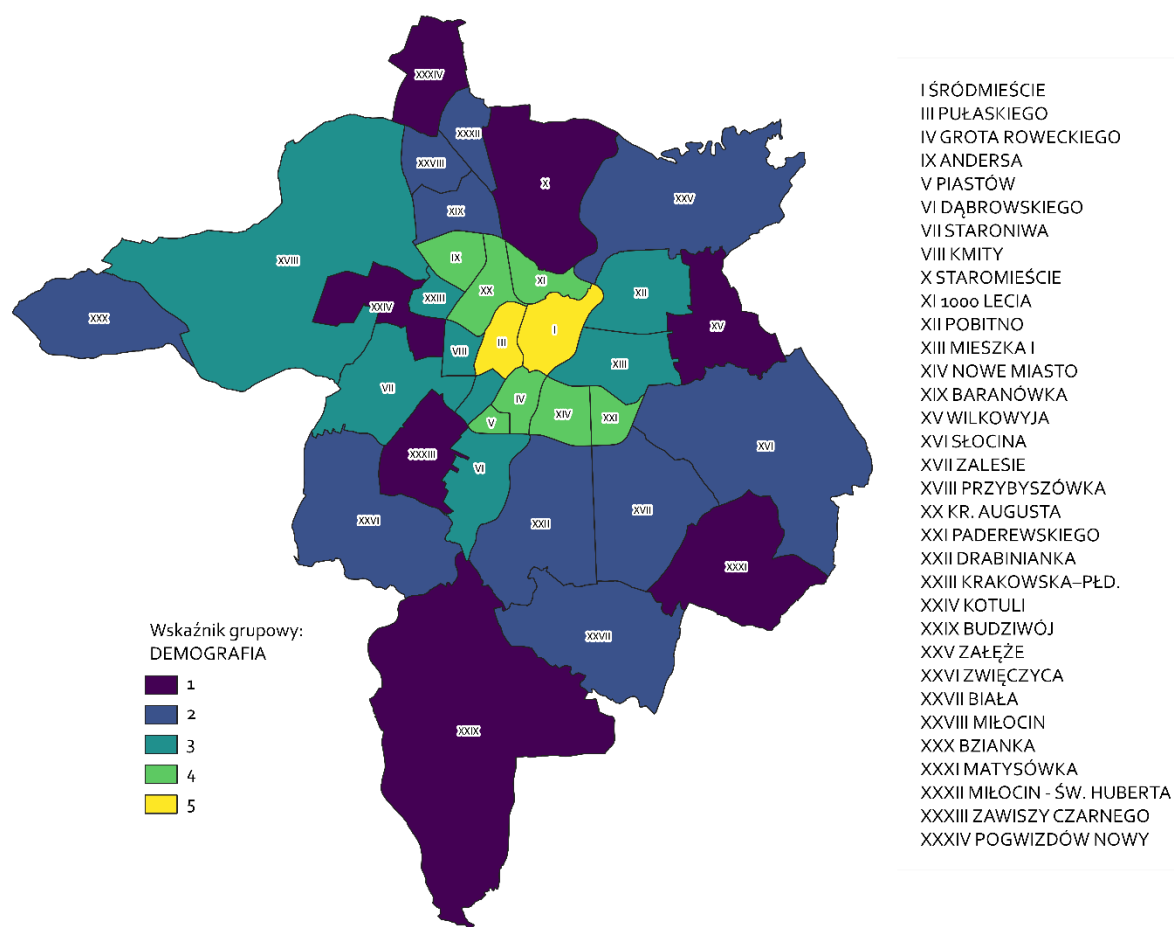
wskaźniki społeczne odnotowano także dla osiedli Pułaskiego (4 – 80,67), Andersa (4 – 75,35), 1000-lecia (4 – 67,00), Nowe Miasto (4 - 66,89) i Grota Roweckiego (4 – 65,00). Najkorzystniej pod względem społecznym wypadają osiedla Matysówka, Miłocin – św. Huberta, Zawiszy Czarnego i Pogwizdów (Tabela 43, Mapa 68).

Tabela 43. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	100,00	5
Pułaskiego	80,67	5
Grota Roweckiego	65,00	4
Andersa	75,35	4
Piastów	63,09	4
Dąbrowskiego	42,98	3
Staroniwa	59,40	3
Kmity	59,42	3
Staromieście	11,73	1
1000-lecia	67,00	4
Pobitno	54,47	3
Mieszka I	58,12	3
Nowe Miasto	66,89	4
Baranówka	33,28	2
Wilkowyja	19,72	1
Słocina	29,89	2
Zalesie	33,51	2
Przybyszówka	41,67	3
Króla Augusta	64,46	4
Paderewskiego	61,25	4
Drabinianka	22,94	2
Krakowska Płd.	51,55	3
Kotuli	19,62	1
Budziwój	12,58	1
Załęże	34,81	2
Zwiężczyca	37,32	2
Biała	35,13	2
Miłocin	28,79	2
Bzianka	36,05	2
Matysówka	17,23	1
Miłocin - Św. Huberta	36,67	2
Zawiszy Czarnego	0,00	1
Pogwizdów Nowy	19,88	1

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 68. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Źródło: opracowanie własne.

3. Wskaźniki gospodarcze

3.1 Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym na osiedlach w 2022 r.

Analizując wartość wskaźnika jakim jest odsetek bezrobotnych w stosunku do ogółu mieszkańców osiedla w wieku produkcyjnym, można zauważyć, że najwyższy odsetek bezrobotnych odnotowano na osiedlu Śródmieście (9,61 proc.). Stosunkowo wysokie wartości wskaźnika odnotowano w 2022 r. także na osiedlach Piastów, Andersa, Grota Roweckiego, Dąbrowskiego, Pułaskiego, Króla Augusta i 1000-lecia (Tabela 30). Negatywne zjawisko jakim jest bezrobocie wśród osób w wieku produkcyjnym dotyczyło głównie osiedli zlokalizowanych w centralnej części miasta, które jednocześnie dotknięte są problemami demograficznymi, tj. starzenie się ludności czy odpływ mieszkańców z ich terenu (Mapa 69 i 70). Najmniejsza koncentracja zjawiska bezrobocia w grupie osób w wieku produkcyjnym była obserwowana w 2022 r. na osiedlach Budziwój, Miłocin-św. Huberta, Zawiszy Czarnego, Bzianka, Miłocin, a także Drabinianka (Tabela 44, Mapa 69 i 70).

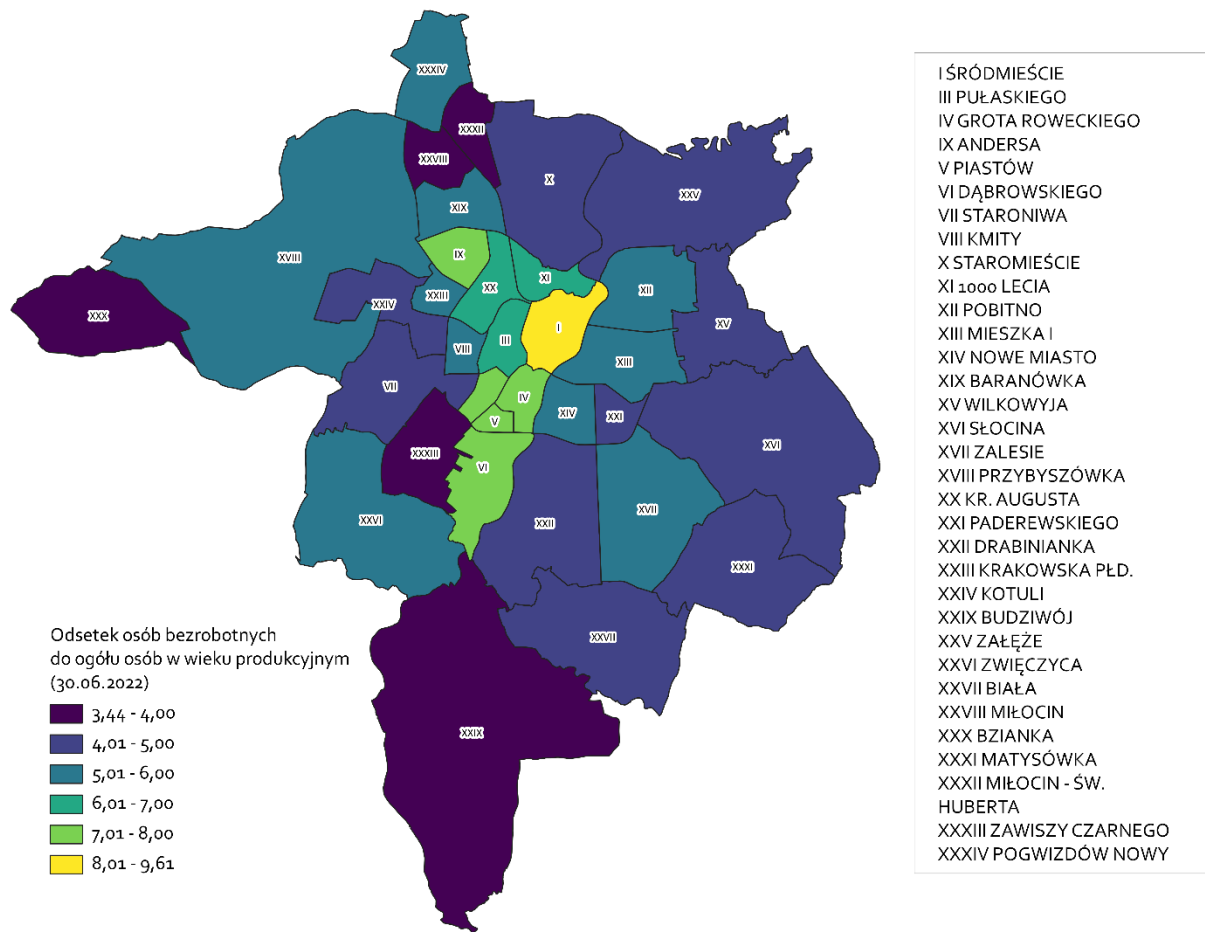
Tabela 44. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)

Nazwa osiedla	Odsetek osób	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	9,61	100,00	5
Pułaskiego	6,32	46,77	4
Grota Roweckiego	7,19	60,80	5
Andersa	7,27	62,06	5
Piastów	7,93	72,78	5
Dąbrowskiego	7,39	64,01	5
Staroniwa	4,85	22,87	3
Kmity	5,63	35,53	3
Staromieście	4,12	11,11	2
1000-lecia	6,71	53,11	4
Pobitno	5,87	39,43	4
Mieszka I	5,16	27,96	3
Nowe Miasto	5,83	38,73	4
Baranówka	5,92	40,30	4
Wilkowyja	4,27	13,49	2
Słocina	4,62	19,25	2

Nazwa osiedla	Odsetek osób	Wskaźnik cząstkowy	Ranga kumulacji zjawiska
Zalesie	5,08	26,72	3
Przybyszówka	5,27	29,69	3
Króla Augusta	6,94	56,80	5
Paderewskiego	4,56	18,23	2
Drabinianka	4,03	9,60	1
Krakowska Płd.	5,75	37,53	4
Kotuli	4,08	10,50	2
Budziwój	3,77	5,40	1
Załęże	4,95	24,54	3
Zwiężczyca	5,56	34,39	3
Biała	4,19	12,15	2
Miłocin	3,44	0,00	1
Bzianka	3,63	3,10	1
Matysówka	4,74	21,06	2
Miłocin - Św. Huberta	3,58	2,33	1
Zawiszy Czarnego	3,45	0,28	1
Pogwizdów Nowy	5,66	36,01	4

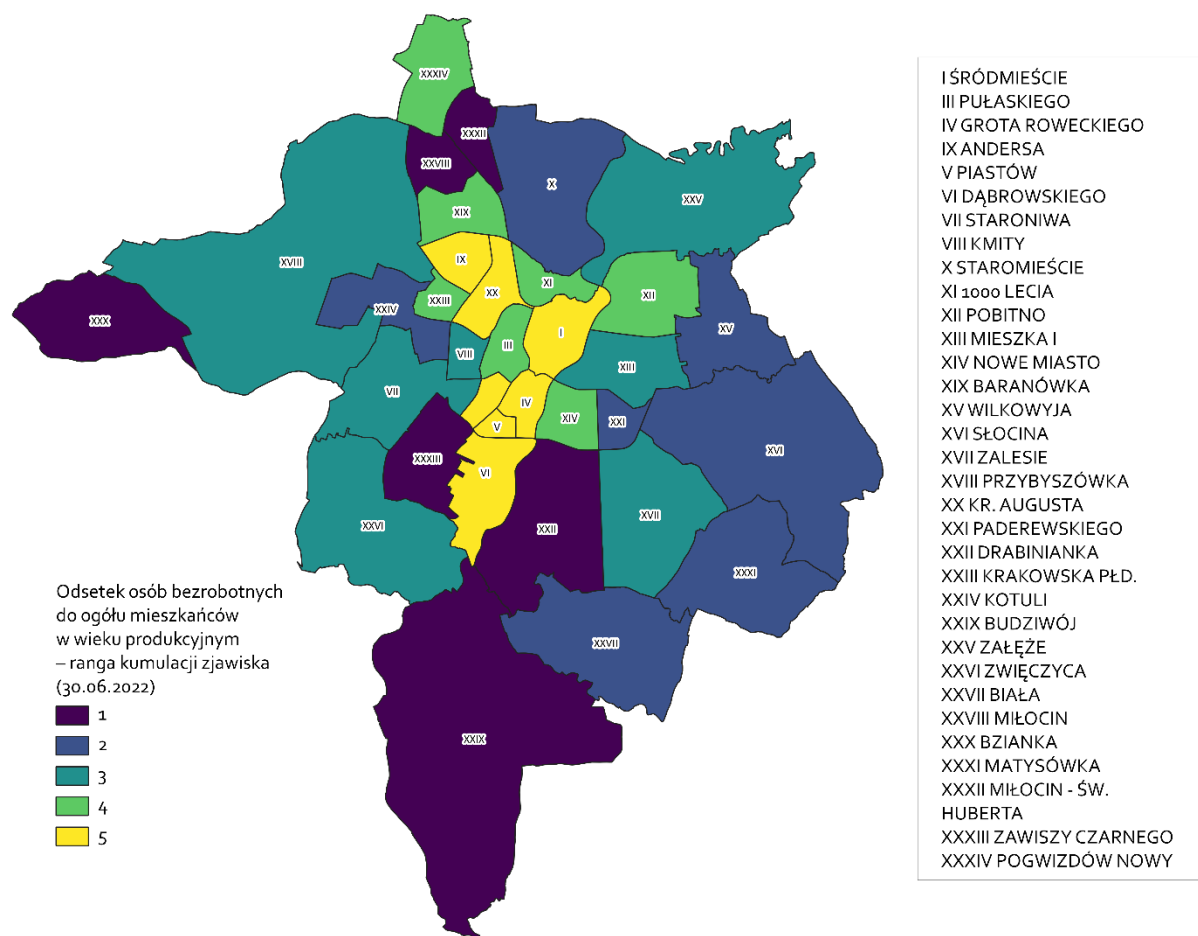
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 69. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 70. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rzeszowa.

3.2 Średnia cena m² mieszkań na rynku pierwotnym na osiedlach w 2022 r.

W Rzeszowie, podobnie jak w innych miastach w Polsce, ceny mieszkań uzależnione są od wielu czynników ekonomicznych, finansowych, czy też funkcjonalno-przestrzennych. W 2022 r. w całym kraju odnotowano znaczne wahania popytu i podaży na rynku mieszkań, co było efektem m.in. wzrostu stóp procentowych, rosnącej inflacji, zmiany dostępności kredytów hipotecznych oraz wojny w Ukrainie i wynikającego z niej napływu uchodźców.

Średnie ceny mieszkań na rynku pierwotnym w Rzeszowie na poszczególnych osiedlach w 2022 r. wyliczone zostały na podstawie danych obejmujących ceny transakcyjne dla 398 nieruchomości (funkcja mieszkalna) o powierzchni użytkowej w

przedziale 46-55 m² (Tabela 45, Mapa 71). W tym przedziale powierzchniowym najniższe ceny mieszkań były na osiedlach: Nowe Miasto, Grota Roweckiego, Piastów, Andersa oraz Króla Augusta. Natomiast lokale mieszkaniowe o najwyższej średniej cenie transakcyjnej za m² znajdowały się na osiedlach: 1000-lecia, Budziwój, Mieszka I, Drabinianka, Paderewskiego oraz Pobitno. Ceny mieszkań na rynku pierwotnym są wskaźnikiem obrazującym atrakcyjność lokalizacyjną dla potencjalnych nabywców nieruchomości. Należy jednak pamiętać, iż nowe inwestycje uzależnione są m.in. od dostępności terenów inwestycyjnych dla funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej, zatem brak danych dla niektórych osiedli nie przesądza jednoznacznie o poziomie ich atrakcyjności.

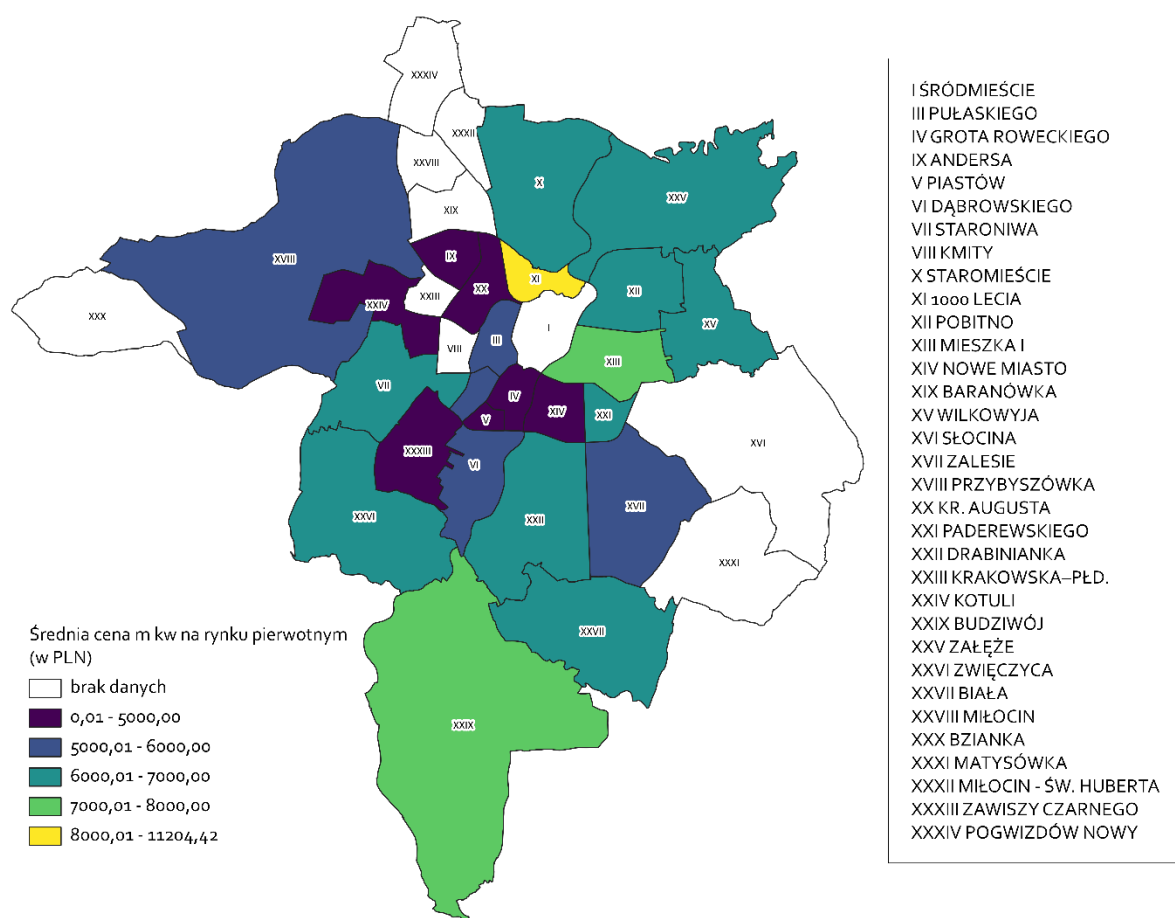
Tabela 45. Średnia cena m² na rynku pierwotnym (w PLN) – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Średnia cena m kw. (w PLN)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	b.d.	-	-
Pułaskiego	5979,02	52,10	3
Grota Roweckiego	1196,48	99,79	5
Andersa	1218,77	99,57	5
Piastów	1212,57	99,63	5
Dąbrowskiego	5350,2	58,37	3
Staroniwa	6113,66	50,76	3
Kmity	b.d.	-	-
Staromieście	6160,39	50,30	3
1000-lecia	11204,42	0,00	1
Pobitno	6711,39	44,80	3
Mieszka I	7107,27	40,85	3
Nowe Miasto	1175,77	100,00	5
Baranówka	b.d.	-	-
Wilkowyja	6481,33	47,10	3
Słocina	b.d.	-	-
Zalesie	5816,42	53,73	3
Przybyszówka	5918,98	52,70	3
Króla Augusta	1457,44	97,19	5
Paderewskiego	6722,67	44,69	3
Drabinianka	6969,53	42,23	3
Krakowska Płd.	b.d.	-	-
Kotuli	4066,54	71,17	4
Budziwój	7222,43	39,71	2
Załęże	6400	47,91	3
Zwiężczyca	6283,81	49,07	3
Biała	6068,49	51,21	3

Nazwa osiedla	Średnia cena m kw. (w PLN)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Miłocin	b.d.	-	-
Bzianka	b.d.	-	-
Matysówka	b.d.	-	-
Miłocin - Św. Huberta	b.d.	-	-
Zawiszy Czarnego	3924,64	72,59	4
Pogwizdów Nowy	b.d.	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 71. Średnia cena m² na rynku pierwotnym (w PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

3.3 Średnia cena m² mieszkań na rynku wtórnym na osiedlach w 2022 r.

Średnie ceny mieszkań na rynku wtórnym na poszczególnych osiedlach w 2022 r. wyliczone zostały na podstawie danych obejmujących ceny transakcyjne dla 329 nieruchomości o funkcji mieszkalnej, których powierzchnia użytkowa mieściła się w przedziale 46-55 m². Na rynku wtórnym, w odróżnieniu od rynku pierwotnego, ceny za

m² mieszkań uzależnione są w znacznie większym stopniu od wieku budynku, stanu technicznego mieszkania i standardu wykończenia oferowanej nieruchomości.

Zróznicowanie w tym obszarze może w znacznym stopniu wpływać na decyzje zakupowe niezależnie od lokalizacji.

W 2022 r. na rynku wtórnym w Rzeszowie najniższe ceny mieszkań za m² były na osiedlach: Załęże, Miłocin, Dąbrowskiego, Kmity i Króla Augusta. Najdroższe natomiast znajdowały się w granicach osiedli Pobitno, Zalesie, Mieszka I, Przybyszówka i Staromieście (Tabela 46, Mapa 72). Pomimo wspomnianych wcześniej czynników wpływających na zróżnicowanie cen mieszkań na rynku wtórnym stwierdzono, że w atrakcyjniejszych lokalizacjach w mieście średnie ceny mieszkań są relatywnie wyższe od pozostałych osiedli.

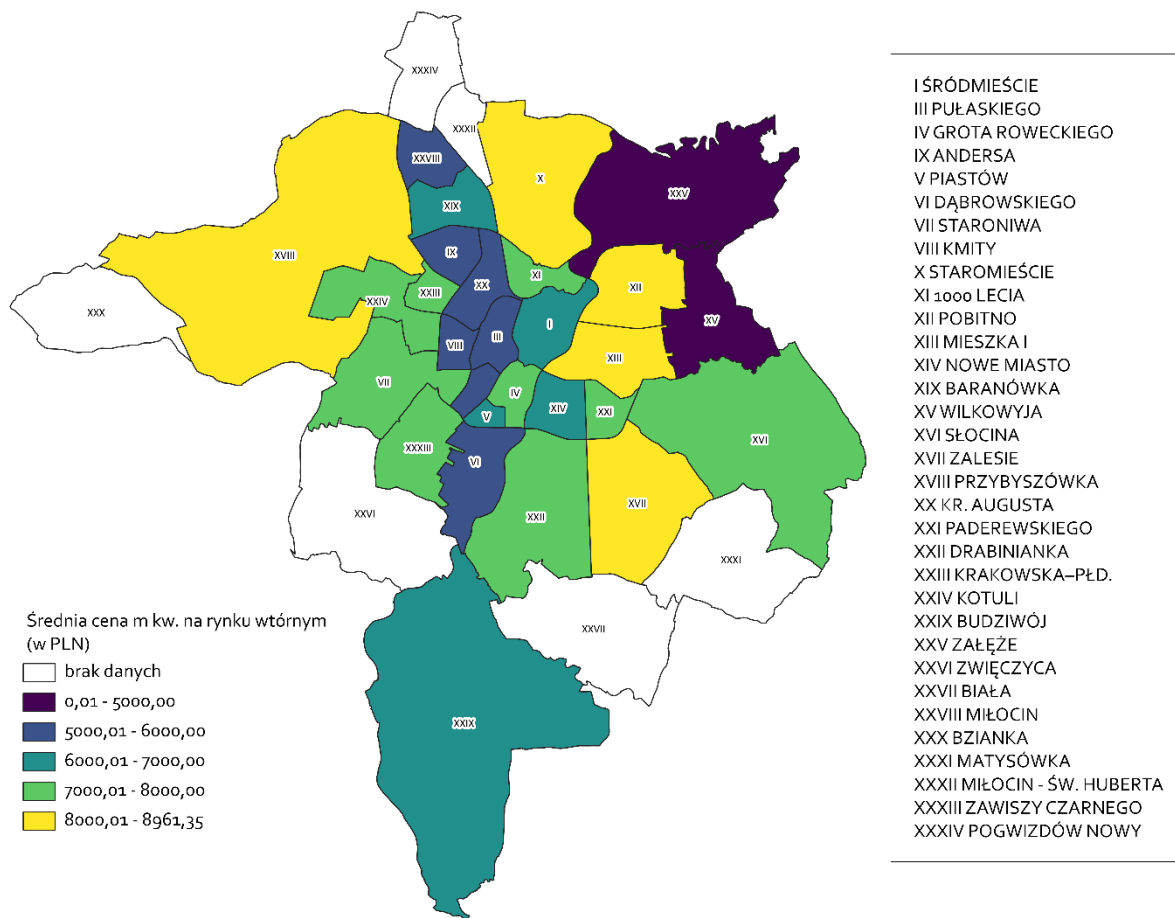
Tabela 46. Średnia cena m² na rynku wtórnym (w PLN) – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa	Średnia cena m kw. (w PLN)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	6491,76	60,72	4
Pułaskiego	5956,55	73,87	4
Grota Roweckiego	7406,61	38,22	2
Andersa	5721,43	79,66	4
Piastów	6092,07	70,54	4
Dąbrowskiego	5677,43	80,74	5
Staroniwa	7033,24	47,40	3
Kmity	5740,04	79,20	4
Staromieście	8116,9	20,76	2
1000-lecia	7063,82	46,65	3
Pobitno	8961,35	0,00	1
Mieszka I	8351,5	14,99	1
Nowe Miasto	6648,1	56,87	3
Baranówka	6382,57	63,40	4
Wilkowyja	4992,85	97,57	5
Słocina	7375,86	38,98	2
Zalesie	8732,19	5,63	1
Przybyszówka	8115,92	20,79	2
Króla Augusta	5751,95	78,91	4
Paderewskiego	7583,64	33,87	2
Drabinianka	7656,16	32,09	2
Krakowska Płd.	7067,35	46,57	3
Kotuli	7887,61	26,40	2
Budziwój	6310,36	65,18	4
Załęże	4893,93	100,00	5

Nazwa	Średnia cena m kw. (w PLN)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Zwiężczyca	b.d.	-	-
Biała	b.d.	-	-
Miłocin	5671,08	80,89	5
Bzianka	b.d.	-	-
Matysówka	b.d.	-	-
Miłocin - Św. Huberta	b.d.	-	-
Zawiszy Czarnego	7706,46	30,85	2
Pogwizdów Nowy	b.d.	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 72. Średnia cena m² na rynku wtórnym (w PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

3.4 Funkcja gospodarcza – odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.

Rozwój funkcji gospodarczej na poszczególnych osiedlach w Rzeszowie w 2022 r. określony został na podstawie struktury użytkowania gruntów w obszarze gruntów zabudowanych. Mianem gruntów o funkcji gospodarczej objęto zabudowę usługową (usługi komercyjne oraz usługi publiczne) oraz zabudowę o funkcji produkcyjnej. Najwyższy odsetek zabudowy gospodarczej w stosunku do powierzchni całkowitej znajduje się w obszarze osiedli: Zawiszy Czarnego (46 proc.), Dąbrowskiego (44 proc.) oraz Króla Augusta (43 proc.). Obszarami o najniższym udziale powierzchni gospodarczych są położone peryferyjnie względem centrum miasta osiedla: Pobitno, Wilkowyja, Słocina, Zalesie, Przybyszówka, Drabinianka, Kotuli, Zwiężczyca, Biała, Miłocin, Matysówka, Miłocin - Św. Huberta oraz Pogwizdów Nowy (Tabela 47, Mapa 73). Niski udział terenów w obszarze funkcji gospodarczej na wymienionych osiedlach wynika zarówno z faktu, iż są to w dużej części obszary przyłączane do Rzeszowa po 2006 r., na których stopniowo zachodzi proces sukcesji funkcjonalnej na obszarach rolniczych, jak również (np. na obszarze Zalesia lub Drabinianki) dominującej funkcji mieszkaniowej.

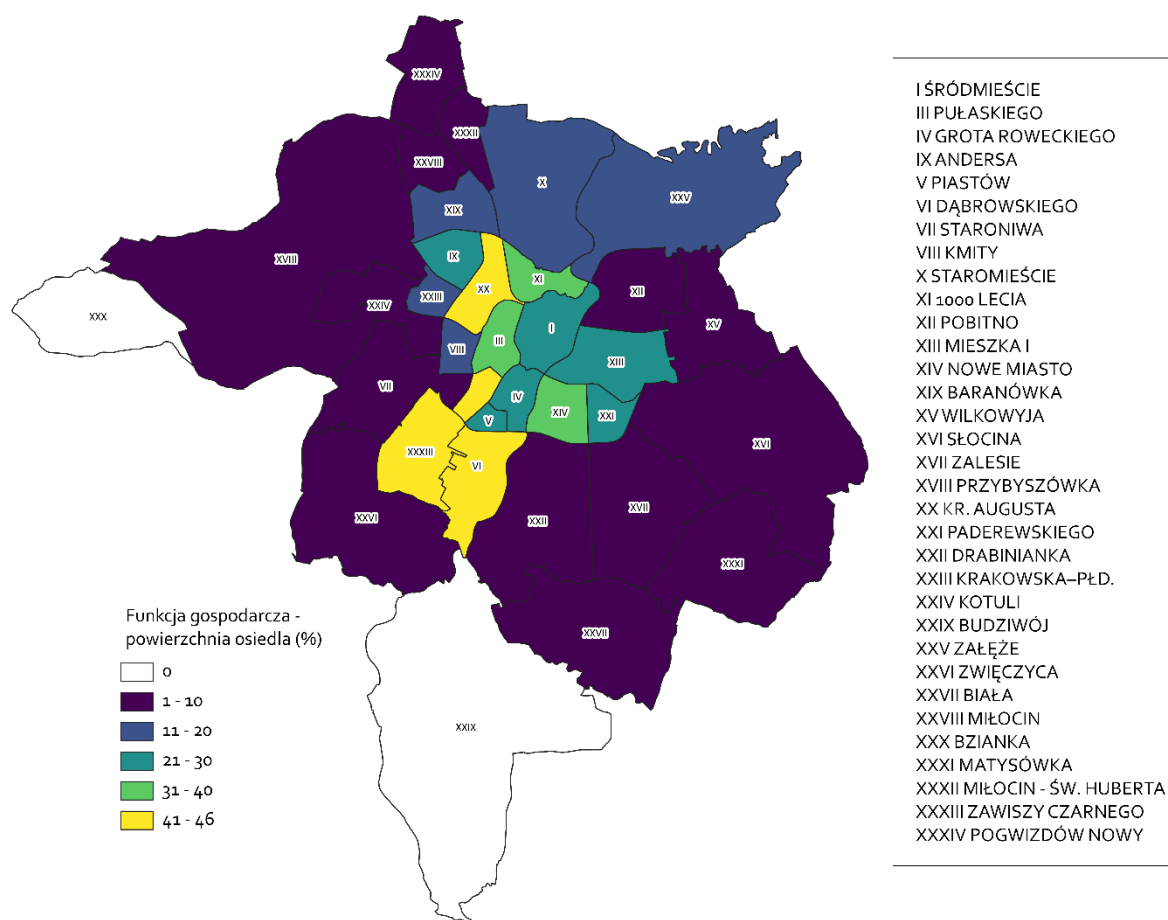
Tabela 47. Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa	Powierzchnia osiedla (w %)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	28,0	60,87	4
Pułaskiego	35,0	76,09	4
Grota Roweckiego	30,0	65,22	4
Andersa	28,0	60,87	4
Piastów	27,0	58,70	3
Dąbrowskiego	44,0	95,65	5
Staroniwa	10,0	21,74	2
Kmity	15,0	32,61	2
Staromieście	17,0	36,96	2
1000-lecia	32,0	69,57	4
Pobitno	6,0	13,04	1
Mieszka I	25,0	54,35	3
Nowe Miasto	32,0	69,57	4
Baranówka	20,0	43,48	3
Wilkowyja	5,0	10,87	1
Słocina	2,0	4,35	1

Nazwa	Powierzchnia osiedla (w %)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Zalesie	5,0	10,87	1
Przybyszówka	3,0	6,52	1
Króla Augusta	43,0	93,48	5
Paderewskiego	23,0	50,00	3
Drabinianka	4,0	8,70	1
Krakowska Płd.	15,0	32,61	2
Kotuli	8,0	17,39	1
Budziwój	0,0	0,00	1
Załęże	19,0	41,30	3
Zwięczyca	4,0	8,70	1
Biała	2,0	4,35	1
Miłocin	8,0	17,39	1
Bzianka	0,0	0,00	1
Matysówka	2,0	4,35	1
Miłocin - Św. Huberta	5,0	10,87	1
Zawiszy Czarnego	46,0	100,00	5
Pogwizdów Nowy	9,0	19,57	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 73. Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

3.5 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze

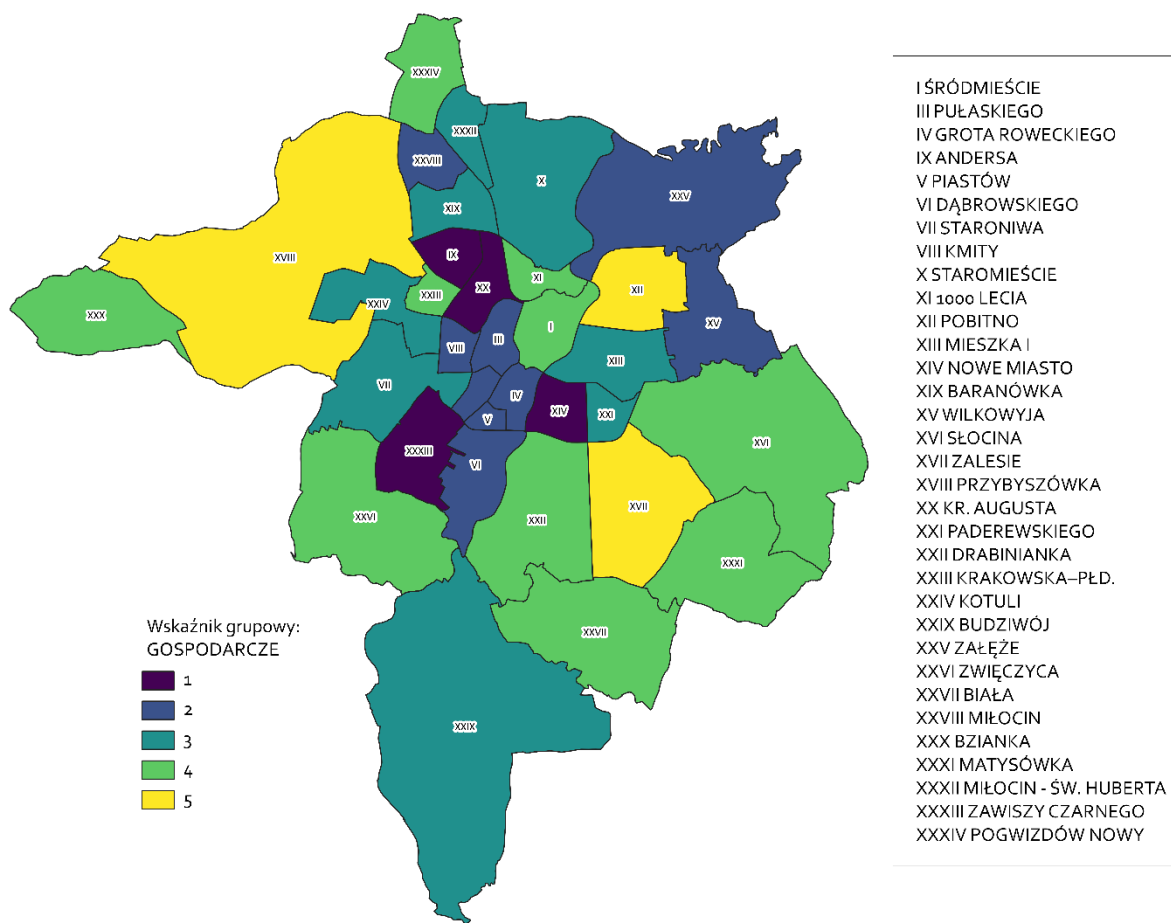
Biorąc pod uwagę wskazane powyżej cztery wskaźniki cząstkowe o charakterze gospodarczym, można wskazać, że koncentracja negatywnych zjawisk widoczna była przede wszystkim na terenie osiedli Pobitno (5 – 100,00), Zalesie (5 - 87,09), Przybyszówka (5 - 83,58), a także Śródmieście (4 - 77,51), 1000-lecia (4 - 77,00), Słocina (4 - 75,80), Drabinianka (4 - 71,70), Krakowska Południe (4 - 63,75), Zwiężczyca (4 - 76,28), Biała (4 - 62,54), Bzianka (4 - 61,21 i Pogwizdów Nowy (4 - 74,94). Najniższe wartości wskaźnik grupowy dla wskaźników o charakterze gospodarczym odnotowano dla osiedli Króla Augusta (1 – 0), Zawiszy Czarne (1 - 4,95), Andersa (1 - 17,87) i Nowe Miasto (1 - 12,90) (Tabela 48, Mapa 74).

Tabela 48. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	77,51	4
Pułaskiego	29,58	2
Grota Roweckiego	36,19	2
Andersa	17,87	1
Piastów	29,17	2
Dąbrowskiego	21,62	2
Staroniwa	59,55	3
Kmity	40,00	2
Staromieście	59,61	3
1000-lecia	77,00	4
Pobitno	100,00	5
Mieszka I	67,17	3
Nowe Miasto	12,90	1
Baranówka	46,65	3
Wilkowyja	36,39	2
Słocina	75,80	4
Zalesie	87,09	5
Przybyszówka	83,58	5
Króla Augusta	0,00	1
Paderewskiego	52,71	3
Drabinianka	71,70	4
Krakowska Płd.	63,75	4
Kotuli	55,73	3
Budziwój	58,29	3
Załęże	24,75	2
Zwiężczyca	76,28	4
Biała	62,54	4
Miłocin	24,90	2
Bzianka	61,21	4
Matysówka	75,22	4
Miłocin - Św. Huberta	49,24	3
Zawiszy Czarnego	4,95	1
Pogwizdów Nowy	74,94	4

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 74. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Źródło: opracowanie własne.

4. Wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

4.1 Zabudowa mieszkaniowa – odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.

Jednym z ważniejszych wskaźników obrazujących rozwój przestrzenno-funkcjonalny miast jest udział zabudowy mieszkaniowej w strukturze użytkowania i zabudowania gruntów miejskich. Obszary mieszkaniowe determinują powstawanie szeregu innych funkcji np. usługowych, transportowych, czy społecznych, które z kolei prowadzą do rozwoju funkcjonalności danego obszaru. W Rzeszowie w 2022 r. najwyższy udział zabudowy mieszkaniowej w stosunku do powierzchni całkowitej osiedla znajdował się na terenach osiedli Kmity (48 proc.), Krakowska Południe (48 proc.) oraz Piastów (47 proc.). Obszarami o najniższym udziale terenów mieszkaniowych były osiedla Bzianka (7 proc.), Dąbrowskiego (9 proc.), Załęże (10 proc.), Pogwizdów Nowy (13 proc.) oraz Pułaskiego (13 proc) (Tabela 49, Mapa 75).

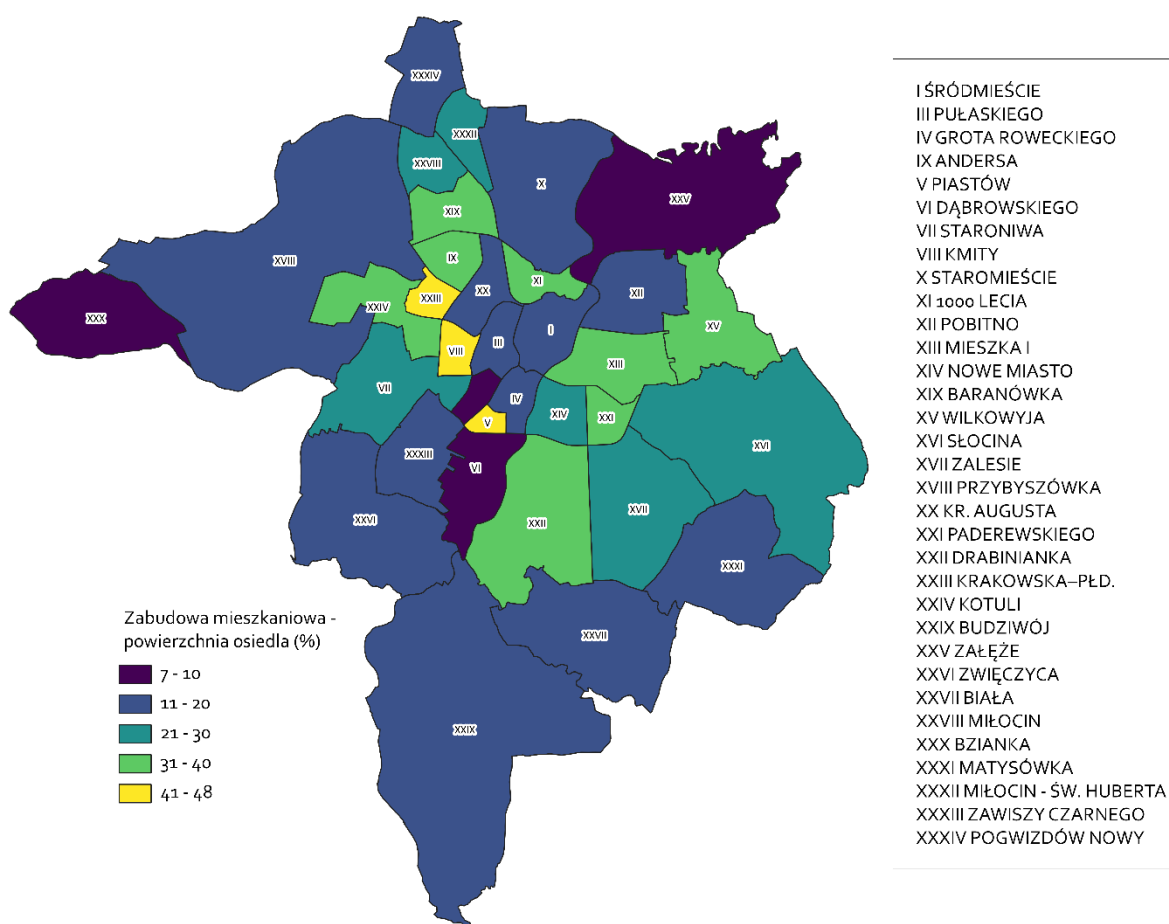
Tabela 49. Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa	Powierzchnia osiedla (w %)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	18,0	26,83	2
Pułaskiego	13,0	14,63	1
Grota Roweckiego	20,0	31,71	2
Andersa	39,0	78,05	4
Piastów	47,0	97,56	5
Dąbrowskiego	9,0	4,88	1
Staroniwa	21,0	34,15	2
Kmity	48,0	100,00	5
Staromieście	15,0	19,51	1
1000-lecia	36,0	70,73	4
Pobitno	19,0	29,27	2
Mieszka I	32,0	60,98	4
Nowe Miasto	23,0	39,02	2
Baranówka	31,0	58,54	3
Wilkowyja	38,0	75,61	4
Słocina	22,0	36,59	2
Zalesie	30,0	56,10	3
Przybyszówka	15,0	19,51	1
Króla Augusta	19,0	29,27	2
Paderewskiego	33,0	63,41	4
Drabinianka	34,0	65,85	4

Nazwa	Powierzchnia osiedla (w %)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Krakowska Płd.	48,0	100,00	5
Kotuli	34,0	65,85	4
Budziwój	19,0	29,27	2
Załęże	10,0	7,32	1
Zwiężczyca	18,0	26,83	2
Biała	19,0	29,27	2
Miłocin	24,0	41,46	3
Bzianka	7,0	0,00	1
Matysówka	17,0	24,39	2
Miłocin - Św. Huberta	23,0	39,02	2
Zawiszy Czarnego	16,0	21,95	2
Pogwizdów Nowy	13,0	14,63	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 75. Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.2 Liczba szkół podstawowych na osiedlach w 2022 r.

Sieć szkół podstawowych prowadzonych przez władze Rzeszowa nie jest rozłożona równomiernie na terenie miasta. Widoczna jest koncentracja szkół na terenie osiedli zlokalizowanych w centrum. Osiedla te cechują się stosunkowo wysoką średnią wieku mieszkańców oraz najsilniej dotykają je procesy depopulacyjne. Mimo to, najwięcej szkół podstawowych funkcjonuje na osiedlach Andersa (3) i Nowe Miasto (3), a także Pułaskiego (2), Staromieście (2), Piastów (2) (Tabela 50, Mapa 76). Z kolei najmniej szkół zlokalizowanych jest na terenie osiedli nowo przyłączonych. To na nich w ostatnich latach powstały nowe szkoły, w tym przy ul. Kwiatkowskiego (Drabinianka) oraz ul. Błogosławionej Karoliny (Przybyszówka). Nowe placówki powstały na osiedlach cechujących się znacznym odsetkiem osób młodych oraz osiedlach wciąż rozwijających się z uwagi na nowopowstające inwestycje mieszkaniowe. Rzeszowskie szkoły podstawowe są zróżnicowane pod względem liczby uczniów. Według danych Wydziału Edukacji Urzędu Miasta szkołami o największej liczbie uczniów w 2022 roku były wspomniana już Szkoła Podstawowa nr 18, w której uczyło się 1091 uczniów oraz Szkoła Podstawowa nr 5 licząca 896 uczniów. Najmniejsze szkoły znajdują się na osiedlach przyłączonych do miasta w ostatnich latach, tj. Matysówka oraz Pogwizdów Nowy.

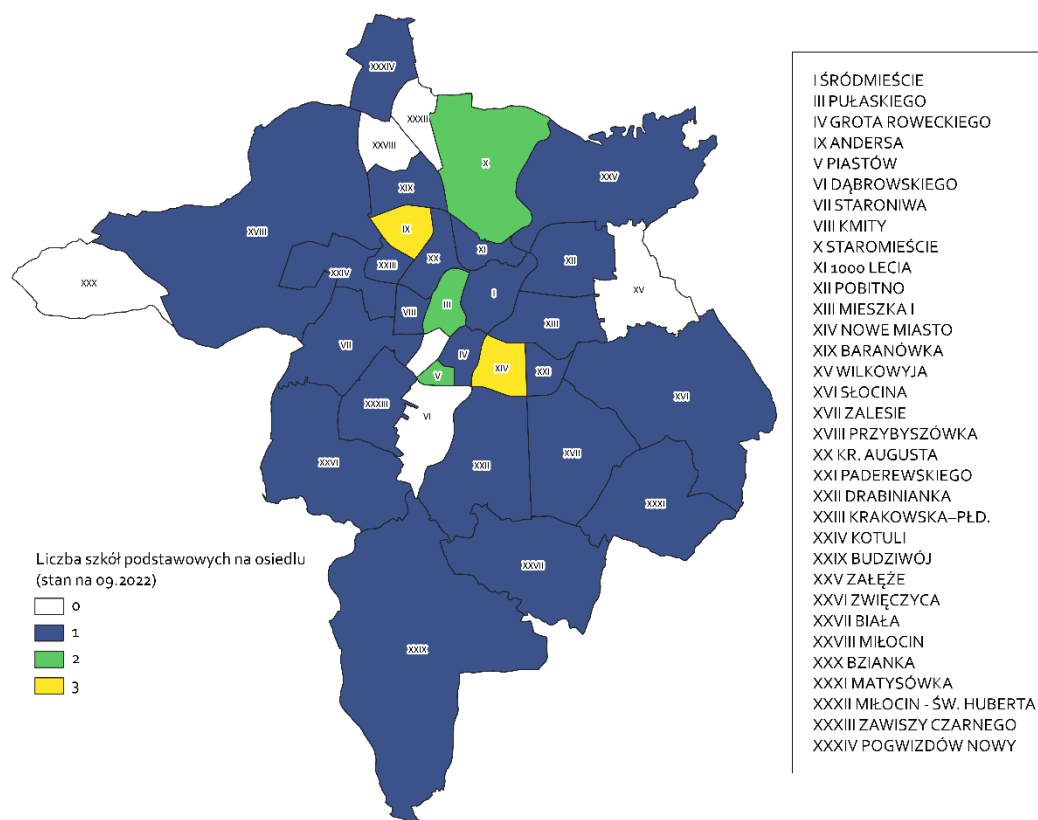
Tabela 50. Liczba szkół podstawowych – wartość, wskaźnik cząstkowy

Nazwa osiedla	Liczba szkół	Wskaźnik cząstkowy
Śródmieście	1	33,33
Pułaskiego	2	66,67
Grota Roweckiego	1	33,33
Andersa	3	100,00
Piastów	2	66,67
Dąbrowskiego	0	0,00
Staroniwa	1	33,33
Kmity	1	33,33
Staromieście	2	66,67
1000-lecia	1	33,33
Pobitno	1	33,33
Mieszka I	1	33,33
Nowe Miasto	3	100,00
Baranówka	1	33,33
Wilkowyja	0	0,00
Słocina	1	33,33

Nazwa osiedla	Liczba szkół	Wskaźnik cząstkowy
Zalesie	1	33,33
Przybyszówka	1	33,33
Króla Augusta	1	33,33
Paderewskiego	1	33,33
Drabinianka	1	33,33
Krakowska Płd.	1	33,33
Kotuli	1	33,33
Budziwój	1	33,33
Załęże	1	33,33
Zwiężczyca	1	33,33
Biała	1	33,33
Miłocin	0	0,00
Bzianka	0	0,00
Matysówka	1	33,33
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00
Zawiszy Czarnego	1	33,33
Pogwizdów Nowy	1	33,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 76. Liczba szkół podstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.3 Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat w 2022 r.

Pod względem liczby uczniów szkół podstawowych w stosunku do ogółu mieszkańców osiedla w wieku szkolnym, tj. 6-15 lat, wyróżniają się osiedla Pułaskiego i Paderewskiego (Tabela 51, Mapa 77). Wysoka wartość wskaźnika na tych osiedlach jest rezultatem kilku czynników. Składają się na nie procesy demograficzne, popularność szkół podstawowych³⁸ zlokalizowanych na ich terenie, a także brak, bądź niewielka liczba szkół na terenie sąsiadujących osiedli (Tabela 50, Mapa 76). Powoduje to, że do szkół na osiedlach Pułaskiego i Paderewskiego uczęszczają także uczniowie spoza obwodu/innych osiedli. Najmniej uczniów szkół podstawowych w stosunku do ogółu

³⁸ Por. Kulczycka, A. (2022). TOP 10 najlepszych miejskich szkół podstawowych w Rzeszowie. Po egzaminie ósmoklasisty (5.07.2022), <https://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/7,34962,28653175,top-10-najlepszych-miejskich-szkol-podstawowych-w-rzeszowie.html?disableRedirects=true> (10.05.2023).

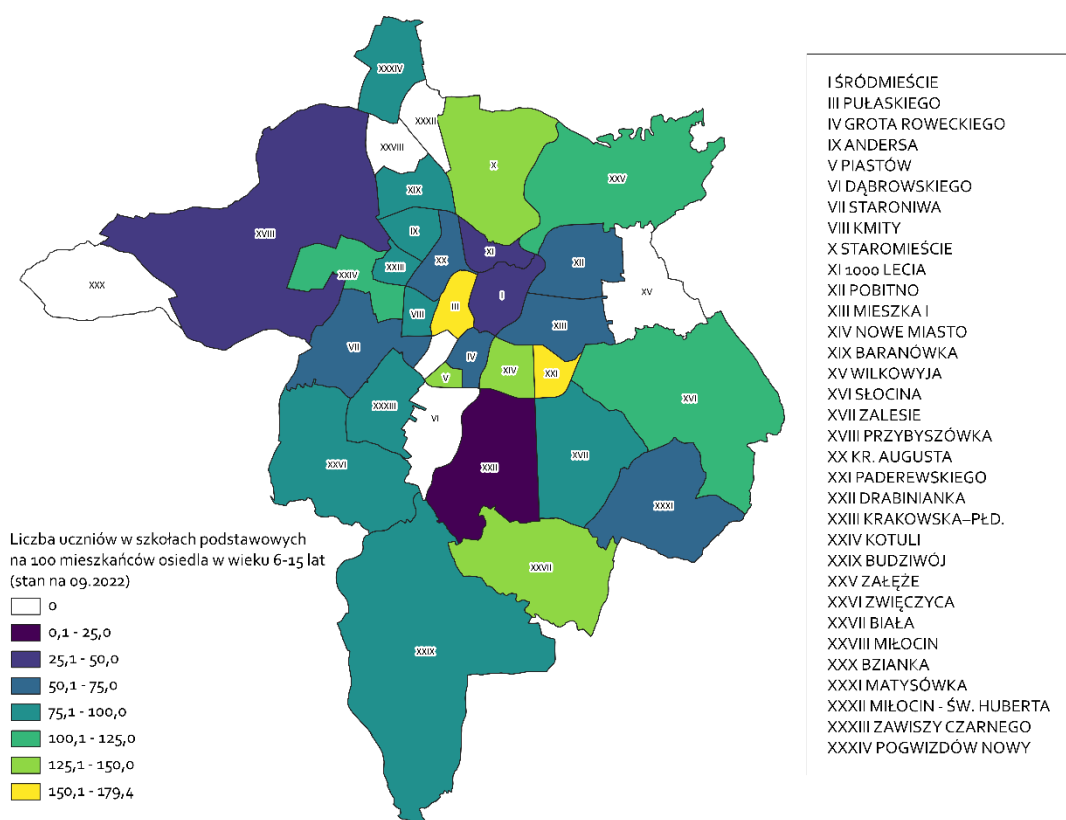
mieszkańców w przedziale wiekowym 6-15 lat było w 2022 roku na terenie osiedli Przybyszówka (27,09) i Drabinianka (20,02), a także osiedlach zlokalizowanych na obrzeżach miasta, bądź stosunkowo niedawno przyłączonych do Rzeszowa, tj. Bzianka, Pogwizdów Nowy, Matysówka czy Miłocin (Tabela 51, Mapa 77).

Tabela 51. Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba uczniów	Wskaźnik częściowy	Ranga
Śródmieście	48,31	24,31	2
Pułaskiego	163,56	82,32	5
Grota Roweckiego	79,00	39,76	2
Andersa	98,94	49,80	3
Piastów	198,68	100,00	5
Dąbrowskiego	0,00	0,00	1
Staroniwa	42,35	21,32	2
Kmity	94,99	47,81	3
Staromieście	102,08	51,38	3
1000-lecia	50,24	25,28	2
Pobitno	75,56	38,03	2
Mieszka I	73,41	36,95	2
Nowe Miasto	149,64	75,32	4
Baranówka	76,27	38,39	2
Wilkowyja	0,00	0,00	1
Słocina	77,51	39,01	2
Zalesie	60,09	30,24	2
Przybyszówka	27,09	13,63	1
Króla Augusta	77,70	39,11	2
Paderewskiego	193,07	97,18	5
Drabinianka	20,02	10,08	1
Krakowska Płd.	102,96	51,82	3
Kotuli	69,71	35,09	2
Budziwój	50,09	25,21	2
Załęże	82,74	41,64	3
Zwiężczyca	78,00	39,26	2
Biała	119,77	60,28	4
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	49,17	24,75	2
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	59,84	30,12	2
Pogwizdów Nowy	55,75	28,06	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 77. Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.4 Liczba przedszkoli publicznych na osiedlach w 2022 r.

Według danych Wydziału Edukacji Miasta Rzeszowa w 2022 roku w mieście funkcjonowało 45 przedszkoli publicznych, w tym jedno przedszkole specjalne. Ponadto 10 placówek funkcjonowało w ramach zespołów szkolno-przedszkolnych (w tym w jednej szkole z oddziałami integracyjnymi oraz dwóch z oddziałami dwujęzycznymi). Sieć przedszkoli publicznych na terenie miasta prezentowała się w 2022 roku się podobnie jak sieć szkół podstawowych. Najwięcej placówek zlokalizowanych było na terenie osiedli położonych w centrum miasta, czyli obszarów najsilniej dotkniętych są procesami starzenia i wyludniania. Najwięcej przedszkoli funkcjonowało na osiedlu Nowe Miasto (7), Andersa (5), Kotuli (3), 1000-lecia (3), Piastów (3) i Śródmieście (3). Publiczne przedszkola w ogóle nie funkcjonowały na terenie nowo przyłączonych osiedli

– Pogwizdów Nowy, Bzianka, Biała, a także os. Słocina, Wilkowyja, Zawiszy Czarnego, Miłocin i Miłocin – Św. Huberta (Tabela 52, Mapa 78).

Sieć przedszkoli publicznych była uzupełniana przedszkolami publicznymi, dla których władze miasta nie były organem prowadzącym, a także przedszkolami niepublicznymi i punktami przedszkolnymi. Na terenie miasta funkcjonowało w 2022 roku - 7 przedszkoli publicznych, które były prowadzone przez podmioty inne niż miasto Rzeszów. Placówki były zlokalizowane na terenie osiedli: Paderewskiego (1), Budziwój (2), Zalesie (1), Kmity (1), Zawiszy Czarnego (1) oraz filia na terenie os. Przybyszówka, Biała (1)³⁹. Ponadto na terenie całego miasta działało 59 przedszkoli niepublicznych, z czego część miała filie w kilku lokalizacjach⁴⁰. W ostatnich latach na terenie miasta zwiększyła się liczba punktów przedszkolnych, które również uzupełniają bazę placówek zapewniających opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym. Na koniec 2022 roku funkcjonowały w mieście 3 niepubliczne punkty przedszkolne⁴¹. Według danych GUS

w 2021 roku do punktów przedszkolnych na terenie miasta uczęszczało 131 dzieci w wieku przedszkolnym⁴².

Tabela 52. Liczba publicznych przedszkoli na osiedla w 2022 r. – wartość, wskaźnik cząstkowy

Nazwa osiedla	Liczba przedszkoli	Wskaźnik cząstkowy
Śródmieście	3	42,86
Pułaskiego	2	28,57
Grota Roweckiego	2	28,57
Andersa	5	71,43
Piastów	3	42,86
Dąbrowskiego	2	28,57
Staroniwa	2	28,57
Kmity	1	14,29
Staromieście	2	28,57

³⁹ Wykaz publicznych przedszkoli dla których Gmina Miasto Rzeszów nie jest organem prowadzącym, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39531-wykaz-publicznych-przedszkoli-dla-ktorych-gmina-miasto-rzeszow-nie-jest-organem-prowadzacym.html> (4.05.2023).

⁴⁰ Wykaz niepublicznych przedszkoli, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39528-wykaz-niepublicznych-przedszkoli.html> (4.05.2023).

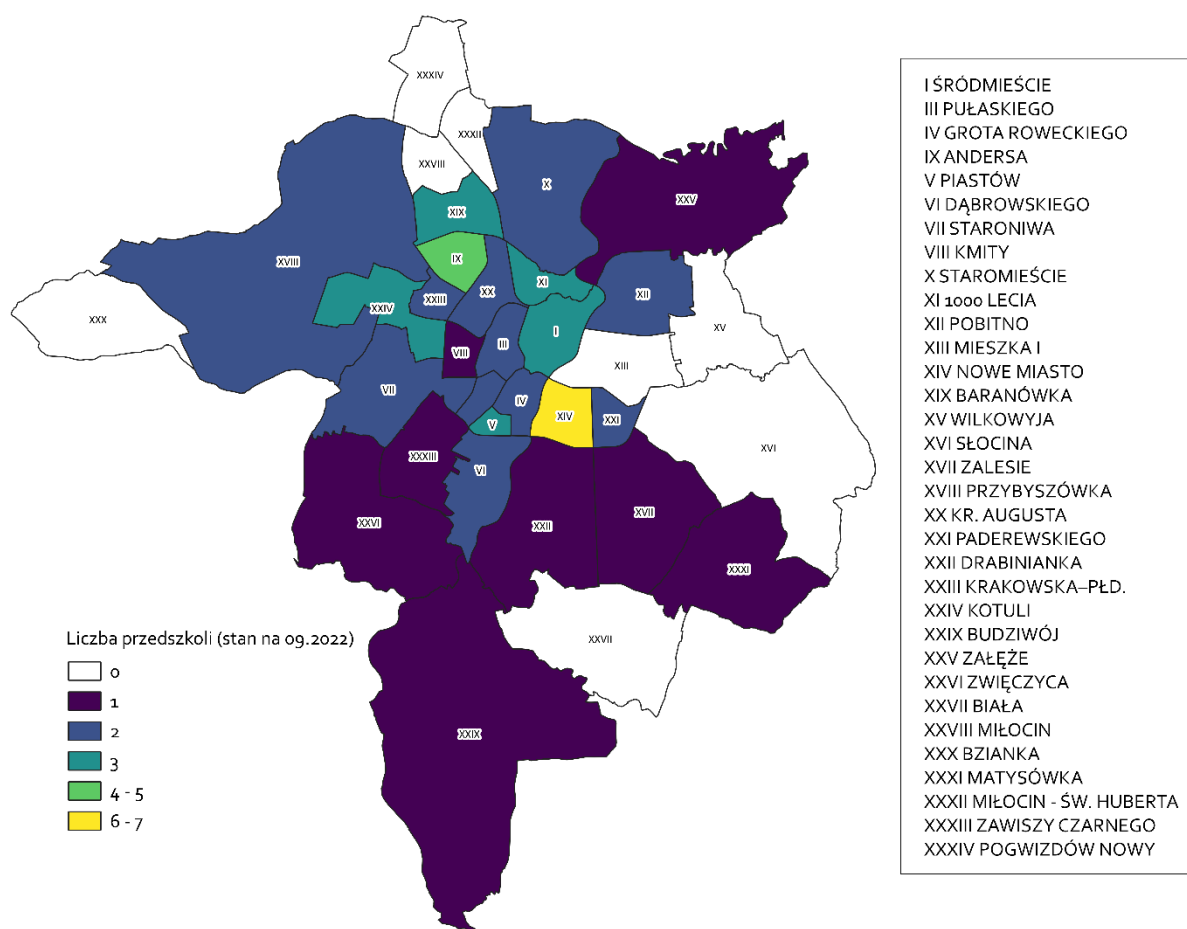
⁴¹ Wykaz niepublicznych punktów przedszkolnych, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39527-wykaz-niepublicznych-punktow-przedszkolnych.html> (5.05.2023).

⁴² Bank Danych Lokalnych, GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/> (5.05.2023).

Nazwa osiedla	Liczba przedszkoli	Wskaźnik cząstkowy
1000-lecia	3	42,86
Pobitno	2	28,57
Mieszka I	0	0,00
Nowe Miasto	7	100,00
Baranówka	3	42,86
Wilkowyja	0	0,00
Słocina	0	0,00
Zalesie	1	14,29
Przybyszówka	2	28,57
Króla Augusta	2	28,57
Paderewskiego	2	28,57
Drabinianka	1	14,29
Krakowska Płd.	2	28,57
Kotuli	3	42,86
Budziwój	1	14,29
Załęże	1	14,29
Zwiężczyca	1	14,29
Biała	0	0,00
Miłocin	0	0,00
Bzianka	0	0,00
Matysówka	1	14,29
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00
Zawiszy Czarnego	1	14,29
Pogwizdów Nowy	0	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urząd Miasta Rzeszowa.

Mapa 78. Liczba publicznych przedszkoli na osiedla w 2022 r. – wartość, wskaźnik częstotkowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.5 Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat w 2022 r.

Największa liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedli w przedziale wiekowym 3-5 lat obserwowana była na osiedlach Paderewskiego, Nowe Miasto, Piastów, Dąbrowskiego i Pułaskiego (Tabela 53, Mapa 79). Przyczyną takiej sytuacji była z jednej strony duża liczba przedszkoli zlokalizowanych na terenie tych osiedli, ich struktura demograficzna (starzejące się osiedla) oraz lokalizacja w centrum miasta. Dostępność miejsc w przedszkolach zlokalizowanych na wspomnianych osiedlach powodowała, że dzieci były do nich dowożone z innych części miasta, na których funkcjonowało niewiele placówek

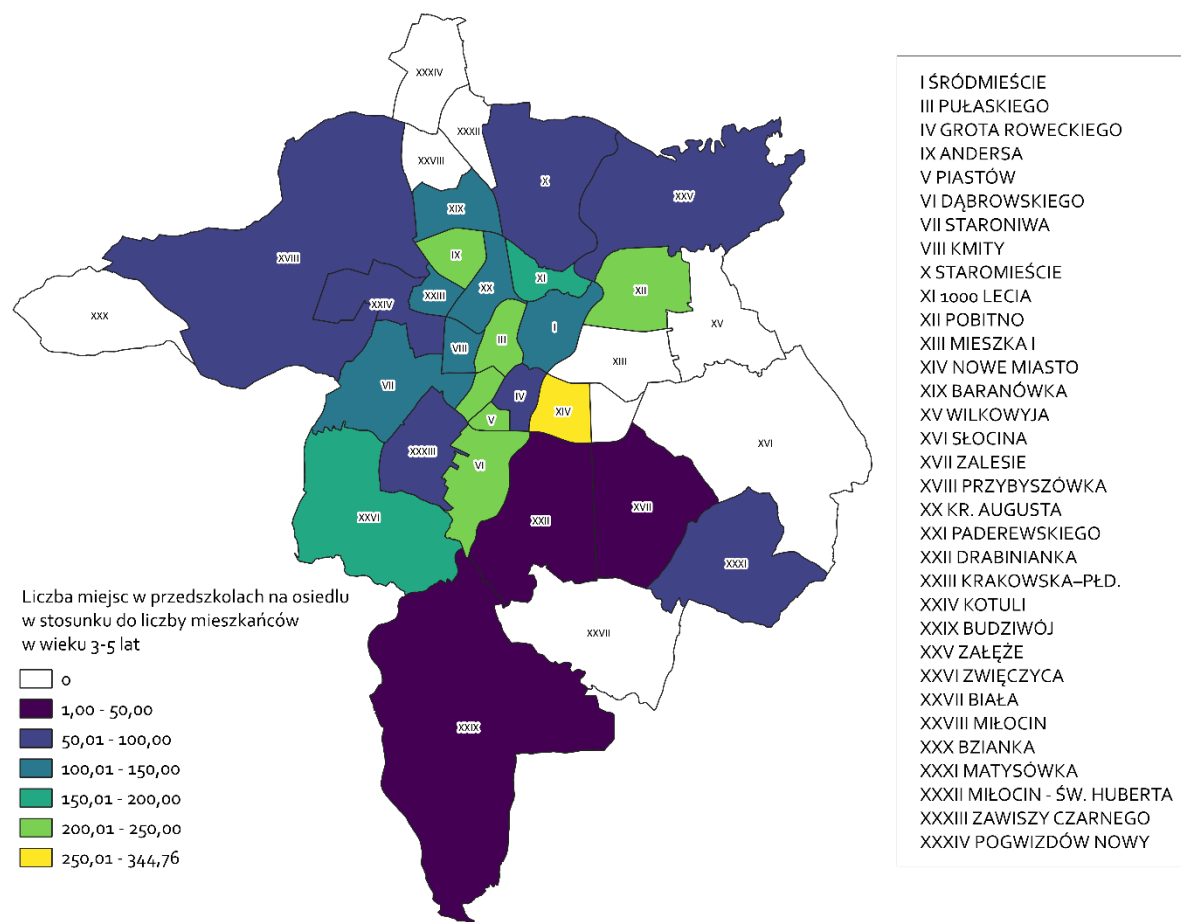
przedszkolnych, bądź ich dostępność była ograniczona z uwagi na znaczny odsetek młodych mieszkańców osiedli i zapotrzebowanie na usługi przedszkolne.

Tabela 53. Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba miejsc	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	141,21	40,96	3
Pułaskiego	231,43	67,13	4
Grota Roweckiego	93,33	27,07	2
Andersa	201,14	58,34	3
Piastów	246,94	71,63	4
Dąbrowskiego	248,81	72,17	4
Staroniwa	102,44	29,71	2
Kmity	112,86	32,73	2
Staromieście	83,43	24,20	2
1000-lecia	171,12	49,64	3
Pobitno	224,81	65,21	4
Mieszka I	0,00	0,00	1
Nowe Miasto	311,46	90,34	5
Baranówka	125,81	36,49	2
Wilkowyja	0,00	0,00	1
Słocina	0,00	0,00	1
Zalesie	7,42	2,15	1
Przybyszówka	73,20	21,23	2
Króla Augusta	125,64	36,44	2
Paderewskiego	344,76	100,00	5
Drabinianka	37,34	10,83	1
Krakowska Płd.	113,66	32,97	2
Kotuli	84,21	24,43	2
Budziwój	43,03	12,48	1
Załęże	100,00	29,01	2
Zwiężczyca	158,56	45,99	3
Biała	0,00	0,00	1
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	64,86	18,81	1
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	62,36	18,09	1
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urząd Miasta Rzeszowa.

Mapa 79. Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.6 Liczba miejsc w żłobkach publicznych na osiedlach w 2022 r.⁴³

W Rzeszowie opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 organizuje Miejski Zespół Żłobków, który został powołany na mocy uchwały Rady Miasta Rzeszowa w 2011 roku.

⁴³ Wskaźnik jakim jest liczba dostępnych miejsc w żłobkach publicznych na terenie miasta nie został włączony do wskaźnika syntetycznego (grupa wskaźników przestrzenno-funkcyjnych), który pozwala ocenić specyfikę poszczególnych osiedli pod względem przestrzenno-funkcyjnym. Po pierwsze, żłobki publiczne funkcjonują na terenie 1/3 osiedli w Rzeszowie. Po drugie sieć miejskich żłobków uzupełniana jest placówkami niepublicznymi. Od 2021 roku w Rzeszowie wprowadzono świadczenie tzw. „Rzeszowski Bon Żłobkowy”, który ma częściowo rekompensować wydatki ponoszone w związku z pozostawianiem dzieci

z terenu miasta w żłobkach niepublicznych. Po trzecie, decyzja rodziców o wyborze żłobka nie jest podyktowana wyłącznie lokalizacją (blisko miejsca zamieszkania), ale względami logistycznymi, np. położenie żłobka blisko miejsca pracy, innej placówki, jak przedszkole czy szkoła, do których uczęszcza rodzeństwo malucha w wieku do lat 3.

Zespół nadzoruje 11 placówek, które zapewniają opiekę zarówno nad dziećmi zdrowymi, jak i wymagającymi opieki specjalnej w wieku od 20. tygodnia życia do ukończenia 3. roku życia⁴⁴. W wyjątkowych sytuacjach opieką żłobkową objęte są dzieci do ukończenia 4. roku życia. Bazę żłobków publicznych na terenie miasta uzupełniają placówki niepubliczne – 46 żłobków⁴⁵.

Żłobki publiczne działające na terenie Rzeszowa dysponują zbliżoną liczbą miejsc dla dzieci w wieku do lat 3. Największym żłobkiem jest jedna z nowo powstałych placówek na terenie miasta, tj. żłobek na osiedlu Przybyszówka (178 miejsc). W 2022 roku najwięcej dostępnych miejsc w żłobkach było na osiedlach Baranówka, Drabinianka, Paderewskiego i Krakowska Południe. Najmniej z kolei na osiedlu Piastów (Tabela 55). Najwięcej oczekujących dzieci na miejsce w żłobku publicznym we wrześniu 2022 roku odnotowano na osiedlach największych, najszybciej rozwijających się i zamieszkałych przez młodych mieszkańców Rzeszowa, tj. Drabinianka, Przybyszówka, a także Paderewskiego (Tabela 54), co pokazuje zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze nad dziećmi do lat 3 w mieście.

Tabela 54. Liczba miejsc w żłobkach, miejsc dostępnych oraz oczekujących dzieci na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Liczba miejsc w żłobku (stan na 09.2022)	Miejsca dostępne (stan na 09.2022)	Liczba dzieci oczekujących (stan na 09.2022)
Śródmieście	-	-	-
Puławskiego	129	69	7
Grota Roweckiego	-	-	-
Andersa	-	-	-
Piastów	90	34	17
Dąbrowskiego	-	-	-
Staroniwa	-	-	-
Kmity	-	-	-
Staromieście	-	-	-
1000-lecia	150	66	5
Pobitno	-	-	-
Mieszka I	-	-	-
Nowe Miasto	150	64	25
Baranówka	150	84	3
Wilkowyja	-	-	-

⁴⁴ Miejski Zespół Żłobków, <https://mzz.itl.pl/nasze-zlobki> (5.05.2023).

⁴⁵ Portal Informacyjno-usługowy Empati@, <https://empatia.mpips.gov.pl/dla-swiaadczeniobiorcow/rodzina/d3/rejestr-zlobkow-i-klubow> (5.05.2023).

Nazwa osiedla	Liczba miejsc w żłobku (stan na 09.2022)	Miejsca dostępne (stan na 09.2022)	Liczba dzieci oczekujących (stan na 09.2022)
Słocina	-	-	-
Zalesie	-	-	-
Przybyszówka	178	68	60
Króla Augusta	-	-	-
Paderewskiego	150	80	43
Drabinianka	160	86	65
Krakowska Płd.	150	76	20
Kotuli	160	67	11
Budziwój	b.d.	b.d.	b.d.
Załęże	-	-	-
Zwiężczyca	-	-	-
Biała	-	-	-
Miłocin	-	-	-
Bzianka	-	-	-
Matysówka	-	-	-
Miłocin - Św. Huberta	-	-	-
Zawiszy Czarnego	126	66	2
Pogwizdów Nowy	-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Liczba placówek niepublicznych zapewniających opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 stale się zwiększa. W Rzeszowie podmioty niepubliczne są istotnym elementem systemu opieki nad najmłodszymi dziećmi. W 2022 r. 41,36 proc. dzieci w wieku do lat 3 z terenu miasta uczęszczało do żłobków niepublicznych⁴⁶. Placówki niepubliczne są mniej liczne w porównaniu ze żłobkami miejskimi. Średnio na jedną placówkę niepubliczną w 2022 r. przypadało 31 dzieci. Dla porównania na jeden żłobek prowadzony przez miasto przypadało średnio 145 dzieci.

W 2021 roku w Rzeszowie został wprowadzony tzw. bon żłobkowy. Nowe świadczenie - wprowadzone na mocy uchwały Rady Miasta Rzeszowa nr LI/1065/2021 z dnia 24 sierpnia 2021 r. w sprawie ustanowienia szczegółowych zasad przyznawania świadczenia na rzecz rodziny pod nazwą: „Rzeszowski Bon Żłobkowy” oraz jego wysokości - przysługuje rodzicom dziecka, opiekunom faktycznym i prawnym oraz rodzinom zastępczym. Wprowadzona forma wsparcia rodziców i opiekunów ma częściowo rekompensować koszty utrzymania dziecka do lat 3 w placówkach (żłobkach)

⁴⁶ Do żłobków niepublicznych na terenie miasta uczęszzczają głównie dzieci spoza Rzeszowa, których rodzice dojeżdżają do pracy i ze względów logistycznych wybierają taką formę opieki nad dziećmi.

niepublicznych. Świadczenie w wysokości do 300 zł przyznawane jest na wniosek, niezależnie od sytuacji dochodowej rodziców lub opiekunów, o ile spełnione zostaną następujące warunki: zamieszkiwanie z dzieckiem na terenie gminy miasto Rzeszów, podleganie właściwemu urzędowi skarbowemu w Rzeszowie, aktywność zawodowa rodziców/opiekunów – zatrudnienie bądź nauka, a także zawarcie umowy z podmiotem niepublicznym prowadzącym żłobek dotyczącej opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3⁴⁷.

4.7 Domy kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Domy kultury są najpopularniejszymi instytucjami, które realizują działalność społeczno-kulturalną w miastach. W Rzeszowie w 2022 roku funkcjonowało 25 instytucji kultury w formie domów kultury, centrów, klubów czy świetlic. W tej grupie 21 stanowiły placówki publiczne, zaś 4 były prowadzone przez podmioty prywatne. Z danych GUS wynika, że tylko 14 z tych instytucji było dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (dostosowane wejście), a 11 miało udogodnienia wewnątrz pozwalające na swobodne korzystanie z nich przez osoby z niepełnosprawnościami⁴⁸.

Główną instytucją miejską o charakterze kulturalnym jest Rzeszowski Dom Kultury (RDK) funkcjonujący od 2010 roku. Obecnie instytucja ta składa się z 19 filii, które są zlokalizowane na terenie całego miasta. Oferta RDK obejmuje zajęcia, wydarzenia, imprezy i warsztaty dostosowane do odmiennych zainteresowań, potrzeb i możliwości mieszkańców Rzeszowa w różnym wieku. W ofercie RDK znajduje się około 40 rodzajów zajęć dedykowanych dzieciom, młodzieży, a także osobom dorosłym, w tym seniorom. Zajęcia prowadzone są przez instruktorów i profesjonalnie przygotowana kadrę. Oferta RDK obejmuje następujące grupy zajęć: taneczne, muzyczne, manualne, ruchowe, teatralne i językowe⁴⁹.

Sieć filii Rzeszowskiego Domu Kultury uzupełniają osiedlowe domy kultury prowadzone przez spółdzielnie mieszkaniowe. Dostępność mieszkańców miasta do instytucji kultury jakimi są domy kultury niezależnie od podmiotu prowadzącego jest

⁴⁷ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, <http://www.mopsrzeszow.pl/a,121,rzeszowski-bon-zlobkowy> (6.05.2023).

⁴⁸ Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl> (6.05.2023).

⁴⁹ Szerzej: Rzeszowski Dom Kultury, <https://rdk.rzeszow.pl/o-nas/> (6.05.2023).

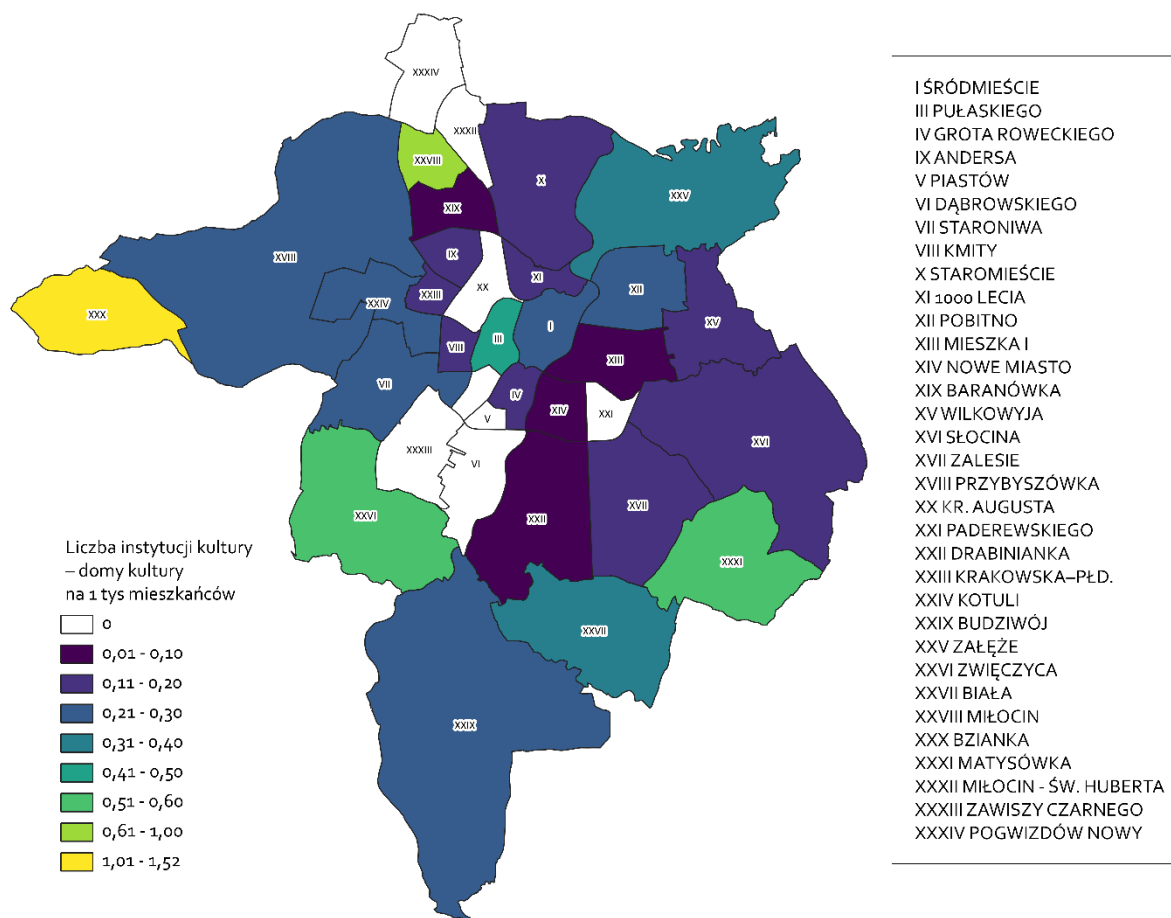
stosunkowo dobra. Najlepszą dostępność do domów kultury (w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców osiedla) mieli w 2022 roku mieszkańcy osiedli nowo przyłączonych, jak Bzianka, Przybyszówka, Pułaskiego, Miłocin, Matysówka, a także zlokalizowanych w centrum miasta – Pułaskiego i Śródmieście (Tabela 55, Mapa 80).

Tabela 55. Liczba domów kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba instytucji kultury na 1 tys.	Wskaźnik częściowy	Ranga
Śródmieście	0,28	18,69	4
Pułaskiego	0,45	29,85	5
Grota Roweckiego	0,14	9,49	3
Andersa	0,19	12,78	3
Piastów	0,00	0,00	1
Dąbrowskiego	0,00	0,00	1
Staroniwa	0,26	17,24	4
Kmity	0,16	10,61	3
Staromieście	0,18	11,54	3
1000-lecia	0,12	8,10	3
Pobitno	0,25	16,72	4
Mieszka I	0,10	6,72	2
Nowe Miasto	0,08	5,23	2
Baranówka	0,10	6,57	2
Wilkowyja	0,15	9,81	3
Słocina	0,12	7,72	2
Zalesie	0,12	7,68	2
Przybyszówka	0,22	14,68	4
Króla Augusta	0,00	0,00	1
Paderewskiego	0,00	0,00	1
Drabinianka	0,07	4,52	2
Krakowska Płd.	0,14	9,13	3
Kotuli	0,21	13,62	4
Budziwój	0,25	16,27	4
Załęże	0,38	25,06	5
Zwiężczyca	0,57	37,22	5
Biała	0,34	22,17	4
Miłocin	0,98	64,41	5
Bzianka	1,52	100,00	5
Matysówka	0,55	36,36	5
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00	1
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 80. Liczba domów kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.8 Placówki Podstawowej Opieki Zdrowotnej (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Na terenie Rzeszowa dostępność do ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w ostatnich latach ulegała poprawie. Według danych GUS na koniec 2021 roku w Rzeszowie funkcjonowało 219 podmiotów świadczących ambulatoryjną opiekę zdrowotną. Dla porównania w 2016 roku placówek tego rodzaju było w Rzeszowie 187⁵⁰. Kluczowe znaczenie dla jakości życia mieszkańców rzeszowskich osiedli ma dostępność do podstawowej opieki medycznej (placówki POZ). Podstawowa opieka medyczna jest świadczona w placówkach ambulatoryjnych, ale także w domu pacjenta. Obejmuje dostęp do lekarza POZ, a także świadczenia pielęgniarstwa, położonej oraz nocną i

⁵⁰ Ambulatoryjna opieka zdrowotna, Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/> (7.05.2023).

święteczną opiekę zdrowotną⁵¹. Powszednie obowiązujące przepisy nie regulują precyzyjnie warunków dostępności do podstawowej opieki medycznej. W zarządzeniu Prezesa NFZ nr 69/2013/DSOZ z dnia 27 listopada 2013 r. znajduje się jedynie zalecenie, aby liczba pacjentów pozostających pod opieką lekarza POZ nie przekraczała 2750 osób⁵².

Największa liczba podmiotów POZ funkcjonowała w 2022 roku na terenie osiedli Śródmieście, Pułaskiego, Dąbrowskiego, Mieszka I, Nowe Miasto i Budziwój. Placówki świadczące podstawową opiekę medyczną nie funkcjonowały w 2022 roku na terenie nowo przyłączonych do miasta, a także osiedli położonych na obrzeżach Rzeszowa, a więc Załęże, Zwiężczyca, Miłocin, Miłocin – Św. Huberta, Bzianka, Biała, Matysówka, Pogwizdów Nowy. Placówek POZ nie było również na terenie osiedli Króla Augusta, Pobitno czy Piastów (Tabela 57 i Mapa 81). Biorąc pod uwagę wskaźnik dostępności placówek POZ (liczba POZ/1 tys. mieszkańców osiedla), najkorzystniej wypadają osiedla Śródmieście, Pułaskiego, Dąbrowskiego, Mieszka I i Budziwój, a także Grota Roweckiego, Staroniwa, 1000-lecia, Nowe Miasto czy Zawiszy Czarnego (Tabela 56 i Mapa 81).

Tabela 56. Placówki POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba placówek POZ na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	1,28	100,00	5
Pułaskiego	0,91	71,09	5
Grota Roweckiego	0,29	22,66	4
Andersa	0,19	14,84	3
Piastów	0	0,00	1
Dąbrowskiego	0,62	48,44	5
Staroniwa	0,26	20,31	4
Kmity	0,16	12,50	3
Staromieście	0,18	14,06	3
1000-lecia	0,25	19,53	4
Pobitno	0	0,00	1
Mieszka I	0,31	24,22	5

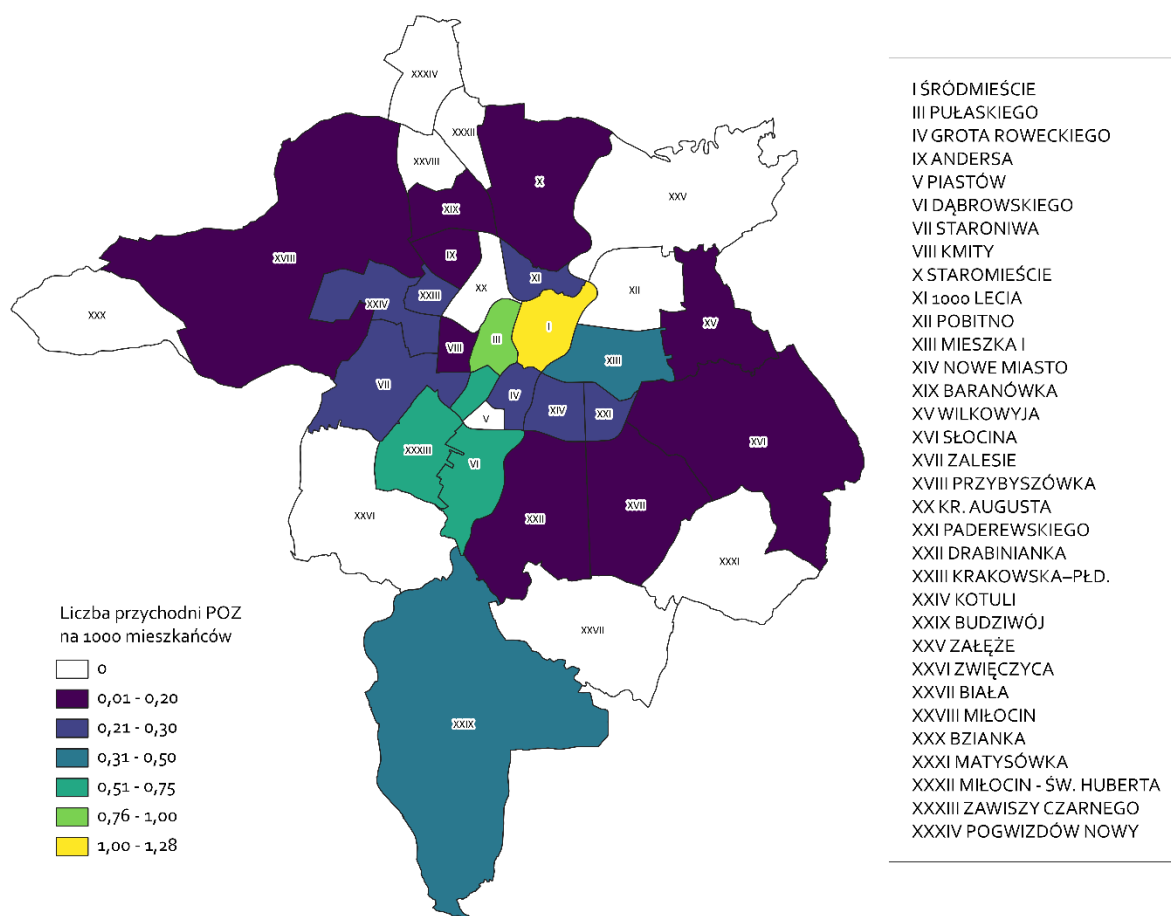
⁵¹ MZ, https://analizy.mz.gov.pl/app/mpz_2020_poz (7.05.2023).

⁵² § 13. 1. Zarządzenie nr 69/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 27 listopada 2013 r., <https://www.nfz.gov.pl/zarzadzenia-prezesa/zarzadzenia-prezesa-nfz/zarzadzenie-nr-692013dsoz,5800.html> (7.05.2023).

Nazwa osiedla	Liczba placówek POZ na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Nowe Miasto	0,24	18,75	4
Baranówka	0,2	15,63	3
Wilkowyja	0,15	11,72	3
Słocina	0,12	9,38	2
Zalesie	0,12	9,38	2
Przybyszówka	0,11	8,59	2
Króla Augusta	0	0,00	1
Paderewskiego	0,27	21,09	4
Drabinianka	0,14	10,94	3
Krakowska Płd.	0,28	21,88	4
Kotuli	0,21	16,41	4
Budziwój	0,37	28,91	5
Załęże	0	0,00	1
Zwiężczyca	0	0,00	1
Biała	0	0,00	1
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,57	44,53	5
Pogwizdów Nowy	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ oddział w Rzeszowie.

Mapa 81. Placówki POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych NFZ oddział w Rzeszowie.

4.9. Liczba przystanków MPK na powierzchnię osiedla (w ha) w 2022 r.

W obszarze wskaźników funkcjonalno-przestrzennych uwzględniono również kwestię związaną z dostępnością komunikacyjną (transportem publicznym). W tym celu opracowany został wskaźnik, ukazujący liczbę przystanków MPK na poszczególnych osiedlach w odniesieniu do ogólnej powierzchni (w ha). Im wyższe nasycenie przystankami w odniesieniu do powierzchni osiedla, tym lepsza dostępność komunikacyjna dla mieszkańców oraz wyższa funkcjonalność poszczególnych osiedli w kontekście całego miasta. W 2022 r. osiedlami o największej liczbie przystanków były osiedla Krakowska Południe, 1000-lecia, Piastów, Kmity, Andersa, Zawiszy Czarnego, Paderewskiego, Mieszka I, Kotuli i Nowe Miasto. Natomiast najmniejsza liczba przystanków, w stosunku do powierzchni całkowitej osiedla, znajdowała się na

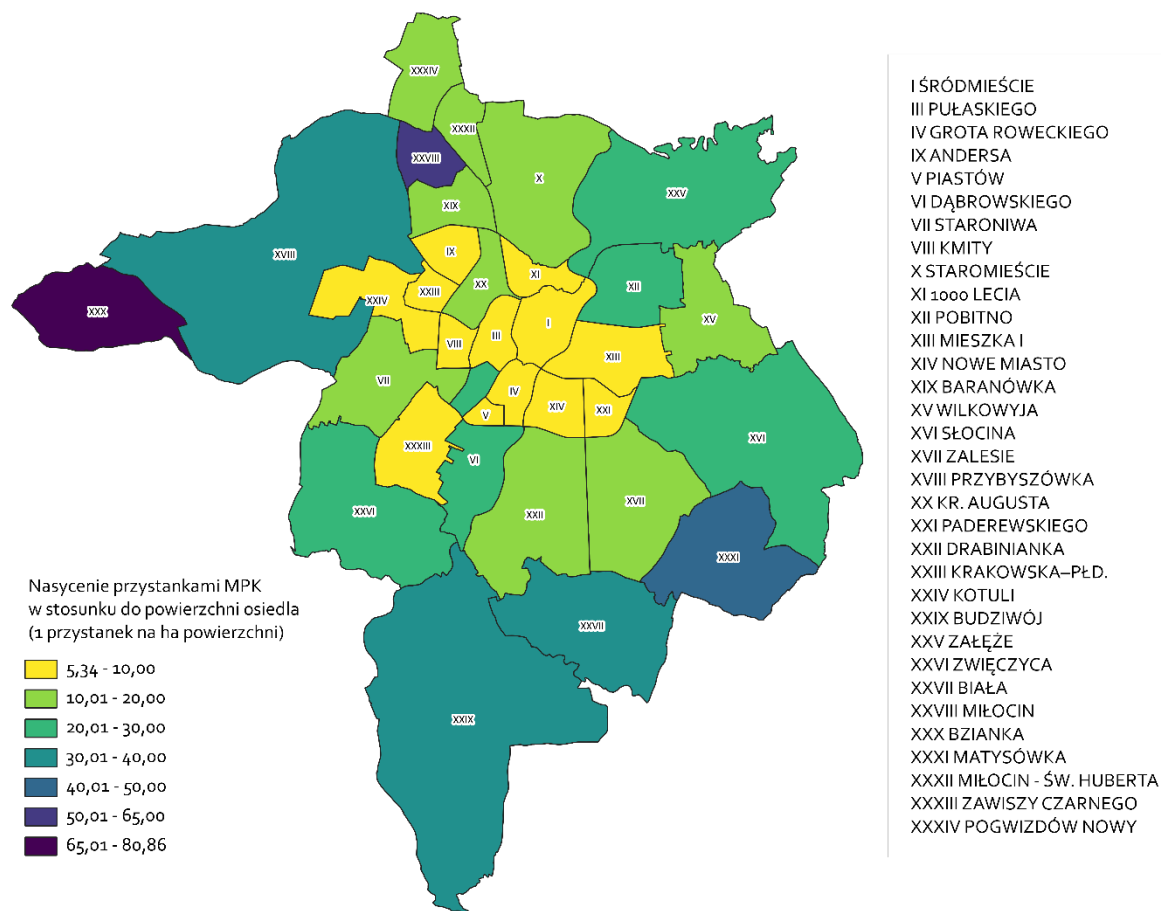
osiedlach Bzianka, Załęże, Zwiężczyca, Słocina, Przybyszówka, Dąbrowskiego oraz Pobitno (Tabela 57, Mapa 82).

Tabela 57. Liczba przystanków MPK na powierzchnię osiedla (w ha) w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Przystanek MPK	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	7,83	96,70	5
Pułaskiego	7,15	97,60	5
Grota Roweckiego	8,44	95,90	5
Andersa	6,77	98,11	5
Piastów	8,13	96,31	5
Dąbrowskiego	20,65	79,73	4
Staroniwa	14,65	87,67	5
Kmity	7,32	97,38	5
Staromieście	12,74	90,20	5
1000-lecia	8,74	95,50	5
Pobitno	24,37	74,80	4
Mieszka I	9,06	95,07	5
Nowe Miasto	9,6	94,36	5
Baranówka	15,96	85,94	5
Wilkowyja	12,33	90,74	5
Słocina	28,98	68,70	4
Zalesie	14,79	87,49	5
Przybyszówka	33,1	63,24	4
Króla Augusta	14,47	87,91	5
Paderewskiego	7,48	97,17	5
Drabinianka	16,68	84,98	5
Krakowska Płd.	5,34	100,00	5
Kotuli	9,55	94,43	5
Budziwój	38,9	55,56	3
Załęże	21,61	78,46	4
Zwiężczyca	21,74	78,28	4
Biała	37,87	56,93	3
Miłocin	62,14	24,79	2
Bzianka	80,86	0,00	1
Matysówka	44,15	48,61	3
Miłocin - Św. Huberta	17,32	84,14	5
Zawiszy Czarnego	8,27	96,12	5
Pogwizdów Nowy	16,02	85,86	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 82. Liczba przystanków MPK na powierzchni osiedla (w ha) w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.10 Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r.

Ekwidystanta to linia wyznaczająca na mapie obszar o jednakowej odległości od danego punktu (np. przystanku komunikacji miejskiej). W niniejszym opracowaniu uwzględniono wskaźnik, obrazujący odsetek powierzchni osiedli poza ekwidystantą 300 metrów dotarcia do przystanku. Oznacza to, że im wyższy wskaźnik, tym więcej terenów bardziej odległych od przystanku komunikacji miejskiej niż 300 m.

Najwyższy odsetek powierzchni osiedli poza ekwidystantą 300 metrów w 2022 r. w Rzeszowie znajdował się na Słocina, Przybyszówka, Budziwój, Biała, Miłocin, Matysówka oraz os. Dąbrowskiego. W przypadku osiedla Dąbrowskiego wysoki odsetek obszaru poza ekwidystantą 300 m wynika z faktu, iż znajduje się tam zabudowa

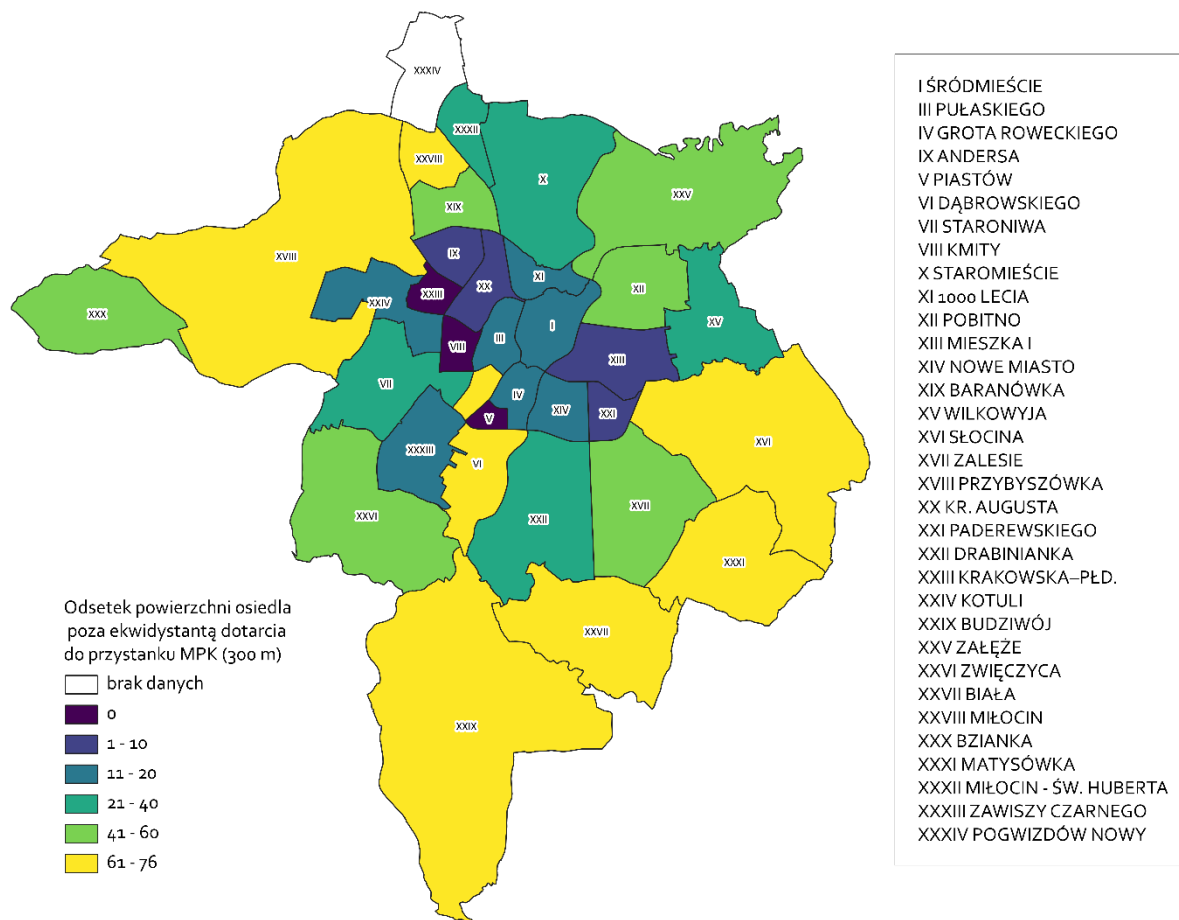
usługowa kampusu Politechniki Rzeszowskiej, tereny przemysłowe oraz niewielkie tereny zabudowy mieszkaniowej. Natomiast najlepiej pod tym względem plasują się osiedla Krakowska Południe, Piastów oraz Kmity, gdzie 100 proc. osiedla znajduje się w zasięgu ekwidystanty 300 m dotarcia do przystanku komunikacji miejskiej (Tabela 58, Mapa 83).

Tabela 58. Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia osiedla	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	12,00	12,00	1
Pułaskiego	15,00	15,00	1
Grota Roweckiego	13,00	13,00	1
Andersa	8,00	8,00	1
Piastów	0,00	0,00	1
Dąbrowskiego	61,00	61,00	4
Staroniwa	32,00	32,00	2
Kmity	0,00	0,00	1
Staromieście	37,00	37,00	2
1000-lecia	12,00	12,00	1
Pobitno	43,00	43,00	3
Mieszka I	4,00	4,00	1
Nowe Miasto	14,00	14,00	1
Baranówka	41,00	41,00	3
Wilkowyja	31,00	31,00	2
Słocina	68,00	68,00	4
Zalesie	52,00	52,00	3
Przybyszówka	67,00	67,00	4
Króla Augusta	8,00	8,00	1
Paderewskiego	3,00	3,00	1
Drabinianka	34,00	34,00	2
Krakowska Płd.	0,00	0,0	1
Kotuli	11,00	11,00	1
Budziwój	66,00	66,00	4
Załęże	50,00	50,00	3
Zwiężczyca	48,00	48,00	3
Biała	68,00	68,00	4
Miłocin	65,00	65,00	4
Bzianka	45,00	45,00	3
Matysówka	76,00	76,00	4
Miłocin - Św. Huberta	38,00	38,00	2
Zawiszy Czarnego	13,00	13,00	1
Pogwizdów Nowy	b.d.	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 83. Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.11 Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

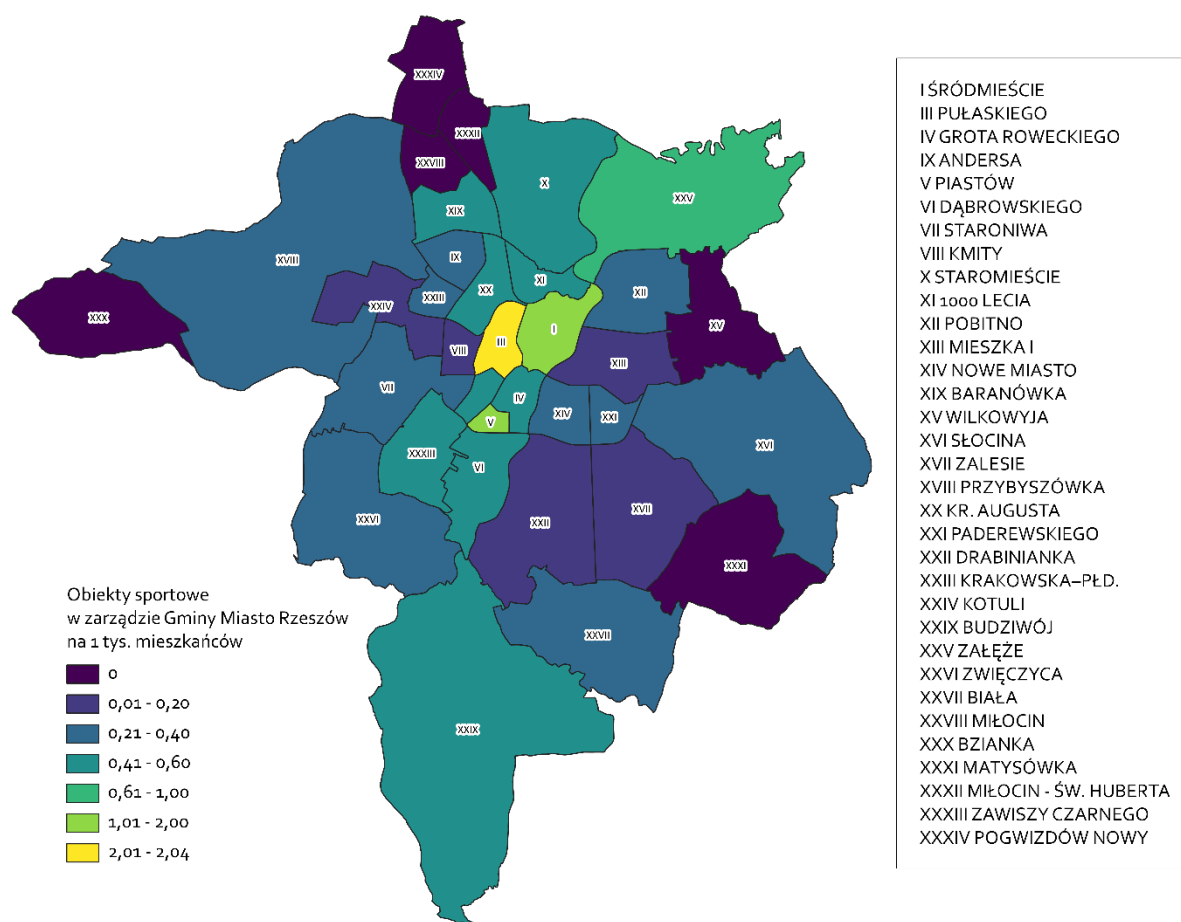
Liczba obiektów sportowych będących w zarządzie miasta Rzeszowa była zróżnicowana. Na 6 osiedlach nie odnotowano żadnego takiego obiektu – Miłocin, Miłocin - Św. Huberta, Matysówka, Pogwizdów Nowy, Bzianka oraz Wilkowyja. Największą liczbą obiektów na 1 tys. mieszkańców charakteryzowały się osiedla centralnie położone – Pułaskiego, Śródmieście oraz Piastów (Tabela 59, Mapa 84).

Tabela 59. Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba obiektów sportowych na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	1,14	55,88	5
Puławskiego	2,04	100,00	5
Grota Roweckiego	0,58	28,43	5
Andersa	0,29	14,22	3
Piastów	1,77	86,76	5
Dąbrowskiego	0,41	20,10	4
Staroniwa	0,26	12,75	3
Kmity	0,16	7,84	2
Staromieście	0,53	25,98	4
1000-lecia	0,49	24,02	4
Pobitno	0,25	12,25	2
Mieszka I	0,2	9,80	2
Nowe Miasto	0,4	19,61	4
Baranówka	0,5	24,51	4
Wilkowyja	0	0,00	1
Słocina	0,35	17,16	3
Zalesie	0,12	5,88	2
Przybyszówka	0,22	10,78	2
Króla Augusta	0,41	20,10	4
Paderewskiego	0,27	13,24	3
Drabinianka	0,14	6,86	2
Krakowska Płd.	0,28	13,73	3
Kotuli	0,1	4,90	2
Budziwój	0,5	24,51	4
Załęże	0,76	37,25	5
Zwiężczyca	0,28	13,73	3
Biała	0,34	16,67	3
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,57	27,94	5
Pogwizdów Nowy	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 84. Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.12 Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Sklepy typu convenience, wśród których najpopularniejsza w Polsce jest Żabka, powstają zarówno na terenie nowych osiedli, jak i najbardziej uczęszczanych częściach miasta. Ta grupa sklepów spożywczych stosunkowo szybko rozwija się w Polsce i odpowiada współczesnym trendom konsumenckim. Podmioty handlowe tego rodzaju są potrzebne na terenie nowo powstających osiedli z ograniczonym dostępem do innego typu punktów handlowych, które pozwalałyby zabezpieczyć podstawowe potrzeby mieszkańców. W całej Polsce sieć sklepów Żabka liczy około 8,5 tys. podmiotów (stan na koniec 2022 r.). Atrakcyjność sieci wynika z jej dostępności

(lokalizacja, godziny otwarcia), a także dostosowywania form sprzedaży i oferty do oczekiwań i potrzeb klientów⁵³. Dostęp do podmiotów usługowych i handlowych, zwłaszcza pozwalających zrealizować podstawowe potrzeby, jest istotnym elementem atrakcyjności osiedli. Władze miasta mają ograniczone możliwości oddziaływania na sektor prywatny i kształtowania sieci punktów usługowo-handlowych. Niemniej istotnym elementem jest dostępność na terenie miasta lokali, w których może koncentrować się działalność handlowo-usługowa. W przypadku sklepów typu Żabka, największa koncentracja widoczna jest w centrum miasta, głównie osiedle Śródmieście, co wynika ze szczególnych funkcji tej części miasta, ale także innych, centralnie położonych osiedli: Pułaskiego, Pobitno, Mieszka I. Sklepy tego typu są lokalizowane również na nowych osiedlach, stając się istotnym elementem uzupełniającym z reguły ograniczoną bazę handlowo-usługową oraz osiedlach najbardziej zaludnionych. Stosunkowo dużo sklepów Żabka w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców osiedla zlokalizowanych jest na terenie Drabinianki, Zawiszy Czarnego. Sklepy tego typu nie funkcjonują na osiedlach Budziwój, Kotuli, Bzianka, Miłocin, Miłocin – Św. Huberta, Pogwizdów Nowy, Biała i Matysówka. Istotny wpływ na powstawanie sklepów tego rodzaju ma zabudowa tych osiedli oraz ograniczona dostępność odpowiednich lokali o funkcjach handlowych (Tabela 6o, Mapa 85).

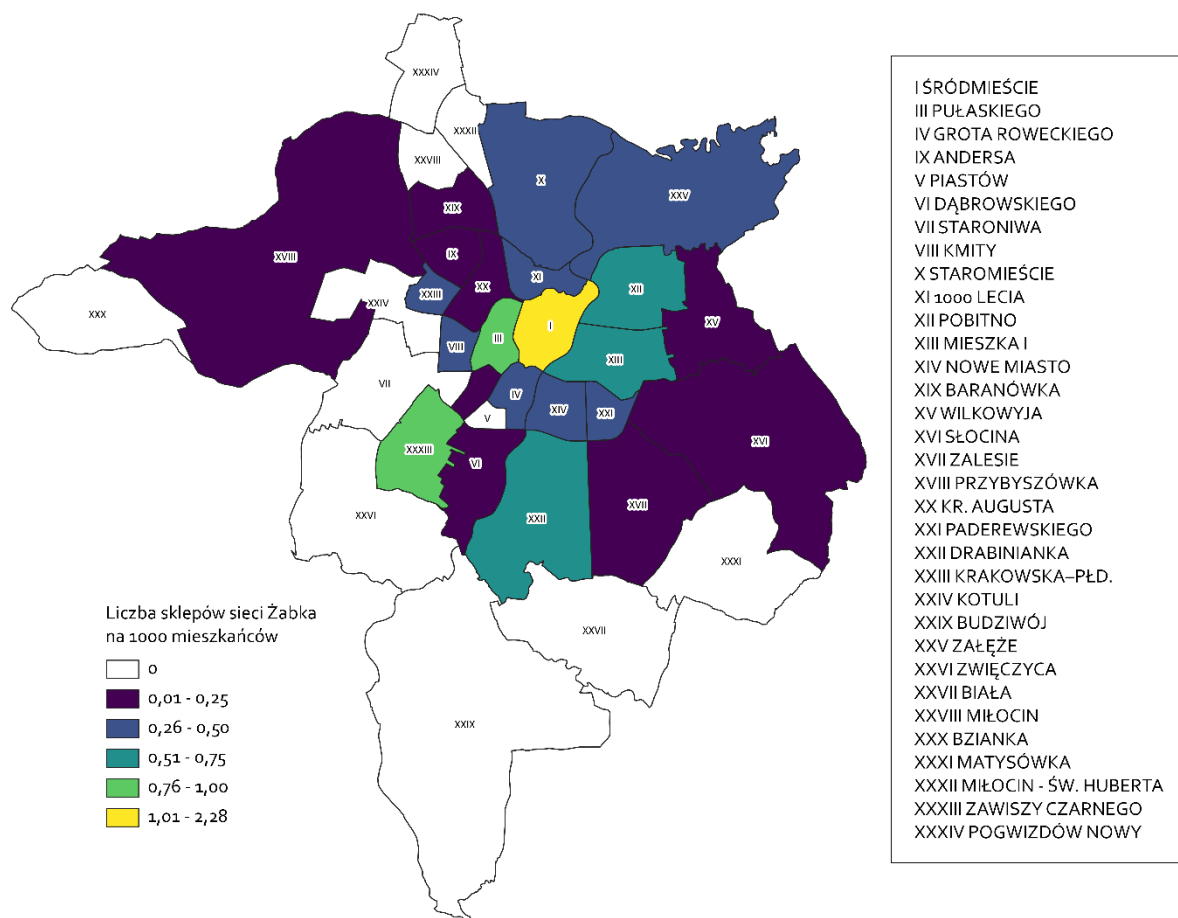
⁵³ Żabka coraz bliżej 10 000 sklepów. W pół roku sieć uruchomiła niemal 600 placówek, Wiadomości Handlowe, <https://www.wiadomoscihandlowe.pl/arttykul/zabka-ma-juz-8500-sklepow-w-pol-roku-siec-uruchomila-niemal-600-placowek> (8.05.2023); O. Wolf, Żabka to łakomy kąsek. W 2022 roku postawiła na inwestycje i nowe formaty (19-01-2023), <https://www.portalspozywczy.pl/handel/wiadomosci/zabka-to-lakomy-kasek-w-2022-roku-postawila-na-inwestycje-i-nowe-formaty,218607.html> (8.05.2023).

Tabela 6o. Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba sklepów na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	2,28	100,00	5
Puławskiego	0,91	39,91	5
Grota Roweckiego	0,43	18,86	4
Andersa	0,1	4,39	2
Piastów	0	0,00	1
Dąbrowskiego	0,21	9,21	3
Staroniwa	0	0,00	1
Kmity	0,32	14,04	4
Staromieście	0,35	15,35	4
1000-lecia	0,49	21,49	4
Pobitno	0,51	22,37	5
Mieszka I	0,61	26,75	5
Nowe Miasto	0,32	14,04	4
Baranówka	0,1	4,39	2
Wilkowyja	0,15	6,58	3
Słocina	0,23	10,09	3
Zalesie	0,12	5,26	3
Przybyszówka	0,11	4,82	3
Króla Augusta	0,21	9,21	3
Paderewskiego	0,27	11,84	3
Drabinianka	0,55	24,12	5
Krakowska Płd.	0,28	12,28	4
Kotuli	0	0,00	1
Budziwój	0	0,00	1
Załęże	0,38	16,67	4
Zwiężczyca	0	0,00	1
Biała	0	0,00	1
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,86	37,72	5
Pogwizdów Nowy	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 85. Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

4.13 Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Sieć dyskontów spożywczych w Polsce jest silnie zróżnicowana zarówno pod względem wielkości podmiotów handlowych, jak również ich asortymentu i form sprzedaży. Najbardziej rozpowszechnionymi w Polsce dyskontami spożywczymi są sklepy Biedronka i Lidl. Dyskonty spożywcze, do których mieszkańcy mogą dotrzeć pieszo w ciągu kilku minut od miejsca zamieszkania, jeszcze silniej niż sklepy typu convenience wpływają na atrakcyjność osiedli. Dostępność do lokali usługowo-handlowych (użytkowych) powinna być uwzględniana na etapie planowania osiedli mieszkaniowych, aby uniknąć sytuacji, w których wprowadzenie funkcji gospodarczych

na późniejszym etapie rozwoju osiedla nie będzie możliwe, bądź będzie uciążliwe dla mieszkańców⁵⁴.

W ocenie dostępności dyskontów spożywczych na rzeszowskich osiedlach uwzględniono sklepy rozpoznawalne w całej Polsce, tj. Biedronkę, Lidl i Aldi, a także popularne w Rzeszowie sklepy Frac oraz Delikatesy Centrum. Największą dostępnością charakteryzują się osiedla położone głównie w centralnej części miasta – Śródmieście, 1000-lecia, Króla Augusta i Krakowska Południe. Stosunkowo dużym nasyceniem sklepów tego typu charakteryzuje się osiedle Zawiszy Czarnego (Tabela 61, Mapa 86).

Tabela 61. Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

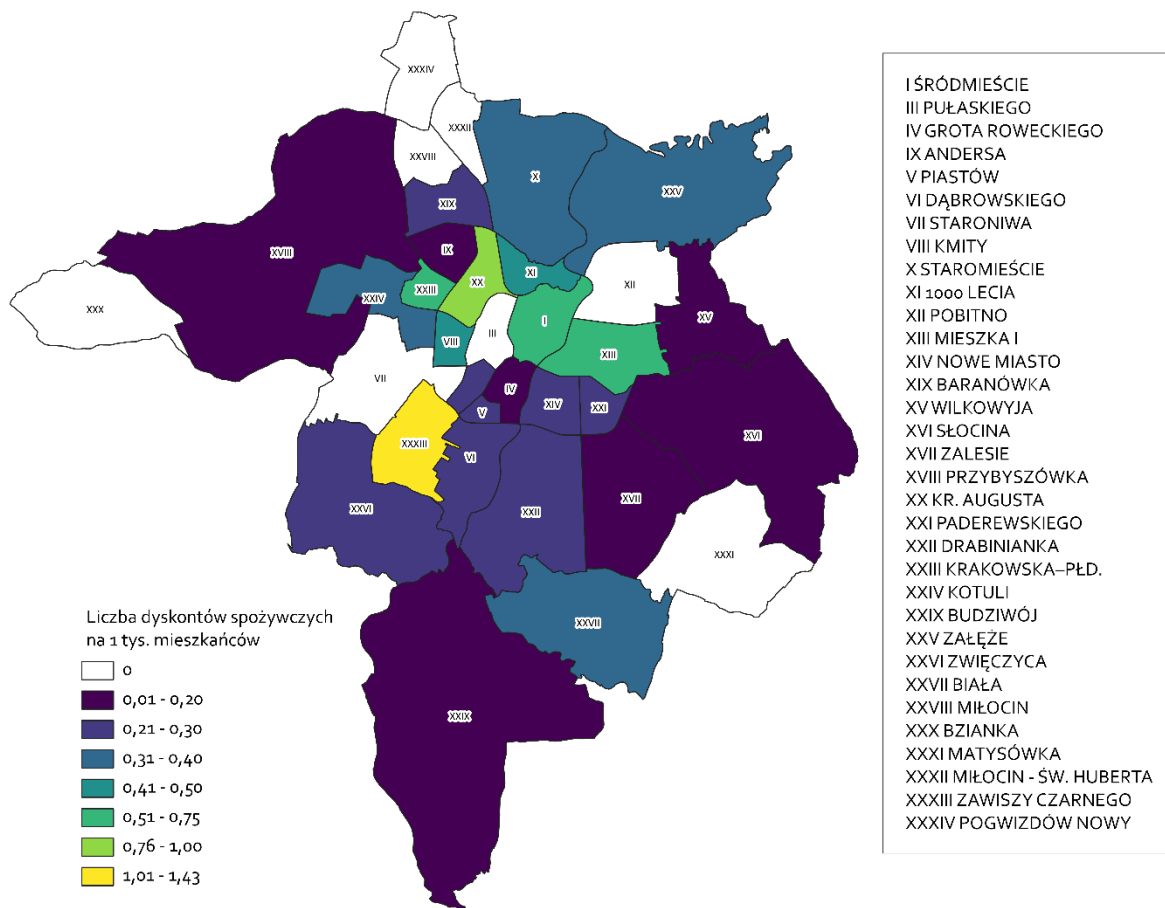
Nazwa osiedla	Liczba sklepów na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	0,57	39,86	5
Pułaskiego	0	0,00	1
Grota Roweckiego	0,14	9,79	2
Andersa	0,19	13,29	3
Piastów	0,25	17,48	3
Dąbrowskiego	0,21	14,69	3
Staroniwa	0	0,00	1
Kmity	0,48	33,57	4
Staromieście	0,35	24,48	4
1000-lecia	0,49	34,27	5
Pobitno	0	0,00	1
Mieszka I	0,51	35,66	5
Nowe Miasto	0,24	16,78	3
Baranówka	0,3	20,98	4
Wilkowyja	0,15	10,49	3
Słocina	0,12	8,39	2
Zalesie	0,12	8,39	2
Przybyszówka	0,11	7,69	2
Króla Augusta	0,83	58,04	5
Paderewskiego	0,27	18,88	3
Drabinianka	0,28	19,58	4
Krakowska Płd.	0,56	39,16	5
Kotuli	0,31	21,68	4
Budziwój	0,12	8,39	2
Załęże	0,38	26,57	4

⁵⁴ Por. Co decyduje o atrakcyjności lokali użytkowych w osiedlach mieszkaniowych? (30 sierpnia 2022), <https://focusonbusiness.eu/pl/real-estate/co-decyduje-o-atrakcyjnosci-lokali-uzytkowych-w-osiedlach-mieszkaniowych/25641> (9.05.2023).

Nazwa osiedla	Liczba sklepów na 1 tys.	Wskaźnik częstkowy	Ranga
Zwięczyca	0,28	19,58	4
Biała	0,34	23,78	4
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00	1
Zawiszy Czarnego	1,43	100,00	5
Pogwizdów Nowy	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 86. Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

4.14 Liczba automatów paczkowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Automaty paczkowe zrewolucjonizowały sposób przesyłania różnego typu produktów i dokonywania zakupów, ale również wpłynęły na wygląd miast w Polsce. I choć urządzenia te od początku ich lokowania w przestrzeni miejskiej budzą kontrowersje dotyczące zaburzania estetyki miejskiej, niewątpliwie poprawiają funkcjonalność poszczególnych części miast oraz jakość życia ich mieszkańców. W Polsce w 2022 roku funkcjonowało około 20 tys. automatów paczkowych. Polska jest światowym liderem pod względem dostępności tych urządzeń w przeliczeniu na mieszkańca⁵⁵. Sieć automatów paczkowych jest uzupełniana punktami odbioru przesyłek. Obecnie coraz więcej podmiotów wkracza na rynek automatów paczkowych, lokując swoje maszyny w przestrzeni publicznej. Wiodącą rolę na rynku automatów paczkowych odgrywa firma InPost, która posiada ponad 26 tys. „paczkomatów” (stan na koniec 2022 r.)⁵⁶.

Ocena dostępności automatów paczkowych na terenie rzeszowskich osiedli została dokonana z uwzględnieniem liczby paczkomatów firmy InPost oraz automatów paczkowych firmy DHL, których jest najwięcej na terenie miasta. Nie uwzględniano punktów odbioru przesyłek typu kioski Ruchu czy punkty handlowe, które współpracują z różnymi firmami kurierskimi oraz automatów paczkowych innych firm z uwagi na ich znacznie mniejszą skalę działalności w porównaniu z InPost i DHL. Łącznie na terenie miasta zlokalizowanych jest 147 automatów tych dwóch firm, przy czym w zależności od lokalizacji różnią się one wielkością, co z kolei przekłada się na liczbę obsługiwanych klientów. Najwięcej paczkomatów jest na terenie osiedli Śródmieście, Drabinianka, Zawiszy Czarnego i Mieszka I. Najmniej zaś na terenie osiedli Wilkowyja, Matysówka, Miłocin, Pogwizdów Nowy, Staroniwa i Piastów. Przeliczając liczbę automatów paczkowych na 1 tys. mieszkańców można stwierdzić, że największą dostępność do tych urządzeń mają mieszkańcy osiedli Paderewskiego, Zawiszy Czarnego, a także Śródmieście, 1000-lecia, Króla Augusta i Mieszka I. Najmniejszą dostępnością do

⁵⁵ Rynek automatów paczkowych, Market Hub, <https://markethub.pl/rynek-automatow-paczkowych-w-polsce/> (10.05.2023).

⁵⁶ InPost, <https://inpost.pl/aktualnosci-grupa-inpost-dostarczyla-w-2022-roku-7449-mln-przesylek-o-44-wiecej-rr> (10.05.2023).

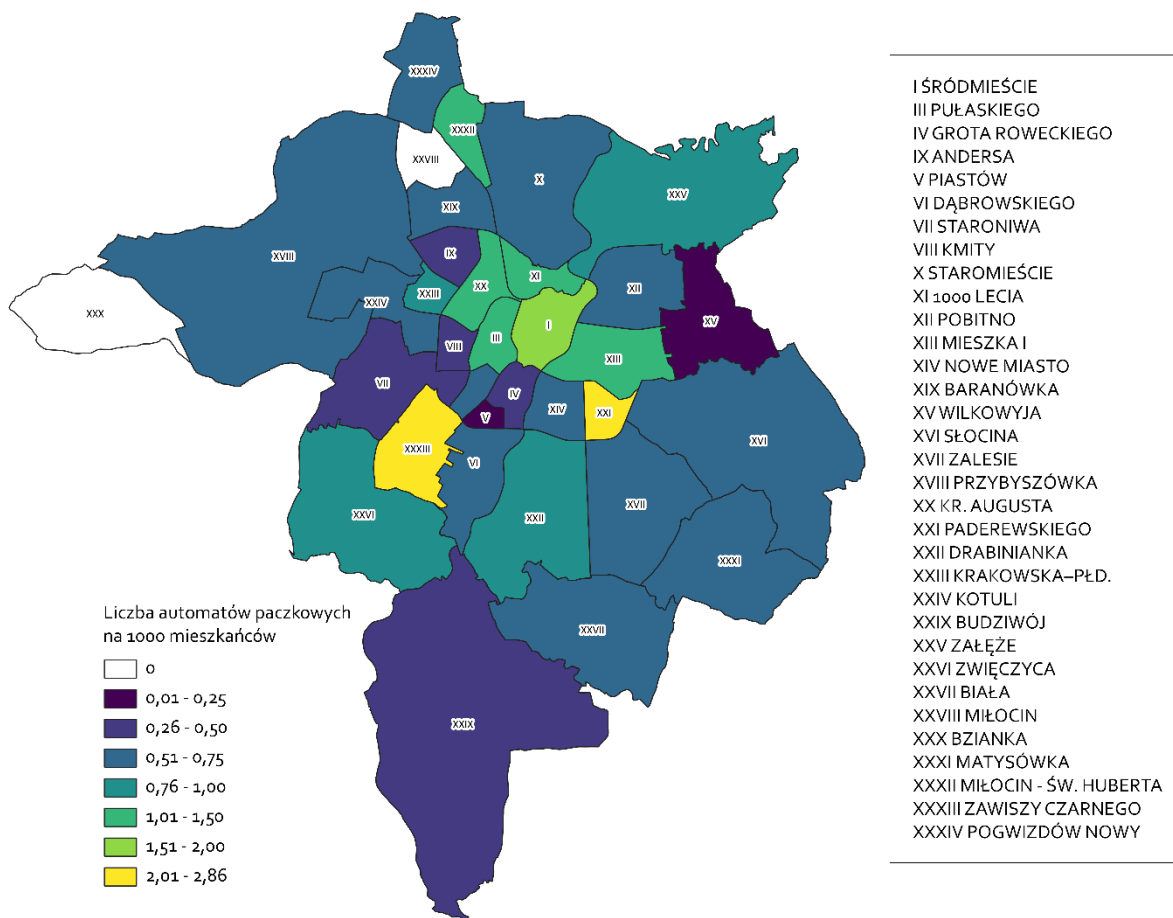
automatów paczkowych charakteryzują się osiedla Wilkowyja, Piastów, a także Budziwój i Staroniwa (Tabela 62, Mapa 87).

Tabela 62. Liczba automatów paczkowych - paczkomaty InPost i maszyn pocztowych DHL - (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba automatów paczkowych na 1 tys.	Wskaźnik częstkowy	Ranga
Śródmieście	1,85	64,69	4
Pułaskiego	1,14	39,86	3
Grota Roweckiego	0,43	15,03	1
Andersa	0,39	13,64	1
Piastów	0,25	8,74	1
Dąbrowskiego	0,62	21,68	2
Staroniwa	0,26	9,09	1
Kmity	0,48	16,78	1
Staromieście	0,53	18,53	1
1000-lecia	1,11	38,81	2
Pobitno	0,51	17,83	1
Mieszka I	1,02	35,66	2
Nowe Miasto	0,64	22,38	2
Baranówka	0,6	20,98	2
Wilkowyja	0,15	5,24	1
Słocina	0,59	20,63	2
Zalesie	0,58	20,28	2
Przybyszówka	0,56	19,58	1
Króla Augusta	1,24	43,36	3
Paderewskiego	2,14	74,83	4
Drabinianka	0,83	29,02	2
Krakowska Płd.	0,83	29,02	2
Kotuli	0,52	18,18	1
Budziwój	0,37	12,94	1
Załęże	0,76	26,57	2
Zwiężczyca	0,85	29,72	2
Biała	0,67	23,43	2
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0,55	19,23	1
Miłocin - Św. Huberta	1,28	44,76	3
Zawiszy Czarnego	2,86	100,00	5
Pogwizdów Nowy	0,7	24,48	2

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 87. Liczba automatów paczkowych - paczkomaty InPost i maszyn pocztowych DHL - (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

4.15 Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Coraz bardziej powszechne i wkraczające w przestrzeń miasta automaty paczkowe na terenie osiedli położonych centralnie oraz tych, które zamieszkiwanych przez starszych mieszkańców miasta pełnią funkcję uzupełniającą w stosunku do tradycyjnej poczty. Z kolei na terenie nowych osiedli, w większości zamieszkałych przez osoby młode, które preferują inne formy nadawania i odbierania przesyłek, automaty paczkowe wręcz zastępują pocztę. Automaty są alternatywą dla poczty także na terenie osiedli nowo przyłączonych do miasta, na których nie funkcjonują urzędy pocztowe. Biorąc pod uwagę lokalizację urzędów pocztowych w Rzeszowie, należy zauważyć, że większość zlokalizowana jest w centralnie położonych osiedlach. Na 24 urzędy pocztowe działające w Rzeszowie, po 3 zlokalizowane są na terenie osiedli Śródmieście, Kotuli i Nowe Miasto, a po 2 na osiedlach Andersa i Mieszka I. Urzędy pocztowe

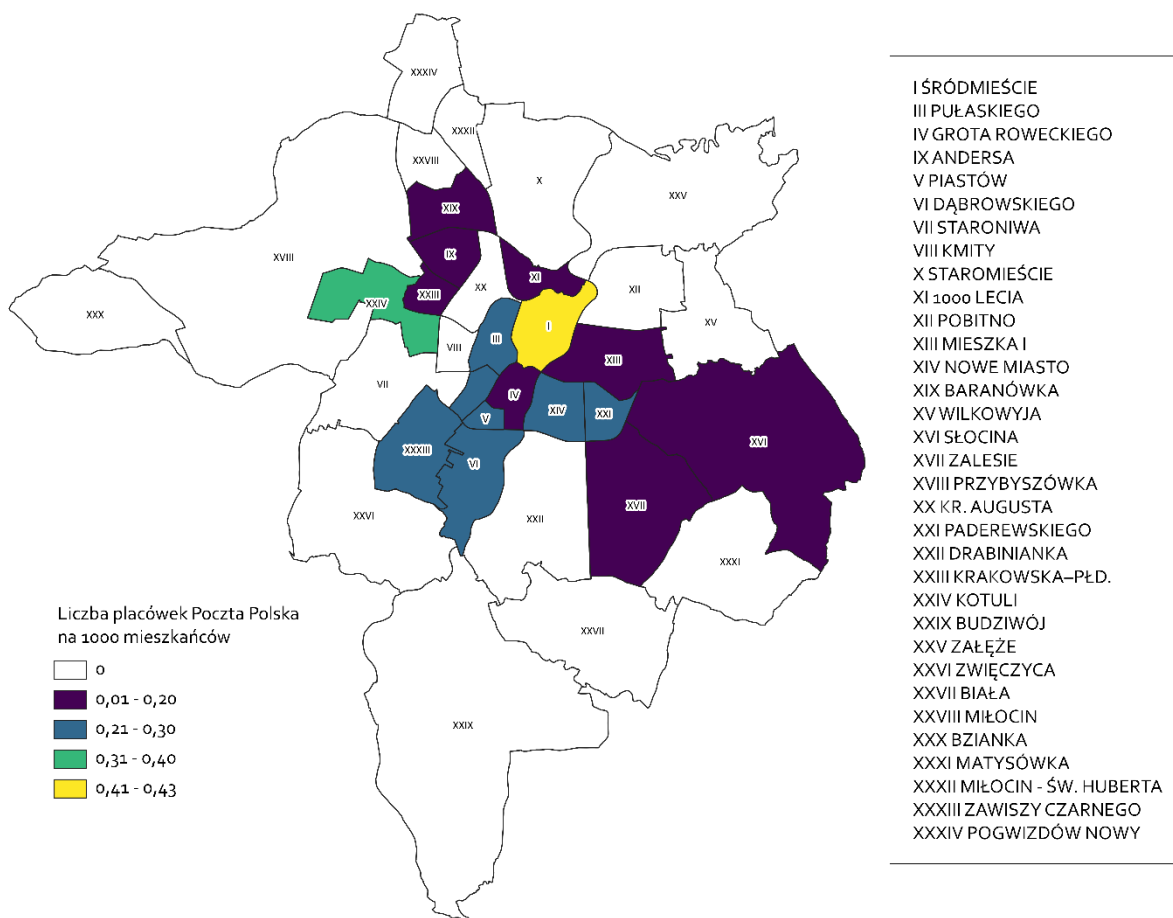
funkcjonują w połowie rzeszowskich osiedli. Pozbawione tych instytucji są osiedla położone na obrzeżach miasta, nowe osiedla oraz osiedla przyłączone do miasta w ostatnich latach. Przeliczając liczbę urzędów pocztowych na 1 tys. mieszkańców osiedla, największa dostępność cechuje osiedla Śródmieście, Paderewskiego, Kotuli i Zawiszy Czarnego (Tabela 63, Mapa 88).

Tabela 63. Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba placówek pocztowych na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	0,43	100,00	5
Pułaskiego	0,23	53,49	3
Grota Roweckiego	0,14	32,56	2
Andersa	0,19	44,19	3
Piastów	0,25	58,14	3
Dąbrowskiego	0,21	48,84	3
Staroniwa	0	0,00	1
Kmity	0	0,00	1
Staromieście	0	0,00	1
1000-lecia	0,12	27,91	2
Pobitno	0	0,00	1
Mieszka I	0,2	46,51	3
Nowe Miasto	0,24	55,81	3
Baranówka	0,1	23,26	2
Wilkowyja	0	0,00	1
Słocina	0,12	27,91	2
Zalesie	0,12	27,91	2
Przybyszówka	0	0,00	1
Króla Augusta	0	0,00	1
Paderewskiego	0,27	62,79	4
Drabinianka	0	0,00	1
Krakowska Płd.	0,14	32,56	2
Kotuli	0,31	72,09	4
Budziwój	0	0,00	1
Załęże	0	0,00	1
Zwiężczyca	0	0,00	1
Biała	0	0,00	1
Miłocin	0	0,00	1
Bzianka	0	0,00	1
Matysówka	0	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,29	67,44	4
Pogwizdów Nowy	0	0,00	1

Źródło: opracowanie własne.

88. Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

4.16 Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Z danych GUS wynika, że pomimo blisko 2 proc. spadku liczby aptek w Polsce w 2022 roku, ich dostępność na terenie województwa podkarpackiego przedstawia się stosunkowo dobrze w porównaniu z innymi województwami⁵⁷. Rzeszów również wypada bardzo dobrze pod względem dostępności aptek. W 2021 roku na jedną aptekę w Rzeszowie przypadało 2232 osób. Dla porównania średnia dla Polski wynosiła w 2021 roku – 3195 osób⁵⁸. Biorąc pod uwagę dostępność aptek na rzeszowskich osiedlach należy stwierdzić, że większość z nich zlokalizowana jest w centrum miasta. Co piąta

⁵⁷ Apteki i punkty apteczne w 2022 r., Informacje Sygnalne, GUS, https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5513/15/7/1/apteki_i_punkty_apteczne_w_2022_r.pdf (11.05.2023).

⁵⁸ Apteki i punkty apteczne, GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/> (11.05.2023).

apteka w mieście działa na terenie osiedla Śródmieście (18 aptek, tj. 21,2 proc.). Stosunkowo dużo aptek zlokalizowanych jest na terenie osiedli Mieszka I, Nowe Miasto, Pułaskiego i Paderewskiego. Apteki z reguły działają przy placówkach opieki zdrowotnej. Widoczna jest ich kumulacja na terenie osiedli zamieszkałych przez starszą część populacji miasta. Jeżeli chodzi o dostępność do aptek w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, to największą dostępnością charakteryzują się osiedla Śródmieście, Pułaskiego, 1000-lecia, Dąbrowskiego, Mieszka I i Paderewskiego (Tabela 65, Mapa 90). Z kolei najmniejsza dostępność aptek jest obserwowana na terenie osiedli Piastów, Staroniwa, a także terenach zlokalizowanych na obrzeżach miasta i nowo przyłączonych, tj. Zwiężczyca, Załęże, Bzianka Miłocin, Matysówka (Tabela 64, Mapa 89).

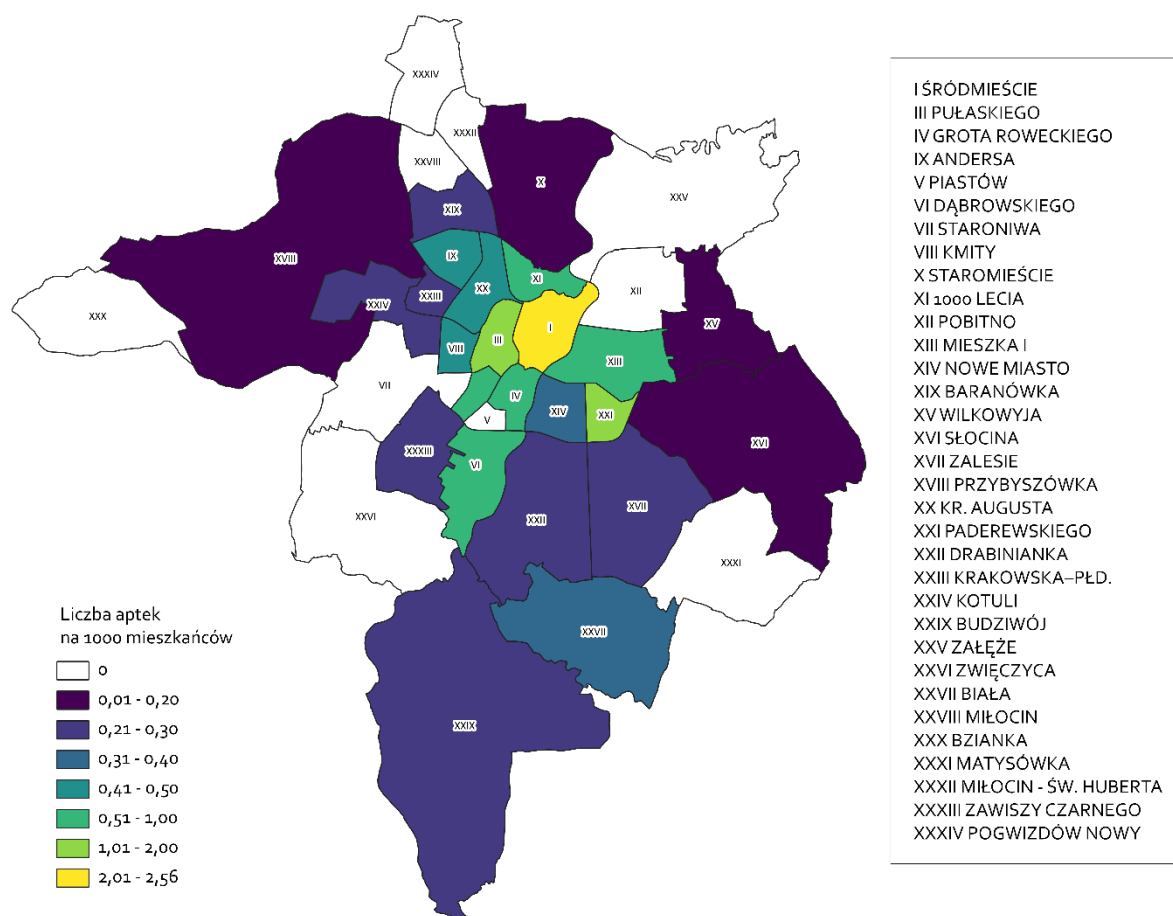
la 64. Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba aptek na 1 tys.	Wskaźnik częściowy	Ranga
Śródmieście	2,56	100,00	5
Pułaskiego	1,14	44,53	5
Grota Roweckiego	0,58	22,66	4
Andersa	0,49	19,14	4
Piastów	0,00	0,00	1
Dąbrowskiego	0,62	24,22	5
Staroniwa	0,00	0,00	1
Kmity	0,48	18,75	4
Staromieście	0,18	7,03	3
1000-lecia	0,62	24,22	5
Pobitno	0,00	0,00	1
Mieszka I	0,92	35,94	5
Nowe Miasto	0,40	15,63	4
Baranówka	0,30	11,72	4
Wilkowyja	0,15	5,86	2
Słocina	0,12	4,69	2
Zalesie	0,23	8,98	3
Przybyszówka	0,11	4,30	2
Króla Augusta	0,41	16,02	4
Paderewskiego	1,34	52,34	5
Drabinianka	0,28	10,94	3
Krakowska Płd.	0,28	10,94	3
Kotuli	0,21	8,20	3
Budziwój	0,25	9,77	3
Załęże	0,00	0,00	1

Nazwa osiedla	Liczba aptek na 1 tys.	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Zwięczyca	0,00	0,00	1
Biała	0,34	13,28	4
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	0,00	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	0,29	11,33	3
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00	1

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 89. Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

4.17 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

Analiza przedstawionych powyżej 16 wskaźników determinujących specyfikę rzeszowskich osiedli pod względem przestrzenno-funkcjonalnym, pozwala zauważyć, że kumulacja negatywnych zjawisk o dużym nasileniu dotyczy przede wszystkim osiedli Bzianka (5 – 100), Pogwizdów Nowy (5 - 94,18), Miłocin (5 - 92,88), Miłocin – Św. Huberta (5 - 91,43), Wilkowyja (5 - 85,65). Negatywne zjawiska o charakterze przestrzenno-funkcjonalnym w najmniejszym stopniu kumulują się na terenie osiedli zlokalizowanych w centrum miasta, w tym na osiedlach Śródmieście, Pułaskiego, Piastów, Andersa, Dąbrowskiego, Paderewskiego, Krakowska Południe, a także Zawiszy Czarnego (Tabela 65, Mapa 90).

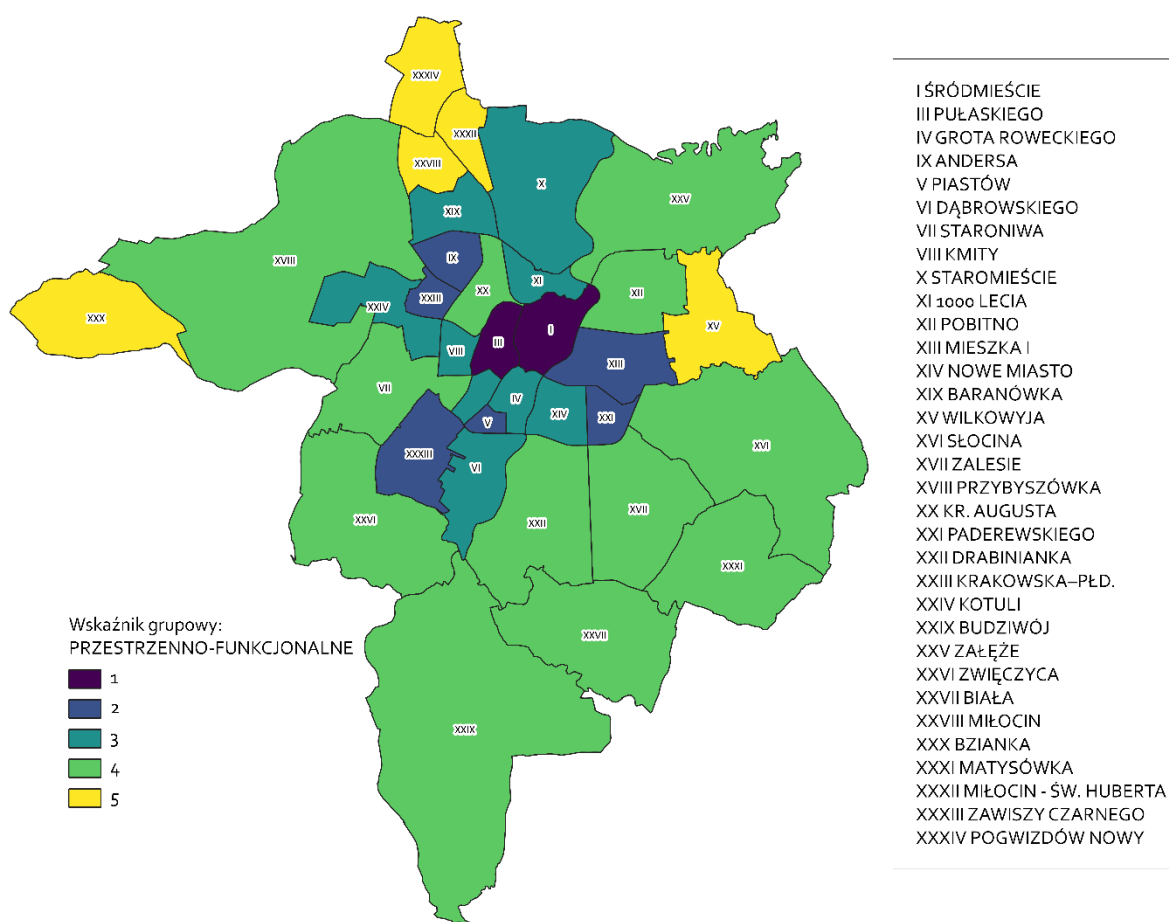
Tabela 65. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	0,00	1
Pułaskiego	14,83	1
Grota Roweckiego	60,09	3
Andersa	35,98	2
Piastów	29,53	2
Dąbrowskiego	59,43	3
Staroniwa	74,53	4
Kmity	58,57	3
Staromieście	59,29	3
1000-lecia	46,18	3
Pobitno	66,76	4
Mieszka I	56,89	3
Nowe Miasto	24,59	2
Baranówka	55,06	3
Wilkowyja	85,65	5
Słocina	70,95	4
Zalesie	68,45	4
Przybyszówka	75,82	4
Króla Augusta	62,82	4
Paderewskiego	25,09	2
Drabinianka	69,86	4
Krakowska Płd.	33,85	2
Kotuli	55,41	3
Budziwój	73,01	4
Załęże	66,09	4
Zwiężczyca	66,08	4

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Biała	71,57	4
Miłocin	92,88	5
Bzianka	100,00	5
Matysówka	78,80	4
Miłocin - Św. Huberta	91,43	5
Zawiszy Czarnego	33,79	2
Pogwizdów Nowy	94,18	5

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 90. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)

Źródło: opracowanie własne.

5. Wskaźniki techniczne

5.1 Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Według stanu na koniec 2022 r. w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, na terenie miasta znajdowały się 1382 zabytki w tym układy urbanistyczne, zespoły obiektów sakralnych, nieruchomości, parki i cmentarze, obiekty kolejowe zespołu dworca kolejowego Rzeszów Główny oraz Rzeszów Staroniwa, kapliczki, a także stanowiska archeologiczne⁵⁹. W ewidencji ujęto 9 układów urbanistycznych: 1) Starego Miasta, 2) Układ przestrzenny osiedla mieszkaniowego pracowników Wytwórni Silników Samolotowych Nr 2 Polskich Zakładów Lotniczych i Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego Polskich Zakładów Lotniczych, 3) Układ przestrzenny osiedla mieszkaniowego pracowników Fabryki Obrabiarek i Sprzętu Artyleryjskiego Hipolita Cegielskiego (tzw. osiedle majsterskie), 4) Układ przestrzenny zabudowy ulicy Hetmańskiej (wraz z przyległymi ulicami), 5) Układ przestrzenny zespołu budowlanego ulicy Dekerta, 6) Układ przestrzenny Placu Ofiar Getta, dawnego Placu Zwycięstwa utworzonego na terenie wcześniejszego cmentarza żydowskiego, 7) Układ przestrzenny placu Farnego i skweru Lisa-Kuli, 8) Układ przestrzenny ulicy Jałowego oraz 9) Układ przestrzenny ulicy Zygmuntowskiej i części wsch. ulicy Jagiellońskiej. W ewidencji znajduje się 41 zabytków sakralnych, w tym m.in. kościoły przy ul. Dębickiej, Jałowego, 3 Maja, Paderewskiego, Partyzantów, Lubelskiej, przy Placu Farnym, Reformackiej, Sikorskiego, Sokoła i Zelwerowicza. Ponadto ewidencją zostały objętych 984 nieruchomości na terenie miasta, w tym domy, bloki, kamienice, budynku użyteczności publicznej. Około 1/3 zabytkowych nieruchomości zlokalizowana jest na terenie osiedla Śródmieście. Uwzględniając wszystkie rodzaje zabytków wpisanych do ewidencji gminnej, na terenie osiedla Śródmieścia zlokalizowanych jest około 37% ogółu zabytków miasta. Inne obiekty zabytkowe, jak cmentarz i kapliczki znajdują się na terenie osiedla Staromieście. Do osiedli, na terenie których zlokalizowanych jest stosunkowo dużo zabytków należą obok Śródmieścia wspomniane Staromieście, a także osiedla Pułaskiego, Dąbrowskiego i Pobitno. Zabytki nie występują na terenie osiedli Baranówka, Paderewskiego, Kotuli i Zawiszy Czarnej. W przeliczeniu liczby zabytków

⁵⁹ Na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa według stanu na koniec 2022 r.

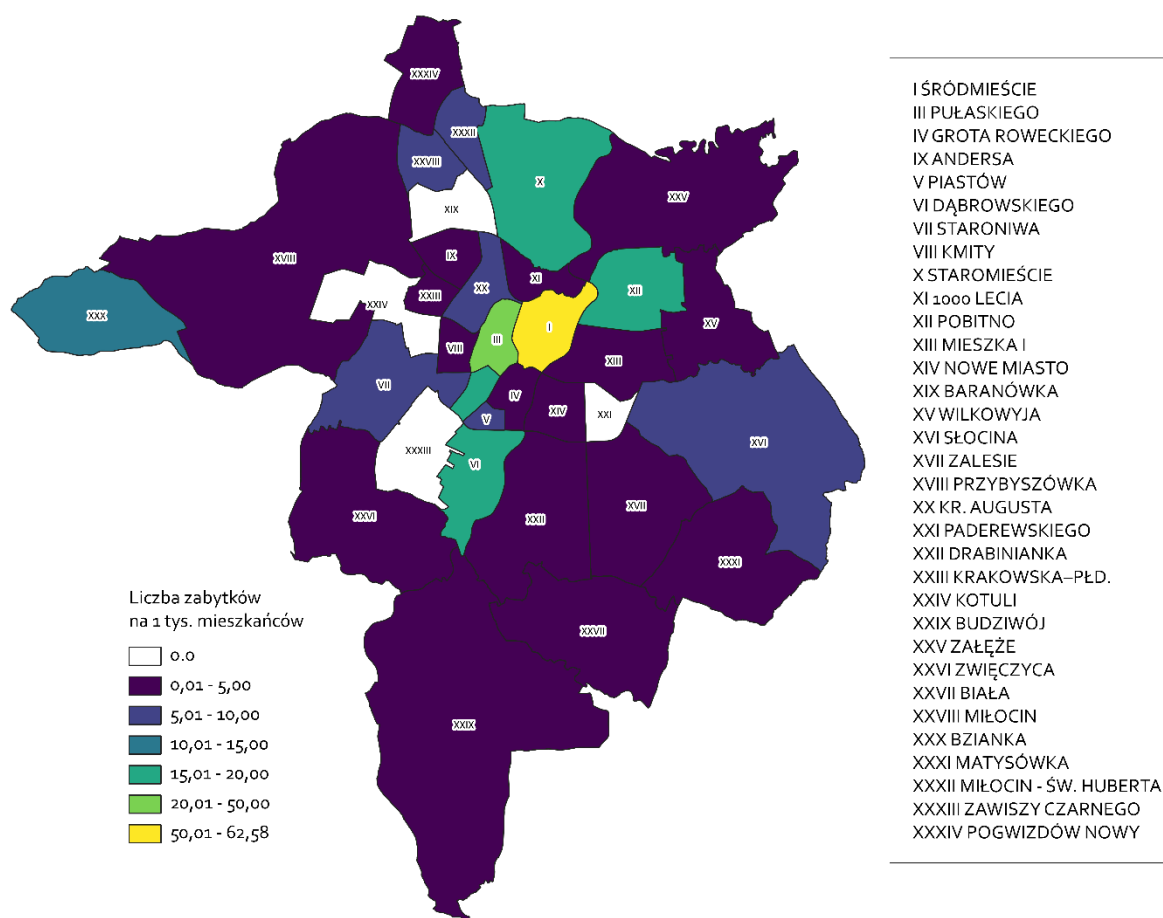
na 1 tys. mieszkańców osiedla najwyższy wskaźnik odnotowano dla osiedli Śródmieście, Pułaskiego, Staromieście, Pobitno, Dąbrowskiego oraz Bzianka. Najmniej zabytków przypada na 1 tys. mieszkańców na osiedlach Nowe Miasto, Krakowska Południe, a także Andersa, Kmity, Mieszka I, Wilkowyja, Przybyszówka, Drabinianka oraz Biała (Tabela 66, Mapa 91).

Tabela 66. Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Liczba zabytków na 1 tys. mieszkańców	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	62,58	100,00	5
Pułaskiego	25,90	41,38	5
Grota Roweckiego	4,77	7,62	4
Andersa	0,19	0,31	2
Piastów	5,56	8,88	4
Dąbrowskiego	16,88	26,97	5
Staroniwa	6,03	9,64	4
Kmity	1,45	2,32	2
Staromieście	18,96	30,30	5
1000-lecia	3,08	4,92	3
Pobitno	19,34	30,91	5
Mieszka I	1,43	2,29	2
Nowe Miasto	0,16	0,25	1
Baranówka	0,00	0,00	1
Wilkowyja	1,49	2,39	2
Słocina	6,11	9,76	4
Zalesie	2,57	4,11	3
Przybyszówka	1,90	3,04	2
Króla Augusta	5,39	8,61	4
Paderewskiego	0,00	0,00	1
Drabinianka	1,79	2,86	2
Krakowska Płd.	0,14	0,22	1
Kotuli	0,00	0,00	1
Budziwój	2,72	4,35	3
Załęże	4,58	7,31	3
Zwiężczyca	2,83	4,53	3
Biała	2,36	3,77	2
Miłocin	7,84	12,53	4
Bzianka	12,18	19,46	5
Matysówka	3,87	6,19	3
Miłocin - Św. Huberta	5,10	8,15	4
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00	1
Pogwizdów Nowy	4,22	6,75	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 91. Liczba zabytków na 1000 mieszkańców na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.2 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.

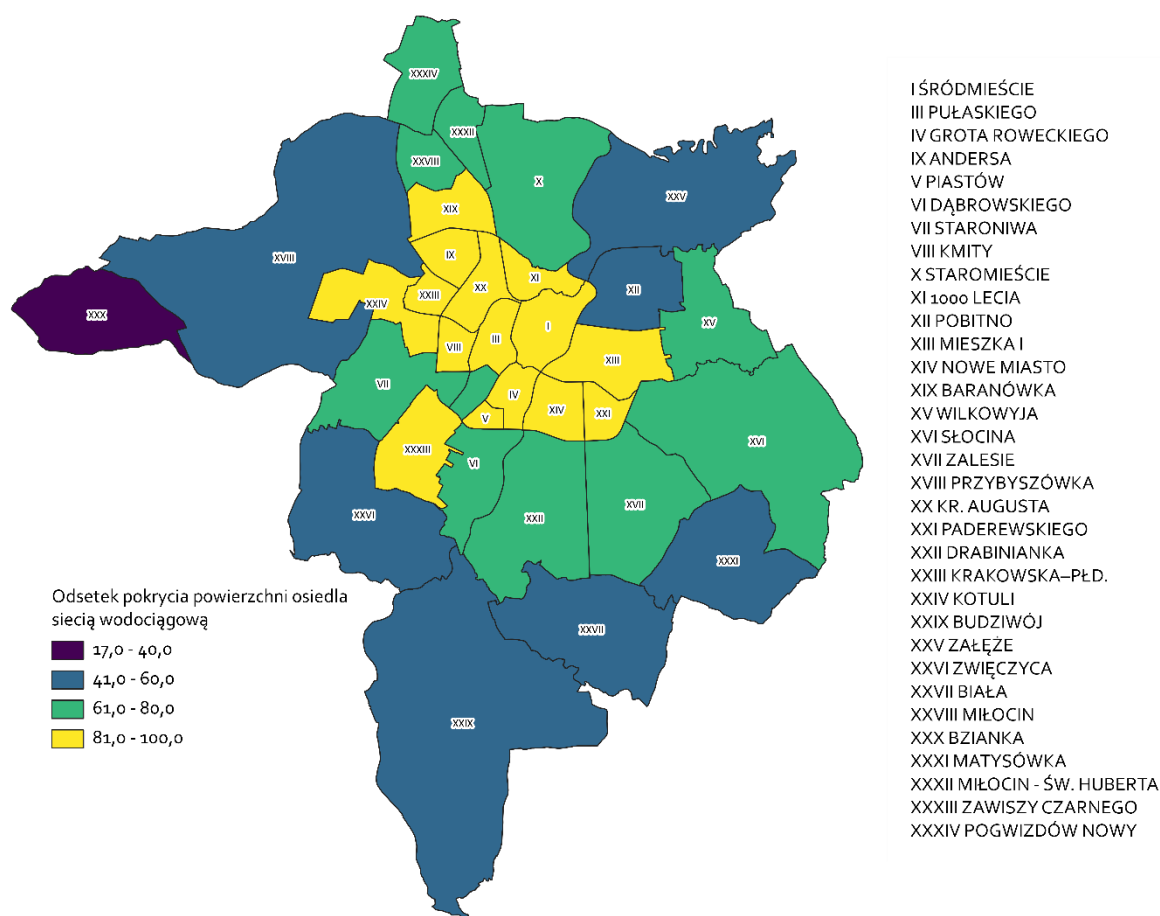
Poziom dostępności do sieci wodociągowej w rzeszowskich osiedlach jest zróżnicowany. Najwyższym poziomem charakteryzują się osiedla centralnie położone, tworzące zwarte centrum miasta, gorzej prezentuje się poziom dostępności w osiedlach, które zostały przyłączone do Rzeszowa w ostatnich latach. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej waha się od 100 proc., w osiedlach Andersa, Piastów, Krakowska Południe oraz Paderewskiego do zaledwie 17 proc. w Bziance (Tabela 67, Mapa 92).

Tabela 67. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.

Nazwa osiedla	Pokrycie powierzchni (%)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	88,00	88,00	4
Pułaskiego	97,00	97,00	4
Grota Roweckiego	83,00	83,00	3
Andersa	100,00	100,00	5
Piastów	100,00	100,00	5
Dąbrowskiego	73,00	73,00	3
Staroniwa	68,00	68,00	2
Kmity	92,00	92,00	4
Staromieście	73,00	73,00	3
1000-lecia	98,00	98,00	5
Pobitno	59,00	59,00	2
Mieszka I	96,00	96,00	4
Nowe Miasto	86,00	86,00	3
Baranówka	93,00	93,00	4
Wilkowyja	78,00	78,00	3
Słocina	62,00	62,00	2
Zalesie	73,00	73,00	3
Przybyszówka	50,00	50,00	1
Króla Augusta	95,00	95,00	4
Paderewskiego	100,00	100,00	5
Drabinianka	77,00	77,00	3
Krakowska Płd.	100,00	100,00	5
Kotuli	89,00	89,00	4
Budziwój	47,00	47,00	1
Załęże	57,00	57,00	1
Zwiężczyca	59,00	59,00	2
Biała	46,00	46,00	1
Miłocin	69,00	69,00	2
Bzianka	17,00	17,00	1
Matysówka	44,00	44,00	1
Miłocin - Św. Huberta	69,00	69,00	2
Zawiszy Czarnego	98,00	98,00	5
Pogwizdów Nowy	70,00	70,00	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 92. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.3 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r.

Podobnie jak w przypadku poziomu dostępności do sieci wodociągowej, prezentują się dane dotyczące pokrycia powierzchni osiedla siecią kanalizacji sanitarnej. Najlepsza sytuacja występuje w osiedlach centralnych, w których poziom pokrycia powierzchni osiedla kanalizacją sanitarną wynosi ponad pięćdziesiąt procent, najgorzej zaś na osiedlach niedawno włączonych w granice administracyjne Rzeszowa. Osiedlami o pełnym pokryciu powierzchni kanalizacją sanitarną są osiedla Piastów i Kmity, ponad pięćdziesiąt procent pokrycia odnotowano w osiedlach: Śródmieście, Andersa, 1000-lecia, Mieszka I, Krakowska Południe oraz Zawiszy Czarnego. Najniższy poziom nasycenia siecią kanalizacji sanitarnej występuje w osiedlu Bzianka (17 proc.),

Biała (43 proc.), Matysówka (43 proc.), Załęże (46 proc.) oraz Budziwój (48 proc.)

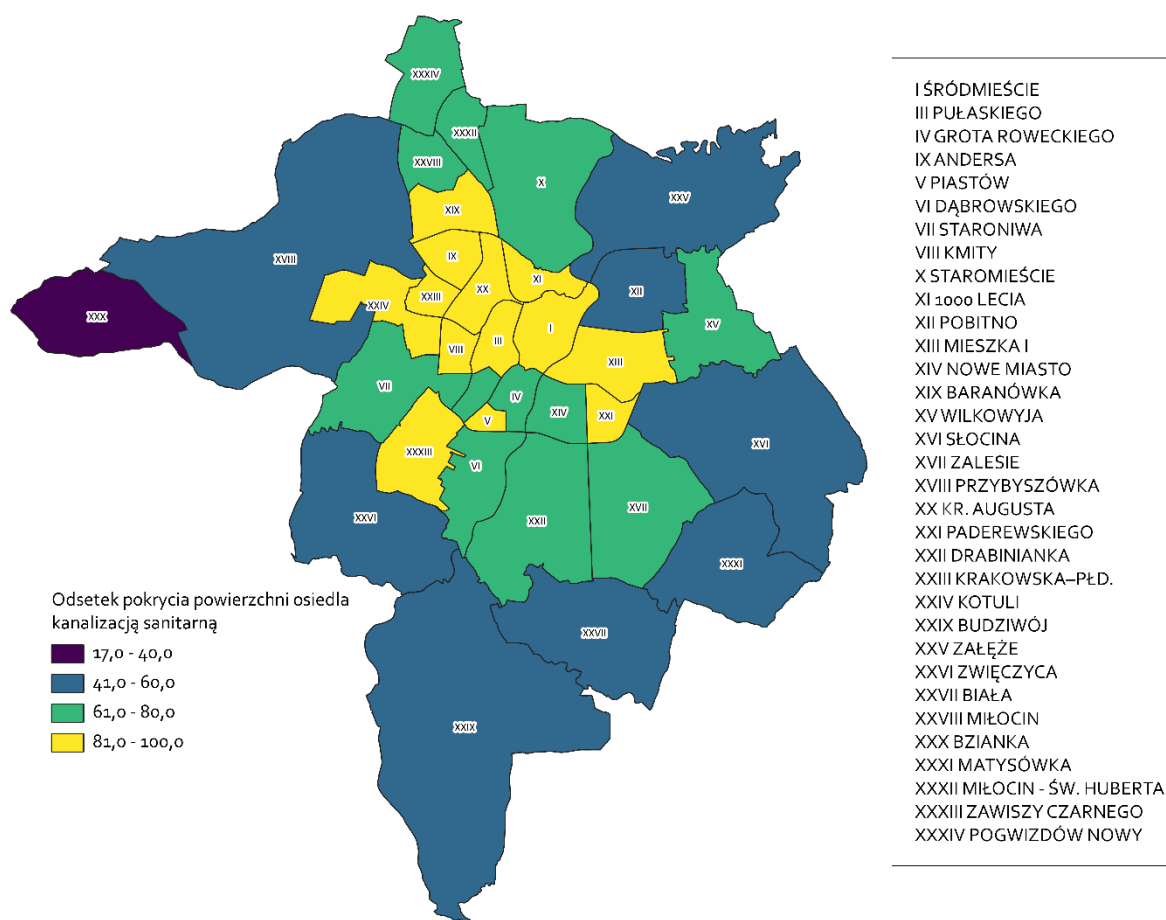
(Tabela 68, Mapa 93).

Tabela 68. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia osiedla	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	90,00	90,00	4
Pułaskiego	86,00	86,00	4
Grota Roweckiego	73,00	73,00	3
Andersa	92,00	92,00	4
Piastów	100,00	100,00	5
Dąbrowskiego	61,00	61,00	2
Staroniwa	65,00	65,00	2
Kmity	100,00	100,00	5
Staromieście	68,00	68,00	3
1000-lecia	95,00	95,00	5
Pobitno	59,00	59,00	2
Mieszka I	95,00	95,00	5
Nowe Miasto	80,00	80,00	3
Baranówka	92,00	92,00	4
Wilkowyja	77,00	77,00	3
Słocina	56,00	56,00	2
Zalesie	64,00	64,00	2
Przybyszówka	50,00	50,00	1
Króla Augusta	85,00	85,00	4
Paderewskiego	82,00	82,00	4
Drabinianka	76,00	76,00	3
Krakowska Płd.	97,00	97,00	5
Kotuli	87,00	87,00	4
Budziwój	48,00	48,00	1
Załęże	46,00	46,00	1
Zwiężczyca	54,00	54,00	2
Biała	43,00	43,00	1
Miłocin	69,00	69,00	3
Bzianka	17,00	17,00	1
Matysówka	43,00	43,00	1
Miłocin - Św. Huberta	62,00	62,00	2
Zawiszy Czarnego	95,00	95,00	5
Pogwizdów Nowy	69,00	69,00	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 93. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.4 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r.

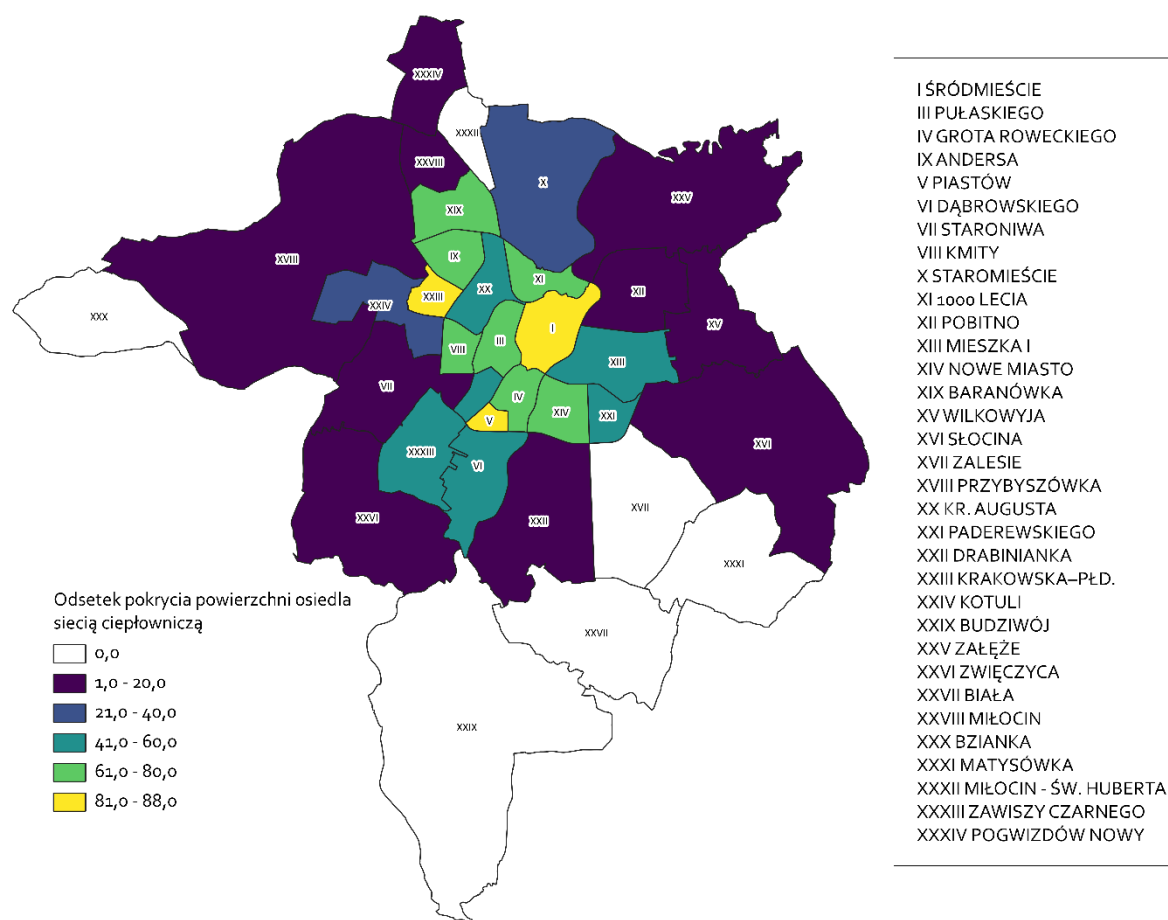
Odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepłowniczą waha się od 88 proc. do 0 proc. Najwyższym poziomem dostępu do sieci ciepłowniczej charakteryzują się osiedla centralnie położone, najniższym zaś osiedla peryferyjne, które w ostatnich latach zostały włączone do Rzeszowa. Ponad siedemdziesięcioprocentowym poziomem pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepłowniczą charakteryzowało się sześć osiedli: Śródmieście, Pułaskiego, Grota Roweckiego, Piastów, 1000-lecia oraz Krakowska Południe. W przypadku sześciu osiedli poziom pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepłowniczą wyniósł zero proc. Osiedlami tymi są: Zalesie, Budziwój, Biała, Matysówka, Bzianka oraz Miłocin - Św. Huberta (Tabela 69, Mapa 94).

Tabela 69. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia osiedla	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	84,00	84,00	5
Pułaskiego	70,00	70,00	5
Grota Roweckiego	70,00	70,00	5
Andersa	62,00	62,00	4
Piastów	88,00	88,00	5
Dąbrowskiego	56,00	56,00	4
Staroniwa	11,00	11,00	2
Kmity	61,00	61,00	4
Staromieście	24,00	24,00	3
1000-lecia	74,00	74,00	5
Pobitno	14,00	14,00	3
Mieszka I	56,00	56,00	4
Nowe Miasto	69,00	69,00	4
Baranówka	62,00	62,00	4
Wilkowyja	6,00	6,00	2
Słocina	1,00	1,00	2
Zalesie	0,00	0,00	1
Przybyszówka	3,00	3,00	2
Króla Augusta	59,00	59,00	4
Paderewskiego	50,00	50,00	3
Drabinianka	8,00	8,00	2
Krakowska Płd.	81,00	81,00	5
Kotuli	23,00	23,00	3
Budziwój	0,00	0,00	1
Załęże	12,00	12,00	3
Zwiężczyca	5,00	5,00	2
Biała	0,00	0,00	1
Miłocin	20,00	20,00	3
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	0,00	0,00	1
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00	1
Zawiszy Czarnego	57,00	57,00	4
Pogwizdów Nowy	1,00	1,00	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 94. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.5 Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r.

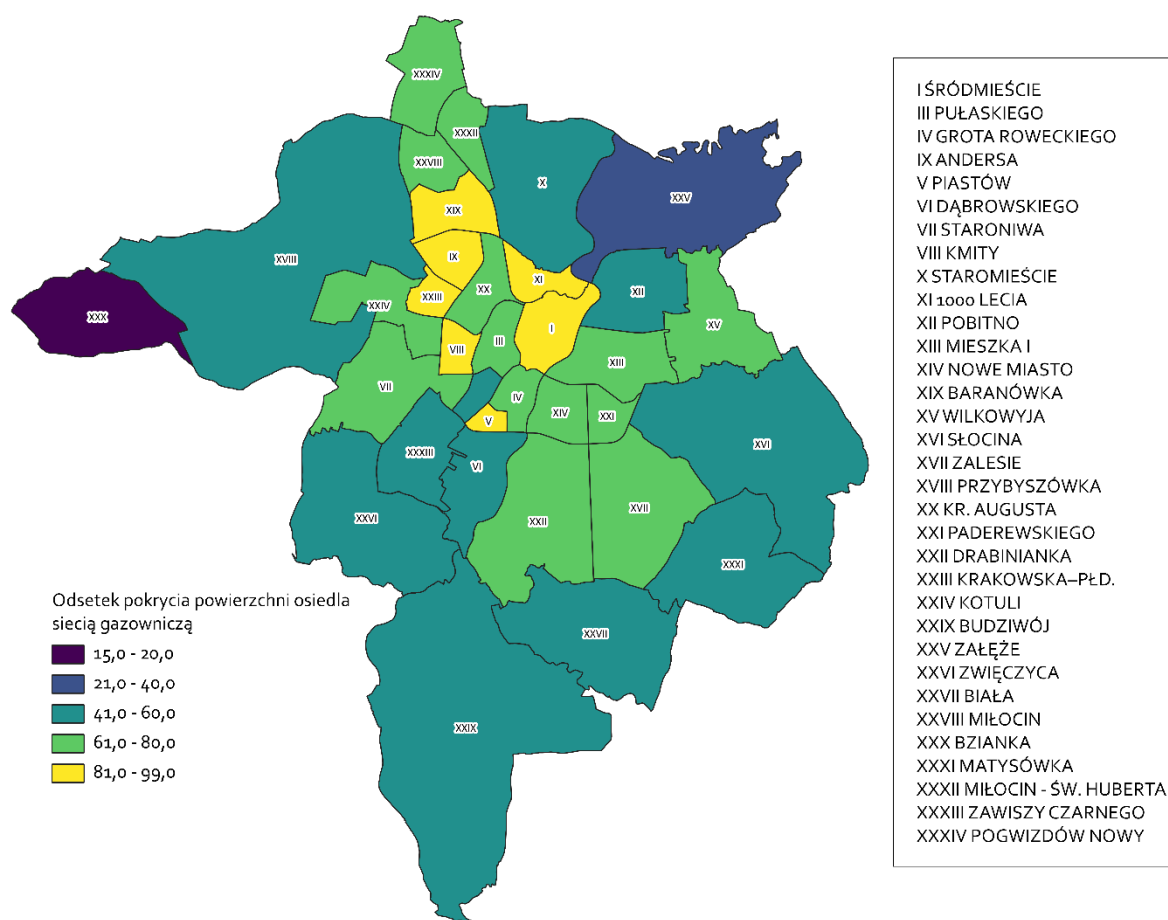
Zróźnicowanie poziomu pokrycia powierzchni osiedla siecią gazowniczą jest dość duże i wynosi od 15 do 99 proc. Najwyższym poziomem charakteryzowały się osiedla położone w centrum miasta, najniższym zaś peryferyjne w stosunku do centrum i przyłączone do Rzeszowa w ostatnich latach. Najwyższymi wskaźnikami pokrycia powierzchni osiedla siecią gazowniczą charakteryzowały się osiedla: Krakowska Południe, Piastów, Andersa, 1000-lecia, Kmity oraz Śródmieście, najniższymi zaś Bzianka, Załęże, Matysówka, Przybyszówka, Biała oraz Budziwój (Tabela 70, Mapa 95).

Tabela 70. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia osiedla	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	83,00	83,00	5
Pułaskiego	73,00	73,00	4
Grota Roweckiego	68,00	68,00	3
Andersa	94,00	94,00	5
Piastów	97,00	97,00	5
Dąbrowskiego	50,00	50,00	2
Staroniwa	66,00	66,00	3
Kmity	85,00	85,00	5
Staromieście	49,00	49,00	2
1000-lecia	88,00	88,00	5
Pobitno	56,00	56,00	2
Mieszka I	70,00	70,00	4
Nowe Miasto	69,00	69,00	3
Baranówka	81,00	81,00	4
Wilkowyja	70,00	70,00	4
Słocina	51,00	51,00	2
Zalesie	65,00	65,00	3
Przybyszówka	44,00	44,00	1
Króla Augusta	65,00	65,00	3
Paderewskiego	78,00	78,00	4
Drabinianka	73,00	73,00	4
Krakowska Płd.	99,00	99,00	5
Kotuli	76,00	76,00	4
Budziwój	46,00	46,00	1
Załęże	35,00	35,00	1
Zwiężczyca	51,00	51,00	2
Biała	46,00	46,00	1
Miłocin	66,00	66,00	3
Bzianka	15,00	15,00	1
Matysówka	42,00	42,00	1
Miłocin - Św. Huberta	76,00	76,00	4
Zawiszy Czarnego	50,00	50,00	2
Pogwizdów Nowy	62,00	62,00	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 95. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.6 Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.

Poziom powierzchni rzeszowskich osiedli wyposażonych w infrastrukturę techniczną jest zróżnicowany, od niespełna dziesięciu do stu procent. Najwyższym poziomem charakteryzują się osiedla centralnie położone, tworzące zwarte centrum miasta, gorzej prezentuje się poziom dostępności w osiedlach, które zostały przyłączone do Rzeszowa w ostatnich latach. Osiedlami, których 100 proc. powierzchni jest wyposażony w infrastrukturę techniczną są: Andersa, Piastów, Kmity oraz Króla Augusta. Nieznacznie mniejszym odsetkiem charakteryzowały się osiedla: Krakowska Południe, Śródmieście, 1000-lecia oraz Mieszka I. Najniższym poziomem wyposażenia w infrastrukturę techniczną charakteryzowały się osiedla: Bzianka, Załęże oraz

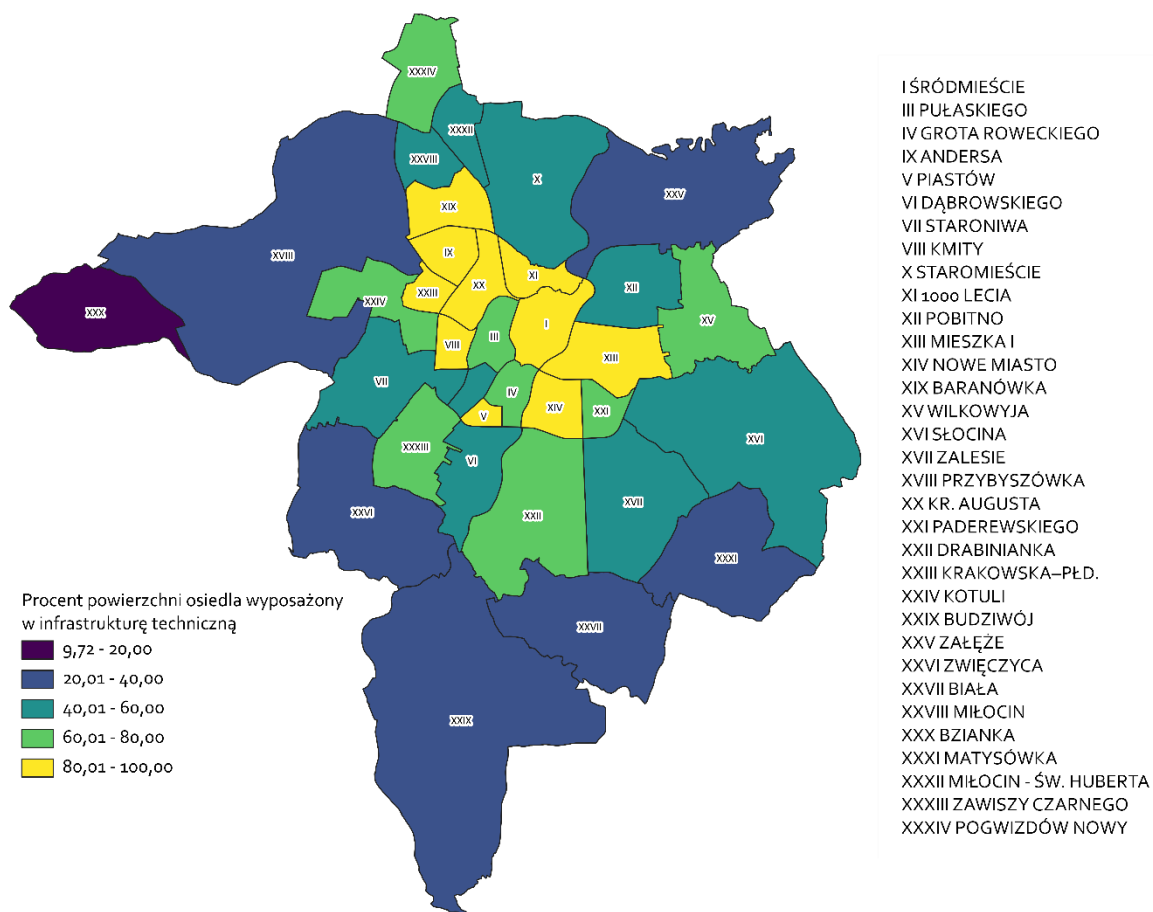
Matysówka, w przypadku których odsetek powierzchni osiedla wyposażony w taką infrastrukturę był niższy niż 30 proc. (Tabela 71, Mapa 96).

Tabela 71. Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia osiedla	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	92,00	92,00	5
Pułaskiego	80,00	80,00	4
Grota Roweckiego	73,00	73,00	4
Andersa	100,00	100,00	5
Piastów	100,00	100,00	5
Dąbrowskiego	49,00	49,00	3
Staroniwa	57,00	57,00	3
Kmity	100,00	100,00	5
Staromieście	49,00	49,00	3
1000-lecia	92,00	92,00	5
Pobitno	41,00	41,00	3
Mieszka I	90,00	90,00	5
Nowe Miasto	82,00	82,00	5
Baranówka	86,95	86,95	5
Wilkowyja	68,60	68,60	4
Słocina	41,00	41,00	3
Zalesie	58,00	58,00	3
Przybyszówka	31,03	31,03	2
Króla Augusta	100,00	100,00	5
Paderewskiego	80,00	80,00	4
Drabinianka	64,00	64,00	4
Krakowska Płd.	99,99	99,99	5
Kotuli	75,29	75,29	4
Budziwój	33,00	33,00	2
Załęże	22,00	22,00	2
Zwiężczyca	39,00	39,00	2
Biała	32,00	32,00	2
Miłocin	57,53	57,53	3
Bzianka	9,72	9,72	1
Matysówka	26,00	26,00	2
Miłocin - Św. Huberta	50,36	50,36	3
Zawiszy Czarnego	75,25	75,25	4
Pogwizdów Nowy	79,96	79,96	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 96. Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

5.7 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki techniczne

Na podstawie sześciu wskaźników określonych jako techniczne, tj. 1) liczba zabytków na 1 tys. mieszkańców osiedla w 2022 r.; 2) odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.; 3) odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r.; 4) odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r.; 5) odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r.; 6) odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r., wyliczono wskaźnik grupowy dla tej właśnie kategorii analitycznej. Dla zachowania logiki ukazywania obszarów wymagających interwencji i założeniu, iż największą kumulacją negatywnych zjawisk wiąże się z deficytami w zakresie wyposażenia w infrastrukturę techniczną, najwyższe wartości wskaźnika

grupowego charakteryzowały te osiedla, które wykazały się najniższym poziomem nasycenia infrastrukturą techniczną. Najwyższymi wartościami wskaźnika, charakteryzowało się dziewięć osiedli położonych najbliżej granic administracyjnych Rzeszowa: Bzianka, Matysówka, Biała, Budziwój, Załęże, Przybyszówka, Zwiężczyca, Słocina i Pobitno. Były to w zdecydowanej większości osiedla, które zostały włączone do Rzeszowa po 2006 roku. Do osiedli o najlepiej rozwiniętej infrastrukturze technicznej można zaliczyć., takie osiedla jak: Śródmieście, Piastów, Krakowska Południe, 1000-lecia, Andersa oraz Pułaskiego (Tabela 72, Mapa 97).

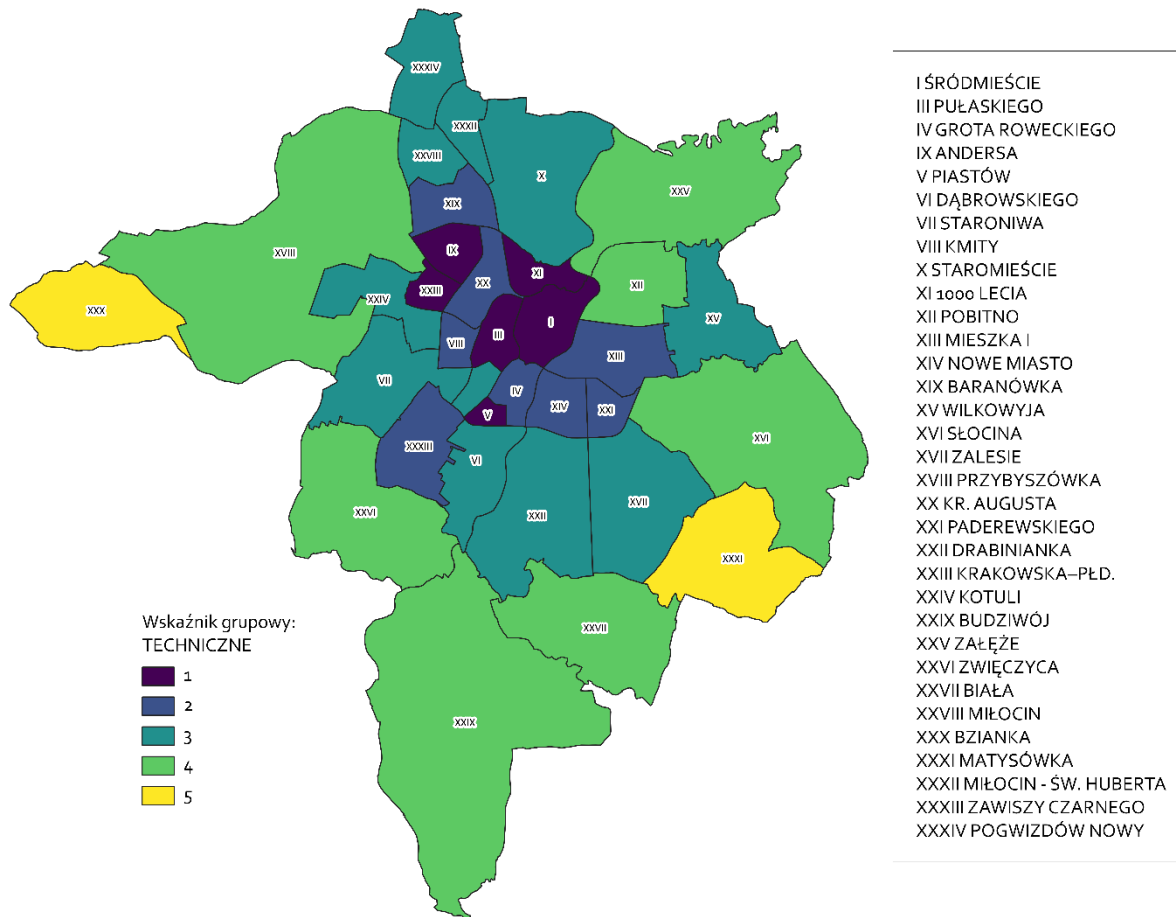
Tabela 72. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	0,00	1
Pułaskiego	19,53	1
Grota Roweckiego	35,39	2
Andersa	19,33	1
Piastów	9,40	1
Dąbrowskiego	48,17	3
Staroniwa	56,75	3
Kmity	21,07	2
Staromieście	53,11	3
1000-lecia	18,54	1
Pobitno	60,39	4
Mieszka I	27,83	2
Nowe Miasto	32,86	2
Baranówka	26,60	2
Wilkowyja	51,22	3
Słocina	68,92	4
Zalesie	59,48	3
Przybyszówka	77,58	4
Króla Augusta	27,11	2
Paderewskiego	32,04	2
Drabinianka	51,47	3
Krakowska Płd.	13,03	1
Kotuli	40,69	3
Budziwój	78,17	4
Załęże	77,96	4
Zwiężczyca	70,72	4
Biała	79,82	4
Miłocin	52,95	3
Bzianka	100,00	5
Matysówka	81,91	5
Miłocin - Św. Huberta	59,17	3

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Zawiszy Czarnego	35,25	2
Pogwizdów Nowy	54,11	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 97. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Źródło: opracowanie własne.

6. Wskaźniki środowiskowe

6.1 Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r.

Dostępność terenów zieleni⁶⁰ na poszczególnych osiedlach uzależniona jest od lokalizacji m.in. parków miejskich, których w Rzeszowie w 2022 r. było 16. W związku z powyższym wskaźnik ten nie uwzględnia wszystkich osiedli w mieście. Do tych, na obszarze których, w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w m²), powierzchni parków jest najwięcej zaliczyć należy osiedla Pułaskiego, Grota Roweckiego, Zalesie oraz Miłocin (Tabela 73, Mapa 98). Ponadto relatywnie dobrą sytuację z dostępem do terenów parków miejskich mają mieszkańcy osiedli: Śródmieście, Kmity, Kotuli, Piastów oraz Andersa. Należy jednak zauważyć, iż również mieszkańcy osiedli sąsiadujących z parkami miejskimi mają niejednokrotnie obszary te w zasięgu kilkunastominutowego spaceru. Dlatego też analizę dostępności terenów zielonych w Rzeszowie w 2022 roku poszerzono o kolejne wskaźniki opisane w dalszej części opracowania.

Tabela 73. Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska

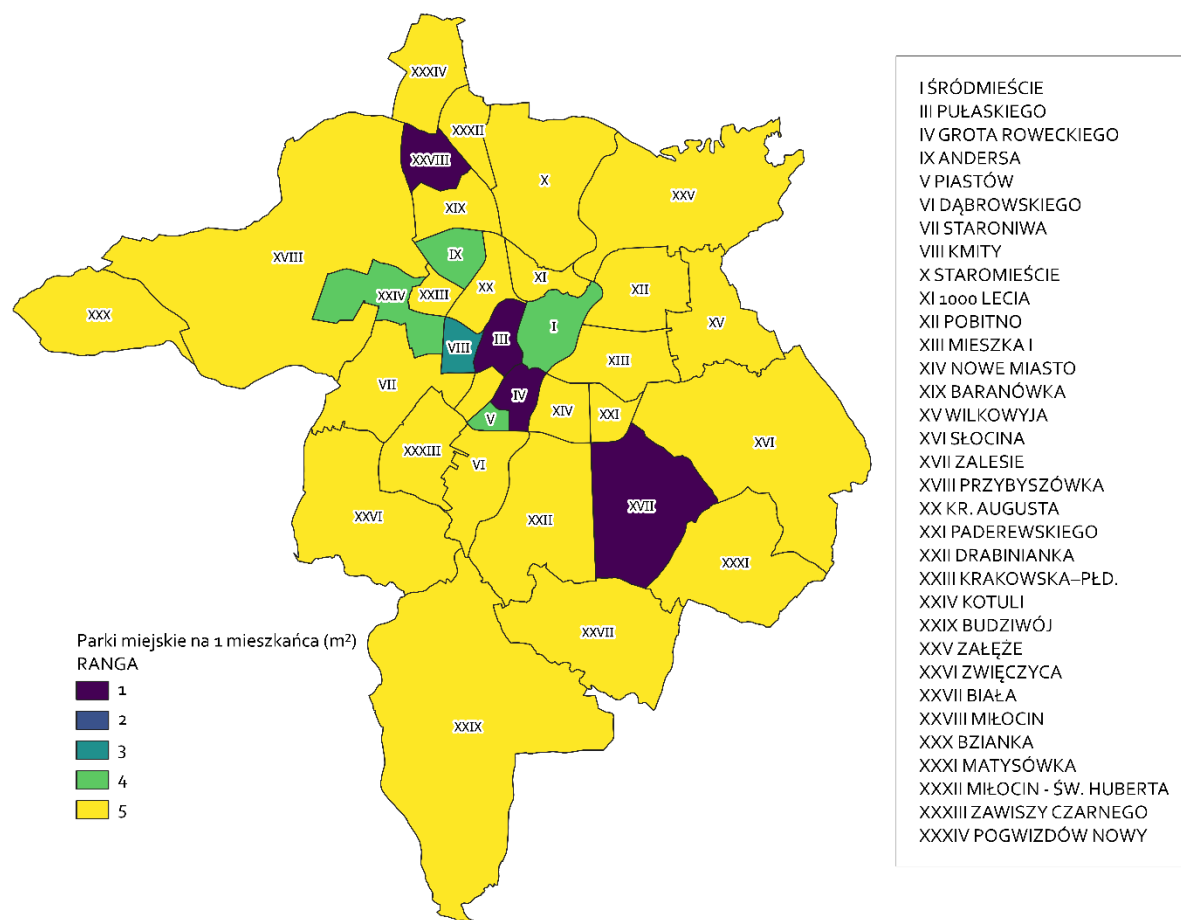
Nazwa osiedla	Powierzchnia na 1 mieszkańca (m ²)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	8,91	64,16	4
Pułaskiego	24,86	0,00	1
Grota Roweckiego	24,77	0,36	1
Andersa	7,90	68,22	4
Piastów	5,97	75,99	4
Dąbrowskiego	0,00	100,00	5
Staroniwa	0,00	100,00	5
Kmity	12,15	51,13	3
Staromieście	0,00	100,00	5
1000-lecia	2,98	88,01	5
Pobitno	0,00	100,00	5
Mieszka I	0,00	100,00	5
Nowe Miasto	3,92	84,23	5
Baranówka	0,00	100,00	5
Wilkowyja	0,00	100,00	5
Słocina	4,36	82,46	5

⁶⁰ W opracowaniu uwzględniono różne formy terenów zieleni miejskiej administrowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej. W mieście znajdują się również tereny zieleni administrowane przez Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych (tereny będące własnością gminy miasto Rzeszów i będące własnością wspólnot mieszkaniowych) oraz inne podmioty.

Nazwa osiedla	Powierzchnia na 1 mieszkańca (m ²)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Zalesie	22,85	8,09	1
Przybyszówka	0,00	100,00	5
Króla Augusta	0,00	100,00	5
Paderewskiego	0,00	100,00	5
Drabinianka	0,00	100,00	5
Krakowska Płd.	0,00	100,00	5
Kotuli	8,87	64,32	4
Budziwój	0,00	100,00	5
Załęże	0,00	100,00	5
Zwiężczyca	0,00	100,00	5
Biała	0,00	100,00	5
Miłocin	21,93	11,79	1
Bzianka	0,00	100,00	5
Matysówka	0,00	100,00	5
Miłocin - Św. Huberta	0,00	100,00	5
Zawiszy Czarnego	0,00	100,00	5
Pogwizdów Nowy	0,00	100,00	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 98. Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

6.2 Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.

W kwestii dostępności terenów zielonych istotna jest również odległość jaką muszą pokonać mieszkańcy do najbliższego parku, niezależnie od tego czy jest on położony na obszarze danego osiedla, czy też w najbliższym sąsiedztwie. Zatem kolejnym analizowanym wskaźnikiem, który obrazuje dostępność terenów zielonych dla mieszkańców poszczególnych osiedli w Rzeszowie, jest odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojazdu 700 m. Według danych Biura Rozwoju Miasta Rzeszowa, obszarami, dla których wskaźnik ten wynosi 100 proc., są centralnie położone osiedla Śródmieście, Pułaskiego, Grota Roweckiego, Andersa, Piastów, Kmity, Króla Augusta, Krakowska Południe (dostęp poza granicą osiedla) oraz

Kotuli (Tabela 74, Mapa 99). Wysoką wartość wskaźnika ma również osiedle Miłocin (95,4 proc.), na terenie którego znajduje się Park Miłocin. Dobry dostęp do terenów parków miejskich poza granicami swojego osiedla mają mieszkańcy osiedla Dąbrowskiego – w tym przypadku wskaźnik wynosi 99,1 proc. W Rzeszowie występują osiedla, na których nie ma zlokalizowanych parków miejskich, i nie znajdują się one w ich najbliższej okolicy. Zaliczyć do nich należy osiedla Budziwój, Załęże, Zwiężczyca, Biała, Bzianka, Matysówka, Miłocin - Św. Huberta oraz Pogwizdów Nowy. Tereny te zlokalizowane są na obrzeżach miasta oraz na nowo przyłączanych osiedlach, które charakteryzują się relatywnie dużym odsetkiem gruntów ornych.

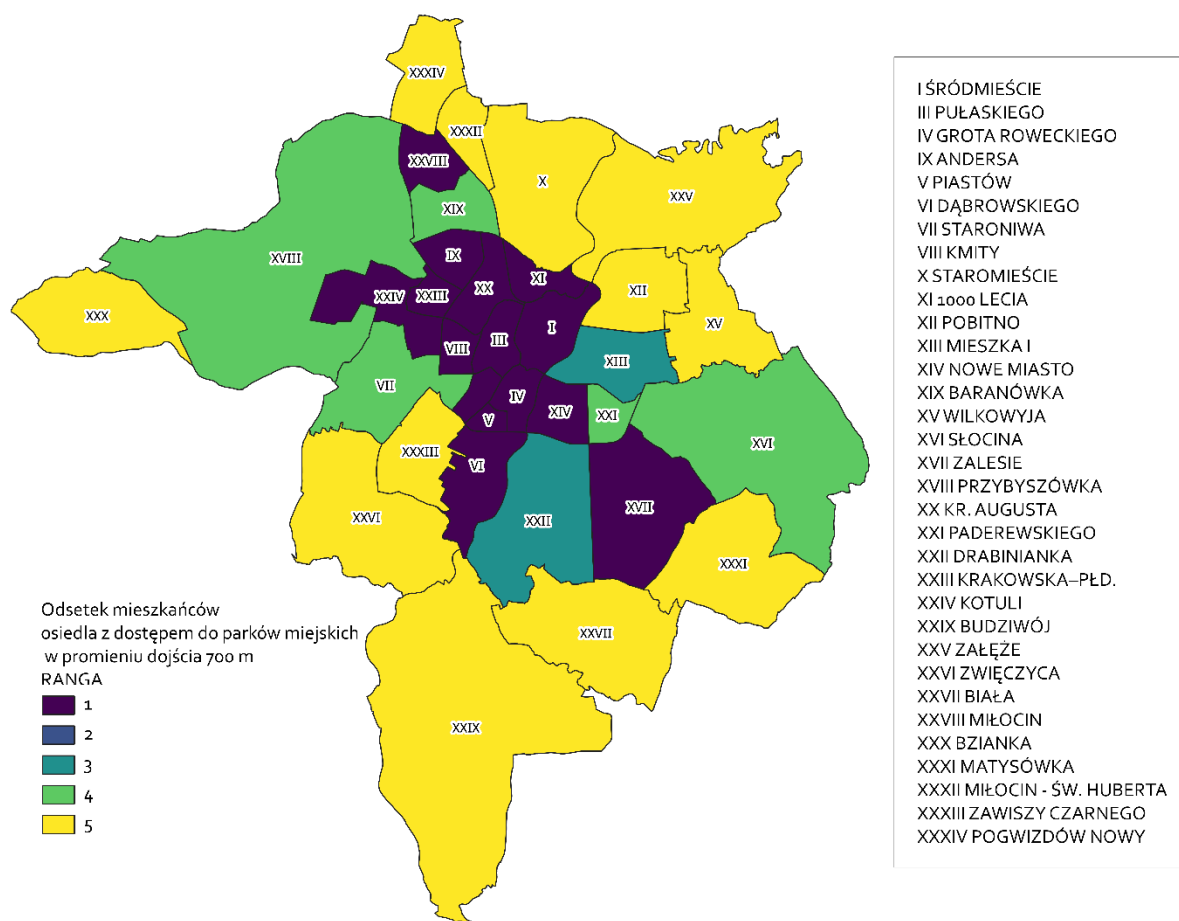
Tabela 74. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojścia 700 m w 2022 r. wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców osiedla (%)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	100,00	0,00	1
Puławskiego	100,00	0,00	1
Grota Roweckiego	100,00	0,00	1
Andersa	100,00	0,00	1
Piastów	100,00	0,00	1
Dąbrowskiego	99,10	0,90	1
Staroniwa	25,28	74,72	4
Kmity	100,00	0,00	1
Staromieście	6,44	93,56	5
1000-lecia	99,85	0,15	1
Pobitno	1,65	98,35	5
Mieszka I	47,19	52,81	3
Nowe Miasto	85,32	14,68	1
Baranówka	38,21	61,79	4
Wilkowyja	5,57	94,43	5
Słocina	32,85	67,15	4
Zalesie	80,88	19,12	1
Przybyszówka	30,43	69,57	4
Króla Augusta	100,00	0,00	1
Paderewskiego	26,79	73,21	4
Drabinianka	44,27	55,73	3
Krakowska Płd.	100,00	0,00	1
Kotuli	100,00	0,00	1
Budziwój	0,00	100,00	5
Załęże	0,00	100,00	5
Zwiężczyca	0,00	100,00	5
Biała	0,00	100,00	5

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców osiedla (%)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Miłocin	95,41	4,59	1
Bzianka	0,00	100,00	5
Matysówka	0,00	100,00	5
Miłocin - Św. Huberta	0,00	100,00	5
Zawiszy Czarnego	5,09	94,91	5
Pogwizdów Nowy	0,00	100,00	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 99. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

6.3 Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r.

Do terenów zieleni, poza parkami miejskimi, zaliczane są w Rzeszowie 82 zieleńce i skwery oraz 28 placów zabaw. Łączna suma ich powierzchni daje możliwość analizy dostępności zróżnicowanych form zieleni miejskiej w odniesieniu do liczby mieszkańców na poszczególnych osiedlach. W 2022 r. terenami o najwyższym wskaźniku powierzchni terenów zielonych (w m²) na 1 mieszkańca były osiedla Dąbrowskiego, Zalesie, Pułaskiego, Grota Roweckiego oraz Miłocin (Tabela 75, Mapa 100). Natomiast najniższą wartość wskaźnika (poniżej 2 m² na mieszkańca) odnotowano dla osiedli Pobitno, Wilkowyja, Przybyszówka, Króla Augusta, Paderewskiego, Budziwój, Załęże, Bzianka oraz Zawiszy Czarnego. W Rzeszowie znajdują się również osiedla, na których nie ma żadnych z wymienionych powyżej form zieleni miejskiej dostępnej dla mieszkańców. Zaliczają się do nich osiedle Staroniwa oraz przyłączone do Rzeszowa w ciągu ostatnich kilku lat osiedla Matysówka, Miłocin - Św. Huberta, Pogwizdów Nowy.

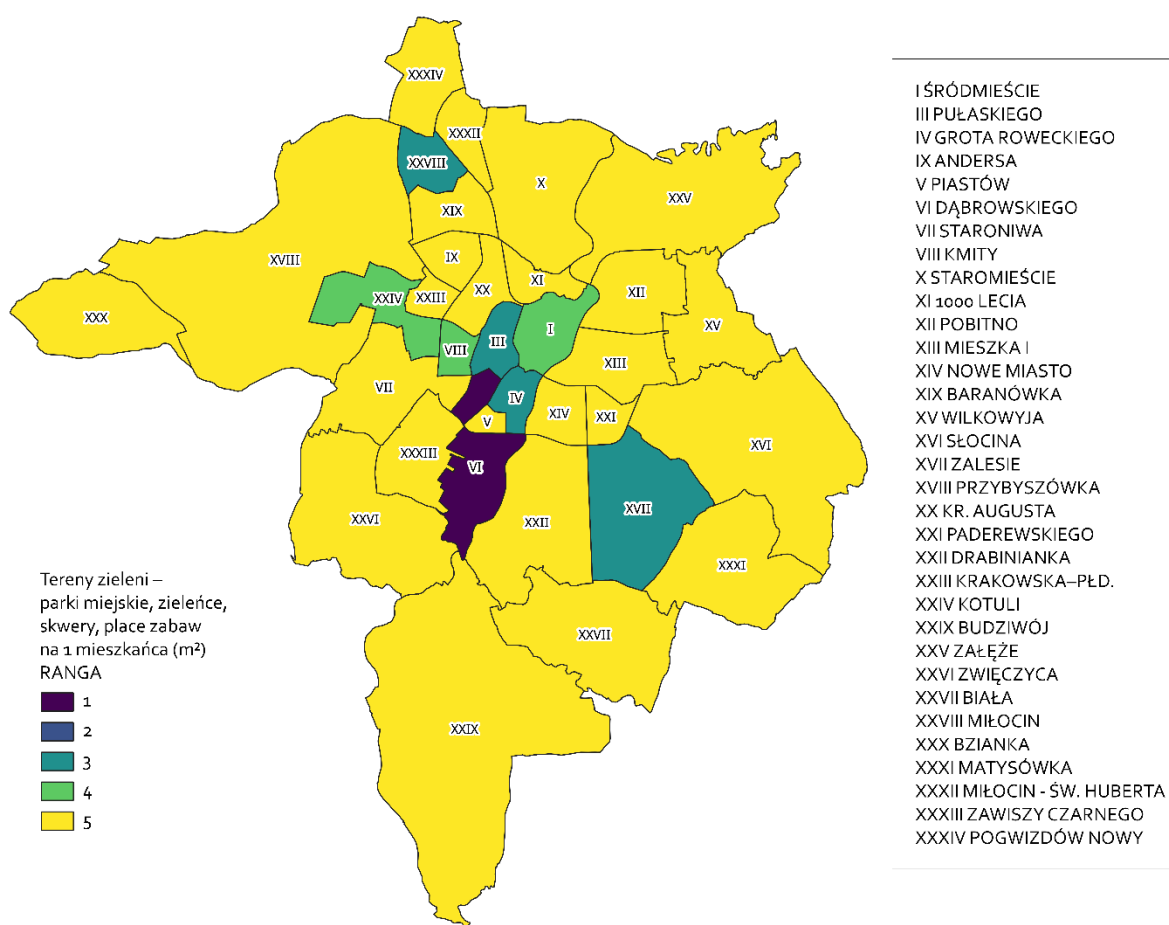
Tabela 75. Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Powierzchnia na 1 mieszkańca (m ²)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	19,20	63,62	4
Pułaskiego	27,95	47,04	3
Grota Roweckiego	26,56	49,68	3
Andersa	9,17	82,63	5
Piastów	7,01	86,72	5
Dąbrowskiego	52,78	0,00	1
Staroniwa	0,00	100,00	5
Kmity	12,15	76,98	4
Staromieście	2,36	95,53	5
1000-lecia	2,98	94,35	5
Pobitno	0,81	98,47	5
Mieszka I	4,59	91,30	5
Nowe Miasto	7,90	85,03	5
Baranówka	6,24	88,18	5
Wilkowyja	1,43	97,29	5
Słocina	4,36	91,74	5
Zalesie	29,10	44,87	3
Przybyszówka	0,74	98,60	5
Króla Augusta	1,15	97,82	5
Paderewskiego	0,50	99,05	5

Nazwa osiedla	Powierzchnia na 1 mieszkańca (m ²)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Drabinianka	7,59	85,62	5
Krakowska Płd.	6,47	87,74	5
Kotuli	13,46	74,50	4
Budziwój	0,45	99,15	5
Załęże	0,75	98,58	5
Zwiężczyca	9,09	82,78	5
Biała	2,15	95,93	5
Miłocin	22,35	57,65	3
Bzianka	1,57	97,03	5
Matysówka	0,00	100,00	5
Miłocin - Św. Huberta	0,00	100,00	5
Zawiszy Czarnego	0,38	99,28	5
Pogwizdów Nowy	0,00	100,00	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 100. Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m²) na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

6.4 Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.

Obszary zieleni miejskiej, które obejmują parki miejskie, zieleńce, skwery oraz place zabaw, przeanalizowano również pod względem dostępności dla mieszkańców Rzeszowa w promieniu dojazdu 700 m. Uwzględnione zostało ich położenie zarówno w granicach osiedla, jak i w najbliższym sąsiedztwie. Osiedlami charakteryzującymi się najwyższym odsetkiem dotarcia do obszarów zieleni miejskiej (100% mieszkańców) były Śródmieście, Pułaskiego, Grota Roweckiego, Andersa, Piastów, Dąbrowskiego, Kmity, 1000-lecia, Mieszka I, Nowe Miasto, Baranówka, Króla Augusta, Paderewskiego, Krakowska Południe, Kotuli oraz Miłocin. Duży wpływ na to miał udział zieleńców, skwerów i placów zabaw np. na osiedlu Dąbrowskiego (30, ha), na osiedlu Drabinianka (10,7 ha), w Śródmieściu (7,5 ha). Na dwóch osiedlach w Rzeszowie, tj. Matysówka oraz Pogwizdów Nowy tej kategorii obszary zieleni miejskiej nie występują w ogóle, a ich mieszkańcy nie mają do nich dostępu również na innych osiedlach w promieniu dojazdu 700 m. Należy zauważyć, że są to osiedla nowo przyłączone do Rzeszowa w ostatnich latach, na których funkcja rolnicza i tereny rolnicze stanowią duży udział w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Obszarami o niskich wartościach wskaźnika dostępności są również osiedla Budziwój, Zwiężycza oraz Miłocin - Św. Huberta (Tabela 76, Mapa 101).

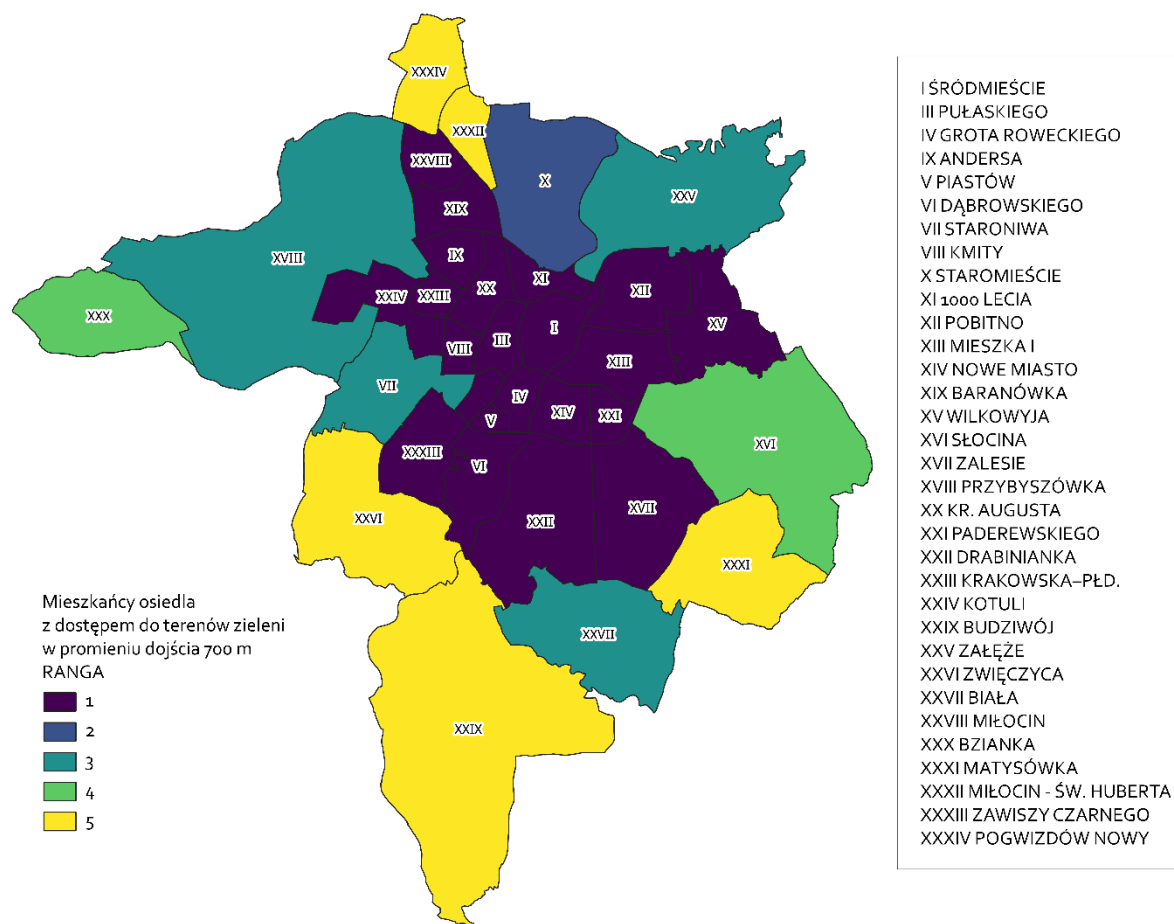
Tabela 76. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców osiedla (%)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	100,00	0,00	1
Pułaskiego	100,00	0,00	1
Grota Roweckiego	100,00	0,00	1
Andersa	100,00	0,00	1
Piastów	100,00	0,00	1
Dąbrowskiego	100,00	0,00	1
Staroniwa	46,54	53,46	3
Kmity	100,00	0,00	1
Staromieście	67,06	32,94	2
1000-lecia	100,00	0,00	1
Pobitno	99,95	0,05	1
Mieszka I	100,00	0,00	1
Nowe Miasto	100,00	0,00	1
Baranówka	100,00	0,00	1

Nazwa osiedla	Odsetek mieszkańców osiedla (%)	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Wilkowyja	84,95	15,05	1
Słocina	37,64	62,36	4
Zalesie	92,68	7,32	1
Przybyszówka	58,77	41,23	3
Króla Augusta	100,00	0,00	1
Paderewskiego	100,00	0,00	1
Drabinianka	93,07	6,93	1
Krakowska Płd.	100,00	0,00	1
Kotuli	100,00	0,00	1
Budziwój	19,56	80,44	5
Załęże	46,29	53,71	3
Zwiężczyca	18,74	81,26	5
Biała	48,40	51,60	3
Miłocin	100,00	0,00	1
Bzianka	36,79	63,21	4
Matysówka	0,00	100,00	5
Miłocin - Św. Huberta	5,30	94,70	5
Zawiszy Czarnego	83,46	16,54	1
Pogwizdów Nowy	0,00	100,00	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Mapa 101. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

6.5 Hałas drogowy L_{dwn} (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

W oparciu o „Strategiczną mapę hałasu Miasta Rzeszowa 2022” dokonano charakterystyki głównych źródeł hałasu występujących w osiedlach. Pierwszym z wskaźników poddanych analizie był hałas drogowy L_{dwn} ⁶¹ w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców osiedla. Hałas L_{dwn} oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00). Przekroczenia norm hałasu drogowego analizowane były w przypadku liczby budynków chronionych oraz trzech poziomów przekroczenia hałasu: od 1 dB do 5 dB, od 5 dB do 10 dB oraz przekroczenia w zakresie od 10 dB do 15 dB. Dla możliwości porównania danych dla różnych osiedli wartość wskaźnika została wyliczona na 1 tys. mieszkańców. Najwyższym poziomem przekroczenia hałasu drogowego L_{dwn} charakteryzowało się osiedle Miłocin - Św. Huberta. Wysokie wskaźniki odnotowano również w przypadku osiedli: Biała, Staroniwa oraz Matysówka. Najniższymi wskaźnikami charakteryzowały się zaś osiedla: Miłocin, Andersa, Bzianka, Baranówka, Nowe Miasto, Piastów, Krakowska Południe oraz Kotuli (Tabela 77).

Tabela 77. Hałas drogowy L_{dwn} (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	19,34	22,30	2
Pułaskiego	20,67	23,83	2
Grota Roweckiego	11,12	12,82	1
Andersa	0,97	1,12	1
Piastów	3,03	3,50	1
Dąbrowskiego	9,47	10,92	1
Staroniwa	58,24	67,14	4
Kmity	10,66	12,29	1
Staromieście	30,03	34,62	2
1000-lecia	10,48	12,08	1

⁶¹ L_{dwn} = oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Pobitno	19,09	22,01	2
Mieszka I	15,04	17,34	1
Nowe Miasto	2,07	2,39	1
Baranówka	1,60	1,85	1
Wilkowyja	17,77	20,49	2
Słocina	30,78	35,49	2
Zalesie	39,76	45,84	3
Przybyszówka	32,29	37,23	2
Króla Augusta	10,78	12,43	1
Paderewskiego	9,62	11,09	1
Drabinianka	19,82	22,85	2
Krakowska Płd.	3,89	4,49	1
Kotuli	4,04	4,66	1
Budziwój	34,80	40,13	3
Załęże	37,38	43,09	3
Zwiężczyca	25,50	29,40	2
Biała	62,42	71,96	4
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	1,52	1,75	1
Matysówka	53,13	61,25	4
Miłocin - Św. Huberta	86,73	100,00	5
Zawiszy Czarnego	16,60	19,14	1
Pogwizdów Nowy	12,67	14,60	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Strategiczna mapa hałasu Miasta Rzeszowa 2022*, <https://bip.erzeszow.pl/338-ochrona-srodowiska/4276-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022/55657-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022.html> (8.05.2023).

6.6 Hałas drogowy LN (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Analogicznej analizie jak w przypadku hałasu drogowego L_{dwn} , dokonano również w przypadku hałasu drogowego L_n^{62} . Hałas drogowy L_n oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Najwyższym poziomem przekroczenia norm hałasu drogowe L_n na 1 tys. mieszkańców charakteryzowały się osiedla: Biała, Miłocin - Św. Huberta, Staroniwa, Pułaskiego oraz

⁶² L_n - oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Śródmieście. Osiedlami o najniższym poziomie hałasu drogowego Ln na 1 tys. mieszkańców były: Bzianka, Miłocin, Baranówka, Krakowska Południe, Nowe Miasto, Andersa oraz Kotuli (Tabela 78).

Tabela 78. Hałas drogowy LN (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy	Ranga
Śródmieście	18,63	61,36	4
Pułaskiego	19,99	65,84	4
Grota Roweckiego	10,40	34,25	2
Andersa	0,49	1,60	1
Piastów	3,28	10,82	1
Dąbrowskiego	8,23	27,12	2
Staroniwa	24,13	79,48	5
Kmity	3,55	11,70	1
Staromieście	10,71	35,28	2
1000-lecia	7,89	25,98	2
Pobitno	4,58	15,09	1
Mieszka I	5,22	17,19	1
Nowe Miasto	0,48	1,57	1
Baranówka	0,00	0,00	1
Wilkowyja	4,63	15,25	1
Słocina	7,87	25,92	2
Zalesie	15,79	51,99	3
Przybyszówka	6,59	21,71	2
Króla Augusta	5,18	17,07	1
Paderewskiego	2,67	8,80	1
Drabinianka	7,30	24,03	2
Krakowska Płd.	0,42	1,37	1
Kotuli	0,73	2,39	1
Budziwój	6,81	22,43	2
Załęże	6,10	20,10	2
Zwiężczyca	4,25	13,99	1
Biała	30,36	100,00	5
Miłocin	0,00	0,00	1
Bzianka	0,00	0,00	1
Matysówka	15,50	51,03	3
Miłocin - Św. Huberta	29,34	96,62	5
Zawiszy Czarnego	7,73	25,45	2
Pogwizdów Nowy	5,63	18,54	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Strategiczna mapa hałasu Miasta Rzeszowa 2022*, <https://bip.ereszow.pl/338-ochrona-srodowiska/4276-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022/55657-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022.html> (8.05.2023).

6.7 Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Hałasem kolejowym zagrożeni są mieszkańcy jedynie dwóch osiedli – 1000-lecia oraz Króla Augusta. W przypadku pozostałych osiedli problem taki nie występuje (Tabela 79).

Tabela 79. Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy
Śródmieście	0,00	0,00
Pułaskiego	0,00	0,00
Grota Roweckiego	0,00	0,00
Andersa	0,00	0,00
Piastów	0,00	0,00
Dąbrowskiego	0,00	0,00
Staroniwa	0,00	0,00
Kmity	0,00	0,00
Staromieście	0,00	0,00
1000-lecia	0,49	100,00
Pobitno	0,00	0,00
Mieszka I	0,00	0,00
Nowe Miasto	0,00	0,00
Baranówka	0,00	0,00
Wilkowyja	0,00	0,00
Słocina	0,00	0,00
Zalesie	0,00	0,00
Przybyszówka	0,00	0,00
Króla Augusta	0,21	42,04
Paderewskiego	0,00	0,00
Drabinianka	0,00	0,00
Krakowska Płd.	0,00	0,00
Kotuli	0,00	0,00
Budziwój	0,00	0,00
Załęże	0,00	0,00
Zwiężczyca	0,00	0,00
Biała	0,00	0,00
Miłocin	0,00	0,00
Bzianka	0,00	0,00
Matysówka	0,00	0,00
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00
Zawiszy Czarnego	0,00	0,00
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Strategiczna mapa hałasu Miasta Rzeszowa 2022*, <https://bip.erzeszow.pl/338-ochrona-srodowiska/4276-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022/55657-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022.html> (8.05.2023).

6.8 Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Wskaźniki dotyczące hałasu przemysłowego i jego przekroczeń dla wartości z grupy hałasu typu L_{dwn} oraz L_n zostały zagregowane w jeden wskaźnik. Zagrożenie hałasem przemysłowym dotyczy mieszkańców 6 osiedli: Dąbrowskiego, Zawiszy Czarnego, Zwiężczyca, 1000-lecia, Staroniwa oraz Drabinianka. Najwyższym poziom niekorzystnego zjawiska dotyczy przede wszystkim dwóch osiedli – Dąbrowskiego oraz Zawiszy Czarnego. W przypadku pozostałych osiedli problem przekroczeń norm hałasu typu L_{dwn} oraz L_n nie występuje (Tabela 80).

Tabela 80. Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy
Śródmieście	0,00	0,00
Pułaskiego	0,00	0,00
Grota Roweckiego	0,00	0,00
Andersa	0,00	0,00
Piastów	0,00	0,00
Dąbrowskiego	15,85	100,00
Staroniwa	1,31	8,28
Kmity	0,00	0,00
Staromieście	0,00	0,00
1000-lecia	1,73	10,89
Pobitno	0,00	0,00
Mieszka I	0,00	0,00
Nowe Miasto	0,00	0,00
Baranówka	0,00	0,00
Wilkowyja	0,00	0,00
Słocina	0,00	0,00
Zalesie	0,00	0,00
Przybyszówka	0,00	0,00
Króla Augusta	0,00	0,00
Paderewskiego	0,00	0,00
Drabinianka	0,21	1,30
Krakowska Płd.	0,00	0,00
Kotuli	0,00	0,00
Budziwój	0,00	0,00
Załęże	0,00	0,00
Zwiężczyca	4,53	28,60
Biała	0,00	0,00
Miłocin	0,00	0,00
Bzianka	0,00	0,00
Matysówka	0,00	0,00

Nazwa osiedla	Wartość na 1 mieszkańca	Wskaźnik cząstkowy
Miłocin - Św. Huberta	0,00	0,00
Zawiszy Czarnego	10,88	68,62
Pogwizdów Nowy	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Strategiczna mapa hałasu Miasta Rzeszowa 2022*, <https://bip.erzeszow.pl/338-ochrona-srodowiska/4276-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022/55657-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022.html> (8.05.2023).

6.9 Wskaźnik grupowy kategorii analitycznej hałas na osiedlach w 2022 r.

W oparciu o cztery wskaźniki określone jako wskaźniki analityczne z grupy hałas:

1) hałas drogowy L_{dwn} na 1 tys. mieszkańców na osiedlach w 2022 r.; 2) hałas drogowy L_n na 1 tys. mieszkańców na osiedlach w 2022 r.; 3) hałas kolejowy na 1 tys. mieszkańców na osiedlach w 2022 r.; 4) hałas przemysłowy na 1 tys. mieszkańców na osiedlach w 2022 r., wyliczono wskaźnik grupowy dla tej właśnie kategorii analitycznej. Najwyższymi wartościami wskaźnika, a co za tym idzie najwyższym poziomem nasycenia wskaźnikami z kategorii hałas charakteryzowały się dwa osiedla: Miłocin - Św. Huberta oraz Biała.

W grupie o nieco niższym ale również wysokim poziomie nasycenia hałasem znalazły się trzy osiedla Staroniwa, 1000-lecia oraz Dąbrowskiego. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano zaś w osiedlu Miłocin. Do osiedli o niskim poziomie wskaźnika analitycznego możemy również zaliczyć, takie osiedla jak: Bzianka, Baranówka, Andersa, Nowe Miasto, Krakowska Południe oraz Kotuli (Tabela 81, Mapa 102).

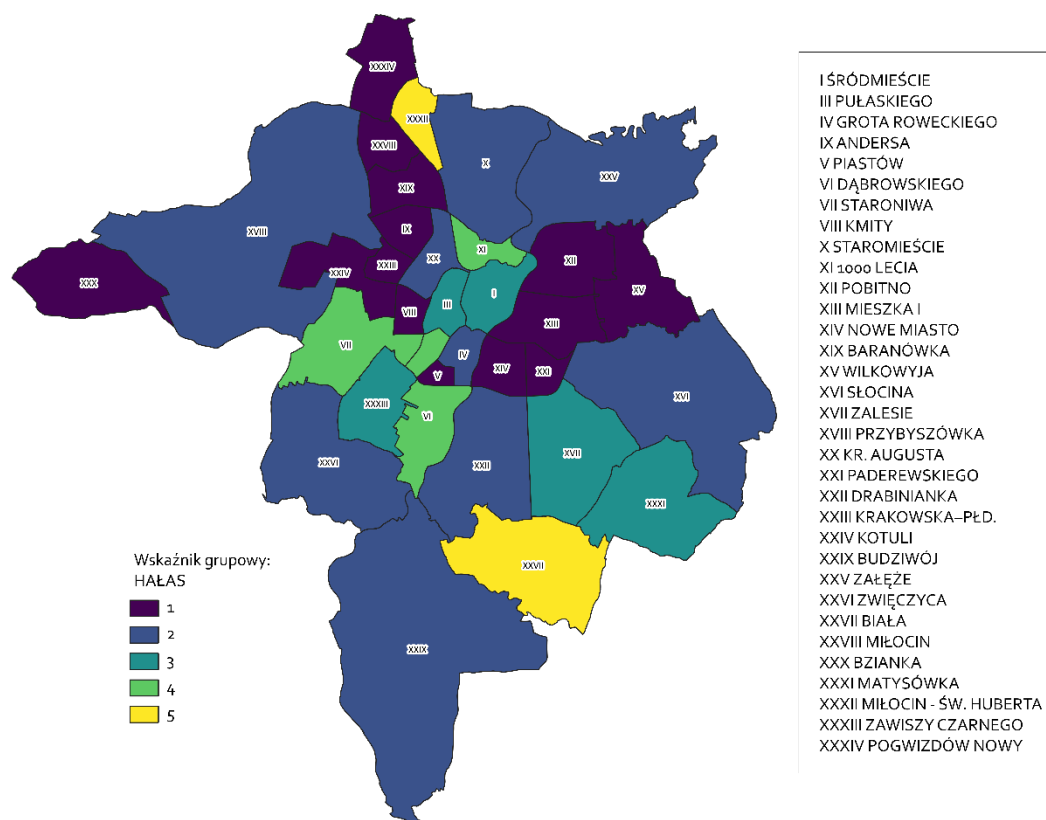
Tabela 81. Wskaźnik grupowy hałas na osiedlach w 2022 r.

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	42,55	3
Pułaskiego	45,61	3
Grota Roweckiego	23,94	2
Andersa	1,38	1
Piastów	7,28	1
Dąbrowskiego	70,20	4
Staroniwa	78,78	4
Kmity	12,20	1
Staromieście	35,55	2
1000-lecia	75,76	4
Pobitno	18,87	1
Mieszka I	17,56	1

Nazwa osiedla	Wskaźnik grupowy	Ranga kumulacji zjawiska
Nowe Miasto	2,01	1
Baranówka	0,94	1
Wilkowyja	18,18	1
Słocina	31,23	2
Zalesie	49,75	3
Przybyszówka	29,98	2
Króla Augusta	36,39	2
Paderewskiego	10,12	1
Drabinianka	24,51	2
Krakowska Płd.	2,98	1
Kotuli	3,59	1
Budziwój	31,82	2
Załęże	32,14	2
Zwiężczyca	36,61	2
Biała	87,46	5
Miłocin	0,00	1
Bzianka	0,89	1
Matysówka	57,11	3
Miłocin - Św. Huberta	100,00	5
Zawiszy Czarnego	57,58	3
Pogwizdów Nowy	16,86	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *Strategiczna mapa hałasu Miasta Rzeszowa 2022*, <https://bip.ereszow.pl/338-ochrona-srodowiska/4276-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022/55657-strategiczna-mapa-halasu-miasta-rzeszowa-2022.html> (8.05.2023).

Mapa 102. Wskaźnik grupowy hałas na osiedlach w 2022 r.

Źródło: opracowanie własne.

6.10 Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki środowiskowe

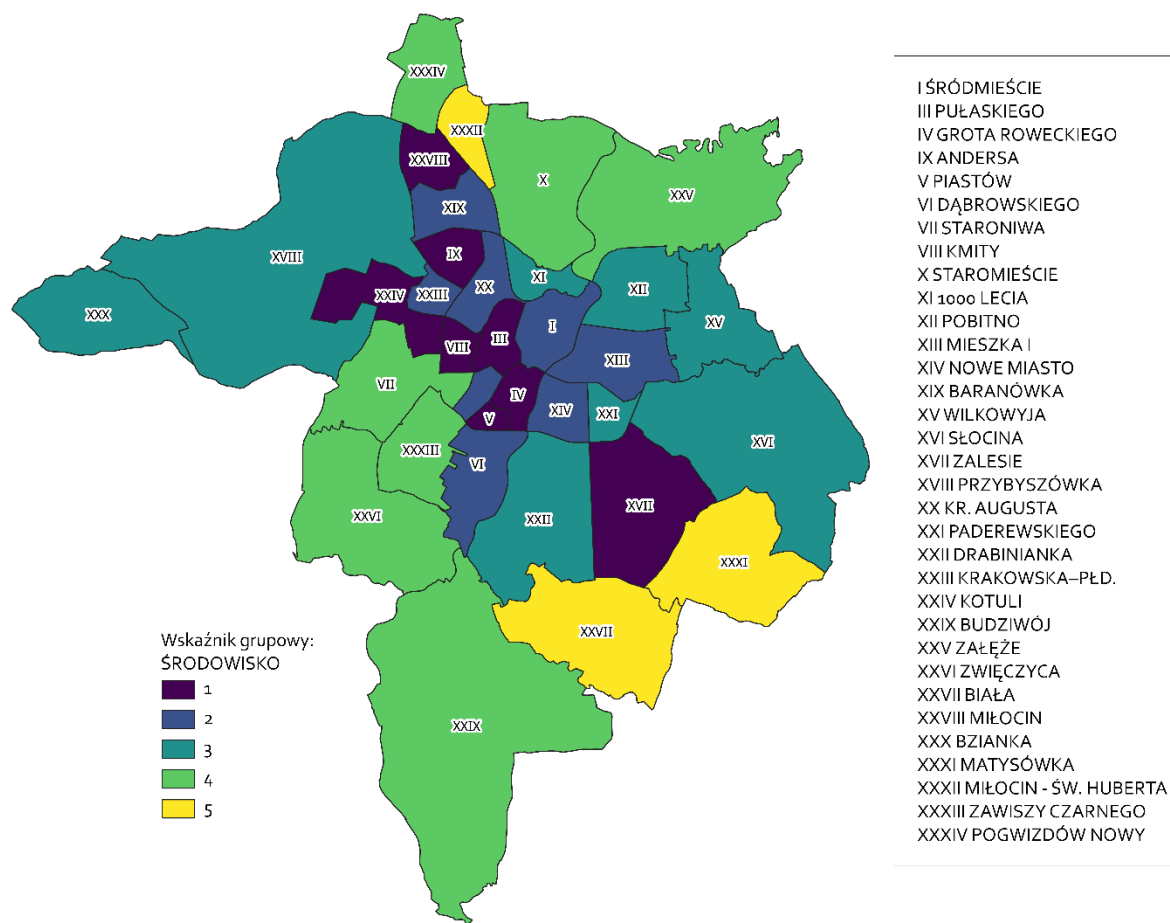
Wskaźnik syntetyczny uwzględniający osiem wskaźników cząstkowych przypisanych do sfery środowiskowej, w tym wskaźniki dotyczące różnych form terenów zielni oraz rodzajów hałasu, przyjmował najwyższe wartości dla osiedli Miłocin Św. Huberta, Biała oraz Matysówka. Wysoki wskaźnik odnotowany dla tych osiedli oznaczał kumulację na ich obszarze negatywnych zjawisk o charakterze środowiskowym. Z przeprowadzonej analizy wynika, że problemy środowiskowe koncentrowały się na osiedlach zlokalizowanych na obrzeżach miasta, przez które przebiegają główne szlaki komunikacyjne (drogowe i kolejowe). Najniższe wartości syntetyczny wskaźnik środowiskowy przyjmował dla osiedli położonych w centrum miasta, takich jak, Pułaskiego, gen. Grota Roweckiego, gen. Andersa i Piastów, ale także osiedla oddalonego od centrum – Miłocin, Kotuli czy Zalesie (Tabela 82, Mapa 103).

Tabela 82. Wskaźnik syntetyczny – wskaźniki środowiskowe (ranga kumulacji)

Nazwa osiedla	Wskaźnik syntetyczny	Ranga kumulacji zjawiska
Śródmieście	26,56	2
Pułaskiego	12,12	1
Grota Roweckiego	4,46	1
Andersa	15,38	1
Piastów	19,91	1
Dąbrowskiego	31,88	2
Staroniwa	79,08	4
Kmity	15,09	1
Staromieście	61,45	4
1000-lecia	49,77	3
Pobitno	50,25	3
Mieszka I	39,56	2
Nowe Miasto	22,01	2
Baranówka	34,37	2
Wilkowyja	51,90	3
Słocina	56,27	3
Zalesie	19,95	1
Przybyszówka	56,89	3
Króla Augusta	37,76	2
Paderewskiego	42,17	3
Drabinianka	43,00	3
Krakowska Płd.	23,12	2
Kotuli	13,89	1
Budziwój	71,16	4
Załęże	66,01	4
Zwiężczyca	69,98	4
Biała	86,11	5
Miłocin	0,00	1
Bzianka	55,67	3
Matysówka	84,72	5
Miłocin - Św. Huberta	100,00	5
Zawiszy Czarnego	67,64	4
Pogwizdów Nowy	69,42	4

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 103. Wskaźnik syntetyczny – wskaźniki środowiskowe

Źródło: opracowanie własne.

Wnioski

Opracowana zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji⁶³ diagnoza, miała na celu:

- a) wyznaczenie jednostek, które stanowią **obszary zdegradowane**, tj. będące w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego negatywnego zjawiska w pozostałych sferach (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej);
- b) wskazanie propozycji zasięgu **obszaru rewitalizacji**, tj. obszaru obejmującego całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz istotnym znaczeniem dla rozwoju lokalnego.

Kolejnym etapem realizacji założeń rewitalizacyjnych w mieście może być opracowanie oraz przyjęcie gminnego programu rewitalizacji, który powinien powstać przy szerokim udziale interesariuszy zewnętrznych (metodą partycypacyjną) i opierać się na pogłębionej analizie jakościowej i ilościowej poszczególnych obszarów. Tworzony w przyszłości program może uwzględniać tylko te części wyznaczonych osiedli, które cechuje największa koncentracja negatywnych zjawisk. Wyznaczenie ostatecznego obszaru rewitalizacji powinno ponadto uwzględniać możliwości realizacji celów i kierunków działań rewitalizacyjnych w określonym czasie i z uwzględnieniem zasobów np. finansowych, kadrowych, organizacyjnych miasta.

Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dla miasta Rzeszowa powstała na podstawie pogłębionej analizy **70 wskaźników** o charakterze społecznym (Tabela 83), gospodarczym (Tabela 84), przestrzenno-funkcjonalnym (Tabela 85), technicznym (Tabela 86) oraz środowiskowym (Tabela 89). Punktem odniesienia dla wskazania negatywnych zjawisk

⁶³ Art. 4, art. 9, art. 10, ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.

w mieście i natężenia ich koncentracji były osiedla (jednostki pomocnicze samorządu), których obecnie w Rzeszowie jest 33. Do stworzenia indeksu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykorzystane zostały dane pochodzące z zasobów Urzędu Miasta Rzeszowa oraz jednostek podległych. Zakres analizowanych danych obejmował okres 2016–2022. W przypadku niektórych wskaźników autorzy odwołali się do danych za 2021 lub 2022 rok.

Zgodnie z przyjętą metodologią do oceny występowania kumulacji negatywnych zjawisk każdej analizowanej sfery: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej, obliczono syntetyczne wskaźniki grupowe, a następnie wykorzystano metodę skalowania problemów tj. nadawania im rangi od 1 do 5. Wartość 1 otrzymały wskaźniki syntetyczne o najniższej kumulacji problemów z danej sfery, zaś wartość 5 otrzymały wskaźniki, które przyjmują najwyższe (negatywne) wartości kumulacji zjawiska (Mapy 105-109). Należy podkreślić, iż w przypadku wskaźników syntetycznych obliczonych dla poszczególnych sfer oddziaływania rosnąca ranga zawsze oznacza natężenie kumulacji negatywnych zjawisk, czyli osiedla oznaczone rangą 1 charakteryzują się najniższą, a osiedla oznaczone rangą 5 najwyższą kumulacją negatywnego zjawiska⁶⁴.

Przypisanie rangi do wartości wskaźnika syntetycznego:

- od 0 do 20,00 proc. wartości wskaźnika syntetycznego – ranga kumulacji problemu 1,
- od 20,01 do 40,00 proc. wartości wskaźnika syntetycznego – ranga kumulacji problemu 2,
- od 40,01 do 60,00 proc. wartości wskaźnika syntetycznego – ranga kumulacji problemu 3,
- od 60,01 do 80,00 proc. wartości wskaźnika syntetycznego – ranga kumulacji problemu 4,
- od 80,01 do 100 proc. wartości wskaźnika syntetycznego – ranga kumulacji problemu 5.

⁶⁴ Dla zachowania logiki ukazania kumulacji zjawisk o pozytywnym i negatywnym charakterze oraz możliwości dokonywania porównań między wskaźnikami syntetycznymi dla poszczególnych sfer, na etapie obliczeń dokonano rekodowania (odwrócenia skali wartości) 33 wskaźników cząstkowych (por. rozdział 1., str. 8-9).

W celu zobrazowania ogólnej kumulacji problemów na obszarze Rzeszowa, przygotowano również wskaźnik syntetyczny obejmujący wszystkie 5 sfer oddziaływania łącznie (Mapa 104). W tym przypadku uznano jednak, iż wymaga to zachowania odpowiednich proporcji poszczególnych składowych, czyli dokonania oceny istotności (wagi) poszczególnych obszarów kumulacji zjawisk zachodzących na osiedlach w Rzeszowie. Przyjęta waga dla poszczególnych sfer oddziaływania jest różna, gdyż wynika to zarówno z wymagań ustawy o rewitalizacji (szczególnie nagromadzenie problemów społecznych), jak i z kierunków i priorytetów rozwoju Rzeszowa.

Przyjęte wagi dla poszczególnych sfer oddziaływania:

- społeczna (0,6),
- gospodarcza (0,1),
- przestrzenno-funkcjonalna (0,1),
- techniczna (0,1),
- środowiskowa (0,1).

Delimitacji obszaru zdegradowanego dokonano w 3 etapach przyjmując za konieczne, iż:

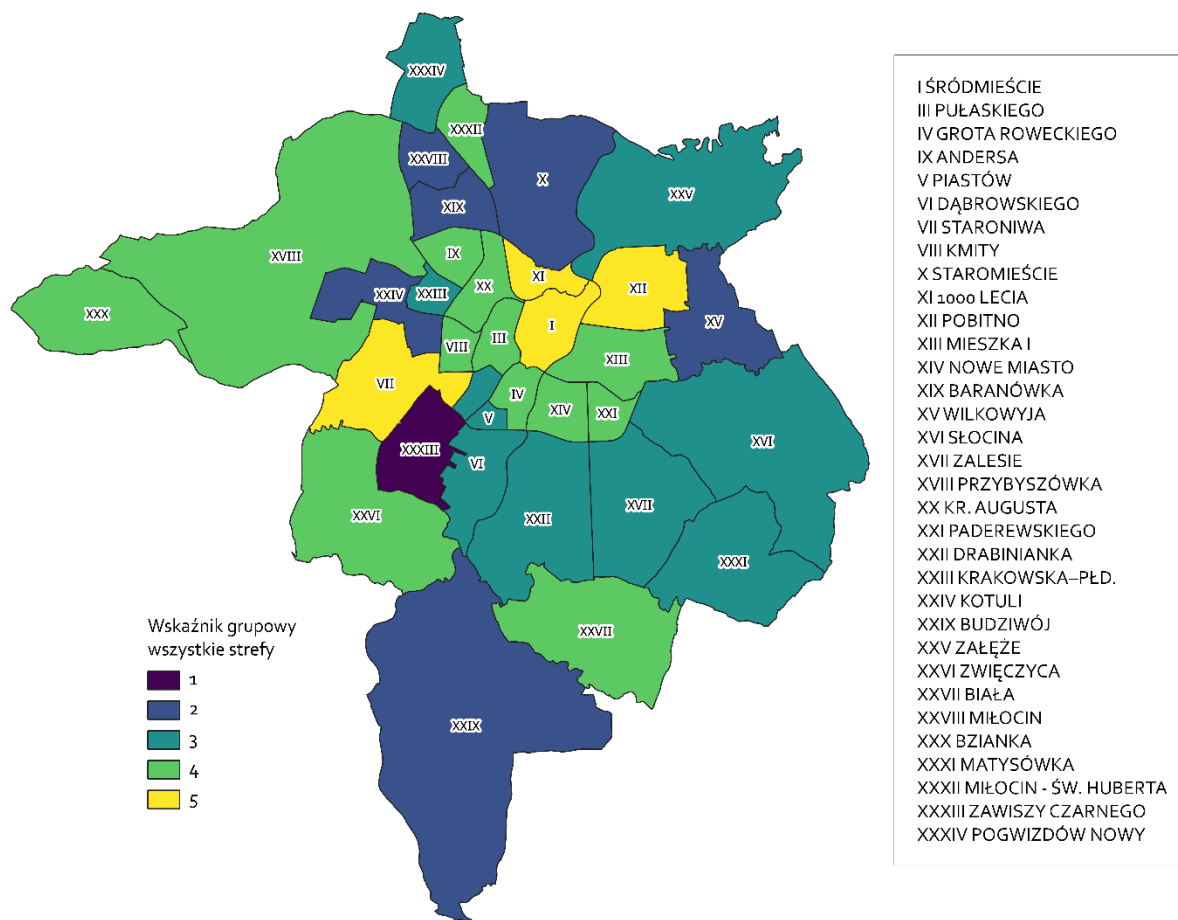
- I. obszar zdegradowany musi posiadać co najmniej 4-tą rangę kumulacji negatywnych zjawisk ogółem, tj. w oparciu o wskaźnik syntetyczny dla wszystkich sfer oddziaływania łącznie. Warunki te spełniły osiedla (wartość wskaźnika grupowego rosnąco): Kmity, Zwiężczyca, Biała, Króla Augusta, Nowe Miasto, Mieszka I, Paderewskiego, Grota Roweckiego, Miłocin - Św. Huberta, Bzianka, Andersa, Przybyszówka, Pułaskiego, 1000-lecia, Pobitno, Staroniwa i Śródmieście (Mapa 104);
- II. obszar zdegradowany musi posiadać co najmniej 4-tą rangę kumulacji negatywnych zjawisk w obszarze sfery społecznej. Warunki te spełniły osiedla (wartość wskaźnika grupowego rosnąco): Paderewskiego, Piastów, Króla Augusta, Grota Roweckiego, Nowe Miasto, 1000-lecia, Andersa, Pułaskiego oraz Śródmieście (Mapa 105);
- III. obszar zdegradowany musi posiadać co najmniej 4-tą rangę kumulacji negatywnych zjawisk w pozostałych (niespołecznych) obszarach sfer

oddziaływania, tj. gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Warunki te spełniły osiedla Śródmieście i 1000-lecia – dla sfery gospodarczej (Mapa 106) oraz osiedle Króla Augusta – dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej (Mapa 107).

W związku z powyższym wyznaczony **obszar zdegradowany obejmuje osiedla Śródmieście, 1000-lecia oraz Króla Augusta.**

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, jako obszar rewitalizacji wskazuje się całość lub część obszaru zdegradowanego, który cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz posiada szczególnie istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego. Warunki te spełnia osiedle Śródmieście. Tym samym **proponowanym obszarem rewitalizacji w Rzeszowie jest osiedle Śródmieście.**

Mapa 104. Wskaźnik syntetyczny - sfery oddziaływania łącznie

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 83. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera społeczna

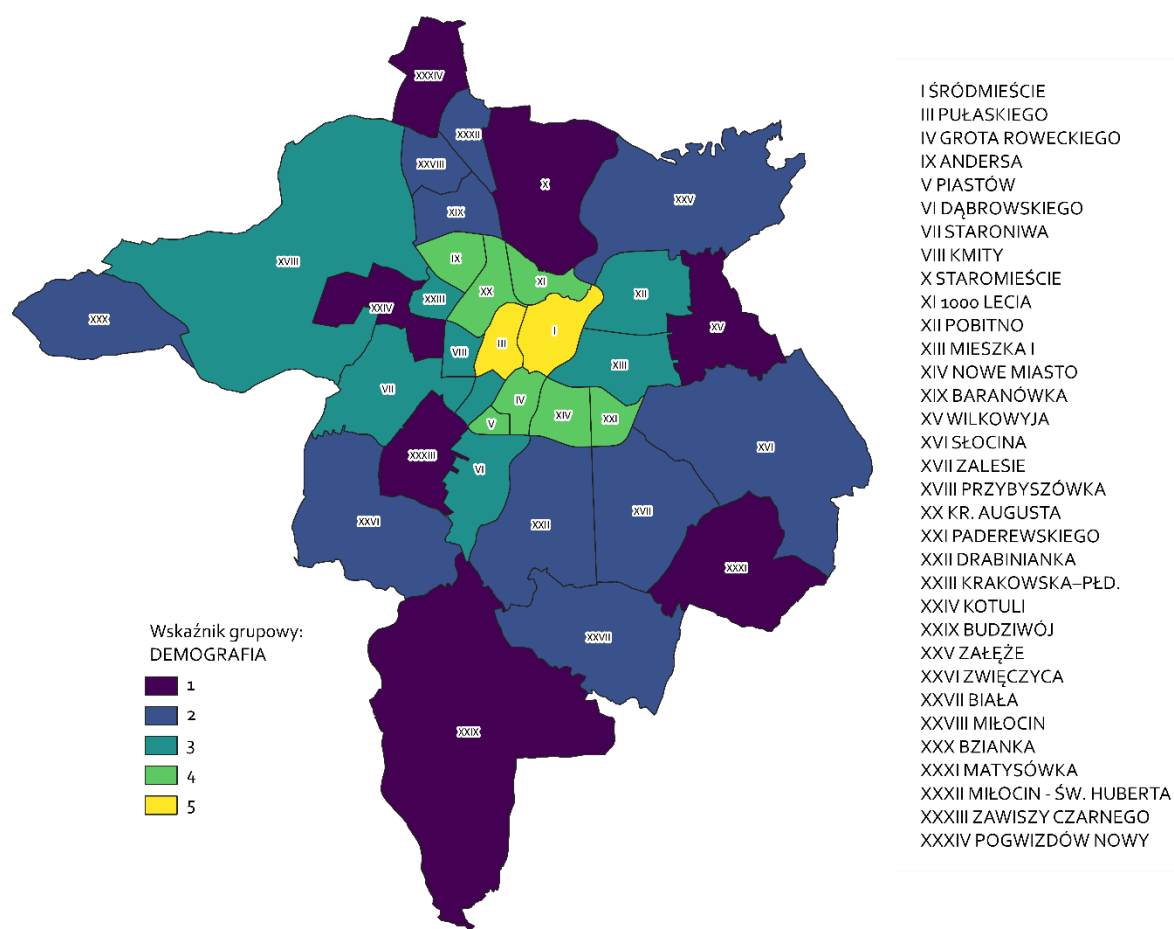
Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta w 2022 r.	Społeczna
2.	Średnia wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	
3.	Mediana wieku ludności na osiedlach w 2022 r.	
4.	Zmiana liczby ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
5.	Zmiana średniej wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
6.	Zmiana mediany wieku ludności na osiedlach w latach 2016 - 2022	
7.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w 2022 r.	
8.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w 2022 r.	
9.	Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w 2022 r.	
10.	Odsetek mieszkańców w wieku 60 i więcej na osiedlach w 2022 r.	
11.	Odsetek mieszkańców w wieku 70 i więcej na osiedlach w 2022 r.	
12.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
13.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
14.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach w latach 2016-2022	
15.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	
16.	Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 lat i więcej na osiedlach w latach 2016-2022	
17.	Saldo migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022	
18.	Współczynnik salda migracji na osiedlach w latach 2016 - 2022	
19.	Współczynnik przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022	
20.	Zmiana wartości współczynnika przyrostu naturalnego na osiedlach w latach 2016 - 2022	
21.	Świadczenia z pomocy społecznej (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
22.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
23.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
24.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
25.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
26.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
27.	Świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w rodzinie (na 100 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
28.	Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców	
29.	Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty (na 1000 mieszkańców) w latach 2016 - 2022	
30.	Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	
31.	Liczba rannych w wypadkach (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	
32.	Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021	
33.	Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 - 2022	

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
34.	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r.	
35.	Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r.	
36.	Aktywność mieszkańców Rzeszowa w wyborach do rad osiedli w 2019 r.*	

*wskaźnik nieuwzględniony przy obliczaniu syntetycznego wskaźnika grupowego w grupie wskaźników społecznych oraz końcowym wskaźniku syntetycznym.

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 105. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne

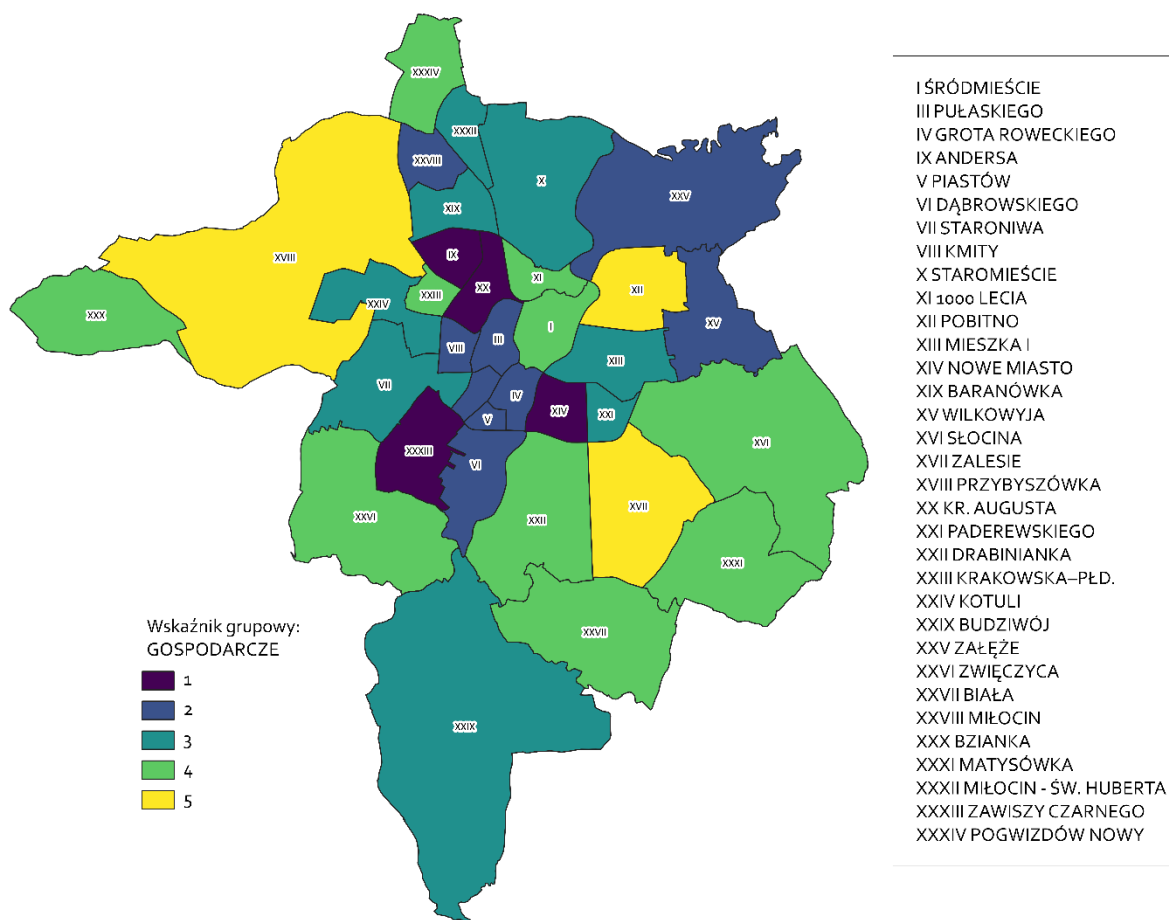
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 84. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera gospodarcza

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla w 2022 r.	gospodarcza
2.	Średnia cena m ² mieszkań na osiedlach na rynku pierwotnym w 2022 r.	
3.	Średnia cena m ² mieszkań na osiedlach na rynku wtórnym w 2022 r.	
4.	Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.	

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 106. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze

Źródło: opracowanie własne.

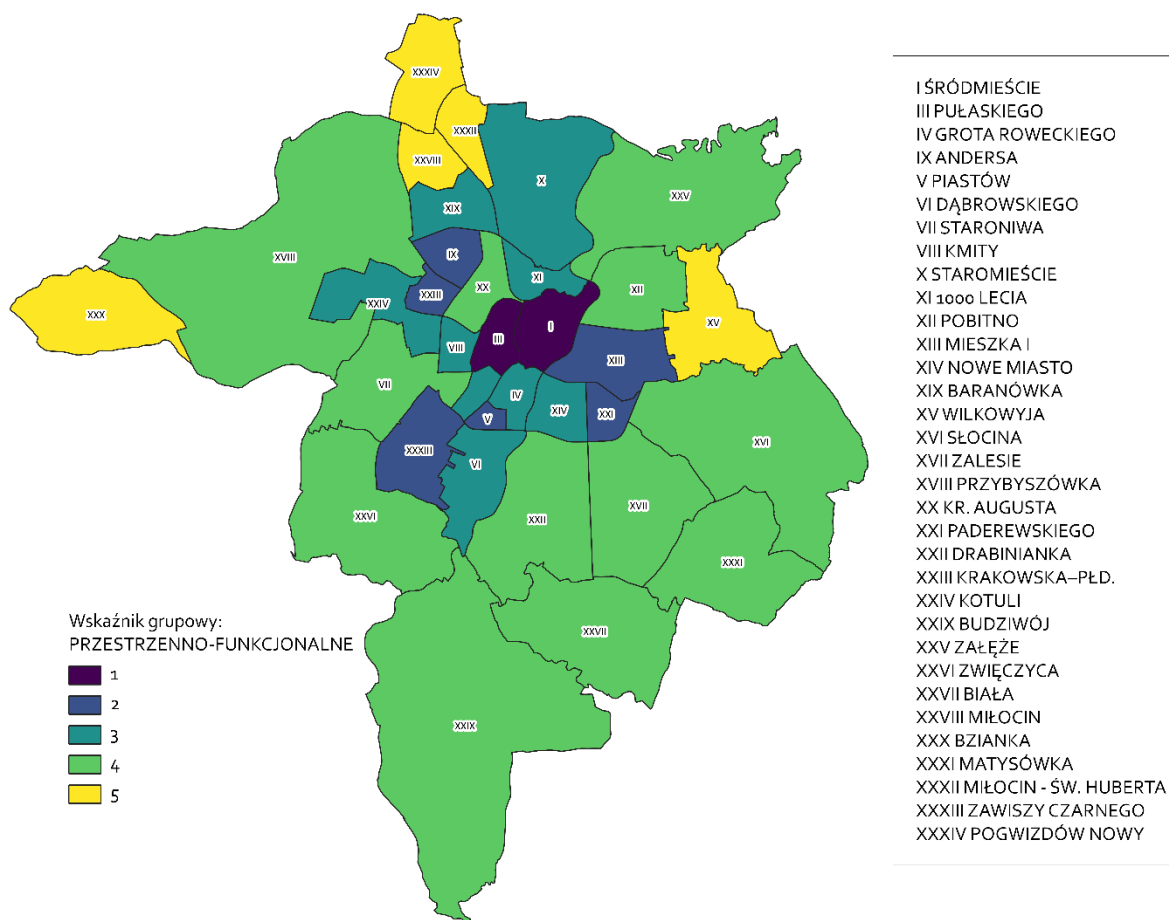
Tabela 85. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla w 2022 r.	Przestrzenno-funkcjonalna
2.	Liczba szkół podstawowych na osiedlach w 2022 r.	
3.	Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat w 2022 r.	
4.	Liczba przedszkoli publicznych na osiedlach w 2022 r.	
5.	Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat w 2022 r.	
6.	Liczba miejsc w żłobkach publicznych na osiedlach w 2022 r.*	
7.	Domy kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
8.	Liczba placówek POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
9.	Liczba przystanków MPK na powierzchni osiedla (w ha) w 2022 r.	
10.	Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r.	
11.	Liczba obiektów sportowych na 1000 mieszkańców na osiedlach w 2022 r.	
12.	Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
13.	Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
14.	Liczba automatów paczkowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
15.	Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
16.	Liczba aptek (na 1000) na osiedlach w 2022 r.	

*wskaźnik nieuwzględniony przy obliczaniu syntetycznego wskaźnika grupowego w grupie wskaźników przestrzenno-funkcjonalnych oraz końcowym wskaźniku syntetycznym.

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 107. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne

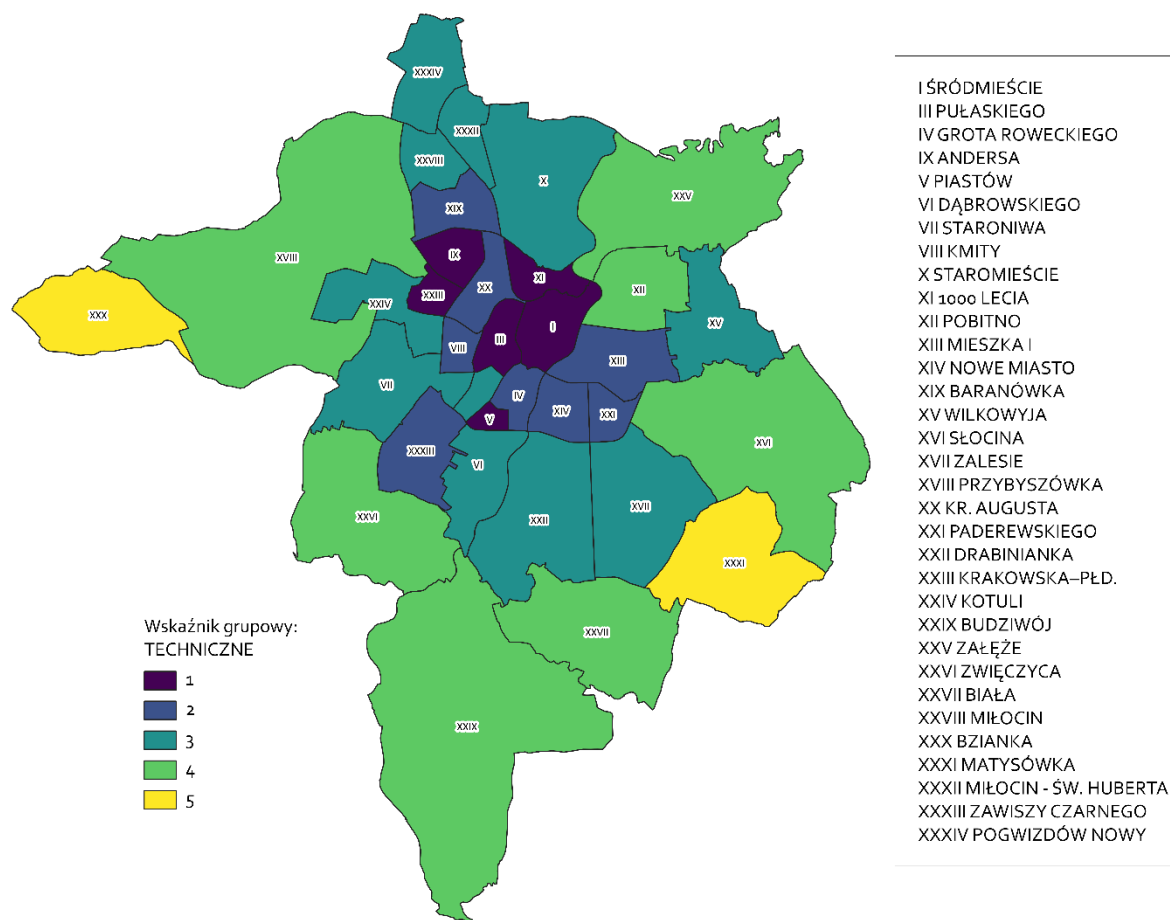

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 86. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera przestrzenno-funkcjonalna

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	Techniczna
2.	Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.	
3.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla kanalizacją sanitarną w 2022 r.	
4.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią ciepowniczą w 2022 r.	
5.	Odsetek pokrycia powierzchni osiedla siecią gazowniczą w 2022 r.	
6.	Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.	

Mapa 108. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne

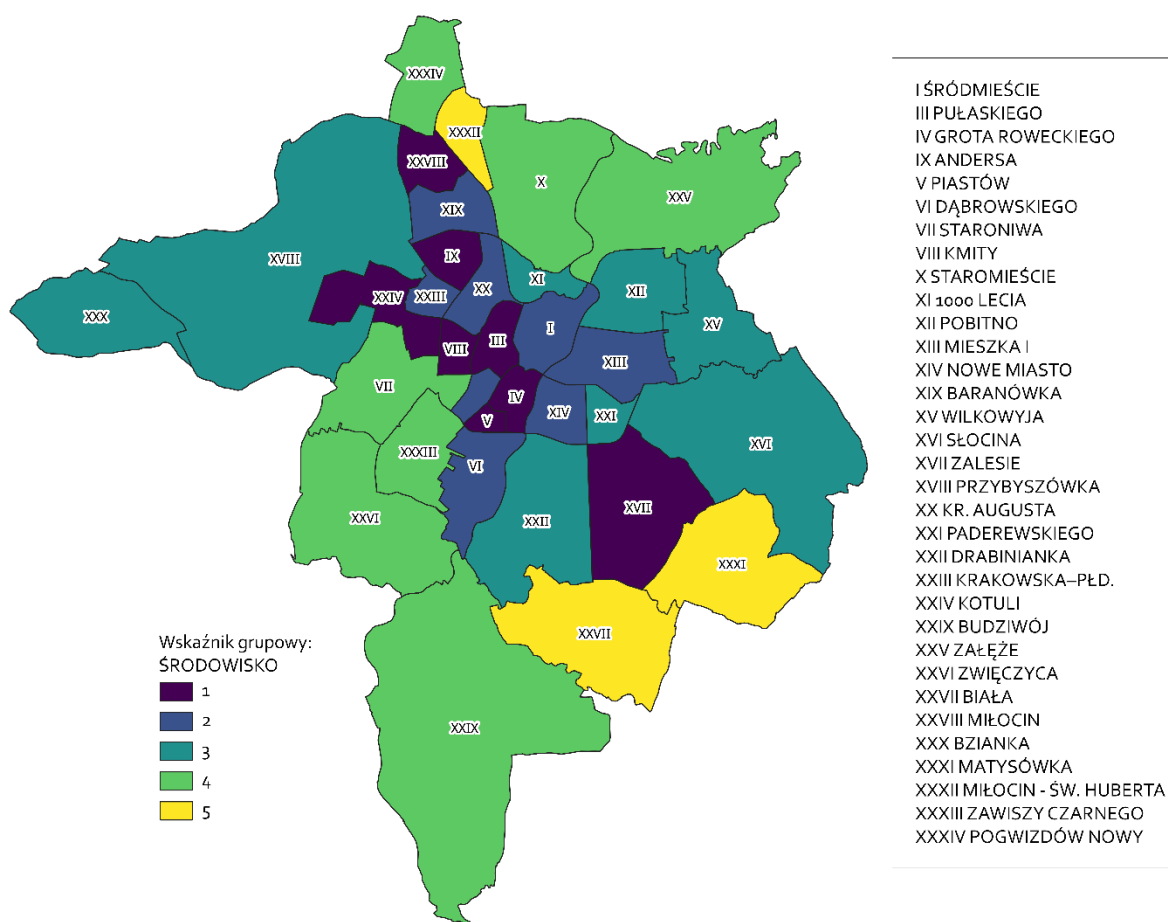
Źródło: opracowanie własne.

Tabela 87. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera środowiskowa

Lp.	Nazwa wskaźnika	Sfera oddziaływania
1.	Tereny zieleni - parki miejskie na 1 mieszkańca (w m ²) na osiedlach w 2022 r.	Środowiskowa
2.	Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.	
3.	Tereny zieleni - parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (w m ²) na osiedlach w 2022 r.	
4.	Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni (parki miejski, zieleńce, skwery, place zabaw) w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r.	
5.	Hałas drogowy L _{dwn} (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
6.	Hałas drogowy L _N (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
7.	Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	
8.	Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	

Źródło: opracowanie własne.

Mapa 109. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki środowiskowe

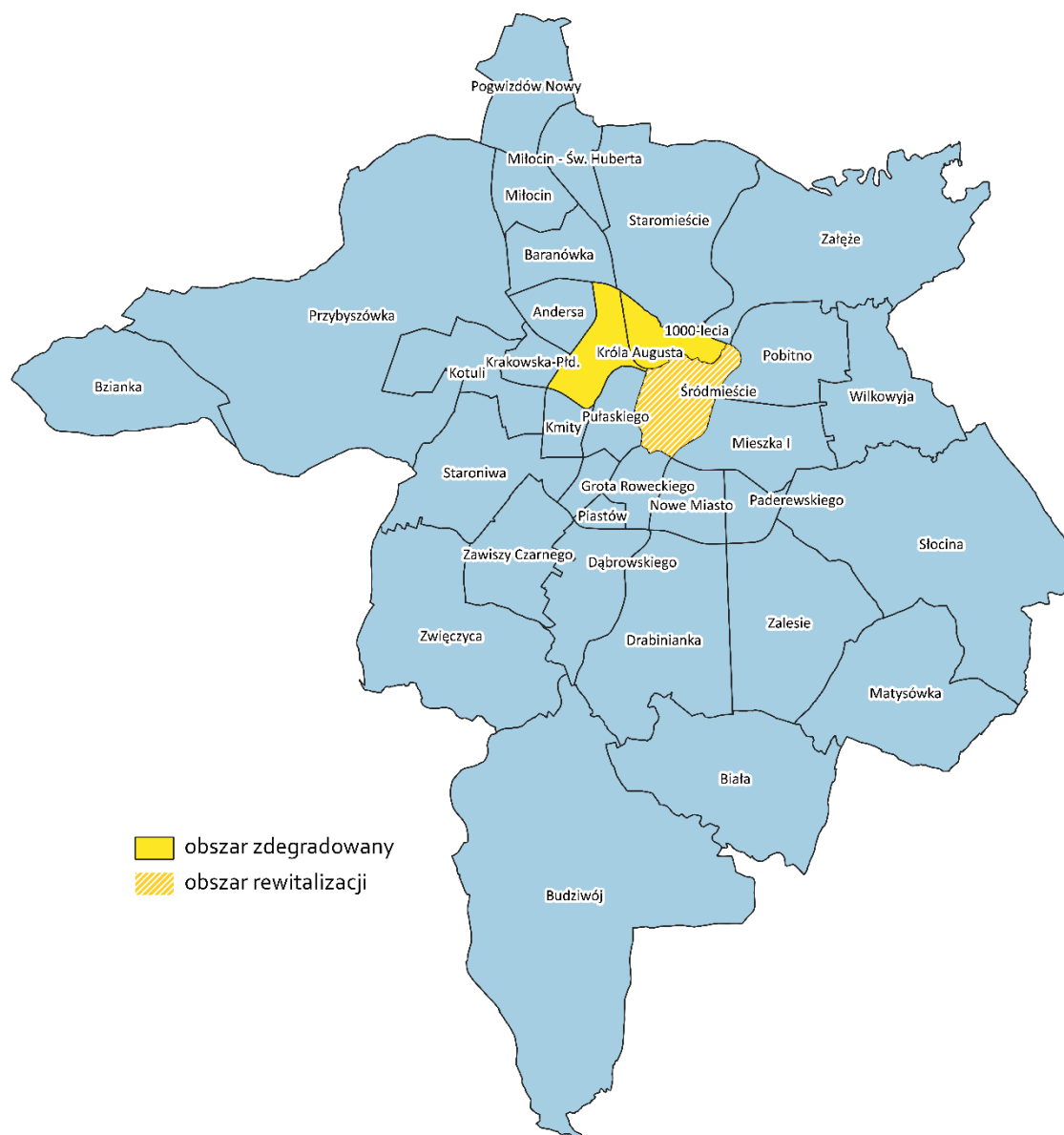

Źródło: opracowanie własne.

Przedstawiona w niniejszym dokumencie diagnostycznym analiza wskaźników cząstkowych i syntetycznych pozwoliła wyznaczyć obszar zdegradowany oraz zaproponować zasięg obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany, na którym z dużym natężeniem kumulują się negatywne zjawiska społeczne oraz towarzyszące im problemy o charakterze gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym lub środowiskowym został wyznaczony na terenie trzech rzeszowskich osiedli, tj. **Śródmieście, 1000-lecia oraz Króla Augusta** (Mapa 110). Szczególne znaczenie – z uwagi na realizowane funkcje w układzie miejskim – ma osiedle Śródmieście. Jednocześnie, to właśnie na tym osiedlu w najwyższym natężeniu koncentrują się problemy społeczne i gospodarcze. Obszar osiedla **Śródmieście** ze względu na

wspomnianą kumulację zjawisk negatywnych, ale także istotne funkcje w kontekście całego miasta, jest rekomendowany jako obszar podjęcia procesów rewitalizacyjnych.

Mapa 110. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku przystąpienia do kolejnego etapu realizacji założeń rewitalizacyjnych w Rzeszowie (opracowanie oraz przyjęcie gminnego programu rewitalizacji), należy rozważyć zawężenie obszaru rewitalizacji na osiedlu Śródmieście do poszczególnych jego części. Rekomendowane jest również ewentualne poszerzenie obszaru rewitalizacji o tereny graniczące z osiedlem Śródmieście – zlokalizowane na

pozostałych dwóch osiedlach wskazanych jako obszary zdegradowane tj. 1000-lecia i Króla Augusta. W tym celu niezbędne są dalsze pogłębione badania (ilościowe, jakościowe oraz terenowe) specyfiki poszczególnych negatywnych zjawisk zidentyfikowanych w niniejszym opracowaniu oraz ich szczegółowa delimitacja obejmująca poziom konkretnych ulic. Istotne jest również dostosowanie rodzaju planowanych działań rewitalizacyjnych do potrzeb obszaru rewitalizacji z uwzględnieniem priorytetów mających na celu poprawę ich funkcjonalności. Pogłębiona analiza w tym zakresie powinna obejmować odniesienie do aktualnej struktury funkcjonalno-przestrzennej omawianego obszaru Śródmieścia oraz określenie kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego w kontekście priorytetów dla Rzeszowa. Uwzględnić należy zarówno działania mające na celu rozwój (poprawę funkcjonowania) istniejącej struktury przestrzennej, jak też inicjowanie oraz wspieranie procesów sukcesji funkcjonalnej poszczególnych jego obszarów – zgodnie z założeniami opracowań planistycznych oraz dokumentów strategicznych dla miasta.

Charakterystyka obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zaliczone do obszaru zdegradowanego osiedla, tj. Śródmieście, 1000-lecia oraz Króla Augusta zamieszkuje łącznie 19 968 osób (stan na 30.06.2022), co stanowi 10,16% ogółu wszystkich mieszkańców Rzeszowa. Zajmują łącznie 3,09% ogółu powierzchni Rzeszowa (398,9 ha). Obszar zdegradowany można określić jako obszar zwarty. Osiedle 1000-lecia graniczy ze Śródmieściem od północy, natomiast osiedle Króla Augusta usytuowane jest na zachód od osiedla 1000-lecia. Jest to sytuacja korzystna z punktu widzenia planowania działań rewitalizacyjnych, ponieważ większość analizowanych wskaźników natężenia negatywnych zjawisk nie ogranicza się stricte do granic administracyjnych osiedli. Dlatego też w przedstawionych w niniejszym opracowaniu rekomendacjach zaleca się pogłębioną analizę kumulacji zidentyfikowanych problemów na poziomie poszczególnych części osiedli lub nawet ulic.

Obszar rewitalizacji, tj. osiedle Śródmieście obejmuje 172,4 ha (1,34% powierzchni Rzeszowa) i zamieszkuje je 7031 osób (stan na 30.06.2022) – 3,58% ogółu

mieszkańców miasta, tym samym spełnia warunek określony w art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, zgodnie z którym „Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy”⁶⁵. Osiedle to w szczególności wymaga podjęcia interwencji mającej na celu przede wszystkim poprawę sytuacji w obrębie sfery społecznej, ale także wzmocnienia pozostałych sfer determinujących jego specyfikę oraz jakość życia mieszkańców. Obszar ten pełni bardzo istotne funkcje społeczne, gospodarcze i przestrzenne dla Rzeszowa, co dodatkowo przemawia za podjęciem na jego obszarze działań rewitalizacyjnych.

Osiedle Króla Augusta

Osiedle Króla Augusta to osiedle kumulujące zidentyfikowane problemy społeczne, przestrzenno-funkcjonalne i środowiskowe. Do kluczowych problemów społecznych koncentrujących się na tym osiedlu należy zaliczyć stosunkowo wysoka średnią wieku mieszkańców osiedla (45,95 lata) (Tabela 3), wysoki odsetek mieszkańców wieku 60 i więcej oraz 70 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców osiedla (Tabela 11 i Tabela 12), a także ujemne saldo migracji (Tabela 18). Na terenie osiedla Króla Augusta zidentyfikowano również znaczny odsetek mieszkańców korzystających z wsparcia pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności i długotrwałej choroby (Tabela 28 i tabela 29). Osiedle cechuje się średnią liczbą wszczętych procedur Niebieskiej Karty, jak również przestępczości (Tabela 32 i Tabela 33). Mieszkańcy osiedla wykazują niewielką aktywność społeczną i publiczną w zakresie Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego, frekwencji w wyborach samorządowych (Tabela 41), jak i wyborach do rady osiedla (Tabela 42). Specyfikę osiedla w dużej mierze determinuje struktura własności gruntów, których wysoki odsetek nie należy do miasta. Załedwie 30 proc. terenu tego osiedla jest własnością miasta. 34 proc. jest własnością Skarbu Państwa i taki sam odsetek pozostaje w rękach prywatnych⁶⁶.

Osiedle to zamieszkuje starsza część populacji Rzeszowa. Zabudowa mieszkaniowa pokrywa około 19 proc. powierzchni osiedla i jest zróżnicowana – jedno- i

⁶⁵ Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28.

⁶⁶ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

wielorodzinna⁶⁷. Zabudowa wielorodzinna koncentruje się głównie w okolicach ulic Króla Augusta oraz krakowskiej, gdzie znajdują się największe skupiska zabudowy wielorodzinnej, w tym budynki wielopiętrowe. Zabudowa mieszkaniowa osiedla jest zróżnicowana i składa się z budynków z lat 60., 70. i 80. XX wieku, ale również nowych budynków powstałych stosunkowo niedawno np. przy ul. Lewakowskiego. Osiedle pełni też istotne funkcje gospodarcze. Na jego terenie zlokalizowane są podmioty gospodarcze (usługowo-handlowe), które koncentrują się zwłaszcza przy ulicy Okulickiego.

Infrastruktura społeczna na osiedlu Króla Augusta jest ograniczona. Składa się na nią jedna szkoła podstawowa oraz dwa przedszkola, które są wystarczające do potrzeb mieszkańców. Na terenie osiedla nie funkcjonuje żłobek. Nie działa też miejski dom kultury. Braki infrastruktury społecznej częściowo rekompensuje mieszkańcom tego osiedla bliskie położenie względem centrum i sprawa komunikacja z innymi częściami miasta. Na osiedlu stosunkowo dobrze rozbudowana jest infrastruktura o charakterze sportowym (stadion Resovia) i rekreacyjnym. Problemem osiedla jest ograniczony dostęp do terenów zieleni.

Osiedle Króla Augusta jest dobrze skomunikowane z pozostałymi częściami miasta. Zaledwie 8 proc. terenu osiedla znajduje się poza przyjętą ekwidystantą 300 m dotarcia do przystanku MPK⁶⁸. Osiedle jest w całości pokryte siecią infrastruktury technicznej (Tabela 74, Tabela 76). Mimo to, obszar posiada istotne ograniczenia rozwojowe wynikające chociażby ze wspomnianej struktury własnościowej gruntów, a także lokalizacji terenów wojskowych (34 Wojskowy Oddział Gospodarczy w Rzeszowie przy ul. Krakowskiej), przebiegu jednego z głównych korytarzy komunikacyjnych miasta jaki stanowi ul. Krakowska, a także usytuowania linii kolejowej. Zróżnicowane funkcje realizowane na terenie osiedla, postępująca dywersyfikacja zabudowy mieszkaniowej, a także ograniczenia rozwojowe jakie stanowią ciągi komunikacyjne i instytucje o specjalnym znaczeniu nie tylko dla miasta, ale całego województwa podkarpackiego (wspomniana jednostka wojskowa oraz szpital MSWiA przy ul. Krakowskiej) sprawiają, że osiedle można zaklasyfikować jako obszar zdegradowany.

⁶⁷ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

⁶⁸ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

Na terenie osiedla 1000-lecia kumulują się problemy społeczne, a także gospodarcze i przestrzenno-funkcjonalne. Podobnie jak w przypadku osiedla Króla Augusta, istotnym ograniczeniem rozwojowym jest struktura własnościowa gruntów. Miasto jest właścicielem zaledwie 30 proc. gruntów na terenie osiedla. 24proc. powierzchni osiedla 1000-lecia należy do Skarbu Państwa, zaś 36 proc. to własność prywatna. W porównaniu z osiedlem Króla Augusta, większy odsetek terenów przeznaczony jest pod zabudowę mieszkaniową (36 proc)⁶⁹.

Osiedle 1000-lecia należy do grupy najstarszych osiedli Rzeszowa. Stosunkowo wysoka jest średnia wieku mieszkańców tego osiedla, która wynosiła w 2022 roku ponad 45,5 roku (Tabela 3). Blisko 20 proc. mieszkańców osiedla to osoby w wieku powyżej 60 roku życia (Tabela 11). Do istotnych problemów społecznych osiedla należy odpływ mieszkańców, który nasilił się w latach 2016-2022 (Tabela 18). Znaczny odsetek mieszkańców osiedla korzysta z pomocy opieki społecznej (Tabela 24, Mapa 42, Mapa 43), zwłaszcza z tytułu niepełnosprawności w rodzinie oraz długotrwałej choroby. Osiedle charakteryzuje się stosunkowo wysokim wskaźnikiem przestępstw stwierdzonych (Tabela 33). Ponadto mieszkańcy osiedla 1000-lecia nie wykazują wysokiej aktywności w ramach Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego. Z kolei są zainteresowani wyborami samorządowymi o czym świadczy wysoka frekwencja.

Zabudowa osiedla 1000-lecia jest stosunkowo jednorodna i zdominowana przez zabudowę wielorodzinną, w tym budynki wielokondygnacyjne. Zdecydowana większość budynków mieszkalnych osiedla powstała w latach 60. i 70. XX wieku. Na terenie osiedla znajduje się ponad 50 budynków mieszkalnych, które zamieszkuje blisko 3,2 osób, a także 7 budynków usługowo-handlowych⁷⁰. Nową inwestycją o charakterze biurowo-usługowym jest Skyres oraz zlokalizowane wokół niego wieżowce mieszkalne pomiędzy ulicami Lubelską i Warszawską.

Infrastruktura społeczna osiedla jest dość dobrze rozbudowana. Na terenie osiedla działają publiczne placówki edukacyjne oraz osiedlowy dom kultury. Liczba

⁶⁹ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

⁷⁰ Rzeszowska Spółdzielnia Mieszkaniowa, <https://www.rsm.rzeszow.pl/42-tysiaclecia/153-osiedle-1000-lecia.html> (9.05.2023).

przedszkoli i szkół odpowiada strukturze demograficznej osiedla. Niemniej z uwagi na zwiększającą się liczbę nowych inwestycji mieszkaniowych z czasem może okazać się niewystarczająca. Osiedle jest dobrze skomunikowane z innymi częściami miasta, a także cechuje się dużym nasyceniem przystankami MPK oraz niewielkim odsetkiem powierzchni osiedla, który pozostaje poza wyznaczoną ekwidystantą dotarcia (300 m).

Osiedle jest niemal w całości (92 proc.) wyposażone w infrastrukturę techniczną. Tereny zielone na osiedlu to głównie park przy ul. Rycerskiej oraz niewielkie tereny zielone pomiędzy blokami mieszkalnymi⁷¹. Park przy Pałacu Jędrzejowiczów (ul. Rycerska) jest wpisany do ewidencji zabytków⁷². Na terenie osiedla 1000-lecia zlokalizowanych jest więcej – w porównaniu z osiedlem Króla Augusta – obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, w tym m.in. domy, kamienica oraz kapliczki (Tabela 66).

Wyzwaniem rozwojowym dla osiedla 1000-lecia jest bliskie położenie dworca PKP (od południa), a także przebieg istotnych tras komunikacyjnych miasta (trasy wlotowe), tj. ul. Warszawska, Lubelska, a także Siemieńskiego, przy której zlokalizowane są liczne podmioty gospodarcze. Konsekwencją jest stosunkowo wysokie natężenie (skumulowanego) hałsu o różnym pochodzeniu (Tabela 81). Obecnie linie kolejowe utrudniają sprawną komunikację pomiędzy sąsiadującymi osiedlami jakimi są 1000-lecia i Śródmieście.

Osiedle Śródmieście

Osiedle Śródmieście ma szczególne znaczenie dla rozwoju Rzeszowa z uwagi na szereg zróżnicowanych funkcji jakie realizowane są w tej części miasta. Śródmieście wyróżnia się od pozostałych osiedli – Króla Augusta i 1000-lecia – które również zaliczane są do obszaru zdegradowanego, gdyż z uwagi na lokalizację ma istotne znaczenie dla Rzeszowa, ale także województwa podkarpackiego. Na terenie osiedla realizowane są funkcje administracyjna, kulturalna, rozrywkowa, turystyczno-rekreacyjna, a także edukacyjna i komunikacyjna.

⁷¹ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

⁷² Zaktualizowany wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/226/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dn. 19 maja 2023 r., https://bip.erzeszow.pl/static/img/ko2/MKZ/GEZ/GEZ%20AKTUALNY_19.05.2023.pdf (25.05.2023).

Do kluczowych problemów o charakterze społecznym, które kumulują się na terenie osiedla Śródmieście należą stosunkowo wysoka średnia wieku ludności, która wynosi 44,21 lata (Tabela 3) oraz postępujący proces „starzenia się” osiedla (Tabela 6). Mieszkańcy osiedla w przedziale wiekowym 0-5 lat stanowią zaledwie 4,28 proc. populacji Śródmieścia (Tabela 8). Z kolei odsetek mieszkańców w przedziałach wiekowych 60 lat i więcej oraz 70 lat i więcej na terenie osiedla jest jednym z wyższych w mieście (Tabela 11 i Tabela 12). Dodatkowo osiedle charakteryzuje się jednym z najwyższych ujemnych wartości wskaźnika sald migracji (Tabela 18). Na terenie osiedla notowany jest najwyższy odsetek osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców (Tabela 24). Szczególnie wysoki jest odsetek osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa (Tabela 25), bezdomności (Tabela 26), niepełnosprawności (Tabela 28) oraz długotrwałej choroby (Tabela 29). Na terenie osiedla Śródmieście – w porównaniu z innymi osiedlami Rzeszowa – wszczynano stosunkowo dużo procedur Niebieskiej Karty oraz stwierdzono największą liczbę przestępstw (Tabela 33). Kumulacja zjawiska jakim jest przemoc w rodzinie była widoczna na przestrzeni lat 2016-2022 (Tabela 32). Jednocześnie mieszkańcy osiedla należą do najmniej aktywnych społecznie i zaangażowanych w sprawy publiczne (Tabela 43).

W przypadku osiedla Śródmieście miasto jest właścicielem 41 proc. powierzchni. Z kolei Skarb Państwa dysponuje 25 proc. Własność prywatna to 26 proc. powierzchni osiedla. Zabudowa mieszkaniowa zajmuje stosunkowo niewiele powierzchni Śródmieścia, bo 18 proc. Dominuje zabudowa wielorodzinna, głównie o charakterze historycznym, sięgająca XV i XVI wieku⁷³. Ponadto na terenie osiedla istnieje zabudowa współczesna, w tym wysoka. Ponadto powstają nowoczesne wielopiętrowe budynki o funkcjach mieszkalnych i handlowo-usługowych (Olszynki Park).

Funkcje usługowa, handlowa i biurowa koncentrują się przy al. Piłsudskiego, przy której zlokalizowane są galerie handlowe, obiekty biurowe oraz instytucje publiczne. Funkcje usługowa i handlowa są realizowane także przy ul. 3 Maja oraz Rynek, a także ulicach do nich przyległych. Na terenie Śródmieścia zlokalizowana jest Hala Targowa,

⁷³ Na podstawie danych Urzędu Miasta Rzeszowa.

która jest zabytkiem w zespole hali targowej⁷⁴. Śródmieście jest osiedlem o największej liczbie zabytków – 440, z czego 12 to obiekty sakralne; 395 – nieruchomości (bloki, domy, kamienice, budynki użyteczności publicznej), skoncentrowane głównie przy ulicach Rynek, 3 Maja, Jagiellońska, Grunwaldzka, Aleja Pod Kasztanami oraz Szopena; cmentarz stary oraz kaplica cmentarna; 31 – zabytki kolejowe, w tym nieruchomości i elementy infrastruktury kolejowej⁷⁵. Na terenie osiedla znajdują się także układy urbanistyczne: 1) układ urbanistyczny Starego Miasta, 2) układ przestrzenny zespołu budowlanego ulicy Dekerta, 3) układ przestrzenny Placu Ofiar Getta, 4) układ przestrzenny Placu Farnego i skweru Lisa-Kuli, 5) układ przestrzenny ulicy Zygmuntowskiej i części ulicy Jagiellońskiej⁷⁶.

Infrastruktura techniczna na terenie osiedla jest dobrze rozbudowana. 92 proc. powierzchni osiedla jest uzbrojone (Tabela 71). Bardzo dobrze rozbudowana jest sieć przystanków z uwagi na to, że centrum stanowi istotny węzeł przesiadkowy dla mieszkańców korzystających z transportu publicznego (Tabela 57 i Tabela 58). Na terenie osiedla Śródmieście znajdują się różne formy zieleni. Do największych skupisk należą Bulwary nad Wisłokiem, a także Ogrody Bernardyńskie. Poza tym na terenie osiedla znajdują się mniejsze formy zieleni, głównie przy blokach mieszkalnych.

Liczne funkcje jakie realizowane są na terenie osiedla, historyczna zabudowa, nagromadzenie obiektów zabytkowych, a także lokalizacja na terenie osiedla stacji kolejowej oraz infrastruktury kolejowej, przebieg rzeki, jak głównych drogowych szlaków komunikacyjnych stanowią istotne wyzwanie rozwojowe dla tej części miasta. Obszarami o szczególnym znaczeniu z punktu widzenia procesów rewitalizacji są tereny przydworcowe, na terenie których znajduje się znaczna liczba zabytków, a także hala targowa i jej otoczenie.

⁷⁴ Zaktualizowany wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/226/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dn. 19 maja 2023 r., https://bip.ereszow.pl/static/img/ko2/MKZ/GEZ/GEZ%20AKTUALNY_19.05.2023.pdf (25.05.2023).

⁷⁵ Dane Urzędu Miasta Rzeszowa oraz Zaktualizowany wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/226/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dn. 19 maja 2023 r., https://bip.ereszow.pl/static/img/ko2/MKZ/GEZ/GEZ%20AKTUALNY_19.05.2023.pdf (25.05.2023).

⁷⁶ Tamże.

Wykaz źródeł

Aktualny wykaz Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, <https://bip.erzeszow.pl/pl/261-biuro-miejskiego-konserwatora-zabytkow/4937-aktualny-wykaz-gminnej-ewidencji-zabytkow-miasta-rzeszowa.html> (8.05.2023).

Ambulatoryjna opieka zdrowotna, Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/> (7.05.2023).

Apteki i punkty apteczne w 2022 r., Informacje Sygnalne, GUS, https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5513/15/7/1/apteki_i_punkty_apteczne_w_2022_r.pdf (11.05.2023).

Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl>.

Bolanowski, R., Zmiany w regulaminie Rzeszowskiego Budżetu Obywatelskiego. Znika bonus dla najaktywniejszego osiedla, Wyborcza.pl Rzeszów (22.06.2022), <https://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/7,34962,28608934,zmiany-w-regulaminie-rzeszowskiego-budzetu-obywatelskiego-znika.html?disableRedirects=true> (10.12.2022).

Co decyduje o atrakcyjności lokali użytkowych w osiedlach mieszkaniowych? (30 sierpnia 2022), <https://focusonbusiness.eu/pl/real-estate/co-decyduje-o-atrakcyjnosci-lokali-uzytkowych-w-osiedlach-mieszkaniowych/25641> (9.05.2023).

Co warto wiedzieć o procedurze Niebieskiej Karty? Najwyższa Izba Kontroli, Pogotowie „Niebieska linia”, Warszawa 2015.

Dane gromadzone przez Komendę Miejską Policji w Rzeszowie dotyczące przestępstw stwierdzonych na terenie miasta nie zawsze uwzględniają miejsce stwierdzenia przestępstwa. W 2016 roku na terenie miasta łącznie stwierdzono 3179 przestępstw z czego dla 32,8% nie wskazano lokalizacji. W 2021 roku łącznie na terenie Rzeszowa stwierdzono 4307 przestępstw, przy czym dla 54,77% z nich nie jest znana lokalizacja.

Eurostat, Data Browser, Unemployment by sex and age – monthly data, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/UNE_RT_M__custom_3761903/bookmark/map?lang=en&bookmarkId=e8fdfad7-74a2-4074-99f1-d92cb0583cf5 (10.05.2023).

Grabiński, T. (1984). *Wielowymiarowa analiza porównawcza w badaniach dynamiki zjawisk ekonomicznych*, Kraków.

InPost, <https://inpost.pl/aktualnosci-grupa-inpost-dostarczyła-w-2022-roku-7449-mln-przesylek-o-44-wiecej-rr> (10.05.2023).

Kulczycka, A. (2022). TOP 10 najlepszych miejskich szkół podstawowych w Rzeszowie. Po egzaminie ósmoklasisty (5.07.2022), <https://rzeszow.wyborcza.pl/rzeszow/7,34962,28653175,top-10-najlepszych-miejskich-szkol-podstawowych-w-rzeszowie.html?disableRedirects=true> (10.05.2023).

Kwiatkowski, E., Kucharski, L. (2018). Podaż pracy w Polsce – dotychczasowe tendencje i projekcje na przyszłość, *Studia Demograficzne*, 1(173).

Kwiatkowski, M. (2017). Partycypacyjny model rewitalizacji i jego przeciwnicy, w: *Rewitalizacja podejście partycypacyjne*, red. D. Bazuń, M. Kwiatkowski, Oficyna Naukowa, Warszawa.

Miasta w Polsce z największą liczbą przestępstw stwierdzonych na 1000 mieszkańców (W oparciu o dane GUS dla powiatów z 2021 roku), https://www.polskawliczbach.pl/miasta_z_najwieksza_liczba_przestepstw (10.05.2023).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, <http://www.mopsrzeszow.pl/a,121,rzeszowski-bon-zlobkowy> (6.05.2023).

Miejski Zespół Żłobków, <https://mzz.itl.pl/nasze-zlobki> (5.05.2023).

MZ, https://analizy.mz.gov.pl/app/mpz_2020_poz (7.05.2023).

Na podstawie statutów osiedli w Rzeszowie, przykładowy wyciąg ze statutu osiedla w Rzeszowie, Zasady i tryb wyboru organów Osiedla (wyciąg ze Statutu Osiedla), [https://bip.erzeszow.pl/static/img/koo/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20\(wyci%C4%85g%20ze%20](https://bip.erzeszow.pl/static/img/koo/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20(wyci%C4%85g%20ze%20) (10.12.2022).

Panek, T. (2011). Wykluczenie społeczne, w: *Diagnoza społeczna 2011, Warunki i jakość życia Polaków. Raport*, red. Czapiński, T. Panek, Rada Monitoringu Społecznego, Warszawa.

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej, Główny Urząd Statystyczny, <https://stat.gov.pl/metainformacje/slownik-pojec/pojecia-stosowane-w-statystyce-publicznej/3956,pojecie.html> (10.12.2022).

Policja, Statystyka, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodzinie-dane-od-2012-roku.html> (10.05.2023).

Portal Informacyjno-usługowy Empati@, <https://empatia.mpips.gov.pl/dla-swiadzeniobiorcow/rodzina/d3/rejestr-zlobkow-i-klubow> (5.05.2023).

Rynek automatów paczkowych, Market Hub, <https://markethub.pl/rynek-automatow-paczkowych-w-polsce/> (10.05.2023).

Rynek pracy, Bezrobocie rejestrowe, Stopa bezrobocia rejestrowego, Bank Danych Lokalnych GUS, <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/podgrup/tablica> (10.12.2022).

Rzeszowski Dom Kultury, <https://rdk.rzeszow.pl/o-nas/> (6.05.2023).

Statut Osiedla Miasta Rzeszowa, <https://s.bip.erzeszow.pl/wladze-miasta/rada-miasta-rzeszowa/wybory-do-rad-osiedli> (10.12.2022).

Szarfenberg, R. (2022). Poverty Watch 2022. Monitoring Ubóstwa Finansowego i Polityki Społecznej Przeciw Ubóstwu w Polsce 2021-2022, Publikacja przygotowana w ramach projektu „Porozmawiajmy o ubóstwie i wykluczeniu społecznym” z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszy EOG, 2022, s. 12, https://www.eapn.org.pl/eapn/uploads/2022/10/monitoring_ubostwa_2022_ost.pdf (9.12.2022).

Szczegółowe informacje dotyczące ponownych wyborów do rad osiedli, <https://s.bip.erzeszow.pl/wladze-miasta/rada-miasta-rzeszowa/ponowne-wybory-do-rad-osiedli> (10.12.2022).

Szlachetko, J.H., Szlachetko, K. (2016). Udział interesariuszy w kształtowaniu i prowadzeniu polityki rewitalizacji, Instytut metropolitalny, Gdańsk.

Uchwała Nr LIV/1142/2021 z dnia 23 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Promocji Zdrowia i Profilaktyki dla Miasta Rzeszowa na lata 2021 – 2025. Załącznik: Program, s. 50.

Uchwała Nr XVII/359/2019 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 27 sierpnia 2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad osiedli.

Uchwała NR XXXVIII/815/2017 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 31 stycznia 2017 r. w sprawie utworzenia osiedla Bzianka oraz zmiany uchwały w sprawie granic osiedla miasta Rzeszowa.

Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, Dz.U. 2018, poz. 130 z późn. zm.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. 2004, nr 64, poz. 593.

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm.

Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535.

Wykaz niepublicznych przedszkoli, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39528-wykaz-niepublicznych-przedszkoli.html> (4.05.2023).

Wykaz niepublicznych punktów przedszkolnych, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39527-wykaz-niepublicznych-punktow-przedszkolnych.html> (5.05.2023).

Wykaz publicznych przedszkoli dla których Gmina Miasto Rzeszów nie jest organem prowadzącym, Serwis Informacyjny Urzędu Miasta Rzeszowa, <https://www.erzeszow.pl/pl/510-oswiata/6913-wykaz-przedszkoli/39531-wykaz-publicznych-przedszkoli-dla-ktorych-gmina-miasto-rzeszow-nie-jest-organem-prowadzacym.html> (4.05.2023).

Wyniki Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych - Edycja 2019, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, <https://www.gov.pl/web/rodzina/wyniki-ogolnopolskiego-badania-liczby-osob-bezdomnych-edycja-2019> (9.12.2022).

Zaktualizowany wykaz zabytków ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Rzeszowa, zgodnie z zarządzeniem nr 0050/226/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dn. 19 maja 2023 r., https://bip.erzeszow.pl/static/img/ko2/MKZ/GEZ/GEZ%20AKTUALNY_19.05.2023.pdf (25.05.2023).

Zarządzenie Nr 0050/226/2023 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dn. 19 maja 2023 r., https://bip.erzeszow.pl/static/img/ko2/MKZ/GEZ/GEZ%20AKTUALNY_19.05.2023.pdf (24.05.2023)

Zarządzeniem nr 69/2013/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 27 listopada 2013 r. <https://www.nfz.gov.pl/zarzadzenia-prezesa/zarzadzenia-prezesa-nfz/zarzadzenie-nr-692013dsoz,5800.html> (7.05.2023).

Zasady i tryb wyboru organów Osiedla (wyciąg ze Statutu Osiedla), [https://bip.erzeszow.pl/static/img/koo/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20\(wyeci%C4%85g%20ze%20](https://bip.erzeszow.pl/static/img/koo/zasady%20i%20tryb%20wybor%C3%B3w%20(wyeci%C4%85g%20ze%20) (10.12.2022).

Żabka coraz bliżej 10 000 sklepów. W pół roku sieć uruchomiła niemal 600 placówek, Wiadomości Handlowe, <https://www.wiadomoscihandlowe.pl/artukul/zabka-ma-juz-8500-sklepow-w-pol-roku-siec-uruchomila-niemal-600-placowek> (8.05.2023); O. Wolf, Żabka to łakomy kąsek. W 2022 roku postawiła na inwestycje i nowe formaty (19-01-2023), <https://www.portalspozywczy.pl/handel/wiadomosci/zabka-to-lakomy-kasek-w-2022-roku-postawila-na-inwestycje-i-nowe-formaty,218607.html> (8.05.2023).

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie wskaźników wraz z ich przyporządkowaniem do sfery oddziaływania	14
Tabela 2. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska.....	18
Tabela 3. Średnia wieku ludności na osiedlu – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska	22
Tabela 4. Mediana wieku ludności na osiedlu – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska	24
Tabela 5. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska.....	28
Tabela 6. Zmiana średniej wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska.....	31
Tabela 7. Zmiana mediany wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska.....	34
Tabela 8. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022).....	37
Tabela 9. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022).....	40
Tabela 10. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	43
Tabela 11. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	46
Tabela 12. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	49
Tabela 13. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.).....	52
Tabela 14. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.).....	55
Tabela 15. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.).....	58
Tabela 16. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy, ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.).....	61
Tabela 17. Zmiana odsetka mieszkańców w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 na osiedlach – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska (100% = 2016 r.).....	64
Tabela 18. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – wskaźnik częstkowy oraz ranga kumulacji zjawiska.....	67
Tabela 19. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022	71
Tabela 20. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)	74
Tabela 21. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022	78
Tabela 22. Zestawienie wskaźników do wyliczenia wskaźnika grupowego demografia	81
Tabela 23. Wskaźnik grupowy kategorii analitycznej demografia – wartość, ranga kumulacji zjawiska	82
Tabela 24. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)	83

Tabela 25. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	88
Tabela 26. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	92
Tabela 27. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	96
Tabela 28. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	100
Tabela 29. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	104
Tabela 30. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	107
Tabela 31. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach (30.06.2022).....	112
Tabela 32. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla.....	114
Tabela 33. Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska.....	117
Tabela 34. Liczba rannych w wypadkach w latach 2016-2021 na 1 tys. mieszkańców – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	120
Tabela 35. Liczba wypadków drogowych w latach 2016-2021 na 1 tys. mieszkańców – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	122
Tabela 36. Charakterystyka RBO w latach 2014-2022.....	124
Tabela 37. Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 -2022.....	125
Tabela 38. Aktywność mieszkańców osiedli w głosowaniu do RBO w latach 2017 -2022 – wskaźnik cząstkowy, ranga kumulacji zjawiska.....	129
Tabela 39. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w podziale na osiedla.....	132
Tabela 40. Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa w 2021 r. w podziale na osiedla.....	134
Tabela 41. Wskaźnik syntetyczny dla wskaźników aktywność społeczna - wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	136
Tabela 42. Wybory do rad osiedli w Rzeszowie w 2019 r.	139
Tabela 43. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne (wartość, ranga kumulacji zjawiska).....	140
Tabela 44. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022).....	142
Tabela 45. Średnia cena m ² na rynku pierwotnym (w PLN) – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	146
Tabela 46. Średnia cena m ² na rynku wtórnym (w PLN) – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	148
Tabela 47. Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	150
Tabela 48. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze (wartość, ranga kumulacji zjawiska).....	153
Tabela 49. Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	155
Tabela 50. Liczba szkół podstawowych – wartość, wskaźnik cząstkowy.....	157
Tabela 51. Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	160

Tabela 52. Liczba publicznych przedszkoli na osiedla w 2022 r. – wartość, wskaźnik cząstkowy	162
Tabela 53. Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat – wartość, ranga kumulacji zjawiska	165
Tabela 54. Liczba miejsc w żłobkach, miejsc dostępnych oraz oczekujących dzieci na osiedlach w 2022 r.	167
Tabela 55. Liczba domów kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	170
Tabela 56. Placówki POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska	172
Tabela 57. Liczba przystanków MPK na powierzchnię osiedla (w ha) w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	175
Tabela 58. Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	177
Tabela 59. Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	179
Tabela 60. Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	182
Tabela 61. Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.– wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	184
Tabela 62. Liczba automatów paczkowych - paczkomaty InPost i maszyn pocztowych DHL - (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.– wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	187
Tabela 63. Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	189
Tabela 64. Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	191
Tabela 65. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)	193
Tabela 66. Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	196
Tabela 67. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.	198
Tabela 68. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	200
Tabela 69. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	202
Tabela 70. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	204
Tabela 71. Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	206
Tabela 72. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne - wartość, ranga kumulacji zjawiska	208
Tabela 73. Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	210
Tabela 74. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojścia 700 m w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska	213
Tabela 75. Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	215

Tabela 76. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojazdu 700 m w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska	217
Tabela 77. Hałas drogowy Ldwn (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	220
Tabela 78. Hałas drogowy LN (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	222
Tabela 79. Hałas kolejowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	223
Tabela 80. Hałas przemysłowy (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	224
Tabela 81. Wskaźnik grupowy hałas na osiedlach w 2022 r.	225
Tabela 82. Wskaźnik syntetyczny – wskaźniki środowiskowe (ranga kumulacji)	228
Tabela 83. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera społeczna	234
Tabela 84. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera gospodarcza	236
Tabela 85. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera przestrzenno-funkcjonalna	237
Tabela 86. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera przestrzenno-funkcjonalna	238
Tabela 87. Zestawienie wskaźników oddziaływania – sfera środowiskowa	239

Spis map

Mapa 1. Liczba ludności zameldowana na pobyt stały i czasowy w osiedlach (stan na 30.06.2022)	17
Mapa 2. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta (stan na 30.06.2022)	20
Mapa 3. Odsetek ludności na osiedlach w stosunku do ogółu mieszkańców miasta – ranga kumulacji zjawiska	21
Mapa 4. Średnia wieku mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	23
Mapa 5. Średnie wieku mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska	24
Mapa 6. Mediana wieku mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	26
Mapa 7. Mediana wieku mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska	27
Mapa 8. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022	29
Mapa 9. Zmiana liczby ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska	30
Mapa 10. Zmiana średniej wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022	32
Mapa 11. Zmiana średniej wieku od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska	33
Mapa 12. Zmiana mediany wieku ludności od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022	35
Mapa 13. Zmiana mediany wieku od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 – ranga kumulacji zjawiska	36
Mapa 14. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022)	38
Mapa 15. Odsetek mieszkańców w wieku 0-5 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022).....	39
Mapa 16. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022).....	41
Mapa 17. Odsetek mieszkańców w wieku 0-15 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022).....	42
Mapa 18. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach (stan na 30.06.2022)	44
Mapa 19. Odsetek mieszkańców w wieku 0-25 lat na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022).....	45
Mapa 20. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach (stan na 30.06.2022)	47

Mapa 21. Odsetek mieszkańców w wieku 60 plus na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	48
Mapa 22. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach (stan na 30.06.2022)	50
Mapa 23. Odsetek mieszkańców w wieku 70 plus na osiedlach – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	51
Mapa 24. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)	53
Mapa 25. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-5 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%).....	54
Mapa 26. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)	56
Mapa 27. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-15 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)	57
Mapa 28. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)	59
Mapa 29. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 0-25 lat od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%)	60
Mapa 30. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)	62
Mapa 31. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 60 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%).....	63
Mapa 32. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla (2016=100%)	65
Mapa 33. Dynamika zmiany odsetka ludności w wieku 70 plus od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska (2016=100%).....	66
Mapa 34. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla.....	69
Mapa 35. Wartość średniej salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla oraz ranga kumulacji zjawiska	70
Mapa 36. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla.....	72
Mapa 37. Wartość średniej współczynnika salda migracji od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska.....	73
Mapa 38. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022)	76
Mapa 39. Wartość współczynnika przyrostu naturalnego w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022) - ranga kumulacji zjawiska	77
Mapa 40. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla.....	79
Mapa 41. Dynamika średniej wartości współczynnika przyrostu naturalnego od 30 czerwca 2016 do 30 czerwca 2022 w podziale na osiedla - ranga kumulacji zjawiska	80
Mapa 42. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)	85
Mapa 43. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	86
Mapa 44. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022)	90

Mapa 45. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w rodzinie na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	91
Mapa 46. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	94
Mapa 47. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezdomności na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	95
Mapa 48. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	97
Mapa 49. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu alkoholizmu na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	98
Mapa 50. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	102
Mapa 51. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	103
Mapa 52. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	105
Mapa 53. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	106
Mapa 54. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców (stan na 30.06.2022).....	109
Mapa 55. Osoby, którym przyznana świadczenia z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na 100 mieszkańców – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	110
Mapa 56. Liczba procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców na osiedlach (30.06.2022)	113
Mapa 57. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla	115
Mapa 58. Średnia liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty na 1000 mieszkańców w latach 2016-2022 w podziale na osiedla – ranga kumulacji zjawiska	116
Mapa 59. Przestępstwa stwierdzone (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska	118
Mapa 60. Ranni w wypadkach drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021 – ranga kumulacji zjawiska.....	121
Mapa 61. Liczba wypadków drogowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w latach 2016-2021– ranga kumulacji zjawiska	123
Mapa 62. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla (mediana)	127
Mapa 63. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla (średnia)	128
Mapa 64. Aktywność w głosowaniu do RBO w latach 2017-2022 w podziale na osiedla - ranga zjawiska.....	130
Mapa 65. Frekwencja w wyborach samorządowych w 2018 r. w podziale na osiedla - ranga zjawiska	133
Mapa 66. Frekwencja w wyborach na prezydenta Rzeszowa 2021 r. w podziale na osiedla - ranga zjawiska.....	135
Mapa 67. Wskaźnik syntetyczny dla wskaźników aktywność społeczna - wartość, ranga kumulacji zjawiska	137
Mapa 68. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne (wartość, ranga kumulacji zjawiska).....	141

Mapa 69. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla (stan na 30.06.2022).....	144
Mapa 70. Odsetek bezrobotnych do ogółu mieszkańców w wieku produkcyjnym w podziale na osiedla – ranga kumulacji zjawiska (stan na 30.06.2022)	145
Mapa 71. Średnia cena m ² na rynku pierwotnym (w PLN).....	147
Mapa 72. Średnia cena m ² na rynku wtórnym (w PLN)	149
Mapa 73. Funkcja gospodarcza - odsetek powierzchni osiedla	152
Mapa 74. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze (wartość, ranga kumulacji zjawiska)	154
Mapa 75. Zabudowa mieszkaniowa - odsetek powierzchni osiedla.....	156
Mapa 76. Liczba szkół podstawowych	159
Mapa 77. Liczba uczniów szkół podstawowych w stosunku na mieszkańców osiedla w wieku 6-15 lat.....	161
Mapa 78. Liczba publicznych przedszkoli na osiedla w 2022 r. – wartość, wskaźnik cząstkowy	164
Mapa 79. Liczba miejsc w przedszkolach publicznych w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców osiedla w wieku 3-5 lat.....	166
Mapa 80. Liczba domów kultury (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	171
Mapa 81. Placówki POZ (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska	174
Mapa 82. Liczba przystanków MPK na powierzchnię osiedla (w ha) w 2022 r. - wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	176
Mapa 83. Ekwidystanta dotarcia do przystanku MPK (300 m) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	178
Mapa 84. Liczba obiektów sportowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r. – wartość, ranga kumulacji zjawiska.....	180
Mapa 85. Liczba sklepów typu convenience (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	183
Mapa 86. Liczba dyskontów spożywczych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	185
Mapa 87. Liczba automatów paczkowych - paczkomaty InPost i maszyn pocztowych DHL - (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	188
Mapa 88. Liczba urzędów pocztowych (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	190
Mapa 89. Liczba aptek (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	192
Mapa 90. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne (wartość, ranga kumulacji zjawiska)	194
Mapa 91. Liczba zabytków (na 1000 mieszkańców) na osiedlach w 2022 r.	197
Mapa 92. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci wodociągowej w 2022 r.....	199
Mapa 93. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) w 2022 r.	201
Mapa 94. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci ciepłowniczej w 2022 r.	203
Mapa 95. Odsetek powierzchni osiedla z dostępem do sieci gazowniczej w 2022 r.	205
Mapa 96. Odsetek powierzchni osiedla wyposażony w infrastrukturę techniczną w 2022 r.	207
Mapa 97. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne - wartość, ranga kumulacji zjawiska	209
Mapa 98. Tereny zieleni – parki miejskie na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r.	212
Mapa 99. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do parków miejskich w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.....	214
Mapa 100. Tereny zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw na 1 mieszkańca (m ²) na osiedlach w 2022 r.	216

Mapa 101. Odsetek mieszkańców osiedla z dostępem do terenów zieleni – parki miejskie, zieleńce, skwery, place zabaw w promieniu dojścia 700 m w 2022 r.	219
Mapa 102. Wskaźnik grupowy hałas na osiedlach w 2022 r.	227
Mapa 103. Wskaźnik syntetyczny – wskaźniki środowiskowe	229
Mapa 104. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki społeczne	235
Mapa 105. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki gospodarcze	236
Mapa 106. Wskaźnik syntetyczny – kategoria wskaźniki przestrzenno-funkcjonalne.....	238
Mapa 107. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki techniczne	239
Mapa 108. Wskaźnik syntetyczny dla grupy wskaźniki środowiskowe	240
Mapa 109. Mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	241